

Anuale ad vsum insignis ecclesie Sar. Rothomagi nuper impressum. In officina magistri Petri oliuier iuxta ecclesiam sancti viuiani moram agentis.

c.216



¶ On les vent a Rouen en la maison Philippe coste parcheminier demourant au pont de Robec.



ra pro nobis sancte cedda rogamus ad dominum ut nobis
regat et perducat ad celi palacium: ubi tecum et cum sanc-
tis sine imperpetuum: Ora pro nobis sancte cedda: ut digni e[fficiamur]

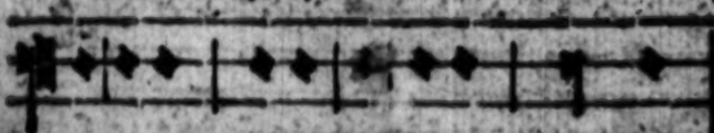
Oremus

Deus qui sanctorum tuorum meritis ecclesiam toto
orbe diffusam decorasti: presta quesumus: ut inter-
cessione beatissimi cedde episcopi: in sorte just[orum]
tua opitulante pietate sortiamur per xpm dominum nostrum


Mnibus dominicis diebus per annum ꝛ in festis simplicibus dominicis contingētibus: post primam ꝛ capitulū vel missā in capitulo si habeat: tres campane breuiter pulsent singulatim ad aquā benedictā incipiēdo a maiore campana: deinde ī fine processionis cū dicit ān. in introitu chori pulsatur ad tertiam dicto modo nisi sermo diceretur ad populū: tūc in fine sermonis pulsatur ad tertiā nisi in duplicibus festis et in dñica in ramis palmarū a sacerdote ebdomadario alba ꝛ cappa serica rubea induto cum dyacono et subdyacono textus deferentibus cum thuribulariis et duobus ceroferariis ꝛ acholito crucem deferente: omnibus albis cum amictibus indutis in medio presbiteriū ad altare cōuersis: ac etiam cum duobus pueris quorum alter scilicet puer qui ad aquam scribitur in tabula in sale tenendo et aquam benedictam gestādo: alter scilicet: puer ebdomadarius lector ad matutinas in librum tenendo eidem sacerdoti in superpelliciis ministrent: ꝛ ad gradū chori fiat benedictio salis et aque hoc modo.



Xorciso te creatura salis per deū ✠ viuum


per deū qui te per helyseum pphetam in aquā mitti iussit vt sanare

per deū ✠ verū per deū ✠ sanctū:

tur sterilitas aque: vt efficiaris sal [illegible]

sal exorcisatū in salutem credentium. Et his om[illegible]

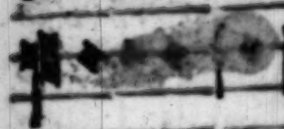
te sumentibus sanitas anime ꝛ corporis: [illegible]

qꝫ discedat ab eo loco quo aspersum [illegible]

tasia et nequitia vel versutia diabolice fraudis: oīsq̄
spiritus immundus adiuratus.



Per eum qui venturus est iudicare vivos et mortuos et



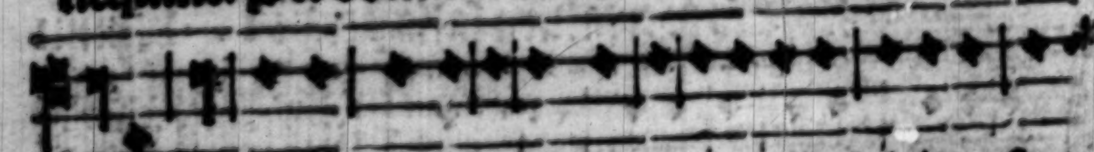
Et sic finiantur oēs exorcismi per totum annū. Sequatur oro-
seculum per ignem. ℟. Amen. sine. Dñs vobiscum

sed tā tū cū

Immensā clemētiam tuam omni-
potens eterne deus: humiliter im-
ploramus. Hic respiciat sacerdos sal. vt
Oremus. hanc creaturam salis quam in vsum hu-
mani generis tribuisti: bene ✠ dicere et sancti ✠ ficare
tua pietate digneris: vt sit omnibus sumentibus sa-
lus mentis et corporis: et quicquid ex eo tactum vel re-
spersum fuerit: careat omni immundicia omniq̄ im-
pugnatione spiritualis. Et sic tantummodo finitur.



nequitie. Per dominū nostrū iesum christum filium



tuum qui tecum vivit et regnat ī vnitate spiritus san-



cti deus. Per omnia secula seculorum. ℟. Amen.
Sub eodē tono finiant̄ oēs orōnes sequentes: et etiam

Orones post aspsionẽ aq̄ bñdicte sequatur exorcism⁹ aq̄.

Exorciso te creatura aque in nomine dei pa✠tris oĩpotentis: et in nomine ie✠su christi filii ei⁹ dñi nr̃i et in virtute spiritus ✠ sancti: vt fias aqua exorcisata ad effugandã omnem potestatem inimici: et ipm inimicum eradicare et explantare valeas cum angelis suis apostaticis. p virtutem eiusdem dñi nr̃i iesu christi: qui ṽturus est iudicare viuos et mortuos et sclm per ignem. ℞. Amen.

Sequat᷑ oro sine. Dñs vobiscum. sꝫ tm̃ cũ Oremus. Or.

Deus qui ad salutem humani generis maxima q̄q3 sacramẽta in aquarum substãtia ꝯdidisti / adesto propicius inuocationibus nr̃is: et elemento huic Hic respiciat sacerdos aquam multimodis purificationib⁹ preparato: virtutem tue bene✠dictionis infunde. vt creatura tua misteriis tuis seruiens ad abiiciendos demones morbosq3 pellendos diuine grr̃e sumat effectũ: vt quicq̄d in domibus vel in locis fidelium hec vnda resperserit: careat omni immundicia / liberetur a noxa: non illic resideat spiritus pestillens nõ aura corrũpens: discedãt ões insidie latentis inimici: et si quid est q̄d aut incolumitati habitantium inuidet aut quieti: aspersione huius aque effugiat: vt salubritas per inuocationem tui nois expetita: ab omnibus sit impugnationibus Et finiatur sic.



defensa. Per dñm nostrũ iesum christum filiũ tuũ. etc. Hic mittat sacerdos sal in aquã in modum crucis: pariter ita dicens. Commixtio salis et aque pariter fiat. In nomine patris et filii et spiritus sancti. ℞. Amen. Sequatur benedictio salis et aque pariter hoc modo.



Dominus vobiscum. ℟. Et cũ spiritu tu o. Oremus.

Deus inuicte virtutis auctor et insupera- Oratio. bilis imperii rex ac semper magnific⁹ triũphator qui aduerse dñationis vires reprimis/qui inimici rugien tis seuiciam superas/qui hostiles nequitias potens expu gnas: te domine trementes et supplices deprecamur ac pe timus. vt hãc Hic respiciat aquã sale mixtam. creaturam salis et aque dignanter accipias/benignus illustres pie- tatis tue more san ✠ ctifices. vt vbicunqꝫ fuerit asper- sa per inuocationem sancti tui nominis oĩs infestatio imũ di spiritus abiiciatur/terrorqꝫ venenosi serpentis procul pellatur: et presentia sancti spiritus nobis misericordiam tuã poscentibus vbiqꝫ adesse dignetur. Per dominũ nr̃m iesum christum filiũ tuũ: qui tecum viuit et regnat ĩ vnita te spiritussancti deus: per omnia secula seculorum. Amen.

¶ Si fuerit duplex festum: extra chorum fiat bñdictio sal et aque priuatim ante aliquod altare. et hora. vi. cantata aspergatur. In aliis vero dominicis simplicib⁹ in choro benedicatur: et ante terciã aspergatur vt supra dictum est. nisi in dñica in ramispalmarum: tũc eñi extra chorum be nedicatur: et post sextam aspergat᷑ more duplicis festi licet duplex festum non fuerit. Peracta bñdictione salis ⁊ aque accedat ipse sacerdos ad principale altare: ⁊ ipsum stando circunquaqꝫ aspergat. In redeundo ab altari in primis aspergat ministros ordinatim incipiendo ab accholico qui crucem defert. deinde ad gradũ chori rediens: ibidem singulos clericos ad se accedentes aspergat: incipiens a maioribus. Tamen si episcopus presens fuerit ad eum



Ora pro nobis sancte Cedda ~~[illegible]~~ pontifex ad dominum ut nos regnati

ci perducat ad celi palatium ubi tecum cum sanctis sim

us in perpetuum. Ora pro nobis sancte Cedda. Ut digni. Dc

Oremus.

Deus qui sanctorum tuorum meritis ecclesiam toto orbe diffusam decorasti: presta quesumus ut intercessione beatissimi Cedde episcopi in sorte iustorum tua opitulante pietate servemur. Per Christum dominum nostrum. Amen.

et semp et in scl'a seculoꝝ amē. Et om.

Peracta aspsione aque: sacerdos ad gradū chori di. v.

Ostēde nobis dn̄e misericordiā tuā̄m. ℟. Et salutare tuū da nobis.

Deide presbit dicat sic

Oremus.

Exaudi nos dn̄e sācte pater omnipotēs eterne deus: et mittere dignare sanctum angelum tuū de celis: qui custodiat foueat/protegat/visitet et defendat omnes habitantes in hoc habitaculo. Per christū dn̄m nostrū. ℟. Amen.

Si ep̄s in aliqua simplici dn̄ica exequatur officium: tunc ipse indutus cappa serica cum mitra et baculo ac omnib⁹ supradictis ministris ad benedictionem salis et aque chorū solet intrare qui dū fit bn̄dictio sal' ꝛ aq̄ a sacer. vt p̄dicit ad hoc induto: sese in sedē recipit ep̄alē: ibiq; post aspersionē altaris principal'a p̄dicto sacer. factā tā canōicos q̄ ceteros cleri. ad sedē ipsam accedē. modo et ordie p̄notato aspget et tā v. q̄ or. post ān Asperges. dicet ibid. Si vero ep̄s executor offi. non fuerit: tunc in hitu chori cū cirothecis tm̄ et baculo clicos vtē aspergat. sacerd. p̄dicto v. ꝛ or. post ā. Asperges more consueto sēper dicente. ¶ Bn̄dictio panis

Benedictio panis i diebus dominicis. In principio sacerdos legat euāgeliuuz In principio erat [illegible]

postea dicat versus. Sit nomen domini benedictum. Re-
sponsorium. Ex hoc nunc et usqz in seculum. Benedica-
mus domino. ℟. Deo gratias. Deinde dicat sic. Domi-
nus vobiscum. Et cum spiritu tuo. Oremus.

Bene✠dic domie creaturā istā panis: sicut benedi-
xisti quinqz panes in deserto: ut omnes ex eo gustā-
tes tam corporis q̄ anime accipiant sanitatem. In nomi-
ne pa✠tris et fi✠lii et spiritus ✠sancti. Amen.
Tunc aspergatur aqua bndicta super pane et distribuat

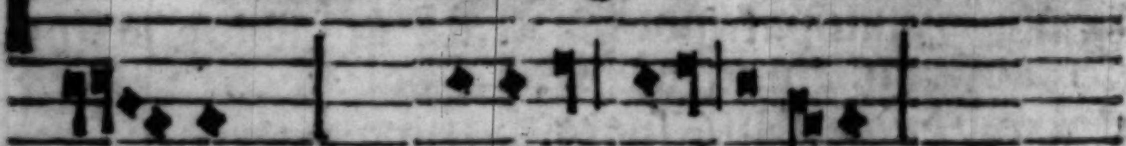
¶ In nocte natiuitatis domini dum canitur nonum.
℟. cum suo versu et Gloria patri. procedat dyaconus
cum subdiacono et thuribulario et ceroferar. et accolito
crucem deferente omnibus solenni apparatu indutis: ad
thurificandum altare et accepta benedictione ab executore
officii per medium chori in pulpitum accedat ad cantan-
dum euangelium hoc modo incipiendo.



Dominus vobis cum Et cum spiritu tu o



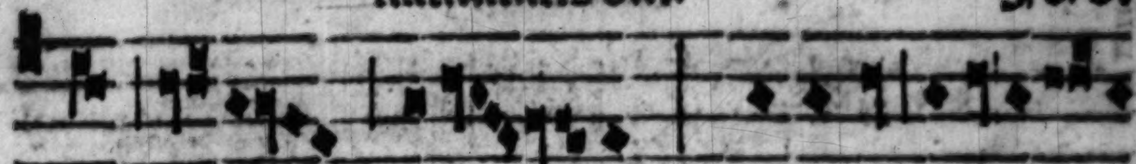
Ini tium san cti euan ge lii secundum ma-



the um. Gloria tibi domine.



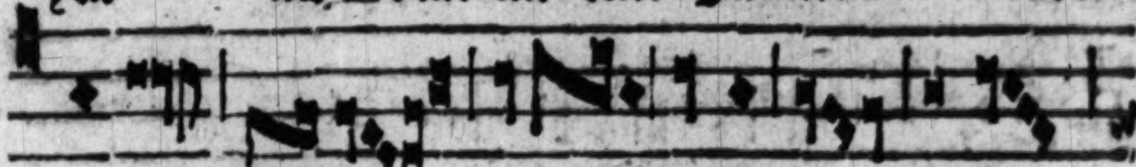
Liber gene rationis ihu christi filii da-



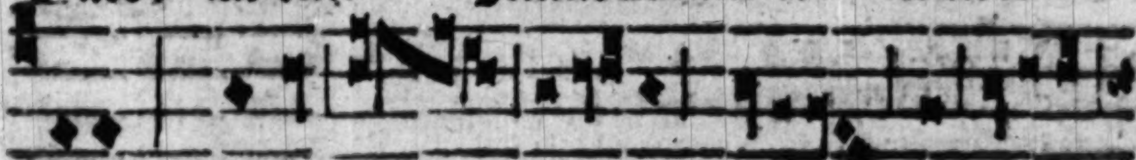
uid fi lii abra ham. Abrahã autẽ genuit



ysa ac. Isaac au tem genuit ia cob.



Iacob au tem genuit iudam et fratres



eius. Iudas au tem genuit pha res et zaram



de tha mar. Phares autem ge



nuit es rom. Esron autem genuit



a ram. Aram autem genu it amina



dab. Aminadab autem genuit naa-

son. Naa son autem ge nuit sal mon.

Salmon autem genu it boos de ra ab.

Boos autem genuit obeth ex ruth. Obeth

au tem genuit ies se Iesse autē genu it

da uid regem. Dauid autem rex genu it sa-

lomo nem ex ea que fu it v ri e. Salomon

au tem genu it robo am. Roboā au-

tem genuit abi am. Abias autē ge-

nuit a sam. Asa au tem genu it

iosa phat. Iosaphat autem ge nuit

io ram. Ioram autẽ genuit ozi am. Ozias

autem genuit ioa than. Ioathas au

tem genuit a chaz. Achaz au tem genuit

ezechi am. Ezechias autem ge-

nuit manas sen. Manas ses au tem ge-

nuit a mon. Amon autẽ genuit iosi am.

Iosias autem genuit iechoniam et fratres eius in transmigratio ne babi lonis. Et post transmigrati onem babilo nis Iechonias genuit salathiel. Salathiel autem genuit zorobabel. Zorobabel autem genuit abi ud. Abiud autem genuit elya chim. Eliachim autem genuit a zor. Azor au tem ge nuit

sa doch. Sadoch au tem genuit a chim

Achim au tem genuit eli ud. Eliud au-

tem genuit elea zar. Eleazar autem

genuit ma than. Mathan au tem ge nuit

ia cob. Iacob au tem genuit ioseph vi

rum mari e. De qua natus est iesus qui

vo ca tur chri stus.

Finito euãgelio incipiat sacerdos i cappa serica. Te deũ lauda. Quo dicto rectores chori incipiãt missã ad quã missã duo clerici de scd'a for ma i cappis sericis i pulpito simul cantent istã lectionẽ.

Laudes deo di-

cam per secula qui me plasma uit in manu dexte

ra atqz rede mit cruce pur pu rea sanguine

vicca tet al terna

na ti. tum. Lectio esa ye prophete. In qua

christi lucida vaticina tur natiui tas. Hec di

cit dominus. Pater filius sctus spiritus in quo sunt

omnia condita superna atqz yma. Populus

gentium qui ambulabat in tenebris. Que creas

... sub dola hostis expulit paradi



et captiuatum secum traxit ad tarta ra. Vidit lucem



magnam. Fulserunt et immania nocte media pasto



ribus lu mina. Habitantibus in regione vmbre



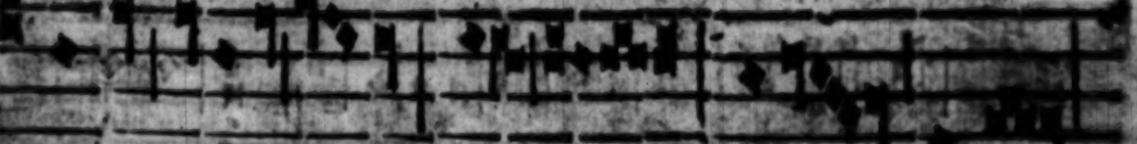
mortis lux. Sempiterna et redemptio vere noua Or



ta est eis O stupen da na tiui tas.



Paruulus enim natus est nobis. Magnus hic erit



iesus filius de i. Et fi lius. Patris summi.



N a tus est nobis. Ab arce summa p...



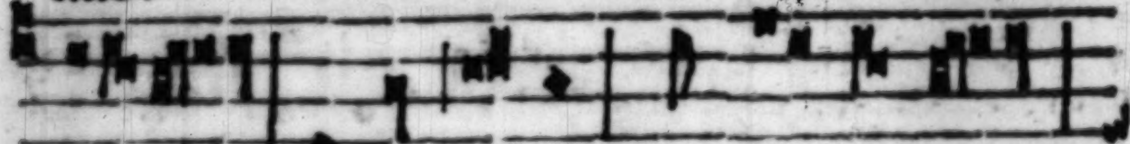
sic erat. Et factus est principatus super humerum eius



Vt ce los regat atque arua. Et vocabitur nomen



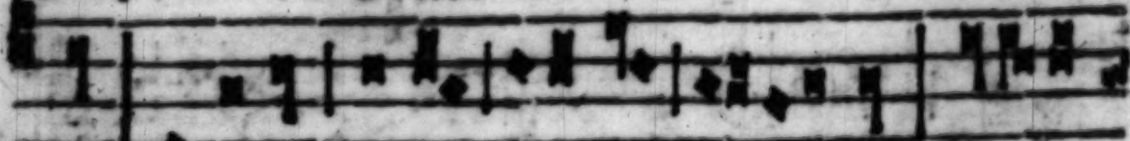
eius Messias sother emmanuel sabaoth adonay. Ad



mirabilis. Radix dauid. Consili a ri us.



Dei patris. De us. Qui creauit omnia. Mor



tis. Baratri claustra perimens teterrima. Pater



fu turi se cu li. Rex omnipotens et cuncta regens.



Prin ceps pacis. Hic et in euum. Multi

populus et iesu baptisato et o cante apertum

est celum. Et descendit spiritus sanctus corpo

rali spe cie sicut colūba in ipsum et vox de ce lo

fa cta est. Tu es filius meus dilectus in te compla-

cuit michi. Et ip se ie sus erat in cipiens quasi

annorum triginta: ut putabatur fili us io seph.

Qui fuit hely qui fuit mathat qui fu it le ui.

Qui fuit melchi qui fu it ianne qui fu it io-

seph. Qui fuit mathathie qui fuit a mos

qui fu it naū. Qui fu it hely qui fu it nagge

qui fu it ma that. Qui fu it mathathie

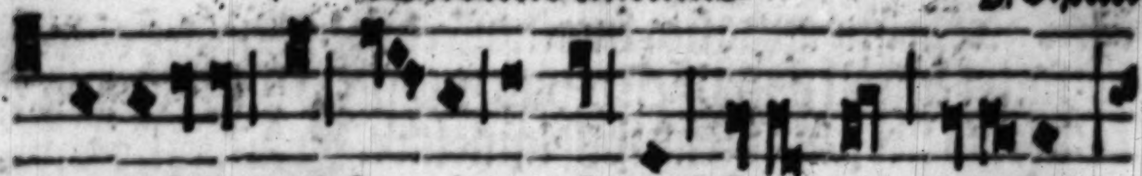
qui fu it semei qui fu it ioseph. Qui fu it

iuda qui fu it iohanna qui fu it resa. Qui

fu it zorobabel qui fu it salathiel qui fu it

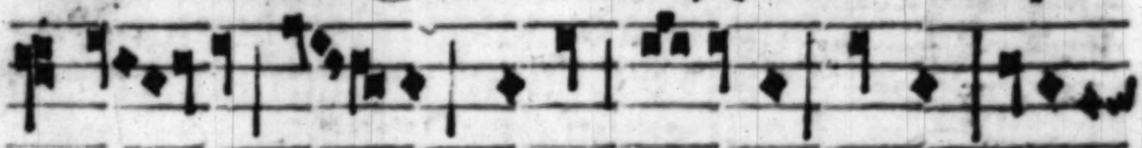
ne ri. Qui fu it melchi q̄ fu it addi qui fu it

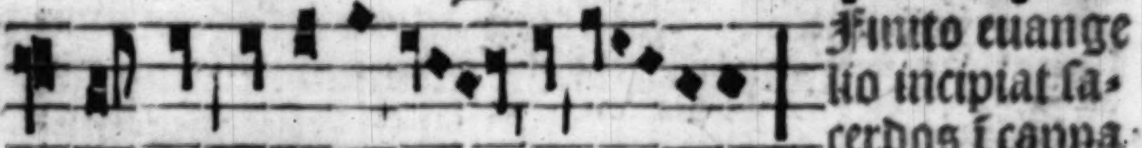
co san. Qui fuit helmadā qui fuit her





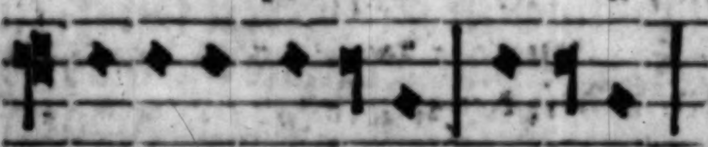






Finito euangelio incipiat sacerdos i cappa serica Te deũ.

¶ In purificatione beate marie cantata hora sexta: fiat benedictio luminis solenniter ab epõ vel a sacerdote cappa serica induto cum aliis indumẽtis sacerdotalib⁹ sup gradũ altaris supremũ ꝯuersо ad ptẽ australẽ sic incipiendo



Bene✠dic domine iesu christe hanc creaturam cere supplicantibus nobis et infunde ei per virtutem sancte crucis benedictionem celestem: vt qui eam ad repellendas tenebras humano vsui tribuisti: talem signaculo sancte crucis tue fortitudinem et bene✠dictionem accipiat: vt quibuscũqz

locis accensa siue apposita fuerit: discedat dyabolus: et cōtremiscat et fugiat pallidus cū oībus ministris suis de habitatōibus illis nec psumat amplius inquietare. Et finiatur hoc mō



seruientes tibi. Qui cum deo patre et spiritu san-



cto viuis et regnas deus. Per omnia secula seculorum.



Omnes orationes cum Oremus sub eodem tono dicantur. Non dicatur Dominus vobiscum. nisi ante primā orationem tantum: sed. Oremus.

℟. Amen.

Oratio.

Domine sancte pater omnipotens eterne deus: qui oia ex nichilo creasti: et iussu tuo per opera apum hunc liquorem ad perfectionem cereorum peruenire fecisti: et qui hodierna die petitionem iusti symeonis implesti: te humiliter deprecamur/ vt has candelas ad vsum hominum et sanitatem corporum et animarum preparatas siue in terris: siue in aquis: per inuocationem sanctissimi nominis tui et per intercessionem sancte marie semper virginis cuius hodie festa deuote celebrantur / et per preces omnium sanctorum tuorum bene ✠ dicere et san ✠ ctificare digneris: vt et huius plebis tue deuote que illas honorifice in manibus portare desyderat/ teque laudando exultare: exaudias voces de celo sancto tuo et de sede maiestatis tue. Et propicius sis omnibus clamantibus ad te: quos redemisti precioso sanguine filii tui. Qui tecum et cum spiritu sancto viuit et gloriatur deus. Per omnia secula seculorum. Amen. Oremus.

Oratio.

Omnipotens sempiterne deus qui hodierna die vni genitū tuū vlnis sancti symeonis ī templo tuo suscipiendū presentari voluisti: tuam supplices deprecamur clementiam: vt hos cereos siue has candelas quos nos famuli tui in tui nominis magnificētia suscipientes gestare cupim⁹ luce accensos: bene✠dicere et sancti✠ficare atq; lumine supne benedictionis accēdere digneris quaten⁹ eos tibi dn̄o deo nr̄o offerendo digni: et sctō igne dulcissi-

me tue claritatis succensi: in templo sancto glorie tue

representari mereamur. Per eundē dominum nostrū

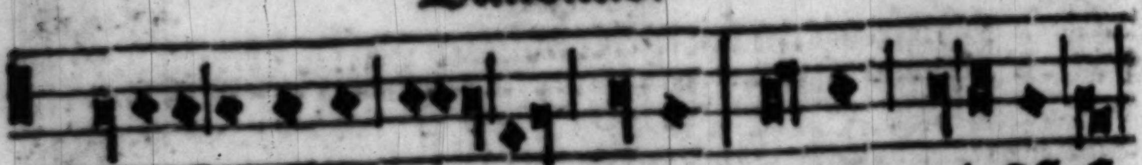
iesū christum filiū tuum. Qui tecum viuit et regnat in

Hic mutet vocē more prefationis

vnitate spiritus sancti deus. Per omnia

secula seculorum. Amen. Dominus vobiscū. Et cum

spiritu tuo. Sursum corda. Habemus ad dominum.



Gratias agamus dño deo nostro. Dignum et iustũ est.



Vere dignum ⁊ iustum est equũ ⁊ salutare nos tibi



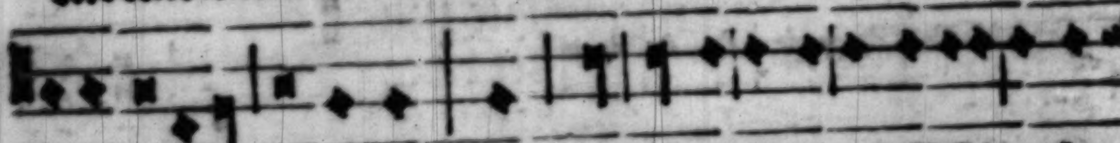
semper et vbiqꝫ grãs agere: dñe sancte pater omñs eterne



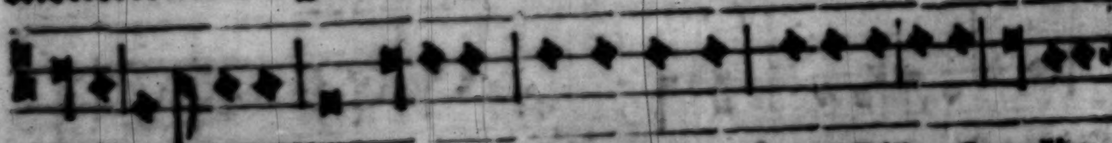
deus. Fons ⁊ origo totius lumĩs q̃ mũdũ illustrasti luce



tue claritatis mittendo nobis vnigenitum tuũ p vterũ



intemerate virginis. Et quẽ longe ante pmisisti pphe-



tarũ oraculis temporibus nouissimus misisti lucẽ ppl'is



sedentibus in tenebris. Te ergo dñe deprecamur vt has

dam illuminasti moysen famulū tuum: ita illumines corda nostra et sensus nostros: quatenus ad visionem eterne claritatis peruenire mereamur. Per christum dominum nostrum. Amen. Oremus Alia oratio.

Omnipotens sempiterne deus: qui vnigenitū tuū ante tempora de te genitū: sed temporaliter de maria virgine incarnatū lumen verum et indeficiens ad repellendas humani generis tenebras: et ad incendendum lumen fidei et veritatis misisti in mundum: concede propicius/ vt sicut exterius corporali: ita etiam iterius luce spirituali irradiari mereamur. Per eundem dnm. Postea accendantur candele: et distribuantur cantore incipiēte. antiphona.

Lumen ad reuelationem gentium et gloriam

plebis tue israel. ps. Nunc dimittis seruum tuum

domine: secundum verbum tuum in pace.

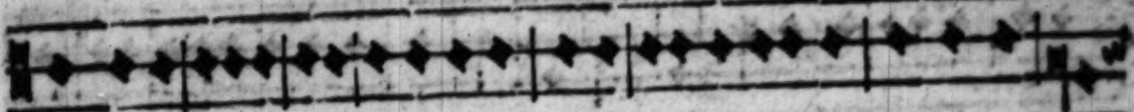
Repetatur ān. Lumen. totus ps dicatur cum Gloria patri. vt in processionalibus continetur. Feria quarta in capite ieiunii post sextam. In primis fiat sermo ad populum si placuerit: deinde prosternant se clerici in choro et et dicāt septem psal. peniteñ. cū Gloria patri. et cū ān. Ne reminiscaris. Excellētior vero sacerdos idutus cappa serica tubea cum aliis vestibus sacerdotalib⁹/ cū dyacono a dextris et subdya. a sinistris et ceteris ministris altaris q̄ oēs

sint albis cum amictibus induti a vestibulo ad gradum altaris ꝓcedāt et ibi dicant per se ante altare septē psalmos peniteñ. et in prostratione vt supra d. est. Finitis psalmis dicatur añ. Ne reminiscaris domine delicta nostra vel parētũ nostroꝝ neqꝫ vindictā sumas de peccatis nostris. Kyrie eleyson. Xpe el. Kyrie eleison. Et hec oīa dicāt sine nota tā a sacerdote ꝙ a toto choro. Deinde erigat se sacerdos cum dyacono et subdiacono: et dicat super populum conuersus ad australem coram dextro cornu altaris.

Et ne nos inducas in tentationem. Sed libera nos a malo. Saluos fac seruos tuos et ancillas tuas Deus meus sperantes in te. Mitte eis domine auxilium de sancto. Et de syon tuere eos. Conuertere domine vsqꝫ quo Et deprecabilis esto super seruos tuos. Adiuua nos deus salutaris noster. Et propter gloriā nominis tui dñe libera nos: et ppicius esto peccatis nostris propter nomen tuum. Domine exaudi orationem meam. Et clamor me⁹ ad te veniat.

Dominus vobiscum. Orem⁹. Exaudi domine preces nostras: et confitentium tibi parce peccatis ꝛ quos conscientie reatus accusat indulgentia tue miserationis Et finiatur sic. Et dicantur oēs orationes sequētes cū Oremus. Non dicat Dñs vo. nisi āte primā orationē tātū. Per xp̄m dñm nr̄m. absoluat. Oratio.

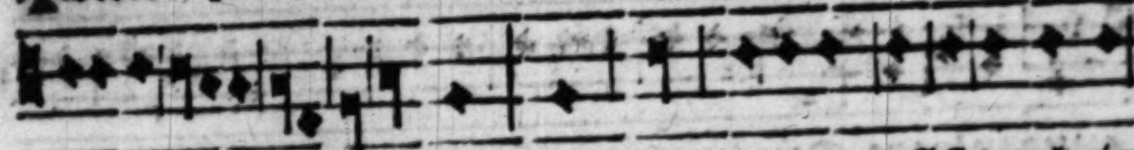
Assit quesumus dñe deus famulis tuis inspiratio gratie salutaris que corda eorum fletuum vbertate resoluat: sicqꝫ macerādo conficiat vt iracundie tue motus idonea satisfactione cōpescat. Per xp̄m dñm nostrū.



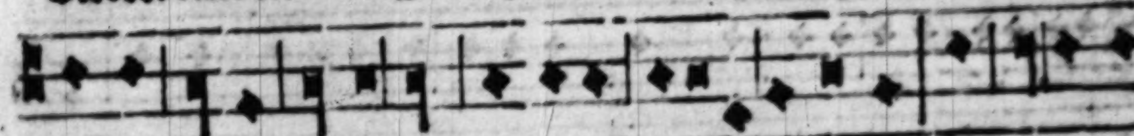
candelas nos tuos ꝑparatas tua bñdictione digneris bene



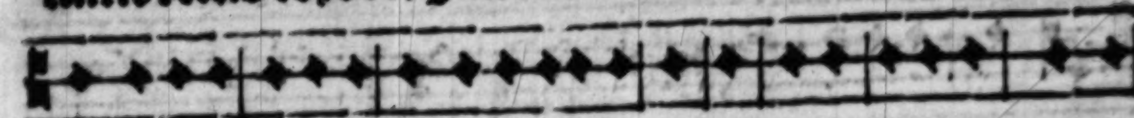
✠dicere: qui nos trãstulisti a potestate tenebrarum in lucem



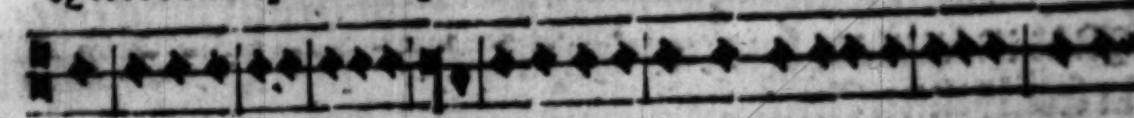
dilecti filii tui et regnũ. Per quem exortum est ĩ tenebris



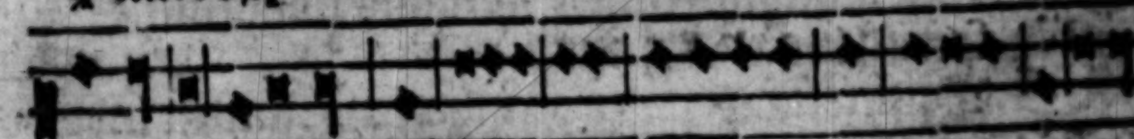
lumẽ rectis corde et gaudium salutis eterne. Et qui iusti



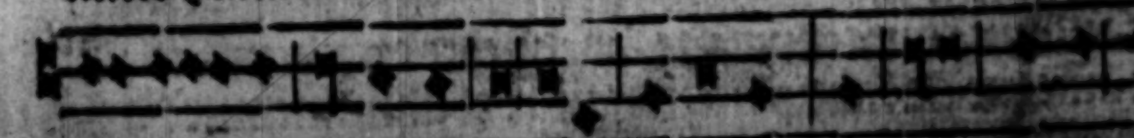
symeonis īplesti expectationẽ vt nõ prius videret mortẽ



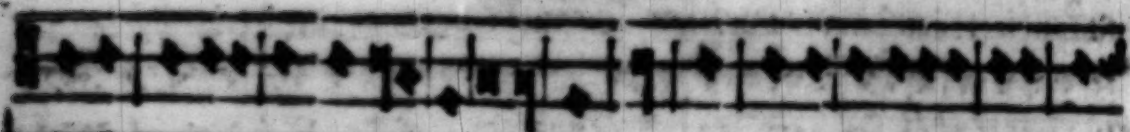
ꝙ eiusdẽ xp̄i filii tui visibilem īcarnationẽ totius mũdi



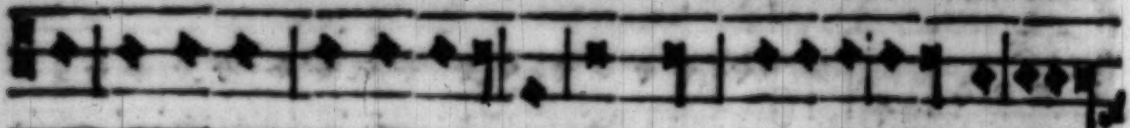
lumẽ et salutem: nos luse tue claritatis sic repleas et võs



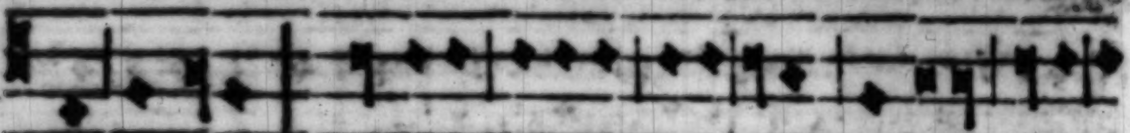
infidelitatis tenebras a nobis repellas. Et sicut secundum



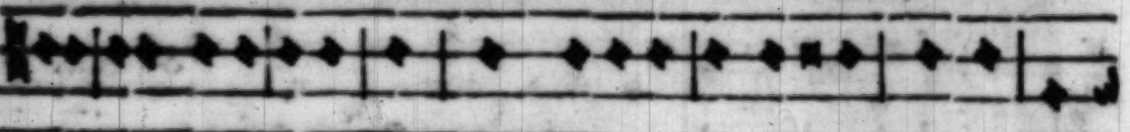
tuum hodie dimisisti i pace: sic nos in pace ecclesie tue san-



cte digneris gubernare: vt portum quietis eterne valea-



mus intrare. Quatenus radiis vere lucis perfusi: tibi in



die examinis leti cum hymnidicis angelorũ choris va-



leamus videre faciem indefessi solis.

Hic mutet vocem quasi legendo. Qui tecum viuit et regnat in vnitate spiritus sancti deus. Per omnia secula seculorum. Amen. Cantata prefatione tunc aspergantur candele aqua benedicta: et thurificentur. Deinde sequantur due orationes cum Dominus vobiscum. Et cũ spiritu tuo. et Oremus. Oratio.

Domine sancte pater omnipotens: lumen indeficiens: qui es conditor omnium luminum: bene ✠ dic hoc lumen tuis fidelibus in honorem nominis tui portandum: quatenus a te sanctificati atq; benedicti: lumine tue claritatis accendamur et illuminemur: et propicius concedere digneris vt veluti eodem igne quon-

Da quesumus dñe deus noster his fa- ¶ Oremus.
mulis tuis ꝯtinuã purgationis sue obseruantiam penitendo gerere: et vt hoc efficaciter implere valeãt: grã eos tue visitationis et preueniat et sequatur. Per xpm. Or.

Preueniat hos famulos tuos q̃s dñe mĩa tua: vt oẽs iniq̃tates eoꝝ celeri indulgẽtia deleantur. p. x.

Adesto domine supplicationibus nostris: nec sit ab his famulis tuis clementie tue longingua miseratio. sana vulnera eorum: remitte peccata vt nullis iniquitatibus a te separati: tibi domino semper valeant adherere. Per christum dominum nostrum. Oratio.

Domine deus nr̃ qui offensione nostra non vinceris sed satisfactione placaris: respice q̃s super hos famulos tuos qui se tibi grauiter peccasse cõfitentur: tuũ est enim absolutionem criminũ dare ꝫ veniã prestare peccantibus: qui dixisti penitẽtiã te malle pctõꝝ q̃ mortẽ. Cõcede ergo domine his/ penitentie vt tibi excubias celebrent: et correctis actionibus suis conferri sibi a te sempiterna gaudia gratulentur. Per christum dñm nostrum. Oratio.

Deus cuius indulgentia oĩs homo idiget: memẽto famulorum famulaꝝ qꜫ tuaꝝ: ꝫ qꜫ lubrica terrenaqꜫ corporis fragilitate nudati virtute in multis deliquerunt q̃s vt des veniam confitentibus/ parcas supplicibꝰ. vt q̃ suis meritis accusantur: tua miseratione saluẽtur. Per xpm
Hic non dicatur Dñs vobiscũ neqꜫ Oremꝰ. sed vertat se sacerd̃ ad ppłm: et extendens manum dicat super eos absolutionem hoc modo. Absolutio.

Absoluimus vos vice bti petri apostoloꝝ principis cui collata est potestas a domino ligãdi atqꜫ soluẽdi: ꝫ quãtũ ad vos pertinet accusatio et ad nos remissio: sit vobis omnipotens deus vita: et salus: et oĩm pctõꝝ vroꝝ pius indultor. Qui viuit et regnat cũ deo p̃re i vnitate spũssancti deus.

Tūc surgāt oēs a prostratiōe osculātes formulas vl ter-
ram. sacerd. dicente sic. Qui viuit vts deīn fiat benedictio
cinerꝝ a sacerd. sine Dñs vo. ⁊ sn̄ Orem⁹ hoc mō īcipien.

Omnipotēs sempiterne deus qui misereris oīm et nichil odisti eorum que fecisti: dissimulās peccata oīm propter penitentiam: qui etiam subuenis in necessitate laborātibus: bene ✠ dicere et san ✠ ctificare digneris hos cineres quos causa hūilitatis et sancte religionis ad emundanda nostra delicta: super capita nr̄a more niniuitarꝝ ferre cōstituisti: et da per inuocationē scti tui nominis vt oēs qui eos ad deprecandam mīam tuā sup capita sua tulerit: a te mereantur oīm delictorū suorū veniā accipe: et hodie sic eorꝝ sancta inchoare ieiunia: vt ī die resurrectionis purificatis mentibus ad sanctum mereātur accedere pascha et ī futuro ꝑpetuā accipe glām. Per x. Hic aspgātur cineres aqua bñdicta: deīn dicat Dñs vobiscū⁊ Orem⁹ Or.

Deus qui nō mortē sed penitētiā desyderas pctōrū fragilitatem conditionis humane benignissime respice: et hos cineres quos causa proferende humilitatis atqꝫ ꝓmerende venie capitib⁹ nostris īponi decreuimus: bene ✠ dicere pro tua pietate digneris: vt qui nos cineres esse monuisti/et ob prauitatis nostre meritum in puluerē reuersuros cognoscim⁹: peccatorū oīm veniā et ꝓmia penitētibus repromissa misericorditer consequi mereamur Per dominū. Postea distribuant cineres hoc mō. Executor officii in sede epali et due excellentiores persone stolis amicti et vtraqꝫ parte chori ī stall' suis capita quorumcumqꝫ ad se venientium signo crucis cinerib⁹ signēt dicendo.

Memento homo quia cinis es et in cinerem reuerteris. In noīe patris et filii et spiritus scti. ⁊c. Interim cantentur añe vt in processionali cōtinentur. Percātatis añis dicat sacerdos ad gradum chori Dñs vobiscū. Orem⁹. Or.

Deus qui iuste irasceris et clementer ignoscis: afflicti populi tui lachrimas et iram tue indignationis quã iuste meremur ppiciatus auerte. Per xpm. Oremus

Concede nobis q̃s dñe presidia militie xpiane sanctis inchoare ieiuniis. vt cõtra spirituales nequitias pugnaturi: cõtinentie muniamur auxiliis. Per dominũ.

Tunc eat processio vt in processionalibus continetur.

¶ Dominica in ramis palmarum post aspsionem aque benedicte legatur hec lectio ante gradum altaris ab acholito alba induto: et hoc ex parte australi: super flores et frondes cum suo titulo hoc modo. Lectio libri exodi.

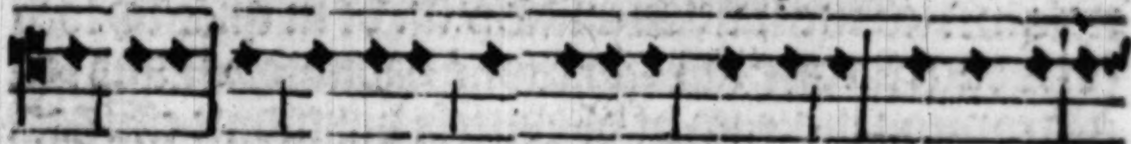
In diebus illis. Venerunt filii israel in helym: vbi erant duodecim fõtes aquar: ꝛ septuaginta palme et castrametati sunt iuxta aquas. Profectiq; sunt de helym et venit oĩs multitudo filiorum israel in desertũ syn qd est inter helym et synai: quintodecimo die mensis scdi postq̃ egressi sũt de terra egipti. Et murmurauit omnis congregatio filiorum israel ꝯtra moysen et aaron ĩ solitudine. Dixeruntq; ad eos filii israel. Utinã mortui essemus per manus domini in terra egypti: quãdo sedebam⁹ sup ollas carnium et comedebamus panes in saturitate. Cur induxistis nos in desertum istud: vt occideretis oẽm multitudinẽ hanc fame: Dixit autẽ dñs ad moysem ꝛ aaron. Ecce ego pluam vobis panes de celo. egrediat populus et colligat q̃ sufficiũt per singulos dies: vt tentẽ eũ vtrum ambulet in lege mea an nõ. Die autẽ sexta parent qd inferant: et sit duplũ q̃ colligere solebant per singulos dies. Dixeruntq; moyses et aaron ad oẽs filios israel. Vespere scietis q̃ dñs eduxerit vos de terra egypti: et mane videbitis gloriam dñi. Audiuit eñi murmur vrm contra dñm Nos vero quid sumus q̃ mussitatis ꝯtra nos: Et ait moyses. Dabit vobis dominus vespere carnes edere: et mane

panes in saturitate: eo q audierit murmurationes vr̃as
quibus murmurati estis cõtra eum. Nos enim quid su-
mus? Nec contra nos est murmur vestrũ: sed cõtra dñm
Dixitqȝ moyses ad aaron. Dic vniuerse congregationi fi
liorum israel. Accedite coram dño: audiuit eni murmur
vestrum. Cũqȝ loqueretur aarõ ad vniuersũ cetũ filiorũ
israel: respexerunt ad solitudinem. Et ecce gloria dñi ap-
paruit in nube. Statim sequatur euangelium et legat in
eodem loco a diacono ad orientem conuerso more simpli-
cis festi: post acceptã bñdictionem cum Dñs vobiscum
et Gloria tibi dñe. more solito. Secundum iohannem.

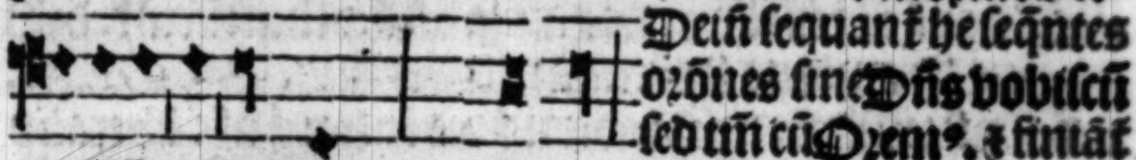
IN illo tpe. Turba multa que cõuenerat ad diem fe
stũ: cũ audisset qȝ venit ies' hierosolimã: acceperũt
ramos palmarum et processerunt obuiã ei: et clamabant
Osanna: benedictus qui venit in nomine dñi: rex israel.
Et inuenit iesus asellum: et sedit super eũ sicut scriptũ est.
Noli timere filia syon: ecce rex tuus venit tibi mansuetus
sedens super pullum asine. Hec non cognouerũt discipuli
eius primũ: sed quãdo glorificatus est iesus: tũc recordati
sũt qȝ hec scripta erant de eo: et hec fecerũt ei. Testimoniũ
ergo perhibebat turba q̃ erat cũ eo quãdo lazarũ vocauit
de monumento: ⁊ suscitauit eum a mortuis. Propterea et
obuiam venit ei turba qȝ audierunt eum fecisse hoc signũ
Pharisei ergo dixerunt ad semetipsos. Uidetis quia ni-
chil proficitis: ecce mundus totus post eum abiit. Finito
euãgelio: sequatur bñdictio florum ⁊ frondiũ a sacerdote
cappa serica rubea induto super gradum altaris ad austra
lem conuerso: coram dextro cornu altaris hoc modo.

EXorciso te creatura florum et frondium in nomine

dei pa ✠ tris omnipotentis: ⁊ in nomine iesu ✠ christi filii eius dñi nostri: et in virtute spūs ✠ sācti. Proinde omnis virtus aduersarii/ omnis exercitus dyaboli/ oīs potestas inimici/ omnis incursio demonū eradicare ⁊ explātare ab hac creatura florum et frondium: vt ad dei gratiam festinantium vestigia insidiando non assequaris.



Per eum qui venturus est iudicare viuos et mortuos et



Deinde sequant̄ he seq̄ntes orōnes sine Dñs vobiscū sed tm̄ cū Oremꝰ. ⁊ finiāt̄ seculū per ignem. R̄. Amen. sub tono lectionis. Orō.

OMps sempiterne deus qui in diluuii effusione noe famulo tuo per os columbe gestātis ramū oliue pacem terris redditā nūciasti: te supplices exoramus/ vt hāc creaturā florū et frondiū spatulasq̄ palmarum seu frondes arborum quas ante cōspectum glorie tue offerimus: veritas tua san ✠ ctificet. vt deuotus populus in manibus eas suscipiens: benedictionis tue gratiam consequi mereatur. Per christum dominum nostrum. Oratio.

DEus cuius filius p̄ salute generis humani de celo descendit ad terras: ⁊ appropinquante hora passionis sue hierosolimam in asino sedens venire et a turbis rex appellari et laudari voluit: auge fidem in te sperātiū et supplicū preces clemēter exaudi. Ueniat q̄s dñe super nos misericordia tua: ⁊ hos palmarum ceterarumq̄ arbor̄ ramos bñ ✠ dicere dignare. vt oēs qui eos laturi sunt bñdictiōis tue dono repleantur. Concede ergo vt sicut hebreorum pueri osanna in excelsis clamātes eidem filio tuo dño nostro cum ramis palmar̄ occurrerunt: nos itaq̄ arbor̄

ramos gestãtes: cũ bonis operib⁹ curram⁹ obuiam xpo et pueniamus ad gaudiũ sempiternũ. Per xpm. Oratio.

Deus q̃ dispsa cõgregas et cõgregata cõseruas: q̃ populis obuiã xpo iesu ramos palmarum portã-tib⁹ ceterarũq; arbor̃ bñdixisti: bene✠dic etiam & hos ramos palmar̃ ceterarumq; arbor̃ quos tui famuli ad tui nõis bñdictionem fideliter suscipiũt. vt in quecũq; locũ introducti fuerint: tuã bñdictionẽ habitatores illius loci oẽs consequantur. ita vt oĩ aduersa valitudine effugata dextera tua ptegat quos redemit. Per eundem xpm. Hic aspergant flores et frondes aqua bñd. & thurificent. dein dicatur Dominus vobiscum. et Oremus. Oratio.

Dñe iesu xpe mũdi cõditor & redẽptor: q̃ nr̃e liberationis & saluatõis grã: ex sũma celi arce descẽdere & carnẽ sumere & passionem subire dignat⁹ es: q̃q; sponte propria loco eiusdem ppinquãs passionis: a turbis cũ ramis palmarũ obuiãtibus: bñdici/laudari et rex bñdictus qui venit in nomine dñi veniẽs clara voce appellari voluisti tu nũc nr̃e confessionis laudationem acceptare et hos palmarũ ceterarũq; arborum ac flor̃ ramos bene✠dicere et scti✠ficare digneris. vt quicũq; in tue virtutis obsequio exinde aliquid tulerit: bñdictione celesti sctificatus: pctõrũ remissionẽ et vite eterne pmia percipere mereat. Per te iesu xpe saluator mundi rex glorie: q̃ cũ pr̃e. et ce. His itaq; pactis stati distribuant palme: & interi cãtent he due ãe. Pueri hebreorum tollentes ramos olivarum obuiauerunt domino clamantes et dicen-

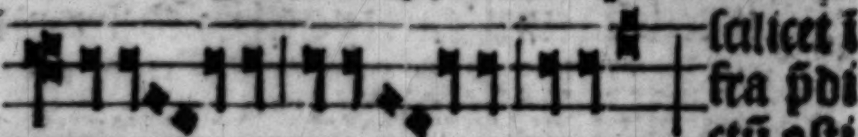


¶ Feria. v. in cena dñi. In primis fiat reconsiliatio penitentium hoc mō. nona cantata eat pcessio sicut in capite ieiunii. Pergat excellentior sacerdos ad ostiū ecclie occid. indutus vestibus sacerdotalibus in cappa cerica rubea cū duobus dyaconis albis cū amictibus idutis absqz subdiacono et sine cruce per medium chori preced vexillo cilicino sintqz pnites in atrio qui recōciliādi sūt. Et si eps adest principalis archidiacon9 ex parte penitētiū. s. extra ostiū ecclie i cappa ser. legat hanc lec. seqntē: que nō legat epo absēte.

Adest tempus o venerande pontifex votiuum afflictis / congruum penitētibus / optabile tribulatis. Assunt filii tui pater quos deo per spiritum sanctum vera mater ecclesia cum leticia peperit: sed iterum suadente dyabolo / a sua integritate corruptos autem miseros factos exules nouis quotidie doloribus ingemiscit. Pro his suppliciter orant quicunqz felices in sinu suo remanserint: quiqz diuina protegente se clementia fide stabiles perstiterunt. Parce hodie pater: et toto bonitatis tue impetu fluat nobis fons ille dauid: patens in ablutione menstruate mulieris: nullum improperans nullum reiiciens

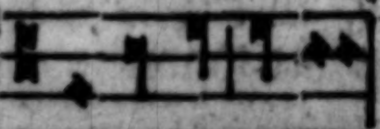
nullū excludēs. Quāuis enim a diuitiis superne pietatis nichil tēporis vacet nūc tamen largior est p indulgētiam remissio peccatorū: et copiosior est p grāz assūptio renascē tiū. Accepisti a dño anulū discretionis z honoris vt que si gnāda sūt signes / et q̄ aperiēda sūt pdas. et q̄ ligāda sūt liges. z que soluēda sūt soluas. atq3 credētibus fidē bapti smatis lapsis aūt z penitētib9 p mysterium recōsiliatiōis ianuas regni celestis apias. Lauāt aque lauant lacrime. Maria fleuit z suscepta est. Negauit apostolus z q2 fleuit a marissime restitutus est. Publicanus de theloneo apkatū meruit: latro de cruce paradisum itrauit. Susceptus a pa tre clemētissimo filius ille iunior qui tam porcos pauit: q̄ paterne hereditatis preciosa stipēdia infeliciter dissipauit. Inde etiā est q' hodie tui supplices posteaq̄ in varias for mas criminū neglectu mādatorum celestiū et morū pba biliū trāsgressiōe ceciderunt humiliati atq3 pstrati pphe tica voce dicētes. Peccauim9 cū pr̄ib9 nostris: iniuste egi mus: iniquitatem fecim9. Māducauerūt sicut scriptū est: panem doloris: lacrimis stratū rigauerūt / cor suum luctu corp9 suū afflixerūt ieiuniis: vt aīaz reciperēt quā pdide rāt sanitatē. Plorat cum istis immo p istis plorare z orare nō desistit mater sācta ecclesia: et lachrime eius in maxillis ei9: q2 tēp9 miserendi ei9. Moueat pietatē tuā pater vox fi delis z flebilis. moueat gemitus z habitus ipse miserorz.

Finita lectio ne incipiat epus. antī.



Veni te veni te venite.

scilicet i fra pdi ctū osti ciū zuer sus ad borialē signum faciendo cū ma nu sua dextera ad penitētes quasi illos vocādo. Deinde ex pte penitentiū: sci z extra hostium dicat ita dyaconus.



Flectamus genua

ali⁹ diacon⁹ ex pte epi dicat Leuate.

Ita fiat tribus vicib⁹: ita tñ q̃ post tciã repetitionẽ anti. nõ dicat Flectamus genua. sed chorus sequatur totam antiphonam: cantore incipiente hoc modo.



Filii audite me timorem domini docebo vos



ps. Benedicã dñm in omni tpe semp laus ei⁹ in ore meo. Tot⁹ ps dicit sine. Glia pri. et post vnũquẽq; v. repetat añ. Venite. Dũ ps cãtatur a choro cum añ. sp manuatim penitẽtes ab aliquo psbitero de choro: habitu nõ mutato reddantur sacerdoti executori officii: et ab ipso restituantur ecclesie gremio. Tamẽ si episcopus presens fuerit: penitentes a presbiteris archidiacono: et ab archidiacono reddantur epo: ⁊ ab ipo eccle gremio. Quibus expletis pcessio more solito in chorum redeat. Deide psternãt se oẽs clerici ⁊ dicãt septem ps penitentiales i choro. Sacerdos vero cum suis ministris p se ante altare dicat cũ Glia pri. Sicut erat. et cum añ. Ne reminiscaris. Qua finita sequatur Kyrieleyson. Christeleysõ. Kyrieleysõ. Pater noster. Et hec omnia sine nota dicuntur tã a sacerdote cũ suis ministris q̃ a toto cho. deinde erigat se sacerd ⁊ dicat sup populũ conuers⁹ ad australẽ corã dextro cornu alta. sic



Et ne nos inducas in tentationem. Sed libera nos a malo.

S. aluos fac seruos tuos et ancillas tuas. Deus meus spe-
rantes in te. C. õuertere domie vsqꝫquo. Et deprecabilis
esto super seruos tuos. M. itte eis dñe auxilium de sancto
Et de syon tuere eos. A. diuua nos deus salutaris noster.
Et ꝑpter gl'iam nois tui dñe libera nos et ꝑpici⁹ esto pec-
catis nr̄is ꝑpter nomē tuū. D. ñe exaudi orōnē meā. Et
clamor me⁹ ad te veniat. D. ñs vobiscū. Oremus Orō.

A. Desto domine supplicationibus nostris: et me
qui etiam misericordia tua primus indigeo cle-
menter exaudi: vt quem non electione meriti / sed dono
gratie tue constituisti huius operis ministrum: da fidu-
ciam tui muneris exequēdi: et ipse in nostro ministerio qđ
tue pie-
tatis
est operare.

Et sic
finit

Per dñm no. &c. et dicūt oēs orō-
nes sequētes cū Orem⁹ Et finiāt
sub tono supra dc̄ Nō dr̄ Dñs vo
biscū. nisi ante primā orōnē tm̄

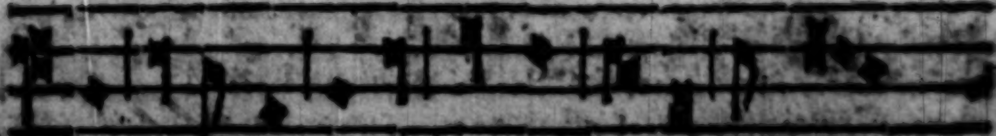
Alia Oratio

D. Eus humani generis benignissime
cōditor et misericordissime reformator: qui homi-
nem inuidia dyaboli ab eternitate deiectum / vnici filii tui
precioso sanguine redemisti: viuifica hos famulos tuos
quos tibi nullatenus mori desideras: et qui nullum dere-
linquis: deuios assume correctos. Moueant pietatem tu-
am quesumus domine horum famulorum tuorum lacri-
mosa suspiria: tu eorum medere vulneribus: tu iacentib⁹
manum porrige salutarem: ne ecclesia tua aliqua sui cor-
poris portione vastetur / ne grex tuus detrimentum su-
stineat. ne de familie tue damno inimicus exultet. ne rena-
tos lauacro salutari mors secunda possideat. Tibi ergo
domine supplices preces cordis et fletuum effundimus:
tu parce confitentibus: vt sic in hac mortalitate peccata
sua te adiuuante defleant: quatenus in tremendi iudicii
die sententiā dānationis eterne euadant ꝛ nesciāt piissime

pater: quod terret in tenebris: quod stridet in flammis. atq; ab erroris sui via ad iter reuersi iusticie: nequaq̃ vltra vulneribus saucientur: sed integrum sit eis atq; perpetuum quod gratia tua contulit: et quod misericordia reformauit. Per christum. Oremus. Oratio.

Domine scte pr̃ oĩps eterne deus q̃ vulnera nr̃a curare dignat⁹ es: te supplices exoram⁹ et petim⁹ nos humiles tui sacerdotes: vt nostris p̃ctib⁹ aurẽ tue pietatis inclinare digneris: atq; ad penitẽtiam confessiõe mouearis remittasq; oĩa crimina et peccata vniuersa condones. desq; his famulis tuis domine pro suppliciis veniã/ p merore leticiam: p morte vitam. Ut qui ad tãtã opem celestis apicis deuoluti sunt: de tua mĩa confidentes: ad bona pacifici premiũ tui: atq; ad celestia dona peruenire mereãtur. Per xp̃m dñm nostrũ. Hic nõ dr̃ Oremus. sed. Absolutio

Absoluimus vos vite beati petri aplõr principis cui dedit dñs potestatem ligandi atq; soluendi. et q̃tum ad vos pertinet accusatio et ad nos remissio: sit vobis oĩps de⁹ vita et salus et oĩm pctõr vestrorũ pius indultor. Qui viuit et regnat cum deo patre. et sic surgãt oẽs a p̃stratiõe osculãtes terrã vel formulas sacerdote sic dicẽte Qui viuit. et cet. Tamen si ep̃s adest: fiat bñdictio super populum adhuc in prostratione, hoc modo. Benedictio dei patris omnipo ✠ tentis et filii ✠ et spiritus ✠ sancti descendat super vos et maneat semper. ℟. Amen. Deinde incipiatur missa vt in graduali continetur. Et postea tres pueri ante olei consecrationem in superpelli. ad gradum chori stantes simul cantent hunc hymnum.



O Redemptor sume carmen temet concinen

Chorus idē repetat post vnūquēqz

nentium. ℣. pueri. vers⁹. Audi iudex mortuorum vna

spes mortalium audi voces proferentum donum pacis

Chor⁹ O redēptor

premium. pueri. ℣. Assit flamen sacrosanctū

olim per diluuium qui ramū tulit oliue ad archā ec-

Chor⁹. O redēptor.

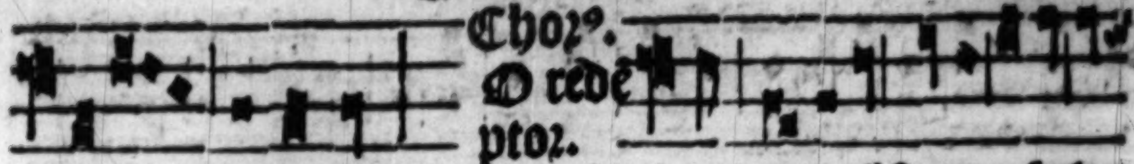
clesie pueri. ℣. Arbor feta alma luce hoc sacrā

dum protulit: fer hoc prona presens turba saluatori

Chor⁹ O redēptor.

seculi. pueri. ℣. Consecrare tu dignare rex per-

ennis patrie hoc oliuum. signum viuum cōtra



tura demonum puer.℣. Ut nouet͛ sexus oīs vn



ctione crismatis et medetur sauci ata dignitatis glo-



ria.pue.℣. Stans ad aram ymo supplex īfulatus pon-



tifex debitum ꝓsoluat omne cõsecrato crismate.pue.℣.



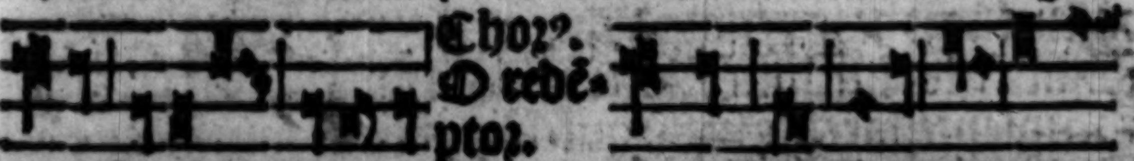
Nota mente sacro fōte aufugant͛ crimina vitia mente sa



crosancta influunt ca rismata. pue.℣. Sit dies



hec festa nobis seculorum seculis sit sacrata laude digna



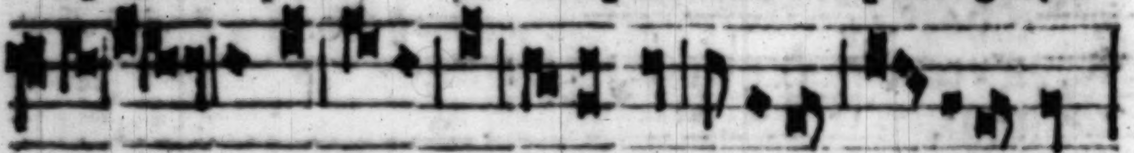
nec senescat tempore. pue.℣. Sit hec dies leta cunctis



festiua fidelibus auge fidem dona pacem in nostris



temporibus. pueri. V. Laus perennis deo patri gloria



qꝫ filio honor virtus et potestas amborũ pa racli to.

Chorus. O redemptor. Post prãdium conueniãt omnes clerici ad ecclesiam ad altaria abluenda et ad mandatum faciẽdum vt in processionalibꝰ continetur. Peracta ablutione pedum ad mandatum / dictoqꝫ sermone: accipiant charitatis potum. Quibus rite peractis: vnus sacerdotũ dicat preces has modo sequenti. Suscepimus deus misericordiam tuã. In medio templi tui. Tu mandasti Mandata tua custodiri nimis Ecce ꝗ̃ bonum et ꝗ̃ iocundum. Habitare fratres in vnũ. Domine exaudi orationem meam. Et clamor meus ad te veniat. Dominus vobiscum. Et cũ spũ tuo. Oremus.

Adesto quesumꝰ domĩe officio seruitutis nr̃e: qꝛ tu pedes lauare dignatus es tuis discipulis: ne despicias opera manuum tuarũ que nobis retinenda mandasti: et sicut hec exteriora abluunt inquinamenta corporum: sic a te om̃ium nostrorum interiora mundentur peccata. Qđ ipse prestare digneris qui cum patre et spiritu sancto viuis et gloriaris deus. Per omnia secula seculoꝝ. Amen

Si vero nullus assit clericus sermonem faciēs: ceteris vt prius peractis post ablutionem pedū dicūtur pces pdicte. Deinde legatur sequēs euāgelium a quodam diacono de secunda forma i superpellicius ad modū lec. cū suo titulo. benedictiōe prius petita ab excellentiore: fratribus interim caritatis potum sumentib⁹: et legatur vsqꝫ ad illū locum Surgite eamus hinc. et ita recedāt. Euāg. Scdm iohēm

IN illo tēpore: Dixit iesus discipulꝭ suis. Amē amen dico vobis: non est seruus maior dño suo: neqꝫ apostolus maior eo qui misit illum. Si hec scitis: bti eritis si feceritis ea. Nō de omnib⁹ vobis dico. Ego scio quos elegerim: sed vt impleaꝭ scriptura. Qui mādu cat panē mecū leuabit contra me calcaneum suū. Amodo iā dico vobis priusq̄ fiat: vt cū factum fuerit credatis qꝛ ego sum. Amē amen dico vobis: qꝛ qui accipit si quem misero me accipit qui autem me accipit: accipit eū qui me misit. Cum hec dixisset iesus: turbat⁹ est spiritu et ptestat⁹ est et dixit. Amen amē dico vobis: quia vn⁹ ex vobis me tradet. Aspiciebāt ergo adinuicem discipuli: hesitantes de quo diceret. Erat aūt recumbens vnus ex discipulis ei⁹ in sinu iesu. Innuit ergo huic simon petrus: ꝛ dixit ei. Quis est de quo dicitur. Itaqꝫ cum recubuisset ille supra pectus iesu: dicit ei. Dñe quis est? Respōdit iesus. Ille est cui ego intinctum panem porrexero. Et cum intinxisset panem: tradidit iude symonis scariothis. Et post bucellam: tunc introiuit in illum sathanas. Et dicit ei iesus. Quod facis: fac citius. Hoc autem nemo sciuit discumbentium: ad quid dixerit ei. Quidam autem putabant quia loculos habebat iudas quia dixisset ei iesus. Eme ea que vobis opus sunt ad diem festum: aut egenis vt aliquid daret. Cum ergo accepisset ille bucellam: exiuit continuo. Erat autem nox. Cum autem exisset: dixit iesus. Nunc clarificatus

est filius hominis: et deus clarificatus est in eo. Si deus
clarificatus est in eo: & deus clarificabit eũ i semetipo: & cõti
nuo clarificabit eum. Filioli. adhuc modicũ vobiscum sũ
Queretis me: et sicut dixi iudeis/quo ego vado vos non
potestis venire: et vobis dico modo. Mãdatum nouum
do vobis: vt diligatis inuicem sicut dilexi vos: vt et vos
inuicem diligatis. In hoc cognoscent oẽs q discipuli mei
estis: si dilectionem habueritis ad inuicem. Dicit ei symon
petrus. Dñe quo vadis? Respõdit iesus. Quo ego vado
non potes me modo sequi: sequeris autem postea. Dicit ei
petrus. Quare nõ possum te modo sequi: aĩam meã pro
te ponã. Respondit iesus. Animam tuam pones pro me.
Amen amen dico tibi: nõ cãtabit gallus donec ter neges
me. Et ait discipulis suis. Non turbetur cor vestrũ: neq
formidet. Creditis in deum: et in me credite. In domo
patris mei: mansiones multe sunt. Si quominus dixissem
vobis: q vado parare vobis locum. Et si abiero et prepa
rauero vobis locum: iterum veniam & accipiã vos ad me
ipsum. vt vbi ego sum & vos sitis. Et quo ego vado scitis
et viam scitis. Dicit ei thomas. Domie nescimus quo va
dis. Et quomodo possumus viam scire? Dicit ei iesus.
Ego sum via: veritas et vita. Nemo venit ad prem: nisi
per me. Si cognouissetis me: et patrem meum vtiq co-
gnouissetis. Et amodo cognoscetis eum: et vidistis eum.
Dicit ei philippus. Dñe ostende nobis patrem: et sufficit
nobis. Dicit ei iesus. Tanto tpe vobiscũ sum: & nõ cogno
uistis me? Philippe: qui videt me videt et patrem meum.
Quomodo tu dicis: ostende nobis prem? Non creditis q
ego in pre: et pater in me est? Verba que ego loquor vobis
a meipso nõ loquor. Pater autem in me manens ipse facit
opera. Non creditis q ego in pre & pater in me est? Alioqn
propter ipsa opa credite. Amẽ amẽ dico vobis: q credit in

me: opera que ego facio ꝛ ipe faciet: ꝛ maiora hoꝝ faciet qꝛ
ego ad patrem vado. Et qđcunqꝫ petieritis pr̃em in noīe
meo: hoc faciā vt glorificet pater in filio. Si qđ petieritis
patrem in nomine meo hoc faciā. Si diligitis me: mādata
mea seruate. Et ego rogabo patrem: et aliū paraclitū da-
bit vobis: vt maneat vobiscum in eternū. Spm̄ veritatis
quem mundus non potest capere: qꝛ nō videt eū nec scit eū
Uos autem cognoscetis eū qꝛ apud vos manebit et in vo
bis erit. Non relinquam vos orphanos: veniam ad vos.
Adhuc modicum: et mundus iā nō videt me. Uos aūt vi
debitis me: qꝛ ego viuo et vos viuetis. In illo die vos co-
gnoscetis qꝛ ego sum in patre meo: et vos in me: et ego in
vobis. Qui habet mandata mea et seruat ea: ille est qui di
ligit me. Qui autem diligit me: diligetur a patre meo. Et
ego diligam eum ꝛ manifestabo ei meipm. Dicit ei iudas
non ille scariothis. Dn̄e quid factum est qꝛ manifestaturꝰ
es nobis teipm ꝛ nō mūdo: Rn̄dit iesꝰ ꝛ dixit ei Si quis di
ligit me sermonem meum seruabit: ꝛ pater meꝰ diliget eū
et ad eū veniemꝰ et mansionem apud eū faciemꝰ. Qui nō
diligit me: sermones meos non seruat. Et sermonē quem
audistis non est meus: sed eius q̄ misit me pr̄is. Hec locutꝰ
sum vobis: apud vos manens. Paraclitus aūt spūsctūs
quem mittet pater in noīe meo ille vos docebit oīa et sug-
geret vobis oīa quecunqꝫ dixero vobis Pacē relinquo vo
bis: pacē meam do vobis. Nō quō mūdꝰ dat: ego do vo-
bis. Nō turbetur coꝛ vestrum: neqꝫ formidet. Audistis qꝛ
ego dixi vobis: vado et venio ad vos. Si diligeretis me
gauderetis vtiqꝫ: qꝛ vado ad patrē: qꝛ pater maior me est.
Et nūc dixi vobis priusq̄ fiat: vt cum factum fuerit creda
tis. Jam non multa loquar vobiscum. Uenit enī pnceps
mundi huius: et in me non habet quicq̄. Sed vt cogno-
scat mūdus quia diligo patrem: et sicut mandatum dedit

michi pater: sic fagio. Surgite eamus.

¶ Sabbato in vigilia pasche / congregatis clericis i choro / dictaq3 hora .ix. executor officii indutus vestibus sacerdo. in capa serica rubea / diaconus dalmatica subdiacon⁹ tunica induatur cum ceteris ministris altaris albis cum amictibus indutis sine lumine in cereis: et sine cruce ⁊ sine igne in thuribulo: quidam etiam de .i. forma scilz acolitus in superpellicus cereū extinctū ex tribus candelis tortis in unum in parte iferiori et insup ab iuicē divisis: sup quādā hastā deferēs: et pcessio pcedēs post portitorem aq̄ bñdicte per medium chori ad fontes ⁊ ad nouū ignem bñdicendum processionaliter eāt choro sequēte: habitu non mutato excellentioribus preced. et ad colūnam ex parte australi iuxta fontem ubi sacerdos executor officii ignem benedicat qui accēdat ibidem videlicet i medio iter duas colūnas In eundo vero dr ps. Dñs illuminatio: sine nota. et sine Gloria patri alternatim a toto choro. ¶ Hoc modo fiat statio ad ignē bñdicendum. Sacerdos vero iuxta ignem stet ad orientem cōuers⁹: ⁊ ad sinistrum ei⁹ stet diacon⁹ subdiacon⁹ ad sinistrum diaconi. Unus vero ceroferarius stet sacerdoti oppositus ad dextrū cui⁹ stet puer ferens librum proximior sacerdoti. alius vero ceroferar. stet retro sacerdotem. ad dextrū cui⁹ stet potitor aque priximior sacerdoti et ultimo loco retro omnes a pte occidētali stet potitor haste cum cereo. ⁊ ex alia pte ignis: videlicet ex parte australi stet thuribularius ad accipiēdū ignē in thuribulum. post bñdictionē. omnib⁹ istis ministris ad sacerdotē cōuersis choro interim circumstāte videlicet ex pte boriali. ut patet ubi ptrahitur statio.

Sequatur benedictio ignis solenniter a sacerdote incipiente sic.



Dominus vobiscum. Oremus.

DOmine deus noster pater omnipotens lumen indeficiens cōditor oīm luminum exaudi nos famulos tuos et bene✠dic hunc ignem: qui tua sanctificatione atq; bn̄dictione consecret tu illuminās oēm hoiem venientē ī hūc mūdū. illumina consciētias cordis nr̄i igne tue caritatis vt tuo igne igniti: tuo lumine illuminati: expulsis a cordi b9 nr̄is peccatorum tenebris: ad vitā te illustrāte peruenire mereamur eternā. et sicut illuminasti ignē moysi famulo tuo per columnam ignis ambulanti ī mari rubro: ita illustra nostrum lumen ȝ cādelā q̄ de eo fuerit accēsa: in honore maiestatis tue semper perseueret bn̄dicta. vt q̄cūq; ex eo lumine portauerit: sit illuminat9



lumine gr̄e spiritualis. per dn̄m nostrū. ȝc. seculorum. Amē

Oēs orationes dicūt cū Orem9 sub tono p̄dicto. hic aspergat aqua bn̄d. sup ignē. deiñ dicat. Dn̄s vo. ȝ Ore9. or.

DOmine sancte pater oīps eterne deus bn̄✠dicere ȝ sanctificare dignare ignem istum quem nos indigni per inuocationē vnigeniti filii tui domini nostri iesu christi benedicere presuminus. tu clemētissime pr̄ eum tua benedictione san✠ctifica: et ad pfectum generis humani peruenire cōcede. Per eundem xp̄m dn̄m nostrū. Orem9.

CElesti nos lumine q̄s dn̄e semp ȝ vbiq; preueni: vt mysteriū cui9 nos pticipes esse voluisti: et puro cernamus intuitu: ȝ digno percipiamus effectu. Per dominū.

Deiñ sequatur benedictio thimiamatis siue icēsi hoc mō.

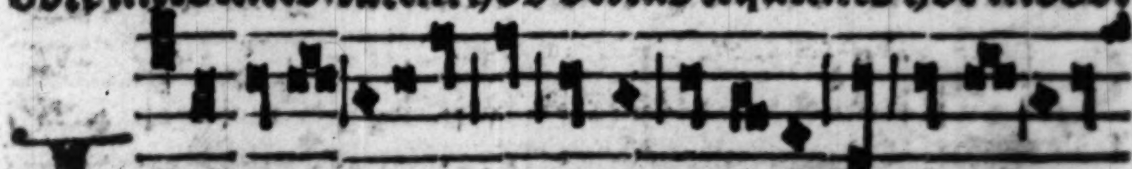
EXorciso te īmundissime spūs ȝ omne fātasma inimici. In noīe dei patris oīpotentis et in noīe filii ei9 iesu xp̄i dn̄i nostri: vt exeas et recedas ab hac creatura thimiamatis siue incensi: cū oī fallacia atq; nequitia tua. vt sit hec creatura sanctificata in noīe eiusdē dn̄i nr̄i iesu xp̄i

vt oēs gustantes: tangētes siue odorātes eam: virtutē et auxiliū pcipiāt spūssācti: ita vt vbicūqȝ hoc incensum vel timiama fuerit: ibidem nullaten⁹ appropinquare audeas nec aduersa iferre psumas sed quicūqȝ spūs imunde es cū oī versutia tua pcul inde fugias atqȝ discedas adiuratus per virtutē et nomē dei pris oīpotentis: et iesu christi filii eius dñi nostri q̄ venturus est in spūsctō iudicare viuos et mortuos: ⁊ te puaricatorē ⁊ seculum p ignē. amē. Orem⁹

Eternā ac iustissimā pietatē tuam dñe depcamur sctē pater oīps eterne deus: vt bn✠dicere digneris hāc thimiamatis vel icēsi speciē: vt sit icensum maiestati tue in odorē suauitatis acceptum sit a te hec spēs bn̄dicta sit p inuocationem scti nois tui sctificata: vt vbicumqȝ fumus ei⁹ puenerit: extricet ⁊ effuget oē gen⁹ demoniorū sicut icēsū iecoris piscis quē raphael archāgel⁹ thobiā famulū tuū docuit: cū ascendit ad sare liberationē. Per. x. d. no.

Descendat benedictio tua domine super Oremus hanc speciem incensi et thimiamatis: sicut in illo die de quo dauid propheta tuus cecinit dicens. Dirigatur orō mea sicut icēsū i cōspectu tuo. sit nobis odor consolatiōis suauitatis ⁊ grē: vt fumo isto effuget omne fātasma iimici mētis ⁊ corporis: vt sim⁹ pauli apostoli voce bonus odor deo. Effugiāt a facie huius incensi et thimiamatis: oēs demonis incurs⁹: sicut puluis a facie venti: et sicut cera a facie ignis. Presta hoc piīssime pat boni odoris icēsii ad op⁹ ecclesie tue ob causā religiōis iugit pmanere. vt mystica nobis significatione spūalium virtutū fragrans ostēdat odor suauitatē. Tua ergo q̄s oīps deus immense maiestatis dextera hāc creaturam bn✠dicere et diuersarū rerū cōmixtiōe cōfectā dignare: vt i virtute scti tui nominis oēs imūdorū spirituum fātasticos incursus effugare omnesqȝ morbos reddita sanitate expellere. vt vbicunqȝ

simus aromatum eius afflauerit: mirabiliter possit atq; in odore fragrantissimo tibi perpetua suauitate redolere Per xpm dnm nrm Amen. Postea impleatur thuribulum de carbonibus cū incenso: et incensetur nouus ignis: deīn accedat cere' sup hastā de nouo igne: ceteris luminarib' pri' extinctis: et redeat processio more solito in chor. In redeūdo duo clerici de secunda forma in superpelliciis post sacerdotē incedentes: cātent hos versus sequentes hoc modo.



Inuentor rutili dux bone luminis qui certis vici-



bus tempora diuidis merso sole chaos ingruit horridū



Chorus idē repetat post vnūquēq; v. clerici. v.

lucē redde tuis christe fideli bus. Qua-



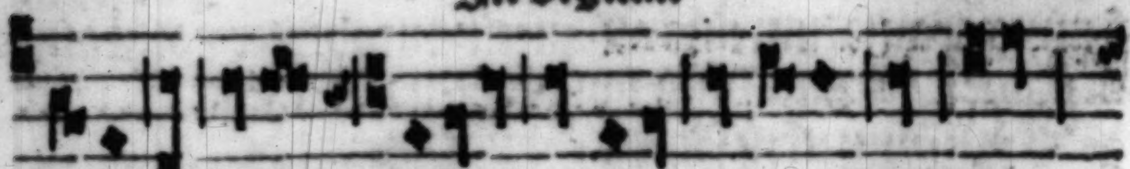
uis innumero sydere regiam lunariq; polū lāpade



pinxeris incussu silicis lumina nos tamen mōstras saxi-



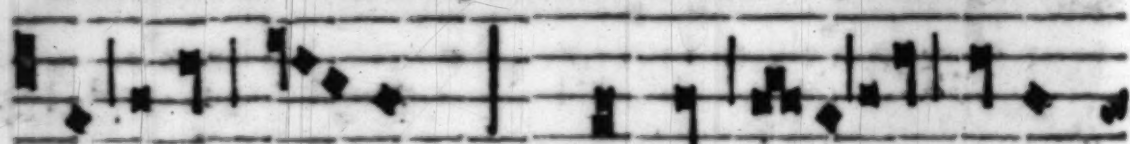
geno semine quere re. Ne nesciret homo spē sibi lu-



minis in christi solido corpore conditam qui dici



stabilem se voluit petram nostris i gniculis vn-



de genus ve nit. Splendent ergo tuis mune-



ribus pater flammis mobilibus scilicet atria ab-



sentem qz diem lux agit cetiula quam nox cum la



cero victa fugit pe plo. Per quem splendor honor



laus sapientia maiestas bonitas et pietas tua re-

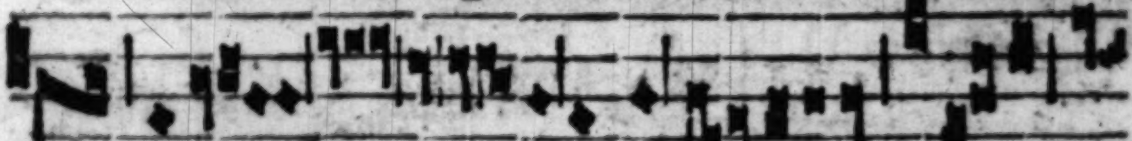


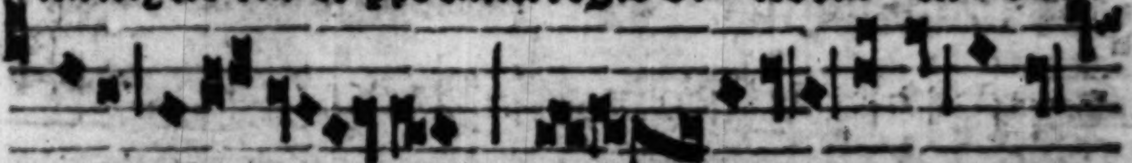
gnum continuat nu mine triplici texens purpureis



Quo cãtato sequať benedictio cerei pascalis ab ipso dyacono ad pces. induto: post acceptã benedictionẽ ad borialẽ cõuerso ad gradum pſbyterii cerofer. diacono assistentibus vno a dextris reliquo a sinistris ad ipsum conuersis cereis extinctis. subdiacon⁹ ħo textũ tenẽs stet ei oppositus: iuxta quem stet portitor haste ex vna parte: et cerofer ari⁹ cuiuscunq; parui cerei ad fontes benedicẽdos ex altera parte eodem modo cõuersi. post dyaconum vero stet thuribulař Dyaconus accepta prius benedictione a sacerdote executore officii dicat. Exultet iam angelica et cetera. quam zozimus papa constituit sic.

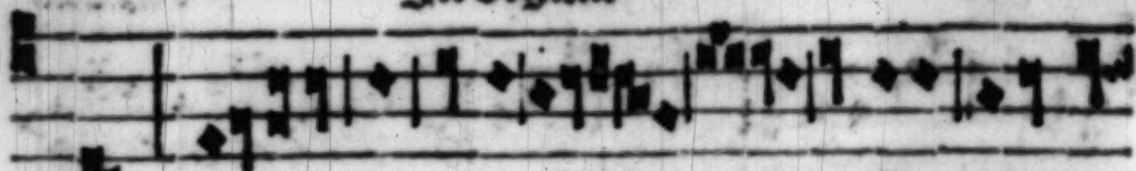








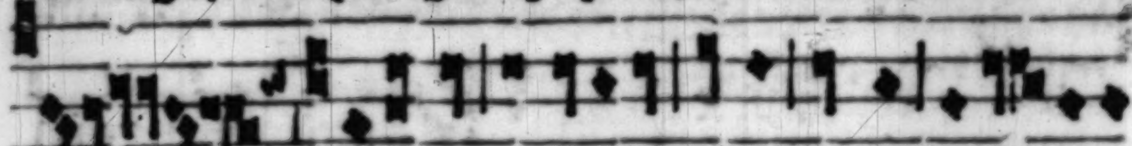




nem. L etetur et mater ecclesia tanti lumīis adorna-



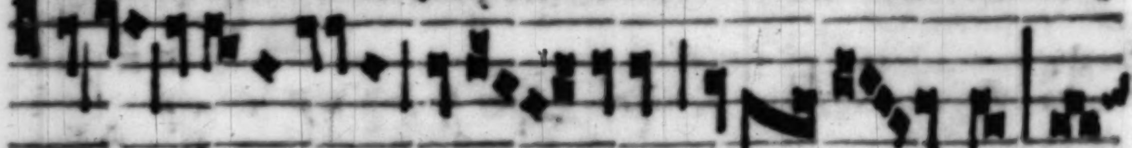
ta fulgoribus et magnis populorū vocibus hec aula re-



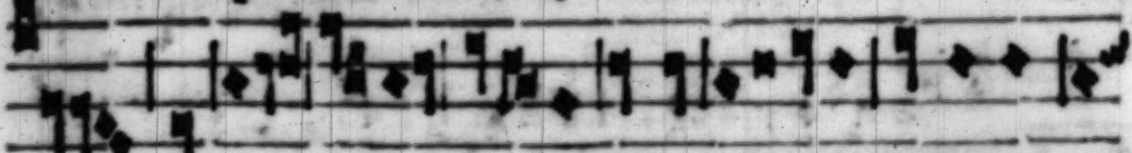
sul tet. Q uapropt' astātib' vobis fratres carissimi



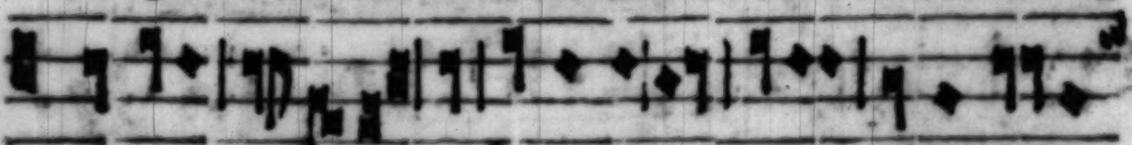
ad tam mirā sācti hui' luminis claritatē vna mecū q-



so dei omīpotētis misericordiam invo ca te. V t



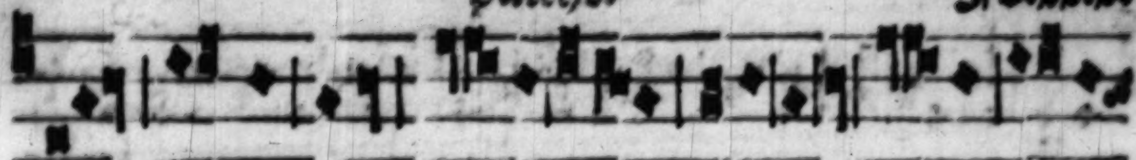
qui me nō meis meritis īfra levitarū numerum ag



gregare dignatus est luminis sui gratia infundente



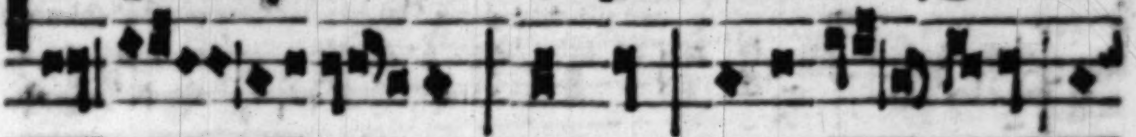
cere i hui' laudem īple re per fici at. P er



dñm nostrũ iesum chꝛistũ filium suũ q̃ cũ e o vi uit



et regnat deus in vnita te spiritus sancti. Per om-



nia secula seculo rum. Amē. Dominꝰ vobiscũ. Et



cum spiritu tuo. Sur sum coꝛda. Habemꝰ ad dñm



Grati as agamꝰ dño deo nr̃o. Dignũ ⁊ iustũ est



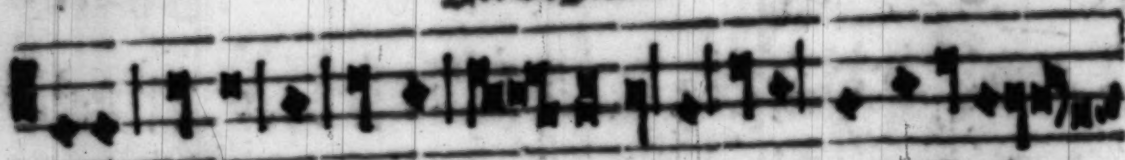
Ue re quia dignũ et iustũ est inuisibilē de-



um omnipotentē patrem filium qꝫ eius vni ge-



nitũ dñm nostrum ie sum xp̄m cum sancto spiritu



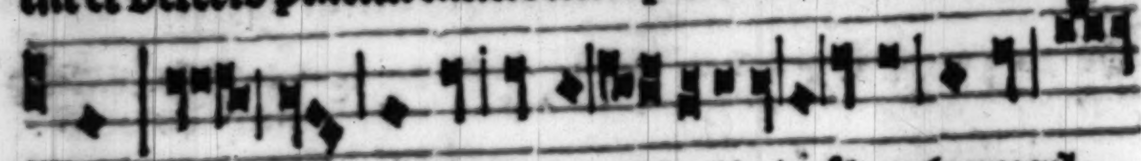
toto cordis ac mentis af fectu et vocis ministerio



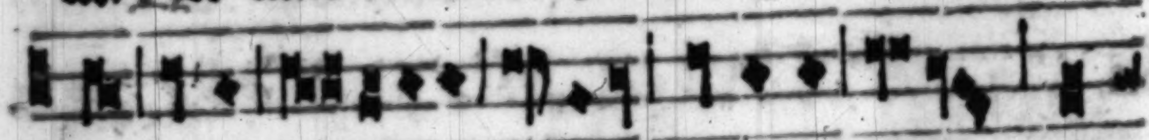
persona re. Qui pro nobis eterno patri ade debitum sol-



uit et veteris piaculi cautionem pio cruo re deter-



sit. Hec sunt enim festa paschalia in quibus verus il-



le agnus oc ciditur eiusque sanguine postes con-



secrantur. Hec nox est in qua primum pa-



tres nostros filios israel eductos de egi pto ru



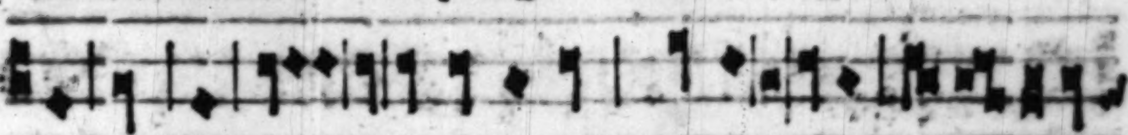
brum mare sic co vestigio transi re feci sti



Hec igitur nox est que peccatorum tenebras colum



ne illuminatio ne purga uit. Hec



nox est que hodie per vniuersum mūdū in xp̄o cre dentes



a viciis seculi segre gatos et caligine peccatorum red-



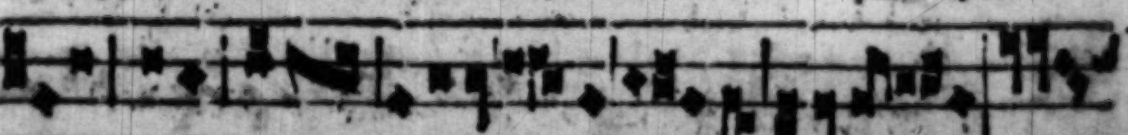
dit gratie sociat sanctita ti. Hec



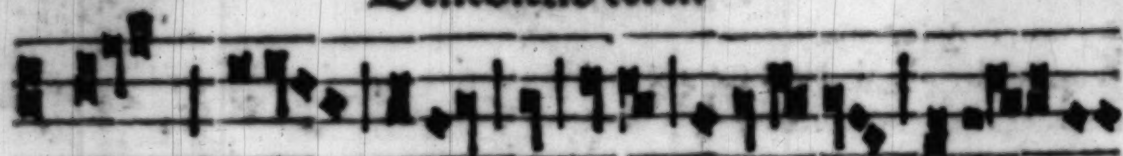
nox est in qua destructis vinculis mor



tis christus ab inferis victor ascen dit. Nichil



enim nobis nasci profuit ni si redimi pfuis set. O



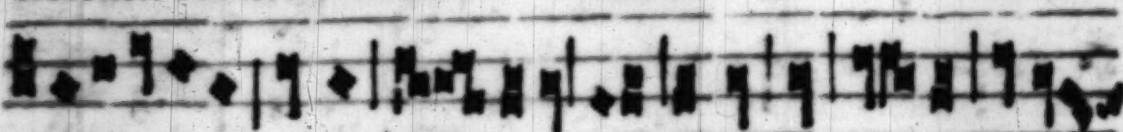
mira circa nos tue pietatis digna tio.



O ine stimabi lis dilectio charitatis: vt



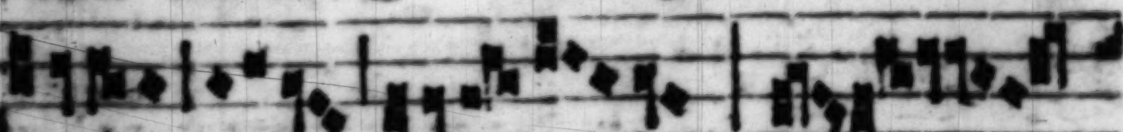
seruum redimeres filium tradidi sti O cer te



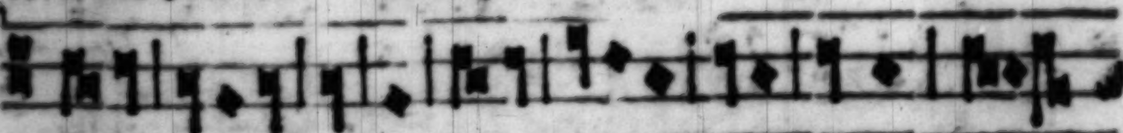
necessarium ade pec catū et nostrū qđ christi morte



dele tum est O felix culpa que talē ac tantum



meruit habere redempto rem. O



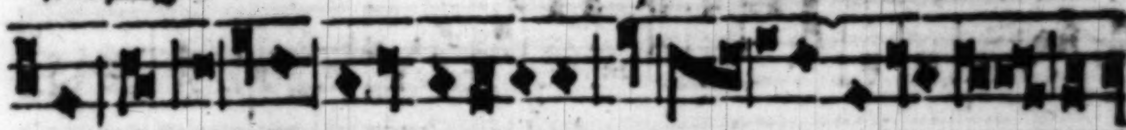
certe beata nox que sola meruit scire tempus et



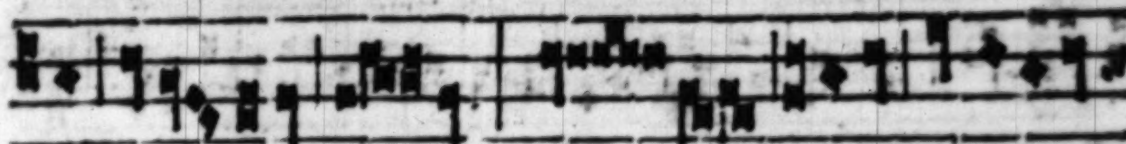
horam in qua christus ab in feris resurre-



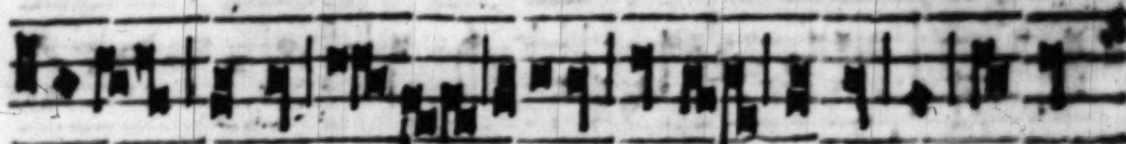
xit. Hec nox est in qua scriptũ est



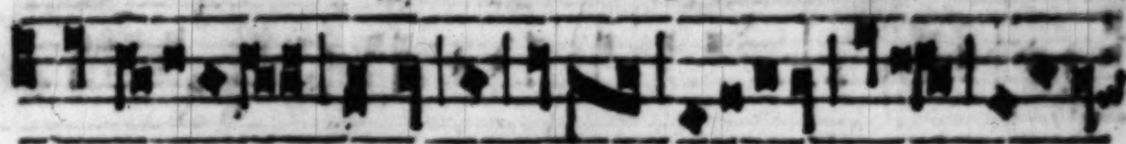
et nox vt dies illuminabitur et nox illuminatio mea



in deli ciis me is. Hu ius igitur sanctifica-



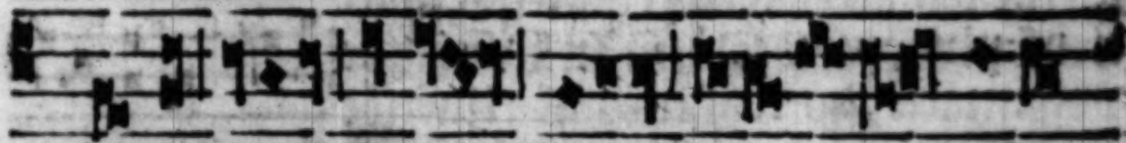
tio noctis fu gat scelera culpas lauat et reddit



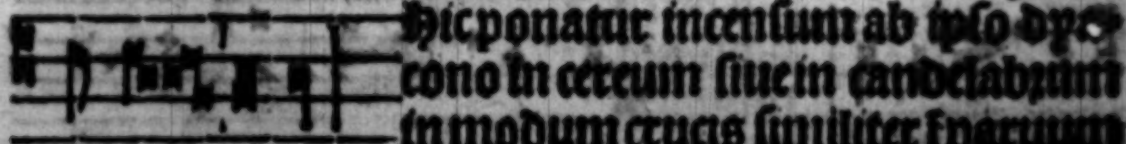
innocentiam lapsis et mestis leticiam: fugat odia:



concordiam parat et curuat impe ria. In



huius igitur noctis gratia su scipe



sancte pater.

Hic ponatur incensum ab ipso dyacono in cereum siue in candelabrum in modum crucis similiter & paruum cereum portitore accedente.



incensi huius sacrificium vesperti num. Quod



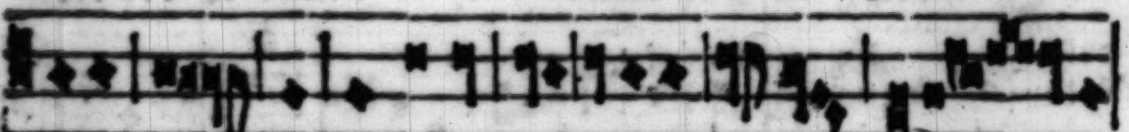
ti bi in hac cerei oblatio ne so lenni per mini-



strorum manus de opi bus apũ sacrosãcta reddit ec-



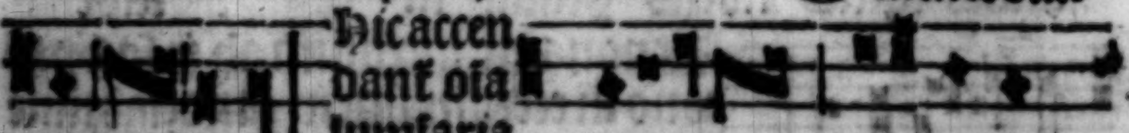
cle sia. Sed iã columne hui⁹ ꝓconia no-



minis quam in honorem dei rutilãs ignis accen dit.

Hic accẽdat cere⁹ paschal' ⁊ sic ardeat ꝯtinue vsqꝫ p⁹ ꝯpl. i die pasche. accẽdat etiã quotidie p ebd̃. pasche ad mat ⁊ ad mis. ⁊ ad vs̃. silr fiat i oc. pasche. Dib⁹ vo dñicis ab oc. pas vsqꝫ ad ascẽ. dñi ad mis. tm̃ accẽdat In die vo ascẽn. dñi si cut i oc. pas. accẽdat etiã i his fest. s. marci euã. philippi ⁊ iacobi tm̃ In ãnũciatiõe vo. b. marie p⁹ oc. pas. celebrat ⁊ i iuẽtiõe crucis: sicut in octa. pasche accenditur.

Q uilicet diui-



sus in partes. Hic accen dant oĩa lumĩaria ꝑ ecclesiã mutuati lu minis


detrimenta non nouit. alitur liquātibus ceris quas


in substātiam ꝑcio se huius lāpadis apes mater e-


du xit. O be ata nox que

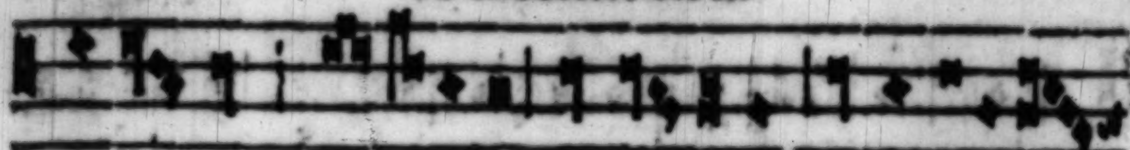

expoliauit e gyptios ditauit hebreos: nox in qua ter


renis celestia iungūtur. O ramus


te do mine vt cereus iste in ho norem no-


minis tui con se cra tus ad noctis huius caliginem


destruendam indeficiens perseue ret. I n o dore sua



uita tis ac ceptus super nis luminaribus



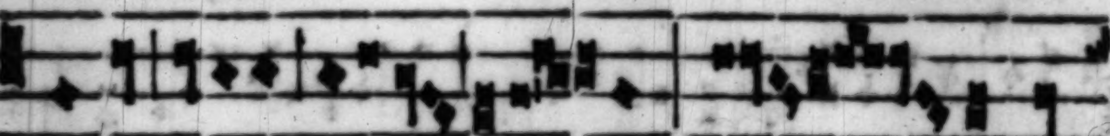
misceatur. Flammas eius lucifer matuti-



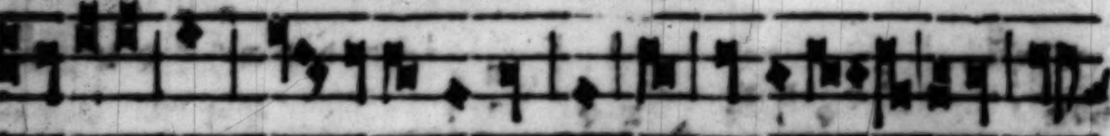
nus inueniat. Il le inq̄ lucifer qui nescit



occa sum. Il le qui regressus ab inferis hu-



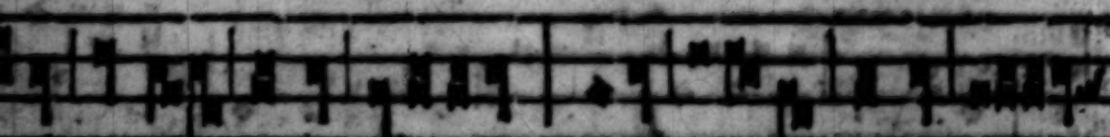
mano generi serenus illu xit. Pre camur



ergo te do mine vt nos famulos tuos om-



nem clerum et deuotissi mum populū vna cum pa-



tre nostro papa. ℞. atq3 re ge nostro. ℞.

necnon et episcopo nostro. N. quiete temporum con-

cessa in his paschalibus gaudiis conser ua re di

gneris. Qui semper viuis regnas imperas nec-

non et gloria ris solus de us so lus al tissi mus

ie su chri ste cum san cto spiri-

tu in gloria dei pa tris. A men

¶ Notandum est quod candelabrum cum cereo paschali debet ammoueri feria sexta: in crastinum ascensionis domini ante missam. Cereus iste christum designat siue columnam que fuit hebreis: scilicet lux noctis et vmbra diei.

¶ Ordo ad cathecuminum faciẽdum. In primis deferat infans ad valuas ecclesie: et inquirat sacerd. ab obstetrice vtrum sit infãs masculus vel femina. Deinde si infãs sit baptisatus domi: et quo nomine vocari debeat. Sicut ei baptizatus

fuerit domi pp̄ter piculum mortis: tūc totum habeat subseq̄ns seruitiū p̄ter imersionē aq̄ꝫ quo noīe debet vocari
¶ Masculus aūt statuetur a dextris sacerdotis mulier vero a sinistris. his q̄situs faciat signum crucis cū pollice in fronte īfātis. ita dicēs. Signū saluatoris domini nr̄i iesu christi in frontē tuā pono. et postea in pectore ita dicendo. Signū saluatoris dn̄i nr̄i iesu xp̄i in pectus tuum pono. Deinde tenēs manū dexterā sup caput infātis dicat Dn̄s vobiscū. et Oremus.

Omnipotēs sempiterne deus pater dn̄i nostri iesu xp̄i: respicere dignare sup hūc famulum tuū vel hāc famulā tuā. Hic primo inquirat sacerdos nomē infantis: ꝫ respōdeant patrini. N. quem vel quā ad rudimēta fidei vocare dignat⁹ es: oēm cecitatem cordis ab eo vel ea expelle. disrūpe omnes laq̄os sathane q̄b⁹ fuerit colligat⁹ vel colligata. aperi ei dn̄e ianuam pietatis tue: vt signo sapientie tue imbutus vel ībuta omniū cupiditatū fetorib⁹ careat: ꝫ ad suauē odorem preceptorū tuorum let⁹ vel leta tibi ī ecclesia tua deseruiat: ꝫ proficiat de die ī diem: vt idoneus vel idonea efficiatur accedere ad gratiam baptismi tui pcepta medicina. Per eūdē christū dn̄m nostrū. Amē. Deīde dicat orō sine. Dn̄s vobiscum sed cū Orem⁹. Or.

Preces nr̄as q̄s dn̄e clementer exaudi. et hunc vel hanc electum vel electā tuū vel tuā. Hic patrini et matrine nominent puerum. N. crucis dn̄ice: cuius impressione: Hic faciat sacerdos crucē in frōte infantis eum vel eā signam⁹ virtute custodi. vt magnitudinis glorie tue rudimēta seruās: per custodiam mandatorū tuorū ad noue regenerationis gloriam peruenire mereatur. Per christū dominum nostrū. Oremus. Orō.

Deus qui humani generis ita es cōditor vt sis etiā reformator: ppiciare populis adoptiuis: et nouo testamento sobolē noue plis ascribe: vt filii promissionis

qđ non potuerũt assequi p naturam: gaudeãt se recepisse per gratiam. Per dñm. Exorcismus salis sine Oremus.

E Xorciso te creatura salis in nomine dei pr̃is oĩpotẽtis: et in charitate dñi nr̃i iesu xpi: et in virtute spiritus sancti. Exorciso te per deũ viuũ: p deũ verũ: p deum sanctũ: per deũ q̃ te ad tutelã humani generis / pcreauit: ⁊ populo venienti ad credulitatem p seruos suos cõsecrari precepit: vt in nomine sãcte trinitatis efficiaris salutare sacramentum ad effugãdũ inimicũ. Proinde rogam⁹ te dñe deus noster: vt hanc Hic respiciat sacerdos sal creaturam salis sanctificando sancti ✠ fices: bñdicendo bene ✠ dicas vt fiat oĩb⁹ accipiẽtibus perfecta medicina pmanẽs in visceribus eorum: in noĩe eiusdẽ dñi nr̃i iesu xpi: q̃ ventur⁹ est iudicare viuos et mortuos et seculum per ignẽ. ℟. Amen.

Postea interroget sacerdos nomẽ pueri: ⁊ ponat de ipo sale in ore eius dicendo. N. accipe sal sapiẽtie vt ppiciat⁹ sit tibi de⁹ in vitã eternam. Amen. post salẽ datũ dicat sacerd super masculum vel feminã Dñs vobiscũ et Orem⁹. or

D Eus patrum nr̃or: deus vniuerse cõditor creature te supplices exoramus: vt hunc vel hãc famulum vel famulam tuum vel tuam. N. respicere digneris propicius: et hoc primum pabulum salis gustantem non diutius esurire pmittas: quo minus cibo expleatur celesti. quatenus sit semper domine spiritu feruens / spe gaudens tuo nomini seruiens. et perduc eum vel eam ad noue regenerationis lauacrum vt cum fidelibus tuis promissionum tuarũ eterna pmia cõseq̃ mereat. Per dñ. sequat. orõ sup masculũ tm̃. sine Dñs vobiscũ Orem⁹ verte ad feminã

D Eus abrahã de⁹ ysaac de⁹ iacob: deus q̃ moysi famulo tuo in mõte synai apparuisti: et filios isrl' de terra egypti eduxisti: deputãs eis angelũ pietatis tue q̃ custodiret eos die ac nocte. te q̃sum⁹ dñe vt mittere

sanctum angelum tuũ qui similiter custodiat ⁊ hũc famu lũ tuũ. N. ⁊ pducat eũ ad grãm baptismi tui. sine p xp̃m. Adiuratio sup masculũ ⁊ feminã sine Dñs. ⁊ sine. Oremꝰ.

Ergo maledicte diabole recognosce sentenciam tuam. et da honorem deo viuo ⁊ vero: da honorem iesu christo filio eius et spiritui sancto: et recede ab hoc famulo vel ab hac famula dei. N. quia istum vel istam sibi deus et dominus noster iesus christus ad suam sanctam gratiam et benedictionem fontẽq̧ baptismatis dono spiritussancti vocare dignatus est: et hoc signum sancte ✠ crucis. Hic faciat sacerdos signũ crucis cum pollice in frõte infantis dicendo quod nos fronti eius imponimus tu maledicte diabole nunq̃ audeas violare. Per eum qui ventur9 est iudicare viuos ⁊ mortuos ⁊ seculũ p ignẽ. Amen. sequat oro sup masculũ tantum sine. Oremus. Oratio.

Deꝰ immortale p̃sidium omnium postulantium liberatio supplicũ/ pax rogantium/ vita credẽtiũ resurrectio mortuorum: te inuoco sup hũc famulũ tuum. N. qui baptismi tui donũ petẽs eternã consequi gratiam spirituali regeneratione desyderat. accipe eum dñe: ⁊ q2 dignatus es dicere: petite et accipietis/ querite et inuenietis pulsate ⁊ aperietur vobis: petenti premium porrige: et ianuam pande pulsanti vt eternam celestis lauacri benedictionem consecutus: promissa tui muneris regna percipiat. Qui viuis et regnas cum deo patre in vnitate spiritus sancti deꝰ per omnia secula seculorũ. Amen. Adiuratio super masculum tantum sine. Oremus. hoc modo.

Audi maledicte sathana adiuratus p nomẽ eterni dei et saluatoris nostri filii eius cum tua victus inuidia tremẽs gemẽsq̧ discede: nichil tibi sit cõmune cũ seruo dei. N. iam celestia cogitãti/ renũciaturo tibi ac seculo tuo: et beate immortalitati victuro. Da igit honorẽ aduenti

enti spūi sancto: q̄ ex sūma celi arce descendens pturbatis fraudib⁹ tuis diuino fōte purgatū pect⁹ id est sanctificatū deo tēplū ꝛ habitaculū pficiat: vt ab oīb⁹ penitus noxis p̄teritoꝝ criminū liberat⁹: hic seruus dei grās perēni deo referat semp: et bn̄dicat nomē ei⁹ sāctū in secula sclōꝝ amen Exorcismus super masculum tantum sine Oremus.

Exorciso te immunde spiritus in nomine dei patris et filii et spiritussancti: vt exeas et recedas ab hoc famulo dei respice. N. ipse enim tibi imperat maledicte damnate atq̧ damnāde qui pedibus super mare ambulauit: et petro mergenti dexteram porrexit. sequatur adiuratio Ergo maledicte. vt supra. Hec oratio sequens dicatur super feminam tantum. sine Oremus. Oratio.

Deus celi: deus terre: deus angelorum: deus archāgelorum: deus pphetarū. deus aploꝝ: de⁹ martyrū: deus confessorū: de⁹ virginū: de⁹ oīm bn̄ viuētiū. deus cui omnis lingua confitetur et omne genu flectit̄ celestiū terrestriū et infernoꝝ te inuoco dn̄e sup hāc famulā tuam respice. N. ꝛ perducere eā digneris ad gratiam baptismi tui. sequat̄ adiuratio. Ergo maledicte. vt supra Sequens orō dicitur super feminas tantum. cum Orem⁹. Oratio.

Deus abrahā deus isaac ꝛ deus iacob. deus q̄ trib⁹ israel de egyptia seruitute liberasti: et p moysen famulū tuū de custodia mādatoꝝ tuoꝝ ī deserto monuisti: ꝛ susannam de falso crimine liberasti: te supplex dep̄cor domine vt liberes et hāc famulā tuā. respice. N. ꝛ perducere eā digneris ad grām baptismi tui. sequat̄ adiuratio. Ergo maledicte. vt s. Exorcism⁹ sup feminā. tm̄ sine Oremus.

Exorciso te immunde spiritus per patrem et filium et spiritum sanctum: vt exeas et recedas ab hac famula dei. respice. N. ipse enim tibi imperat maledicte damnate atq̧ damnāde: qui ceco nato oculos aperuit et quatri-

duanum lazarum de monumento suscitauit. Sequatur ad
iuratio Ergo maledicte vts. Exinde tam sup masculos quam
super feminas dicantur orones sequetes sine Dominus vo
biscum. et sine Oremus. Hic faciat sacerdos crucem cu pol
lice i fronte infantis: tenensque manu super caput eius dicat.

Eternam ac iustissimam pietatem tuam deprecor domine sancte pater omnipotens eterne deus: qui es auctor luminis et veritatis: super huc famulum tuum vel hanc famulam tuam respice. N vt digneris illum vel illam illuminare lumine intelligentie tue munda eum vel eam et sancti ✠ fica. da ei scientia veram vt dignus vel digna efficiatur accedere ad gratiam baptismi tui/ teneat firmam spem/ concilium rectum/ doctrinam sanctam vt aptus vel apta sit ad percipiendam gratia baptismi tui. Per christum dnm nostrum. sine Oremus. Oratio sequatur.

Nec te latet sathana imminere tibi penas imminere tibi tormenta: iminere tibi diem iudicii diem supplicii sempiterni/ diem qui venturus est velut clibanus ardens: in quo tibi atque vniuersis angelis tuis eternus superueniet interitus. Et ideo pro tua nequitia damnate atque damnande da honorem deo viuo et vero: da honore iesu christo filio eius: da honore spiritui sancto paraclito: in cuius nomine atque virtute precipio tibi quicunque es spus immunde: vt exeas et recedas ab hoc famulo dei. vel ab hac famula dei. respice. N quem vel qua hodie idem deus et dns noster iesus xps ad sua sanctam gratiam et benedictionem fontemque baptismatis vocare dignatus est. vt fiat eius templum per aquam regenerationis in remissionem om peccatorum suoru in noie eiusde dni nostri iesu christi. Qui venturus est iudicare viuos et mortuos et seculum per ignem. R. Amen. His dictis dicat sacerdos Dominus vobiscum. Euangeliu. Secundu matheum.

IN illo tempore. Oblati sunt iesu paruuli: vt manus eis imponeret et oraret. Discipuli autem eius: increpabant eos. Jesus autem ait illis. Sinite paruulos et nolite prohibere eos venire ad me. Talium est enim regnum celorum. Et cum imposuisset eis manum: abiit inde. Deinde spuat sacerdos in sinistra manu et tangat aures et nares infantis cum pollice suo dextero de sputo dicendo ad aurem dexteram. Effeta quod est adaperire. ad nares In odorem suauitatis. ad aurem sinistram Tu autem effugare dyabole appropinquabit enim iudicium dei. Postea dicat sacerdos compatribus et commatribus vna cum omnibus circunstantibus vt ipsi dicant adinuicem. Pater noster. et. Aue maria. et. Credo in deum. quas etiam ipse sacerdos dicat cunctis audientibus: videlicet modeste. et distincte sic.

PAter noster qui es in celis sanctificetur nomen tuum. Adueniat regnum tuum. Fiat voluntas tua sicut in celo et in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie. Et dimitte nobis debita nostra. sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in tentationem. Sed libera nos a malo amen.

AUe maria gratia plena dñs tecũ. bñdicta tu ĩ mulieribus et benedictus fructus vẽtris tui ies⁹ Amẽ

CRedo in deum patrem omnipotentem creatorem celi et terre. Et ĩ iesũ xpm filiũ ei⁹ vnicũ dñm nñm Qui conceptus est de spiritu sancto / natus ex maria virgine. Passus sub poncio pylato. crucifixus mortuus et sepultus. Descendit ad inferna. Tercia die resurrexit a mortuis. Ascendit ad celos: sedet ad dexteram dei patris omnipotentis. Inde venturus est iudicare viuos et mortuos. Credo in spiritũ sanctum sanctam ecclesiã catholicam: sactorũ cõmunionẽ / remissionẽ pctõꝝ / carnis resurrecti-

onem et vitam eternam amen. His dictis faciat sacerdos signum crucis i manu dextera infantis interrogato eius nomine ita dicens. N. Trado tibi signaculum domini nostri iesu christi i manu tua dextera vt te signes et te de aduersa parte repellas: et in fide catholica permaneas et habeas vitam eternam: ꝛ viuas i secula seculorum amen Postea dicat sacerdos benedicendo infantem sic. Benedictio dei patris omnipotentis et filii et spiritussancti descendat super te et maneat semper. ℟m. Amen. Postea introducat cathecuminum per manum dexteram in ecclesiam interrogato nomine eius dicens. N. Ingredere in templum dei vt habeas vitam eternam et viuas in secula seculorum amen. Quando fuerit fons mundādus ꝛ de pura aqua renouādus quod sepe debet fieri propter aque corruptionem: tunc dicatur sequens letania et benedicatur fons modo sequenti. Et nota ꝙ aqua baptismatis nō debet transmutari propter honorem alicuius potentis nisi fuerit corrupta. ¶ Nota ꝙ aqua benedicta fontium in vigilia pasche et penthecostes non aspergatur per ecclesiam sed aliqua alia aqua benedicta more solito sicut in aliis dominicis diebus. Memoraliter retinendum est ꝙ aqua benedicta circa fontes est aspergenda sed non aqua fontium vtrum crismate fuerit sanctificata vel non. Quoniam in decretis originalibus sāctorum patrū clemētis et paschasii [redacted] inuenitur ꝙ aqua fontiū non est aqua aspersionis sed baptismatis et purgationis. vnde caueat vnusquisqꝫ sacerdos ne illa aqua tangat nisi quos baptizat: quia non est opus vt baptisati iterum baptisentur. Cesset ergo stulta presumptionis aspersio tam in vigilia pasche et penthecostes ꝙ̄ in omnibus ceteris diebus. quia per ecclesiam romanam cūctis christianis sub pena excōmunicationis maioris est ihibita. Sequitur letania hoc modo

Kyrie eleysõ. Christe eleisõ. Christe audi nos. Pat de celis de⁹ misere nobis. Fili redemptor mundi de⁹ miserere nobis.
Spũssãcte deus: mise. no.
Sctã tritas vn⁹ de⁹. m. n.
Sãcta maria. ora p nobis
Sancta dei genitrix or
Sãcta virgo virginũ or
Sancte michael or
Sancte gabriel or
Sancte raphael or
Omnes sancti angeli et archangeli: orate pro nobis
Oẽs scti beatorũ spirituũ ordines. Orate p nobis
Sãcte iohãnes baptista or
Oẽs sci pria rche z pphẽ. o
Sancte petre or
Sancte paule or
Sãcte andrea or
Sancte iohannes or
Sancte iacobe or
Sancte thoma or
Sancte philippe or
Sancte iacobe or
Sancte mathee or
Sancte bartholomee or
Sancte symon or
Sancte thadee or
Sancte mathia or
Sancte barnaba or
Sancte marce or
Sancte luca or
Oẽs scti aplĩ z euãgel. or
Omnes sancti discipuli domini et innocentes. orate.
Sancte stephane or
Sancte line or
Sancte clete or
Sancte clemens or
Sancte fabiane or
Sancte sebastiane or
Sancte cosma or
Sancte damiane or
Sancte prime or
Sancte feliciane or
Sãcte dionysi cũ so. t. or
Sctẽ victor cum so. tu. or.
Oẽs scti martyres or
Sancte silvester or
Sancte leo. or
Sancte hieronime or
Sancte augustine or
Sancte ysidore or
Sancte iuliane or
Sancte gildarde or
Sancte medarde or
Sancte albine or
Sancte eusebi or
Sancte swithine or
Sancte birine or
Oẽs scti cõfessores or

Omēs sācti monachi et heremite. Ora pro nobis.
Scā maria magdalena or.
Sancta maria egiptiaca o.
Sancta margareta. or.
Sancta scolastica. or
Sancta petronella or
Sancta genouefa. or
Sancta praxedis or
Sancta sotheris or
Sancta prisca. or
Sancta tecla. or
Sancta affra. or
Sancta editha or
Oēs sācte virgines. orate.
Omnes sancti. orate p no.

His itaqꝫ completis accedat sacerdos ad fontium cōsecrationem que semp dicatur sine cantu: nisi tm̄ in vigilia pasche ꝛ penthecostes. tunc enim cātata scd̄a letania incipiat sacerdos ad hūc locum et cantet modesta voce hoc modo.



Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. Oremus.

Omps sempiterne deus adesto magne pietatis tue mysteriis: adesto sacramentis: et ad recreandos nouos pplos quos tibi fons baptismatis parturit: spm̄ adoptionis emitte. vt qđ nr̄e humilitatis gerendum est mysterio: tue virtutis impleat effectu. Per dn̄m nostrū iesum xp̄m filium tuū. Qui tecū viuit ꝛ regnat in vnitate eiusdem sp̄ūsancti de9
Hic mutet vocem more prefationis sic. P Er omnia



secula seculorum. Amē. Dn̄s vobiscum. Et cū sp̄ū tuo.



Sursum corda. Habemus ad dominum. Gratias aga-



mus dño deo nr̃o. Dignũ et iustũ est. Uere dignũ et



iustum est equũ ꝛ salutare: nos tibi semp̃ et vbiqꝫ grãs



agere: dñe sãcte pater omp̃s eterne deus. Qui inuisibili



potentia sacramẽtoꝝ̃ tuoꝝ̃ mirabiliter op̃aris effectũ



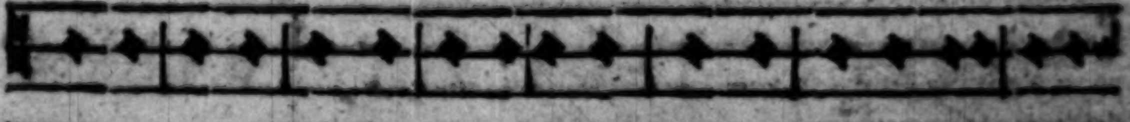
Et licet nos tantis misteriis exequendis simus indigni



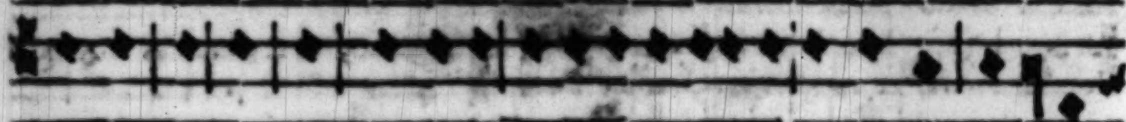
tu tamen gratie tue dona nõ deserẽs etiam ad nostras



p̃ces aures tue pietatis inclines. Deus cuius spi-



ritus super aquas inter ipsa mundi p̃mordia fere-



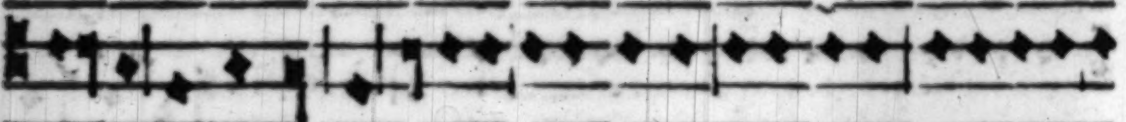
batur vt iā tunc virtutē sāctificationis aquarū natura



conciperet. Deus qui nocentis mūdi crimina per aquas



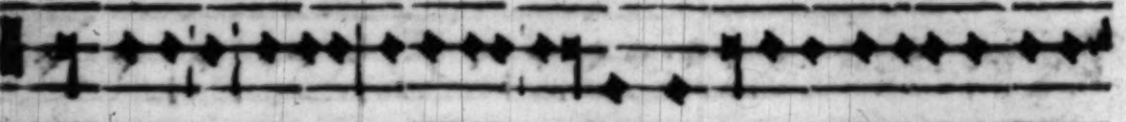
abluens regenerationis speciem in ipsa diluuii effu-



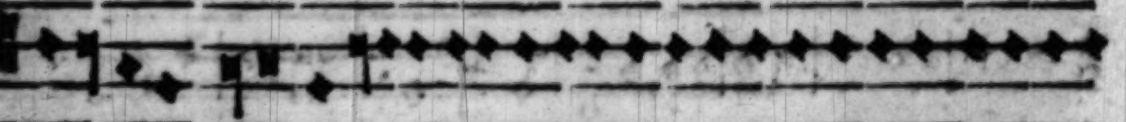
sione signasti: vt vnius eiusdemqꝫ elementi mysterio et



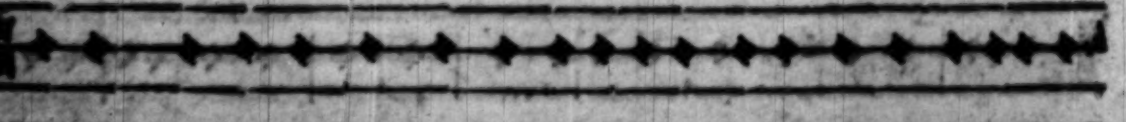
finis esset viciis et origo virtutibus. Respice quesumꝰ



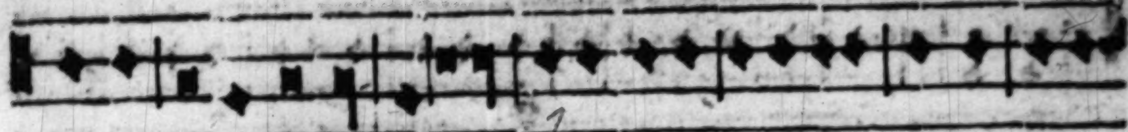
domine in faciem ecclesie tue: et multiplica in ea regene-



rationes tuas qͥ gr̄e tue affluētis īpetu letificas ciuitatē



tuam: fontemqꝫ baptismatis aperis toto orbe terrarꝫ gē

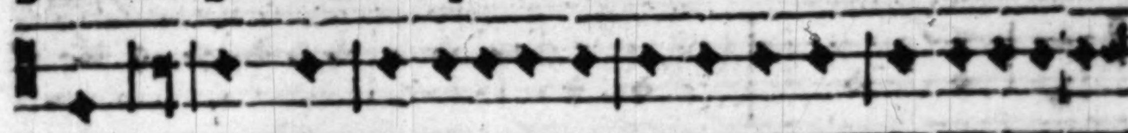


tibus inouandis vt tue maiestatis iperio sumat vni-



Hic diuidat sacerdos aquã manu sua dextra in modum crucis sic.

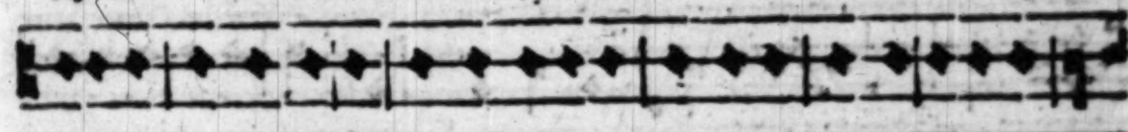
geniti tui gratiam de spiritu sancto.



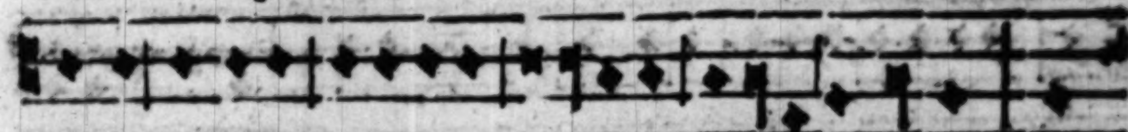
Qui hãc aquam regenerãdis hominibus p̄paratã ar-



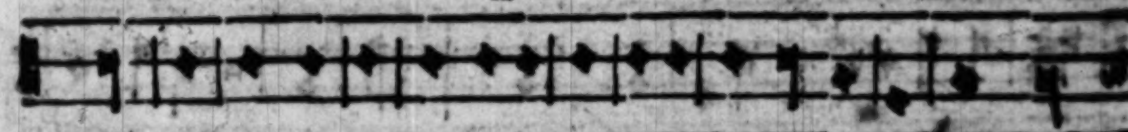
chana sui luminis admixtione fecundet vt sanctifica-



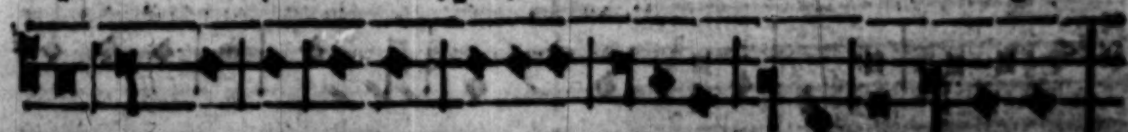
tione concepta ab immaculato diuini fontis vtero in



nouam renata creaturã p̄genies celestis emergat. Et



quos aut sexus in corpore aut etas discernit in tempo-



re omnes in vnam pariat gratia mater infantiam.

Procul ergo hinc iubente te domine omnis spiritus im-

mundus abscedat procul tota nequitia dyabolice frau-

dis absistat. Nichil hic loci habeat contrarie

virtutis admixtio: non insidiando circũuolet: nõ latendo

surrepat: non inficiendo corrumpat. Sit hec sctã & inno-

cens creatura libera ab omi impugnatoris incursu et to-

tius nequitie purgata discessu. Sit fõs viu⁹ aqua re

generans vnda purificans. Ut omnes hoc lauacro

salutifero diluendi operante in eis spu̅ sancto ꝑfecte pur-

gationis indulge̅tia̅ consequantur. Unde bene ✠ dico

te creatura aque per deu̅ vi ✠ uu̅. ꝑ deu̅ ve ✠ rum. per

deum sa̅ ✠ ctu̅. ꝑ deu̅ q̅ te in principio verbo separauit

ab arida: cuius spirit⁹ sup̱ te ferebatur: qui te de paradiso

manare fecit: et in quattuor fluminibus tota̅ terram ri-

gare precepit. Hic eiiciat sacerdos aqua̅ de fo̅te per quattuor partes cum manu dextera in modum crucis. Qui te in

deserto amaram suauitate indita fecit esse potabi-

lem et sitienti populo de petra produxit. Bene ✠ di-

co te per iesum xp̄m filium eius vnicū dn̄m nostrū q̄ te

in chana galileesigno admirabili sua potentia conuer-

tit ī vinum. Qui pedibus sup te ambulauit et a Iohāne

in iordane in te baptisatus est. Qui te vna cum sangui-

ne de latere suo produxit et discipulis suis iussit vt cre-

dentes baptisarentur ī te dicens. Ite docete oēs gentes

baptisantes eos in noīe pa ✠ tris ꝛ fi ✠ lii ꝛ spi ✠ ritꝰ scti.

excludāt eos q̄ pbati sūt argēto. Gloria patri. Sicut erat
Kyrieleyson. Xpeeleysō. Kyrieleyson. Pater noster
Et ne nos. Sed libera. Bndicamus patrem ꝛ filium cū
sancto spū. Laudemus et superexaltemus eū in scl'a. Lau
demus dnm quem laudāt angeli. Quē cherubin ꝛ seraphin
sanctus sanctus sāctus pclamant. Dñe exaudi orōnem
meā. Et clamor meus. Dominus vobiscum. Oremus.

Deus abrahā deus isaac deus iacob sit vobiscum: et ipse
vos cōiūgat: impleatq; bndictionē suā in vobis. Qui
viuit et regnat cū deo patre in vnitate spūssancti deus. Per
omnia secula seculorum. Alia oratio cum Oremus.

Bene✠dicat vos deus pater: custodiat vos iesus xps: il
luminet vos spūs sctūs ostēdatq; dns faciē suā in
vobis ꝛ misereatur vestri cōuertat dns vultū suum ad vos
et det vobis pacem: impleatq; vos oī benedictiōe spūali in re
missionē oīm pctōꝝ vestrorū: vt habeatis vitā eternā:
et viuatis in secula seculorum. Amen. ¶ Hic intrent eccle-
siam vsq; ad gradum altaris: et sacerdos in eundo cum
suis ministris dicat hunc psalmum sequentem.

Beati oēs q̄ timēt dnm: q̄ ābulant in viis eius. Labo
res manuū tuaꝝ q2 mādūcabis: beatus es ꝛ bene tibi
erit. Uxor tua sicut vitis abundans: in lateribus domus
tue. Filii tui sicut nouelle oliuarum: in circuitu mense
tue. Ecce sic benedicetur homo q̄ timet dnm. Bndicat te
dns ex syō: vt videas bona hierusalē omnibus diebus vi
te tue. Et videas filios filiorum tuorū: pacem sup israel.
Glia patri. Sicut erat sine nota cū Kyrieleyson. Chri
steleysō. Kyrieleysō. Tūc pstratis spōso ꝛ spōsa ante
gradū altaris: roget sacerdos circumstantes orare p eis
dicendo. Pater noster. Et ne nos. Sed libera nos. Saluū
fac seruum tuum et ancillam tuam. Deus meus spe
rantes in te. Mitte eis domine auxilium de sancto. Et

syon tuere eos. Esto eis domine turris fortitudinis. A facie inimici. Domine exaudi oronē meā. Et clamor me⁹ ad te veniat. Dñs vobiscū. Et cum spiritu tuo. Oremus. Or.

Benedicat vos dñs ex syon vt videatis q̄ bona sūt hierusalem oībus diebus vite vr̄e: ꝛ videatis filios filiorum vestrorum et pacem super israel. Per ꝛc. Orem⁹.

Deus abraham deus ysaac: deus iacob: bene ✠ dic adolescētes istos: et semina semē vite eterne i mētib⁹ eoꝝ. vt quicquid pro vtilitate sua didicerint: hoc facere cupiant. Per iesum xp̄m filium tuum recuperatorem hominum. Qui tecum viuit et regnat. ꝛc. Oremus. Oratio

Respice dn̄e de celis: ꝛ bene ✠ dic cōuentionē istā ꝛ sicut misisti sc̄tm̄ angelū tuū raphaelē ad tobiā ꝛ sarā filiam raguelis: ita digneris dn̄e mittere bn̄di ✠ ctionē tuā super istos adolescentes: vt in tua volūtate p̄maneāt et in tua securitate p̄sistant. et in amore tuo viuant et senescant: vt digni atq̄ pacifici fiant: et multiplicentur in longitudinem dierum. Per xp̄m dn̄m nr̄m. Orem⁹. Oratio

Respice domine propicius super hunc famulum tuum. respice et super hanc famulā tuam. respice vt i noīe tuo bn̄ ✠ dictionē celestē accipiāt: ꝛ filios filioꝝ suoꝝ ꝛ filiaꝝ suarum vsq̄ in terciam et quartam p̄geniē incolumes videant: et in tua voluntate perseuerent: et in futuro ad celestia regna perueniāt. Per xp̄m. Oremus. Orō.

Omnipotens sempiterne deus qui primos parentes nostros adā ꝛ euā sua virtute creauit et in sua sanctificatione copulauit. ipse corda et corpora vestra sanctificet et benedicat: atq̄ i societate ꝛ amore vere dilectionis cōiungat. Per christum. Deinde benedicat eos dicēs. Orem⁹

Benedicat vos deus omnipotens omni bn̄dictiōe celesti: efficiatq̄ vos dignos in conspectu suo: supabundet in vobis diuitias gratie sue: et erudiat vos in ver

f° 3 patri in voce · filii in carne : spiritus sancti in columbe specie

nuncias sathane? Respondeant compatrini et commatrine Abrenuncio. Item sacerdos. Et omnib⁹ operibus eius? R. Abrenuncio. Itē sacerdos. Et olb⁹ pōpis eius R. Abrenūcio Postea tāgat sacerdos pectus infātis ꝛ inter scapulas de oleo sancto crucē faciens cū pollice dicens. N. ego linio te super pectus oleo salutis itēr scapulas. In xpo iesu dño nostro vt habeas vitā eternā et viuas in scla sclorꝫ amen Deinde interrogato noīe eius respondeāt. N. Itē sacerd. N. Credis in deum patrem oīpotētē creatorē celi ꝛ terre Respondeant. Credo. Item sacerdos. Credis et in iesū christum filium eius vnicum dñm nostrū natū ꝛ passum Respondeāt. Credo. Item sacerdos. Credis ꝛ ī spiritū sctm sanctam ecclesiā catholicā sctorꝫ comunionē remissionē peccatorum carnis resurrectionē vitā eternam post mortem? Respondeant. Credo. Tunc iterrogat sacerd. nomen infantis dicens qd petis? Respōdeāt baptismum Item sacerdos Vis baptizari? Respōdeāt Volo. Deinde accipiat sacerdos infantē per latera in manib⁹ suis et iterrogato noīe eius baptizet eū sub trina imersione tantum sanctam trinitatē iuocando ita dicēs. N. Et ego baptizo te in nomine pris. ꝛ mergat eū semel versa facie ad aquilonē in capite versus orientem. et filii. et iterū mergat semel versa facie ad meridiem et spūs scti amen. et mergat tercio recta facie versus aquam. Tūc patrini accipiētes infātem de manibus sacerdotis leuent eū de fōte. vt autē surrexerit a fonte: accipiat sacerdos de crismate cum pollice suo dicens Dominus vobiscum. et Oremus. Oratio.

Deus oīs pater dñi nri iesu christi: qui te regenerauit ex aqua et spiritu sctō quiqꝫ dedit tibi remissionē oīm peccatorū tuorꝫ. Hic liniat īfātē in capite de crismate cū police ī vertice in modū crucis dicēs. Ipse te liniat crismate salutis in eodem filio suo domino nostro iesu christo: in

vitã eternã amen. Postea induatur infans veste crismali sacerdote interrogãte nomen eius ⁊ dicente sic. N. Accipe vestem candidam sanctam et imaculatam: quã perferas ante tribunal domini nostri iesu xp̄i vt habeas vitam eternam ⁊ viuas in secula seculorum amē. Licitum est enim pannum crismalem secūdo linire crismate et super alium baptizatum imuittere: tamē ad cōmunes vsus nō debet pannus ille assumi sed ad ecclesiam reportari et in vsus ecclesie reseruari. Deinde q̄sito nomine ponat cereū ardentem in manu infantis dicens. N. Accipe lampadem ardentem et irreprehensibilem: custodi baptismum tuū serua mādata: vt cū venerit domin⁹ ad nuptias possis ei occurrere vna cū sāctis i aula celesti vt habeas vitā eternā: et viuas i sc̄la seculorū amē. Si ep̄s adest stati eū cōfirmari oportet ⁊ postea communicari si etas ei⁹ id deposcat sacerdote dicēte. Corpus domini nostri iesu christi custodiat corpus tuum et animam tuam in vitā eternam amen.

Si īfans sit iniūgatur patri et matri vt cōseruēt puerum ab igne et aqua ⁊ omnibus aliis periculis vsq; ad etatem septē annorū: et si ipsi non faciāt patrini ⁊ matrine tenentur. Item cōpatribus et cōmatrib⁹ iniungatur vt doceāt infantem. Pater noster et Aue maria et Credo in deum. vel doceri faciant. et q̄ crismale deferatur ad ecclesiam. et q̄ cōfirmet̄ q̄citi⁹ episcop⁹ aduenerit circa partes p septē miliaria. Deīde dicat̄ hoc sequēs euāgelium sup īfantem si placuerit q2 secundum doctores maxime valet pro morbo caduco. Dn̄s vobiscum. ℟. Et cum spū tuo. Sequētia sancti euangelii secūdū marcum. ℟. Gloria tibi domine.

IN illo tēpore: Respondens vn⁹ de turba dixit ad iesum. Magister attuli filiū meum ad te habentem spiritum mutum: qui vbicūq; apprehēderit allidit eum et spumat et stridet dentibus et arescit. Et dixi discipulis

tuis vt eiicerent illum et nō potuerūt. Qui respōdēs eis dixit. O generatio incredula q̄diu apud vos ero: q̄diu vos patiar? Afferte illum ad me. Et attulerunt eum. Et cum vidisset illum: statim sp̄us ꝯturbauit eū. Et elisus ī terra: volutabatur spumans. Et iterrogauit patrē ei⁹. Quātū temporis est ex quo ei hoc accidit? At ille ait. Ab infantia. Et frequenter eum in ignē ꝛ in aquas misit: vt eū perderet Sed si quid potes adiuua nos misertus nr̄i. Jesus autem ait illi. Si potes credere: omnia possibilia sunt credēti. Et continuo exclamans pater pueri cum lachrymis aiebat. Credo domine: adiuua icredulitatē meā. Et cū vidisset iesus concurrentem turbam: ꝯminat⁹ est sp̄ūi imūdo dicēs illi. Surde et mute spiritus ego tibi p̄cipio exi ab eo et amplius ne introeas in eum. Et clamās ꝛ multū discerpēs eū exiit ab eo. Et factus est sicut mortuus: ita vt multi dicerēt q2 mortuus est. Jesus autem tenēs manum eius eleuauit eum: et surrexit. Et cū introisset in domum: discipuli eius secreto iterrogabant eum. Quare nos nō potuim⁹ eiicere eum? Et dixit illis. Hoc genus in nullo potest exire: nisi in oratione et ieiunio. Et postea dicatur hoc euangelium sequens sub forma predicta. videlicet. Secundū iohannem

IN principio erat verbum et verbum erat apud deum: et deus erat verbū. Hoc erat in principio apud deum. Omnia per ipsum facta sunt: et sine ipso factum est nichil. Quod factum est in ipso vita erat: et vita erat lux hominum. Et lux in tenebris lucet: et tenebre eam non comprehenderunt. Fuit homo missus a deo: cui nomen erat iohannes. Hic venit in testimonium vt testimonium perhiberet de lumine: vt oēs crederēt per illum. Non erat ille lux: sed vt testimonium perhiberet de lumine Erat lux vera que illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. In mundo erat: et mundus per ipsū factus est

sancto pasche et in vigilia penthecostes et ideo pueri nati infra octo dies ante pascha vel intra octo dies ante penthecostem debent reservari ad baptisandum in sabbato sctō pasche et in vigilia penthecostes: si commode et sine piculo valeant reservari. Ita q̄ tpē medio inter nativitatem puerorum et huius baptismi pfectū recipiāt cathecismū solaq̄ diebus predictis baptismi consecratis fōtib⁹ sit inmersio facienda. ❡ Alii aūt qui aliis anni tēporib⁹ nati extiterint incontinenti cū nati fuerit pp̄ter mortale periculū qđ sepe pueris imminet improvisum baptisent. ❡ Verūtamē in sabbato sancto pasche et in vigilia penthecostes peracta cōsecratione fontium non infundet oleum neq̄ crisma: nec ulterius in officio baptismi procedatur nisi forte aliquis assit baptizandus: sed lintheamine mundo coopiantur: et usq̄ ad complet. pasche et penthecostes reservet̄ ut si forte his diebus aliquis baptisandus advenerit: fecundatis et sanctificatis fontibus olei et chrismatis īfusione baptizet̄. ❡ Et nota q̄ de aqua sanctificata in fonte baptismali in sabbato sācto pasche et ī vigilia pēthecost. nū q̄ debet pp̄s aspergi post aque crismationem. nec an̄. ❡ Nō licet laico vel mulieri aliquem baptisare nisi in articulo necessitatis ❡ Si vero vir et mulier adessent ubi immineret necessitatis articul⁹ baptisandi puerum et non esset alius minister ad hoc magis ydoneus presens: vir baptiset et non mulier: nisi forte mulier bene sciret verba sacramentalia et non vir: vel aliud impedimentum subesset. ❡ Similiter pater vel mater nō debet proprium filiū de sacro fōte levare nec baptizare: nisi in extreme necessitatis articulo. tunc enim bene possunt sine preiudicio copule coniugalis ipm baptizare: nisi fuerit aliquis alius presens qui hoc facere sciret et vellet. ❡ Preterea vir et uxor non debent simul levare puerum alterius de sacro fonte. ❡ Nulli religiosi debent ad

mitti in patrinos: qd de monialibus obseruandu est. Uiri aut et mulieres q suscipiunt pueros in baptismo: constituuntur eorum fideiussores apud deum: et ideo frequeter debent eos admonere cum adulti fuerint seu discipline capaces: vt castitatem custodiant/ iusticiam diligant/ charitatem teneant: et ante omnia oratione dnicale & salutatione angelicam simbolum fidei et signaculo sancte crucis se signare eos docere teneantur. ❡ Unde non debent recipi in patrinos nec admittantur: nisi q sciut predicta. qz patrini debent instruere filios suos spirituales in fide que facere non possunt nisi ipsimet in fide prius instruerentur.

❡ Si baptisandus non poterit loqui vel qz paruulus vel qz mutus/ vel qz egrotans aut aliude impotes: tuc debent patrini pro eo respondere ad omnes interrogationes i baptismo: Si autem loqui poterit: tunc pro seipso respondeat ad singulas interrogationes nisi ad interrogationes sui nominis tantum ad quas semper patrini sui respondeant pro eo. ❡ Qui suscipiunt pueros de sacro fonte no debent eos tenere coram episcopo in confirmatione: nisi cogente necessitate. Non plures q vnus vir et vna mulier debent accedere ad suscipiendum paruulum de sacro fote: vnde plures ad hoc simul accedentes peccant faciendo contra prohibitionem canonis nisi alia fuerit consuetudo approbata. tamen vltra tres amplius ad hoc nullatenus recipiantur. Monendi sunt etiam laici q paruuli q sut cofirmati tercia die post confirmationem deportentur ad ecclesia: & frotes eorum p man⁹ sacerdotis pp crismatis reuerentia i baptisterio abluaf: et ligature eo¥ tuc igne cobu rantur. Ite nullus debet admitti ad sacrametum corporis & sanguinis xpi iesu extra mortis articulu nisi fuerit confirmat⁹ vel a receptione sacramenti cofirmationis fuerit rationabiliter ipeditus. ❡ No debet sacerd. prochial ee sine

crismate. sed deb3 quilibet sacerdos parrochialis a suo epi scopo non ab alio in propria psona sua vel p aliu sacerdotem dyaconum vel subdiaconu crisma petere singulis annis ante pascha. ¶ Sacerdos qui de veteri crismate vngit baptisatu nisi in articulo necessitatis deponendus est: et ideo debet omni die cene domini nouu crisma ab epo cofici: et vetus remoueri et concremari. Item tam sacru oleum q crisma sub fideli custodia claue adhibita debent conseruari ne ad illa possit manus temeraria extendi ad aliqua nefaria exercenda. Nota q tempore interdicti generalis licite possut cofirri baptismus et cofirmatio tam adultis q paruulis sed nodu pulsatis capanis neq alta voce.

¶ Ordo ad purificandu mulierē post partu ante hostiu ecclesie: primo sacer[dos] & ministri ei[us] dicat psal. seqntes. ps. Leuaui oculos. Beati omnes. Gloria patri. Sicut erat. Sequatur Kyrie eleyson. Christe eleyson. Kyrie eleyson. Pater noster. Et ne nos. Sed libera. Dne saluā fac ancillā tuā. Deus meus sperantem in te. Esto ei domine turris fortitudinis. A facie inimici. Dne exaudi orationē meā. Et clamor meus ad te veniat. Dominus vobiscu. Et cu spiritu tuo. Oremus

Deus qui hanc famulam tuam de pariendi periculo liberasti/ et eam in seruitio tuo deuotam esse fecisti: concede vt temporali cursu fideliter peracto sub alis misericordie tue vitā ppetuā et quietā cōsequatur. Per xpm. &c. Tunc aspergatur mulier aqua benedicta. deinde inducat eam sacerdos per manum dextram in ecclesiam dicēs. Ingredere in templum dei vt habeas vitam eternam & viuas in secula seculorum. Amen. Nota q mulieres post prolem emissam quandocumq ecclesiam intrare voluerint acture gratias purificari possunt: et nulla proinde peccati mole grauantur: nec ecclesiarum aditus est eis denegandus: ne pena illis conuerti videatur in culpam. Si tamen

ex veneratione voluerint aliq̄ diu abstinere: devotionem eoꝝ nō credimꝰ īprobādā de purificatiōe post ptū.c. vno.

¶ Ordo ad faciendū sponsalia. In primis statuantur vir et mulier ante hostium ecclesie coram sacerdote et populo vir a dextris mulieris et mulier a sinistris viri. Et sciendū est q̄ licet omni tempore possunt contrahi sponsalia: et etiam matrimonium quod fit priuatim solo cōsensu: tamē traditio vxorum et nuptiarum solēnitas certis tēporibus fieri prohibent. videlicet ab aduentu domini vsq̄ ad octauas epiphanie et a septuagesima vsq̄ ad octa. pasche et a dñica ante ascensionem domini vsq̄ ad octa. pēthecostes In octaua die tamen epyphanie licite possunt nuptie celebrari: quia nō inuenitur prohibitum. q̄uis in octabis pasche hoc facere non liceat. Similiter in dominica proxima post festum penthecostes licite celebrantur nuptie quia dies penthe. octauum diem non habet. ¶ Tunc interroget sacerdos banna dicens in lingua materna sub hac forma

Ecce conuenimus hic fratres coram deo et angelis et omnibus sanctis eius in facie ecclesie ad coniungendum duo corpora: scilicet huius viri et huius mulieris. Hic respiciat sacerdos personas suas **vt amodo sint vna caro et due anime in fide et in lege dei ad promerendam simul vitam eternam quicquid ante hoc fecerūt. Admoneo igitur vos omnes: vt si quis est ex vobis qui aliqd dicere sciat quare isti adolescentes legitime contrahere non possunt: modo confiteatur.** Eadem admonitio fiat ad virum et ad mulierem **vt si quid ab illis occulte actū fuerit vel si quid deuouerint vel alio modo de se nouerint quare legitime contrahere non poterint: tūc confiteatur.** Si vero aliq̄s impedimētū aliqd proponere voluerit et ad hoc ꝓbandū cautionē prestiterit: differantur sponsalia quousq̄ rei veritas cognoscat. Si vero nullus impedimētū ꝓponere voluerit: iterroget

sacerd. dotē mulieris videlicet arras spōsales. et dicuntur arre anuli vel pecunia vel alie res dande sponse per spōsū que datio subarratio dr: pcipue tñ quādo fit per anuli dationem: et tunc vulgariter despōsatio vocat. Non fidabit sacerdos nec consentiet ad fidationē inter virū et mulierē ante tercium edictū bannoꝝ. Debet eni sacerdos bāna in facie ecclesie infra missarum solēnia cū maior populi affuerit multitudo per tres dies solennes ⁊ disiūctos interrogare ita vt inter vnūquemqꝫ diē solēnē cadat ad minus vna dies ferialis. Debet etiam sacerdos terminum prefigere competentem infra quē qui voluerit et valuerit legitimū opponat impedimentum. ⁊ si ꝯtrahētes diuersaꝝ sint parrochiaꝝ tunc i vtraqꝫ ecclesia prochiaꝝ illaꝝ sūt bāna interrogāda. Si autem vnius et eiusdem sint prochie: tūc tm̄ i ecclesia illi⁹ prochie bāna iterrogent. Sacerdos vero qui contractibus matrimonialibus añ trinā solēnē iterrogationem bānoꝝ vt pdictū est psūpserit interesse: penam suspensionis ab officio per triēniū icurrit. Similiter sacerd. parrochial q mrimonia clādestina i prochia sua phibere cōtēpserit: ab officio p triēniū debet suspēdi: ⁊ grauius est puniēdus si culpe qualitas id reqrat. Prohibent aūt clādestina matrimonia duplici rōne. videlꝫ ne sub spe mrimonii cōmittat fornicatio: ⁊ ne matrimonialit ꝯiūcti iniuste separent. Sepe enim in matrimonio occulto alter ꝯiugū mutat ppositū: et dimittit reliquum platiōibꝫ destitutū et sine remedio restitutionis. ⁊ iō phibeant sacerdotes frequenter parrochianos suos ne dēt sibi fidē mutuo: sꝫ corā publicis ⁊ honestis personis ad hoc ꝯstitutis. Quicqꝫ etiā sacerd. seu sclaris seu regularis extiterit q solēnizationem mrimonii extra ecclesiā parrochialē vl capellā hñtē curā prochie sibi ꝯpetētis ab antiquo absqꝫ diocesani loci licētia spāli celebrare psūpserit aut celebratiōi interesse: ipso facto

per annū integrum ab officio est suspensus. Postea dicat sacerdos ad virū cūctis audiētib⁹ in lingua materna sic. N. Uis habere hanc mulierē in sponsam ⁊ eam diligere honorare/tenere et custodire sanam et infirmā sicut sponsus debet sponsam: et omnes alias propter eā dimittere ⁊ illi soli adherere q̄diu vita vtriusq; vestrum durauerit? Respondeat vir. Uolo. Item dicat sacerdos ad mulierem hoc modo. N. Uis habere hunc virum in sponsum et ei obedire seruire et eum diligere honorare ac custodire sanum et infirmum sicut sponsa debet spōsum: ⁊ omnes alios propter eum dimittere et illi soli adherere: q̄diu vita vtriusq; vestrum durauerit? Respondeat mulier. Uolo. Deinde detur femina a patre suo vel ab amicis eius: que si puella sit discoopertam habeat manū. si vidua tectam. quam vir recipiat in dei fide et sua seruandam sicut vouit coram sacerdote. et teneat eam per manum dexterā in manu sua dextera: et sic vir det fidem mulieri per verba de presenti ita dicens docente sacerdote. I N. take the N. to my wedded wif to haue and to holde fro this day for ward for bettere for wers for richere for pouerer: i sykenesse and in hele tyl dethe us departe zyf holy chirche it wol ordeyne and ther to y plight the my trouthe. manum retrahendo. Deinde dicat mulier docēte sacerdote. I N. take the. N. to my wedded house bonde to haue and to holde fro this day for warde for bettere for wors: for riche for pouerer: in sykenesse and in hele: to be bonere and buxum in bedde and atte borde til dethe us departe zif holy chirche it wol ordeyne and ther to y plight the my trouthe. manum retrahendo. deinde ponat vir aurum/argentum/⁊ anulum super scutum vel librū: et q̄rat sacerdos si anul⁹ antea fuerit bn̄dict⁹ vel nō: si dicat q̄ nō: tunc bn̄dicat sacerdos anulū hoc modo cum Domin⁹ vobiscū et cū. Oremus. Oratio.

Creator et conseruator humani generis dator gratie spiritualis: largitor eterne salutis tu domine mitte benedictionem tuam super hunc anulum. respice. vt qui illum gestauerit sit armata virtute celestis defensionis: et proficiat illi ad eternam salutem. Per christum. Oremus

Bene ✠ dic domine hunc anulum. respice: quem nos in tuo sancto nomine benedicimus: vt quecunque eum portauerit in tua pace consistat: et in tua voluntate permaneat: et in tuo amore viuat et crescat: et multiplicetur in longitudinem dierum. Per dominum nostrum ie.

¶ Tunc aspergatur aqua benedicta super anulum. Si autem fuerit anulus ille benedictus: tunc statim postquam vir posuerit anulum super librum: accipiens sacerdos anulum tradat ipsum viro: quem vir accipiat manu sua dextra cum tribus principalibus digitis a manu sua sinistra: tenens dexteram sponse docente sacerdote dicat. With this ryng. I. the wedde and this gold and siluer. I. the zeue. and with my body. I. te worschipe. and with al my worldli che catel. I. the endowe. et tunc proferat sponsus anulum pollici sponse dicens. In nomine patris. deinde secundo digito dicens et filii. deinde tercio digito dicens. et spiritus sancti deinde quarto digito dicens amen. ibique dimittat anulum: quia in medico est quedam vena procedens vsque ad cor: et in sonoritate argenti designatur interna dilectio que semper inter eos debet esse recens. Deinde inclinatis eorum capitibus dicat sacerdos benedictionem super eos. Benedicti. ✠ sitis a domino qui fecit mundum ex nichilo amen. Postea dicatur iste psalmus sequens hoc modo

Manda deus virtutem tuam confirma deus hoc quod operatus es in nobis a templo tuo in hierusalem tibi offerent reges munera. Increpa feras arundinis congregatio taurorum in vaccis populorum: vt

Hic mutet sacerdos vocem quasi legendo et dicat sic. Hec nobis precepta seruantibus tu deus omnipotēs clemens adesto: tu benign⁹ aspira. Hic aspiret sacerdos ter in fontē in modū crucis: deīn dicat legēdo sic. Tu has simplices aquas tuo ore benedicito: vt preter naturalē emundationē quam lauandis possūt adhibere corporib⁹ sint etiā purificandis mentibus efficaces. Hic stillet sacerdos de cereo in fontē in modū crucis: et postea dicat more prefationis.



Descendat in hanc plenitudinē fontis virt⁹ spūs sancti:



totamqꝫ hui⁹ aq̄ substantiā regenerādi fecūdet effectu.

Hic diuidat sacerdos aquā cum cereo ī fonte in modum crucis dicendo.



Hic omniū pctōꝝ macule deleant̄.

Hic tollat sacerd. cereū de aqua: et tradat clerico a quo ibid̄ ꝯtra fōtē teneatur donec finiat̄ tota p̄fatio.



Hic natura ad ymaginem

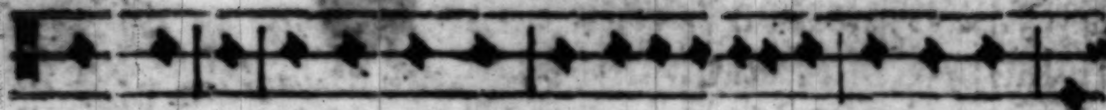


tui condita et ad honorem sui reformata principii cun-



ctis vetustatis squaloribus emundetur. Vt omnis

f



homo hoc sacramentum regenerationis ingressus: in



vere innocentie nouam infantiam renascatur.

Hic mutet vocem quasi legēdo Per dñm nostrum iesum christum filium tuum qui tecum viuit et regnat in vnitate eiusdē spūssctī deus: per omnia secula seculorū. Amen. Nō procedat vlterius in hoc officio ī vigilia pasche et pēthecostes nisi aliquis esset baptisandus vt postea patebit. ¶ Nota q̄ ī vigilia pasche et pēthecostes consecratis fontibus nō īfundet oleū neqꝫ crisma: nisi assint aliqui qui debeāt baptisari: sed lintheamie mūdo cooperiantur: ⁊ vsqꝫ ad cōpletum pasche vel pēthecostes reseruētur: vt si forte his diebus aliquis baptisandus aduenerit: fecundatis tñ et sanctificatis fontibus olei et crismatis īfusione baptisetur. Post hec mittat sacerdos oleū sāctū cū ipsa villione que est ī vase eius in aquam signum crucis faciēs ⁊ dicēs. Coniunctio olei vnctionis et aque baptismatis. In nomine patris et filii ⁊ spūssancti. Amen. Simili modo mittat crisma dicēs. Fecundet et sanctificet fons iste hoc salutifero crismate salutis. In nomine pr̄is. ⁊c. Postea mittat simul oleum cum crismate modo supradicto dicens. ¶ Coniūctio crismatis sanctificationis ⁊ olei vnctiōis et aq̄ baptismatis. In nomine pr̄is. ⁊c. Tunc portet infans ad fontes ab hisqui eum suscepturi sunt ad baptismū: ipsisqꝫ eīdē puer sup fōtes īter manus tenētibus: ⁊ ponat sacerdos manū dexterā sup eū: et interrogato eius nomine: respondeant qui eū tenēt. N. Item sacerdos dicat. N. Abre-

[...]bo veritatis: ut ei corpore pariter et mente cōplacere valeatis. Per do. Finitis or. & introductis illis i p̄sbiteriū: scz inter chorum et altare ex pte ecclesie australi et statuta muliere a dextris viri videlicet inter ipm et altare incipiatur. Offi.

mulier a dextris viri statuta.



Benedicta sit sancta trinitas atq; in di uisa vni tas confi tebi mur e i quia fecit nobis cum miseri cordiam su am.

In tpe pasch dicat hoc mō. Allelu ya alle luya. ps. Benedicamus patrem et filium cum sancto spiritu.

Nō dicat ulteri⁹. kyrie cum suis. v. dicatur. Ad hanc missā seruet modus et ordo per oīa sicut in duplicibus festis hoc modo.



Gloria in ex cel sis deo. Glori a in excelsis deo.



Gloria in excel sis deo.

Et in terra pax hominibus bone voluntatis. Laudamus te Bñdicimus te. Adoramus te. Glorificam⁹ te. Gras agimus tibi ppter magnam gloriã tuã. Dñe de⁹ rex celestis de⁹ pater omnipotẽs. Dñe fili unigenite iesu christe. Dñe deus agn⁹ dei fili⁹ patris. Qui tollis pctã mũdi miserere nobis. Qui tollis peccata mũdi suscipe dep̄cationẽ nrãm Qui sedes ad dexterã patris miserere nobis. Qm̃ tu solus sãctus. Tu solus domin⁹. Tu solus altissim⁹ iesu christe Cũ sãcto spũ i gloria dei patris amen. Iste due orationes sequentes dicatur sub uno Oremus. et sub uno. Per do.

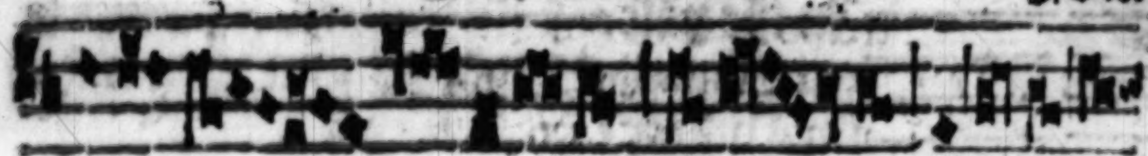
Omñs sempiterne deus qui dedisti famulis tuis i cõfessione vere fidei eterne trinitatis gloriam agnoscere ꝛ i potẽtia maiestatis adorare unitatẽ: q̃sum⁹ ut eiusdẽ fidei firmitate ab oib⁹ sẽp muniamur aduersis. Alia oro.

Exaudi nos omnipotens ꝛ misericors deus ut quod nostro ministratur officio: tua benedictione poti⁹ impleatur. Per dñm nostrum iesum xp̄m. ad corinthios

Fratres. Nescitis quoniam corpora vestra membra sunt christi? Tollens ergo membra christi: faciens membra meretricis? Absit. An nescitis quoniam qui adheret meretrici: vnum corpus efficitur? Erunt inquit duo in carne vna. Qui autem adheret deo: vnus spiritus est. Fugite fornicationẽ. Omne enim peccatũ quodcunq; fecerit homo: extra corpus est. Qui autẽ fornicatur: in corpus suum peccat. An nescitis quoniã mẽbra vestra templum sunt spiritussancti qui in vobis est: quẽ habetis a deo: et non estis vestri? Empti enim estis precio magno: honorificate et portate deum in corpore vestro. Graduale.



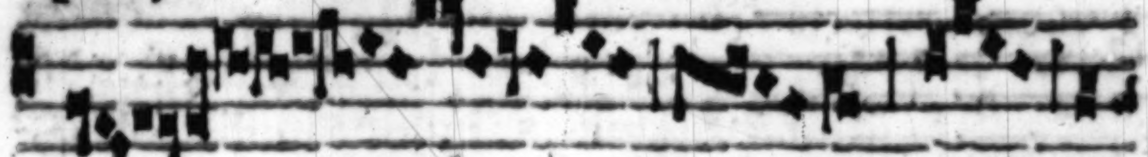
Benedictus es domine qui



intueris abys sos et sedes su-



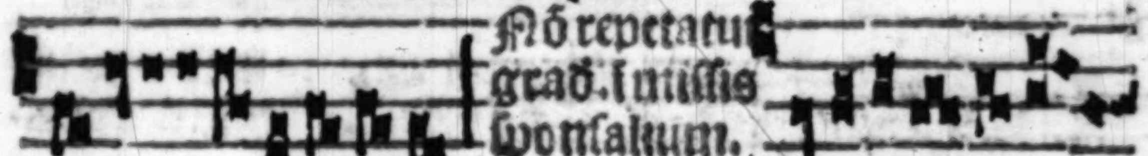
per cheru bin. ℣. Benedicite



De um celi qui



a fecit nobiscum misericordiam su am.



Alleluya.



℣. Benedictus es



dn̄e de us patrum nostrorum et laudabilis



in se cula.

In tpe pasc. erat scdm alle luya unu ex istis sequentib⁹

Al le lu ya.

Nonne cor

nostrū ardens erat in nobis de iesu dū loquere

tur no bis in vi a.

Alle luya.

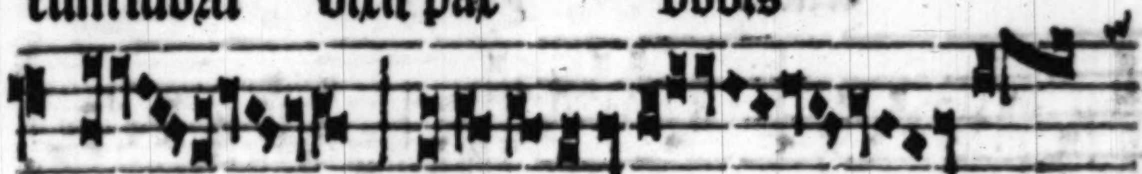
Surgens

iesus domin⁹ no ster ste tit in me dio

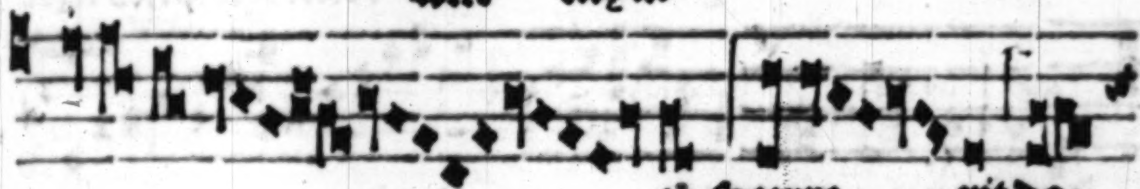
discipulo



rum suoꝝ dixit pax vobis



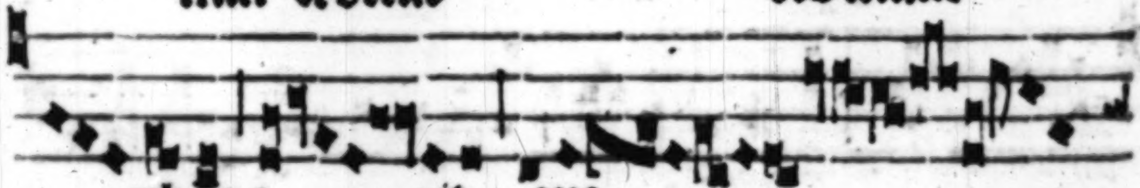
Alle luya.



℣ Surre xit do-



minꝰ et occur rēs mulie-



ribus a it aue

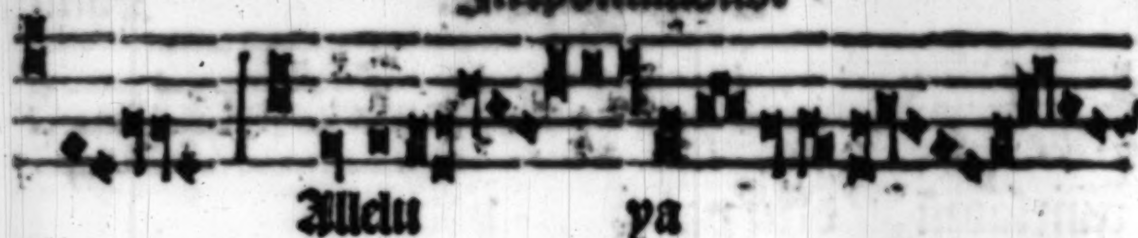


te tunc acce sse runt et tenue-



runt pedes eius

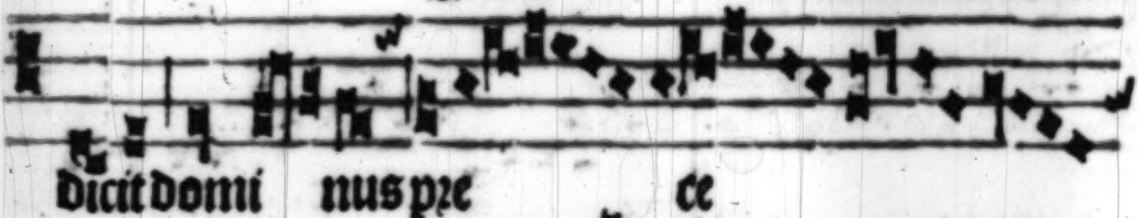




Allelu ya



In die resurrectionis mee



dicit domi nus pre ce



dam vos in galile am



Allelu ya



℣. Dicite in genti bus



quia do minus re gna uit a



li gno.

Alle luya

℣. Christus resur

gens ex mor tuis iam non morit mors

il-

li vltra non do minabitur

Sequētia.

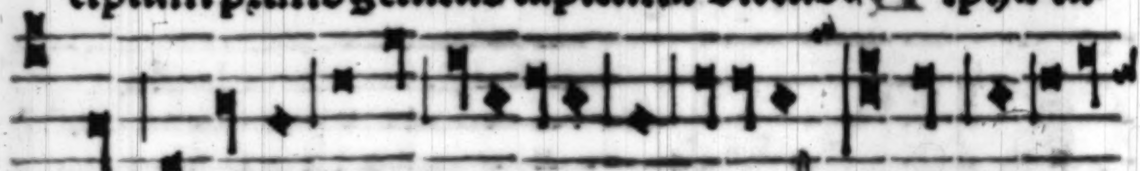
Alma chorus domini nunc pangat

nola sūmi. Messias sother ēmanuel sabaoth adonay.

Est vnigenitus via vita manus homousion. Prin-



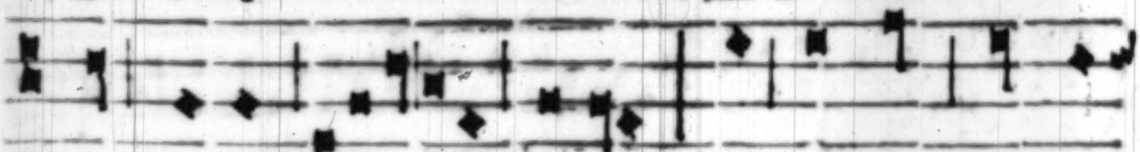
cipium primogenitus sapientia virtus. Alpha ca-



put finisqz simul vocitatur et est oo. Fons et ori-



go boni paraclitus ac mediator. Agnus ouis vitu-



lus serpens aries leo vermis. Os verbum splendor



sol gloria lux et ymago. Panis flos vitis mons ia-



nua petra lapisqz. Angelus et sponsus pastorqz pro-



pheta sacerdos. Athanatos kyros theon panton



craton et ysus. Saluificet nos. Sit cui secla.

Per omnia docta.

Sequentia sancti euāgelii scd'm matheū. Gl'ia tibi dn̄e

IN illo tempore. Accesserunt ad iesum scribe et pharisei: tentantes eum et dicentes. Si licet homini dimittere vxorem quacunqꝫ ex causa? Qui respondens ait illis. Non legistis quia qui fecit ab initio masculum et feminam fecit eos? Et dixit eis Propter hoc dimittet homo patrem et matrem et adherebit vxori sue: et erunt duo in carne vna. Itaqꝫ iam non sunt duo: sed vna caro. Quod ergo deus coniunxit: homo non separet.

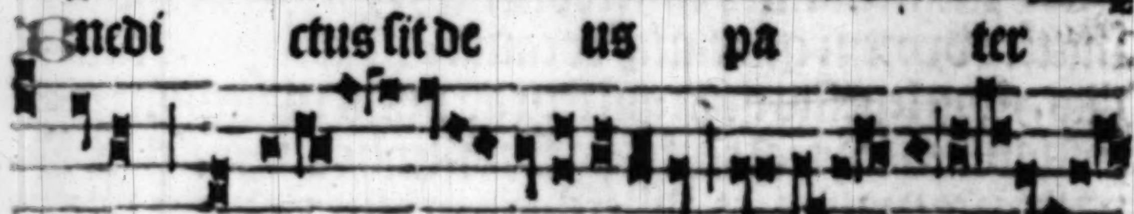
CRedo in vnum deum.

Patrem omnipotentem: Factorem celi et terre. Uisibilium omnium et inuisibilium. Et in vnum dominum iesum christum filium dei vnigenitum. Et ex patre natum ante omnia secula. Deum de deo lumen de lumine deum verum de deo vero. Genitum non factum consubstantialem patri per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines et propter nostram salutem descēdit de celis. Et incarnatus est de spiritusancto ex maria virgine et homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub poncio pilato passus et sepultus est. Et resurrexit tercia die secūdum scripturas. Et ascendit in celum sedet ad dexteram patris. Et iterum venturus est cum gloria iudicare viuos et mortuos. Cuius regni non erit finis. Et in spiritum sanctum dominum et viuificantem. Qui ex patre filioqꝫ procedit. Qui cum patre et filio simul adoratur et conglorificatur.

Qui locutus est per prophetas. Et unam sanctam catholicam et apostolicam ecclesiam. Confiteor unu͂ baptisma in remissione͂ peccatorum. Et expecto resurrectione͂ mortuorum. Et vitam venturi seculi. Amen. Offertorium.



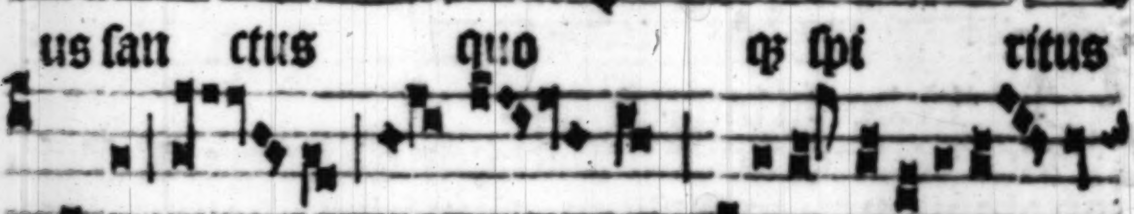
Benedi ctus sit de us pa ter



unige ni tusq͂ de i fi li-



us san ctus quo q͂ spi ritus



quia fe cit nobis cum mise ricordi am



su am Tp͂e pasche. Alle luya

Nota q͂ odor thuris benedicti nunq͂ datur in ecclesia sponso et sponse. Inde est q͂ oblato thure benedicto super altare si descendat thuribul'. ad clericos vel ad laycos: aliud thus est apponendu͂ et hominibus est offerendu͂. Secretu͂

Sanctifica quesumus domine deus noster trinitas sancta: per tui sancti nominis inuocationem huius oblationis hostiam: et cooperante spiritusancto per eam nosmetipsos tibi perfice munus eternum.

¶Aliud secretum.

Adesto domine supplicationibus nostris et hanc oblationem quam tibi offerimus pro famulis tuis quos ad statum maturitatis et ad diem nuptiarum perducere dignatus es placatus ac benignus assume. Per dominum nostrum iesum christum filium tuum. Prefatio. Qui cum unigenito. Post Sanctus prosternant se sponsus et sponsa in oratione ad gradum altaris extenso super eos pallio quod teneant quattuor clerici per quattuor cornua in superpelliciis nisi alter eorum prius fuerit desponsatus et benedictus: quia tunc non habeatur pallium super eos nec dicatur sacramentalis benedictio ut postea patebit. Deinde dicto Per omnia secula seculorum. amen post Pater noster. anteque dicitur Pax dni sit semper vobiscum. facta fractione eukaristie more solito dimissaque hostia in tribus fractionibus super patenam dicat sacerdos conuersus ad illos orationes sequentes sub tono lectionis: illis interim genuflectentibus sub pallio sacerd. sic dicente.



Dominus vobiscum. Oremus.

Propiciare dne supplicationibus nostris: et institutis tuis quibus propaginem humani generis ordinasti benign9 assiste: ut qd te auctore iungitur te auxiliante



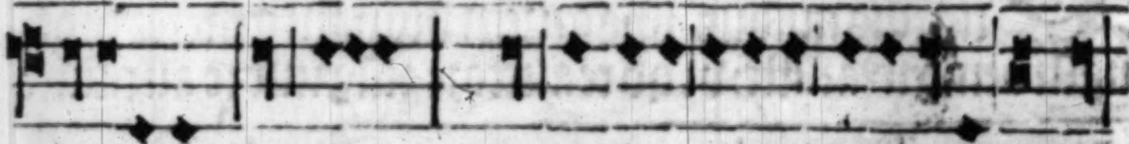
seruetur. Per christum dominum nostrum. Oremus.

Deus qui potestate virtutis tue de nichilo cuncta fecisti: q dispositis uniuersitatis exordiis homini ad ymaginem dei facto ideo inseparabile mulieris adiutorium

condidisti: vt feminineo corpori de virili carne dares princi-
pium docens quod ex vno placuisset institui: nunquam liceret
disiungi. Hic incipit benedictio sacramentalis.

Deus qui tam excellenti misterio coniugalem copulam
consecrasti: vt christi et ecclesie sacramentum presignares
in federe nuptiarum. Hic finitur benedictio sacramentalis.

Deus per quem mulier iungitur viro et societas princi-
paliter ordinata ea benedictione ✠ donatur que sola nec
per originalis peccati penam nec per diluuii est ablata sen
tentiam. respice Respice propicius super hanc famulam
tuam que maritali iungenda est consortio: tua que se expe
tit protectione muniri. Sit in ea iugum dilectionis et pa-
cis: fidelis et casta nubat in christo: imitatrixque sanctarum
permaneat feminarum. Sit amabilis vt rachel viro/ sa-
piens vt rebecca/ longeua et fidelis vt sarra. Nichil in ea
ex actibus suis ille auctor preuaricationis vsurpet: nexa fi
dei mandatisque permaneat vni thoro iuncta contactus il
licitos fugiat: muniatque infirmitatem suam robore disci-
pline. Sit verecundia grauis/ pudore venerabilis/ doctri
nis celestibus erudita. Sit fecunda in sobole/ sit probata
et innocens et ad optatam perueniat senectutem et videat
filios filiorum suorum vsque in terciam et quartam proge
niem: et ad beatorum requiem atque celestia regna



perueniat. Per dominum. ℟. Per omnia secula seculorum. Amen.
Notandum quod hec clausula Deus qui tam excellenti my-
sterio\ vsque Deus per quem mulier iungitur viro: non di
catur in secundis nuptiis vir enim aut mulier ad bigami
am transiens non debet iterum a sacerdote benedici: quia
cum alia vice benedicti sint: eorum benedictio non debet

iterari: quia caro benedicta trahit ad se carnem non benedictam. Notandum est autem quod inhibitum est per capitulum extra de secundis nuptiis: ne benedictio detur in secundis nuptiis. quod etiam testatur beatus ambrosius qui ait. **Prime nuptie a domino sunt constitute. Secunde vero permisse. Prime nuptie sub omni benedictione celebrantur. Secunde vero carent omni benedictione.** Sed quia plures benedictiones sunt in nuptiis celebrandis scilicet in introitu ecclesie et super pallium et post missam et super thorum in sero: Querere que benedictio sit iteranda in secundis nuptiis et que non. Sciendum est quod in hac oratione que sic incipit. **Deus qui potestate.** et tres sunt benedictiones ibidem que idem habent principium: scilicet **Deus.** media autem est omittenda scilicet ista. **Deus qui tam excellenti.** usque **Deus per quem mulier.** quia in ista benedictione agitur de unitate christi et ecclesie: que figuratur in primo matrimonio non autem in secundo. unde apostolus ad corinthios ait. **Erunt inquit duo in carne una.** et hoc notatur extra de bigamis. capitulo **Debitum. et sit vir unius uxoris.** et hoc pro primo matrimonio: sed qui adheret pluribus dissolvit unitatem vel fedus unitatis: et ideo illa benedictio que agit de unitate scilicet **Deus qui tam excellenti misterio** et cetera. non dicitur in secundis nuptiis: et hoc est verum tam in viro bigamo quam in muliere vidua: quia caro benedicta trahit ad se carnem non benedictam: sed omnes alie benedictiones sive orationes debent dici indifferenter secundum curiam romanam/ et secundum hostiensem et thomam alquinum et morandum doctorem. Et questio ista discussa erat et determinata in sacro palatio domini [illegible] et translata in angliam per magistrum. Johannem haysted. anno domini M.ccc.xxi. et causa discussionis erat quia multitudo sacerdotum tunc temporis ad sedem

apostolicam conuolarũt causa obtinende absolutionis beneficium pro benedictionibus in secundis nuptiis indiscrete collatis. Ideo super hoc statuitur constitutio noua. Johannis xxii. que sic incipit.

Concertationi antique finem imponere cupientes presenti declaramus edicto: q' licet vir vel mulier ad bigamiã vel ad secundas nuptias transierint: benedici non debent cum fuerint alias benedicti. q' si forsan alter eorum vel ambo essent ad secundas nuptias transeuntes et in primis nuptiis benedicti non fuerint: tãda est eis bñdictio in secundis nuptiis. Sane volentes antiquum rigorem temperare: concedimus q' presbiter qui secundas nuptias benedixerit sciẽter ad sedem apostolicã ex hoc venire minime teneat: sed a pena suspẽsionis hoc casu a iure indicta: per suos possunt diocesanos absolui. Si qui vero iuxta opinionẽ quorũdam hactenus ex hoc se nõ reputantes suspẽsos ordines quoslibet seu queuis bñficia receperint: diocesani eorũ a pena suspensionis pdicta ipsos absoluere ac super executiõe ordinum et retentione beneficiorum huiusmodi cũ eis valeant licite dispẽsare. Hic queri potest quare secũde nuptie nõ benedicãtur: Ad hoc dico q' scdm matrimoniũ quãuis in se cõsideratũ sit pfectum sacramentum tamen in ordine ad primũ sacramẽtũ consyderatũ: aliqd habet de defectu sacramẽti. qa nõ habet plenã significatione cũ nõ sit vna caro sicut est i matrimonio xpi et ecclie et rõe hui9 defectus bñdictio a scdis nuptiis subtrahit. Sed hoc est intelligẽdũ quando secũde nuptie sunt scde ex parte viri et ex parte mulieris tñ prie. Si eni virgo cõtrahat cũ illo qui habuit aliã vxorem: nichilominus nuptie benedicuntur. saluatur et aliquo modo significatio etiã in ordine ad primas nuptias: qz eps et si vnã ecclesiã habeat sponsã: habet tñ plures psonas desponsatas in vna ecclesia: sed ala non

potest esse sponsam alterius quam christi quia cum demone fornicatur nec est matrimonium spirituale et propter hoc quando mulier secundo nubit: nuptie non benedicuntur propter defectum sacramenti. ¶ Post hec vertat se sacerdos ad altare et dicat. **Pax domini. z. Agnus dei.** Tunc amoto pallio surgant ambo sponsus et sponsa et accipiat sponsus pacem a sacerdote et ferat sponse osculans eam et neminem alium nec ipse nec ipsa: sed statim diaconus vel clericus a presbitero pacem accipiens ferat aliis sicut solitum est. Communio.

Benedicimus de um ce li et coram omnibus viuentibus confite bimur e i qui a fe cit nobis cum mise ricor diam su am. Tempore pasch. Alleluya al le luya.

Proficiat nobis ad salutem corporis Postcomio. et anime domine deus huius sacramenti susceptio: et sempiterna sancte trinitatis eiusdemque indiuidue unitatis confessio. Alia postcommunio.

Quesumus omnipotens deus instituta prouidentie tue pio amore comitare: ut quos legitima societate connectis: longeua pace custodias. Per dominum nostrum.

Post missam benedicatur panis et vinum vel aliquod potabile in vasculo et gustent in nomine domini sacerdote dicente. Dominus vobiscum. Oremus. Oratio.

Bene ✠ dic domine panem istum et hunc potum et hoc vasculum sicut benedixisti quinque panes in deserto et sex ydrias in chana galilee: vt sint sani & sobrii atque immaculati omnes gustantes ex eis saluator mūdi. Qui viuis et regnas cum deo patre in vnitate spiritussancti deus. Nocte vero sequente cum sponsus et sponsa ad lectum peruenerint: accedat sacerdos et benedicat thalamum dicens. Dn̄s vobiscum. Et cum spiritu tuo. Orem⁹. Orō.

Bene ✠ dic domine thalamum istum & oēs habitātes in eo: vt in tua pace consistant et in tua volūtate permaneāt et in amore tuo viuant et senescant et multiplicentur in longitudinem dierum. Per dominum nr̄m.

¶ Itē benedictio super lectū cū Dn̄s vobiscū. et Orem⁹.

Bene ✠ dic dn̄e hoc cubiculum. respice. qui nō dormis neque dormitas / qui custodis israel custodi famulos tuos ī hoc lecto quiescentes ab omnibus fātasmaticis demonū illusionibus. custodi eos vigilātes vt ī preceptis tuis mediten̄t dormiētes & te p̄ soporē sentiāt vt hic & vbique defensiōis tue muniān̄t auxilio. Per do. Deinde fiat benedictio super eos ī lecto tn̄ cū Oremus Benedictio

Bene ✠ dicat deus corpora vr̄a et animas vestras et det super vos benedictionem sicut benedixit abraham ysaac et iacob amen. Alia benedictio cum Oremus.

Manus dn̄i sit sup̄ vos mittatque angelū suū sanctū qui custodiat vos omnibus dieb⁹ vite vestre am̄.

Bene ✠ dicat vos. Alia benedictio cum Oremus.

B pater & filius et spiritussanctus qui trinus est in numero et vnus est in numine amen. His peractis aspergat

eos aqua bñdicta: et sic descendat et dimittat eos in pace.

¶ Ordo ad seruitium peregrinorum faciēdū. In primis cōfiteātur peregrini de omnibus pctis suis deide dicātur sup eos coram altari prostratos. psal. et preces sequētes: et post vnūquēqꝫ psalmū dicitur Glia pri. ps. Ad te dñe leua. et ps. Miserere. Require in vigilia mortuorum. Psalm⁹

Qui habitat in adiutorio altissimi: in protectiōe dei celi commorabitur. Dicet dño susceptor meus es tu et refugium meum deus me⁹ sperabo in eum. Qm̄ ipse liberauit me de laqueo venātium: et a verbo aspero. Scapulis suis obumbrabit tibi: et sub pennis eius sperabis. Scuto circundabit te veritas eius: non timebis a timore nocturno. A sagitta volante in die a negocio perambulante in tenebris: ab incursu et demonio meridiano. Cadent a latere tuo mille et decem milia a dextris tuis: ad te autem non appropinquabit. Verūtamen oculis tuis cōsiderabis: et retributionem peccatorum videbis. Quoniam tu es dñe spes mea: altissimum posuisti refugium tuum. Nō accedet ad te malum: et flagellum nō appropinquabit tabernaculo tuo. Qm̄ angelis suis mandauit de te: vt custodiant te in oībus viis tuis. In manibus portabūt te: ne forte offendas ad lapidem pedem tuum. Super aspidē ⁊ basiliscū ambulabis: ⁊ conculcabis leonem et drachonem. Qm̄ in me sperauit liberabo eum protegam eum qm̄ cognouit nomen meū. Clamauit ad me ⁊ ego exaudiā eū cum ipo sum in tribulatiōe: eripiā eum et glorificabo eū. Longitudine dieꝝ replebo eum: ⁊ ostendam illi salutare meum. Glia patri. Kyrie el. Xpe el. Kyrie el. Pat noster. Et ne nos. Sed libera nos Ego dixi dñe miserere mei. Sana animam meam quia peccaui tibi. Vias suas dominus demōstret tibi. Et semitas suas doceat te. Gressus tuos dominus dirigat secūdum eloquiū

tuum: vt nõ dominētur tibi oēs iniusticie. Utinam diri gantur vie tue. Ad custodiendas iustificationes domini. Perficiat dominus gress⁹ tuos i semitis suis. Ut nõ moueantur vestigia tua. Benedictus dñs deus die quotidie psperum iter faciat tibi. Deus salutarium tuoꝝ sũ. Angelus dñi bon⁹ comiteꝛ tecum. Et bene disponat itinera tua et actus tuos: et iterum cum gaudio reuertaris ad ppria. Beati imaculati in via. Qui ābulāt i lege dñi. Nichil pficiat inimicus tibi. Et filius iniquitatis nõ apponat nocere tibi. Exurge domine adiuua nos. Et libera nos ppter nomē tuũ. Dñe deus virtutũ conuerte nos. Et ostēde faciē tuā ꝛ salui erimus. Dñe exaudi orationem meā Et clamor meus ad te ve. Dñs vobiscũ. Et cũ spũ tuo. Orem⁹.

Adesto dñe supplicatiōibus nostris: et viā famuli tui. N. in salutis tue prosperitate dispone: vt inter omnes vie et vite huius varietates: tuo semper protegatur auxilio. Per xp̄m dominũ nostrũ. Oremus. Oratio.

Deus qui ad vitā ducis ꝛ cõfidentes i te paterna protectiōe custodis: quesum⁹ vt huic p̄nti famulo tuo N. a nobis egredienti angelicũ tribuas comitatũ. vt auxilio tuo ptectus nullius mali concutiatur formidine/ nullo comprimaꝛ aduersitatis languore nullis irruentis inimici molestetur insidiis: sed spaciis necessarii itineris proprio gressu peractis propriisq; locis restitutus recipiaꝛ sospes ac debitas exoluat tuo nōi grãas. Per ꝛc. Orem⁹. Oro.

Deus qui diligētibus te miam tuā semper ipēdis: ꝛ a seruiētibus tibi in nulla ès regione longinquus: dirige viam huius famuli tui N. in voluntate tua: vt te protectore te duce per iusticie semitas sine offensione gradiatur. Per dominum nostrum. Hic surgant peregrini a prostratione: et benedicat sacerdos peras suas et baculos suos dicens. Dñs vobiscum. et Oremus. Oratio.

DOmine iesu christe qui ineffabili tua miseratione ac p̄ris iussione sp̄ūsc̄ꝫ sc̄ti cooperatione de celo descendere voluisti ouemq̄ꝫ perditam dyabolica seductione voluisti querere atq̄ꝫ ꝓpriis humeris ad celestis patrie gregem referre: quiq̄ꝫ precepisti filiis matris ecclesie orando petere viuendo querere ac pulsando perseuerare: vt citius inuenire valeant salutaris premia vite: te humiliter suplicamus quaten⁹ sāctificādo bn̄ ✠ dicere digneris hāc perā et hunc baculum: vt q̄cūq̄ꝫ eā in tui nois amore ad instar humilis armature lateri suo applicare atq̄ꝫ collo suo suspendere/ siue in manibus suis gestare: sicq̄ꝫ peregrinādo suffragia sctōrū humili comitante deuotione studuerint querere: dextere tue protecti munimine peruenire mereātur ad gaudia mansionis eterne. Per te saluator mundi. Qui cum patre. ꝛc. Hic aspergat aquā bn̄dictam super peras et baculos ꝛ ponat singulis peregrinis perā ad co llū dicens

IN noīe dn̄i nr̄i iesu christi accipe hanc perā habitū peregrinationis tue: vt bene castigatus ꝛ saluatus peruenire merearis ad limina sctōꝝ quo pergere cupis: ꝛ peracto itinere tuo: ad nos reuertaris incolumis. Per eundem do. ꝛc. Deinde tradat singulis eorū baculū ita dicens

ACcipe hunc baculū sustētationis itineris ac laboris peregrinationis tue: vt deuincere valeas oēs cateruas inimici: et peruenire securus ad limina sanctorū quo pergere cupis: et peracto obedientie cursu ad nos reuertaris cū gaudio. Per dn̄m no. Si vero aliqui illoꝝ ꝓfecturi sint hierl'm: tunc habeant ipsi vestes cū cruce signatas: et bn̄dicantur cruces hoc mō. Dn̄s vo. Oremus

DEus inuicte potentie pietatis immense Oratio. atq̄ꝫ peregrinantium totius consolationis auxilium: qui famulis tuis victricia arma tribuis: quesumus vt has cruces deuote humilitatis be ne ✠ dicere digneris:

vt venerande crucis vexillum cuius in eis est designata figura sit inuictissimũ robur seruoꝝ tuoꝝ cōtra antiqui hostis nequissima tentamēta: sit in via defensio: sit in domo protectio: sit vbiqꝫ presidiũ. Per dñm. Hic aspergatur aqua benedicta super cruces et detur singulis peregrinis sic pfecturis vestis cum cruce signata dicente sacerdote.

Accipe vestimentum cruce domini nostri saluatoris signatum: vt per illud salus benedictio et virtus prospere proficiscendi ad sepulchrum ipsius tibi comitetur. Qui cum deo patre et spiritusancto viuit et regnat deus. Per. His finitis: dicatur missa pro iter agentibus. Ad missam officium hoc modo incipitur



Esto michi in de um pro te ctorē et in locũ


refugi i vt saluũ me faci as quoniã firmamentum


meum et refugium meum es tu et propter nomen


tuum dux mi chi e ris et enutri es me.

Tempore paschali.

Alle lu ya alle lu ya. Ps.



In te domine speraui non ↄfundar in eternū: i iusticia



Adesto dn̄e supplicatiōib⁹ nr̄is et viam famuli tui. ℟ I tua libera me et eripe me. Or. salutis tue prosperitate dispone. vt inter omnes vie et vit huius varietates: tuo semper protegatur auxilio. Per dn̄m. Lectio libri genesis

IN dieb⁹ illis. Locut⁹ est abraham dicēs. Dn̄s de⁹ celi q̄ tulit me de domo patris mei: et de terra natiuitatis mee: qui locutus est michi ꝛ iurauit dicens Semini tuo dabo terrā hāc: ipse mittet angelum suum coram te. Gradale. Esto michi in deum pro-



te cto rem et in lo cum re-



fu gi i vt saluum me fa-



cias. ℣. Deus in te



speraui domine non confun-

dar in eter num

Repetat grad

Alle lu ya. ℣.

Qui ti ment

do minum spe rent in e um

adiu tor et prote

ctor eo rum est.

Si i tpe pascha-
li cōtige. tūc erit
secūdū Allā vnū
ex sequētibus. A lle luya.



vel Alleluya. Surrexit altissimus. vel Alleluya xps mortuus est. Require in gradali. Euãgeliũ. Scdm matheũ.

IN illo tpe. Dixit ies⁹ discipulis suis. Eũtes pdicate dicẽtes: qꝛ appropiquabit regnũ celorũ. Infirmos curate/mortuos suscitate/leprosos mũdate demones eiici te. gratis accepistis gratis date. Nolite possidere aurũ neqꝫ argentũ i zonis vr̃is. Nõ perã/nõ calciamẽta neqꝫ duas tunicas habeatis: neqꝫ virgã. Dign⁹ est operari⁹ mercede sua. In quãcũqꝫ aũt ciuitatẽ aut castellũ itraueritis: iterrogate qs in ea dign⁹ sit. Et ibi manete donec exeatis. Intrãtes autẽ domum: salutate eam dicentes. Pax huic domui. Et siquidem illa dom⁹ fuerit digna: maneat pax vr̃a sup eam. Si aũt non fuerit domus digna: pax vestra super vos reuertetur. Et quicunqꝫ nõ recepit vos nec audierit sermones vestros: exeuntes de domo vel de ciuitate excutite puluerem de pedibus vestris sup eam. Amen dico

vobis: tolerabilius erit terre sodomorum et gomorreorum in die iudicii: quam illi ciuitati.

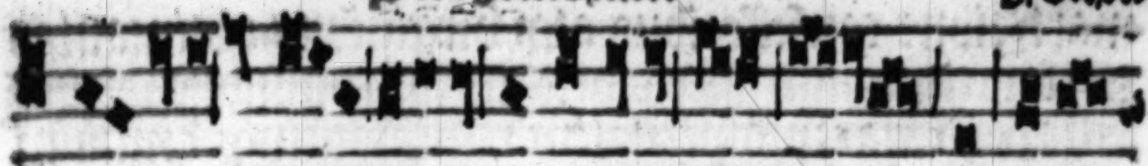
Offer. Spe rent in te omnes qui nouerunt no men tu um domi ne quoniam non de re linquis querentes te psal li te domi no qui ha bitat in syon quoniam non est obli tus oratio nem pauperum.

In tempore pascali. Al le luya.

Hic offerant peregrini. Secr.

Propiciare quesumus domine supplicationibus nostris et has oblationes quas tibi offerimus pro famulis tuis benignus assume: ut viam illorum precedente gratia tua dirigas: et subsequente comitari digneris: ut de actu atque incolumitate eorum secundum misericordie tue presidia gaudeamus. Per dominum nostrum iesum christum

Communio. Tu mandasti mandata tu a custodi-



ri nimis vtinã dirigãtur vie mee ad custo-



diendas iustifi ca ti o nes tuas. In tẽpore pascha li dicit Alle-



lu ya alle luya.

Postcõ. Sumpta q̃s dñe celestis mysterii sacramenta ad prosperitatẽ itineris famuli tui pficiãt: et eũ ad salutaria cuncta pducãt. Per dñm. Post missã dicat sacerdos has orõnes sequentes sup peregrinos corã altari prostratos: siue pfecturi sint hierusalẽ siue ad sanctũ iacobũ vel ad aliam peregrinationẽ. cũ. Dñs vobiscũ. et cũ. Oremꝰ. Oratio.

DEus ĩfinite mĩe ꝛ maiestatis immense quẽ nec spacia locorũ nec interualla tẽporum ab his quos tueris abiungunt: respice adesto famulis tuis et presta: vt in te vbiqꝫ confidẽtibus: ꝛ per oẽm quã ituri sũt viã dux eis ꝛcomes esse dignare: nichil illis aduersitatis noceat nichil difficultatis obsistat. cũcta eis sint salubria / cuncta sint pspera. vt sub ope mĩe tue q̃cq̃d iuste petierint desiderio celeri et pspero ꝯsequant effectu. Per xpm. Alia or. cũ Oreᵒ or

OMnipotens deus qui es via veritas et vita iter tuum in beneplacito suo disponat: angelum suum raphaelem in hac peregrinatione tui custodem adhibeat: q̃ ad loca desyderata cum pace eundo te perducat: et cum salute iterum te ad nos redeundo reducat. Sit interuentrix tui beata dei genitrix maria cum vniuersis angelis et archangelis patriarchis quoqꝫ et prophetis: sint intercessores tui sãcti apostoli petrus et paulus cũ ceteris apostolis

martyribus confessoribus atqȝ virginibus obtineantqȝ tibi sancti quorum queris vestigia cum omnibus sanctis iusta desideria et prosperitatem remissionemqȝ omnium delictorum ac vitam eternam. Per dominum nostrum. Deinde communicentur ⁊ ita recedant in nomine domini.
¶ Benedictio ensis noui militis fiat hoc modo interim genuflectente ipso milite coram altari. Primo dicat sacerdos sine nota Dominus vobiscum. et Oremus. Oratio
Deus cunctorum i te sperantium protector: adesto supplicationibus nr̃is: ⁊ concede huic famulo tuo qui sincero corde gladio se primo nititur precingere militari. vt in omnibus galea tue virtutis sit protectus: ⁊ sicut dauid et iudith contra gentis sue hostis fortitudinis potẽtiam victoriam tribuisti: ita tuo auxilio munitus contra hostium suorum seuiciam victor vbiqȝ existat: ⁊ ad sancte ecclesie tutelam ꝓficiat. Per xp̃m do. Alia orõ cum. Ore9.
Deus qui trinos gradus hostium post lapsum ade in toto orbe terrarum contriuisti quo plebs tua fidelis immunis ab omni impetu nequitie secura ⁊ quieta ꝑmaneret. adesto supplicationibus nostris et hũc ensẽ quẽ inuocatione tui sanctissimi nois bñdicimus: bñ ✠ dicere dignare vt famulus tuus cui eũ te largiẽte concedimus ac accingimus sic eo vtatur Hic succingat sacerdos militem cum ense. quatenus et hostes ecclesie insidiantes reprimat: et seipsum ab omni inimico tua protectione potenter defẽdat. Per christum. Deinde aspergat sacerdos militem ense succinctum aqua bñdicta: et recedat miles i nomine dñi
¶ Benedictio carniũ i die pasche cum Dñs vo. et Orem9
Deus celi terreqȝ dominator qui das escam omni carni et imples omne animal benedictione: bene ✠ dic et sancti ✠ fica hanc creaturam carnis et nobis dona tua sumentibus anime et corporis sanitatem cõcedas.

Per xpm dñm nostrum. Alia oro cum Oremus. Oratio.
DEus qui vniuerse carnis es conditor: qui noe et filiis suis de mūdis et imundis animalibus pcepta dedisti quiqꝫ sicut olera herbarū humano generi quadrupedia mūda edere permisisti/ et qui agnum ī egypto moysi et populo tuo in vigilia pasche comedere precepisti in figura agni domini nostri iesu xpi cuius sanguine omnia primogenita tibi de mundo redemisti et nocte illa omne primogenitū in egypto percutere pcepisti seruās populū tuū agni sanguine prenotatum: dignare dñe deus omps bñ ✠ dicere ꝛ scti ✠ ficare has carnes vt qcūqꝫ ex populo tuo fideli ex illis comederit: omni benedictiōe celesti et gra tua saturati repleantur in bonitate p quem hec oia dñe cōdita sunt et ab initio creata: salua[illegible] mundi. Qui viuis et regnas cū deo pa. ꝛc. Hic aspgatur aqua bnd. sup carnes
¶ Bñdictio carnis casei butyri ouorū siue pastillorum in pascha. cum Dominus vobiscum. et Oremus. Oratio.
DOmine deus oipotens qui fecisti ꝛ creasti cūcta viuentibus tue largitatis alimoniā humanūqꝫ genus spūalibusqꝫ escis ac poculis tuor preceptor. terrenisqꝫ substantiis tuorū donorum indesinēter reficis: te omnipotentem deum obnixe petimus: vt hec dona tua carnis casei butyri vel ouorum siue cuiuscunqꝫ alterius cibi que tuipse creasti et nobis donasti perpetua claraqꝫ benignitate sanctificare ac bñ ✠ dicere digneris: vescentibusqꝫ ex eis largam tue bñdictionis sanitatem in visceribus eorū clementer collata: et presentis vite sospitatem et future beatitudinem misericorditer indulge. Per do no. Deinde aspgat sacerdos aquam benedictā. ¶ Bñdictio nouorū fructuum quorumcunqꝫ. cum Dñs vobiscum. et Oremus.
DOmine sancte pater omnipotēs eterne Oratio.
de⁹ qui benedixisti quinqꝫ panes in deserto ꝛ duos

pisces vnde saturati sũt quinqȝ milia hoim: sic bene ✠ dicere ꝛ sanctificare digneris hunc fructũ quem accipiamus in tuo sctõ noie et filii tui dñi nostri iesu xpi: vt qui sumpserint ab eo accipiant saturitatẽ mentis protectionem corporis tutelam salutis et securitatem spei corroborationem fidei ꝛ eternitatem spiritussancti. Per eundẽ do. In vnitate eiusdẽ. Hic aspgatur aqua bñdicta ꝛc. ¶ Bñdictio ad oia quecunqȝ volueris. cum Dñs vobiscum. et Oremꝰ. Oro

CReator et conseruator humani generis dator grẽ spũalis largitor eterne salutis tu domine mitte spiritum sanctum tuũ super hãc creaturã. R. vt armata virtute celestis defensionis quicunqȝ ex ea gustauerint proficiat illis ad salutem: et tam corporis q̃ anime recipiant sanitatẽ Per d. Hic aspergatur aqua bñdicta sup ea ¶ Bñdictio seminis. cum Dñs vobiscum. et Oremus. Oratio.

OMñps sempiterne deus creator generis humani suppliciter tuã clementiam exoramus vt hoc semẽ qḋ in tuo sancto noie serẽdi sumus in agros nr̃os: celesti bñdictione bene ✠ dicere et multiplicare digneris: atqȝ ad maturitatem perducere. vt per vniuersum orbẽ terrarꝫ collaudetur dextera tua. Per dñm no. Deinde aspergatur aqua benedicta super semen. ¶ Benedictio pomorũ in die sancti iacobi. cum Dñs vobiscum. et Oremus. Oratio.

DOmie sancte pater oĩps eterne deus qui ad infirmi mũdi ornatũ die tercia lignum pomiferum facere fructum in principio p̃cepisti: quiqȝ amarũ vetiti pomi saporẽ antiqui serpẽtis suasu a patribus nostris gustatum vnigeniti filii tui dñi nr̃i iesu christi passione salutari non sentire posteros filios naturaliter voluisti a quo sanitas et omne medicamentum venit: quesumus inenarrabilem pietatem tuam: vt hunc nouorum pomorum fructum tuo conspectui oblatum: bene ✠ dicere et sanctifi ✠ care

digneris: quatenus sancti apostoli tui iacobi et martyris tui christofori quorum hodie festa celebramus: omniumque sctõrum tuorum meritis ac precibus quicunque fideles tui cũ gratiarum actione ex eo gustauerint: sanitatẽ mẽtis et corporis operãte in eis spiritusancto percipere mereantur. Per eundem dominum. In vnitate eiusdem spiritussancti deus. etc. Itẽ benedictio pomorum cum Dñs vobiscũ. et Oremus. Oratio.

Te deprecamur oms deus vt bene ✠ dicas hũc fructum nouorum pomorum: vt qui esu arboris letalis et pomo in primo parente iusta funeris sententia multati sumus per illustrationem vnici filii tui redẽptoris dei ac dñi nostri iesu xpi et spũssancti bñdictione sanctificata sint oia atque bñdicta. depulsisque primi facinoris intentatoris insidiis salubriter ex huius diei anniuersariis solẽnitate diuersis terris edendis germinibus sumamus. Per eũdẽ dñm In vnitate eiusd. Deide sacerd. aspergat ea aqua bñdicta.

¶ Bñdictio elemosine cũ Dñs vobiscũ. et Oremus. Oratio.

Deprecor te dñe sctẽ pater oms eterne deus: vt istã elemosynã bñ ✠ dicere et sctificare digneris pro aia famuli tui N. ad remedium et remissionem peccatorum suorum: vt in luce tue amenitatis sine fine letetur. Per dñm. Deinde aspergat sacerdos sup eam aquam benedictam.

¶ Bñdictio panis in diebus dñicis. In primis sacerdos legat euangeliũ scdm iohannem. In principio. et postea dicat. V. Sit nomen dñi bñdictum. Ex hoc nũc et vsque i seculum. Deinde dicat sic. Dñs vobiscũ. et Oremus. Oratio.

Bene ✠ dic dñe creaturam istã panis sicut benedixisti quinque panes in deserto: vt oẽs ex eo gustãtes tã corporis qz aie accipiãt sanitatem. In noie patris et filii et spũsscti. Tũc aspgat aqua bñdicta sup panẽ et distribuat

¶ Bñdictio scuti et baculi ad duellum faciendum. In primis dicat sacerdos prostratus ante altare pos sequeñ. cũ

Gloria patri. Pugnaturo interim genuflectente retro sacerdotem. ps Deus in adiutoriū. Require i visitatiōe ifirmorum. Bñdicā dñm. Judica dñe nocētes. Qui habitat vt s. in officio peregrinor. ps. Quicunq; vult. ā. Ne reminiscaris dñe delicta nr̄a. ꝛc. Kyrie el. Xp̄e el. Kyrie eleison Pater nr̄. Et ne nos. Sed libera. Dñe non scd̄m peccata nostra facias nobis. Neq; secūdum iiquitates nostras retribuas nobis. Domie ne memineris iniquitatum nostrarum antiquarū Cito anticipent nos misericordie tue q; pauperes facti sumus nimis. Adiuua nos deus salutaris noster. Et ppter gliam nominis tui libera nos ꝛ ppicius esto pctis nr̄is ppter nomen tuum. Saluū fac seruū tuum. Deus meus sperantem in te. Mitte ei dñe auxilium de sancto. Et de syon tuere eum. Esto ei dñe turris fortitudinis. A facie inimici. Conuertere dñe vsq; quo. Et deprecabilis esto sup seruum tuū. Dñe exaudi orōem meam. Et clamor. Dñs vobiscum. Oremus. Oratio.

Omnipotens sempiterne deus q̄ mundū ex iformi materia fecisti: et vnicum filium tibi coeternum pro generis humani redēptione spūsancto cooperante incarnari atq; de hoste antiquo triumphare fecisti: te suppliciter petim⁹ vt hoc scutum atq; baculum istum dextera potentie tue benedi✠cere digneris: vt sint arma inuincibilia. . respice atq; triumphare potentia/te adminiculāte victricia: quatenus quicunq; his armis pugnauerit: tua ptectione munitus tam corporis q̄ aie salutē pcipiat atq; victoriosū de hoste reportans trophеum bello peracto: tibi creatori oim grās referat cum filio tuo dño nr̄o iesu xp̄o: q̄ tecū et cum eodē spūsctō vi. ꝛ re. d. p oia. ꝛc. Hic aspergat sacerdos scutum et baculum aqua benedicta: deinde resurgēte pugnaturo: tradat ei sacerdos scutum dicendo. Accipe hoc scutū ad corporis tui protectionem. In nomine patris. etcetera.

Item dicat sacerdos. Protegat te christus filius dei uiui. Amen. Deinde tradat ei sacerdos baculum dicens. Accipe hũc baculum ad hoc duellũ ꝑparatũ: cum quo valeas tibi rebellantẽ prosternere et insurgentem conterere: habeasqꝫ victoriam. In noīe pr̃is. ꝛc. Deinde tenens pugnatu eius scutum et baculũ iterũ genuflectat coram altari: dicẽte sup eum sacerdote. Dñs vobiscũ. et Oremus Oratio.

Confortator ꝛ corroborator sustentamẽtumqꝫ tuorum fidelium adonay indeficiens interminabilis/ inenarrabilis pater eterne deus qui gẽtes magnas et reges fortes corã populo tuo israel destruxisti et vicisti: quiqꝫ puero tuo dauid de gygante te blasphemãte atqꝫ i sua virtute confidente triumphare concessisti: te supplices exoramus vt hũc famulum tuum N in te confidẽtem: benedicere adiuuare ꝓtegere confortare et conseruare: atqꝫ sanctorum tuorũ angelorꝫ presidio eum vallare digneris. presta ei dñe fidem rectã/ spem firmam/ cordis fiduciã/ corporis fortitudinẽ oīmqꝫ mẽbrorum valitudinem quatenus te adiuuãte hostem ꝓsternere atqꝫ victoriam capescere mereatur: tibiqꝫ soli deo oīpotenti bello triumphaliter pacto gratias ꝛ laudes referat. Per christũ dominum nostrum.

Deinde sacerdos dans ei benedictionem dicat hoc modo.

Confortare ꝛ esto robustus: spera i domio ꝛ fac bonitatẽ ꝛ noli obliuisci omnes retributiões eius. ipse det tibi vitam ꝛ victoriã ꝛ bñdi ✠ ctionẽ i sc̃l'm sc̃l'i. amẽ. Bene ✠ dicat te deus pater. amen. Custodiat te iesus christus. amen. Confortet te spiritussanctus. Amen. Prestet tibi victoriam trinus et vnus deus. Qui viuit et regnat per omnia secula seculorum. Amen. Deinde aspergat sacerdos eum aqua benedicta: et ita recedant in nomine domini. ¶ Benedictio oculorum infirmorum: potest fieri in hũc modum si necessitas inducat ꝛ deuotio alicuius

illam deposcat. In primus genuflectat infirm⁹ corã altare: deinde dicat sacerd Dñs vobiscũ. ꝛ Oremus. Oratio.

Domine iesu xp̄e qui aperuisti oculos ceci nati: serena huius famuli tui oculos dans in eis visum perspicacẽ sufficientem ydoneũ competentẽ in obsequium tuum per virtutem huius sacramenti et per hoc signum sancte crucis tue. Hic signet sacerdos oculos infirmi signo sãcte crucis cum corporalibus et cum eisdem ventulet in oculis eius dicens. In noĩe p̄ris ꝛ filii ꝛ spiritussancti. Amen.

¶ Benedictio nauis. cũ Dñs vobiscũ. ꝛ Orem⁹. Oratio.

Deus cuius prouidentia vniuersa regũtur ꝛ ꝯseruãtur: qui domiaris potestatis maris ꝛ mitigas motum fluctuum eius qui noe famulo tuo ne genus humanum totum periret ĩ diluuio archam facere precepisti: qui ventis ꝛ tẽpestatibus imperas ꝛ obediũt: qui petrũ super aquas maris ambulantẽ ne mergeret erexisti: tuã dñe clementiam obnixe petim⁹ et humiliter imploramus: quatenus hanc nauiculã per virtutẽ sc̃tẽ crucis et per intercessionem beate et gloriose marie sp̄ virginis et oĩm sc̃tõꝝ tuoꝝ tua dextera digneris bene ✠ dicere omnesq̄ insidias hostium visibilium et inuisibilium ab ea repelle: vt ĩ ea sub tua protectione nauigantes: nullis illudãtur fantasmatibus nullis deiiciantur aduersis / nõ eos vorago terribilis sorbeat non tempestas ĩpellat / non frangat scopulus / non inuadat aduersarius: sed vniuersis expedita terroribus: nomen tuum collaudantes ad ꝓpria cũ gaudio reuerti mereantur. Per te saluator mundi qui cum deo patre et spiritu sancto viuis et regnas deus per omnia secula seculoꝝ. Amen. Deinde aspergatur nauis aqua b̃ñdicta ¶ Omni die per annum de quocunq̄ fiat seruitium nisi in diebus veneris et quando ieiunium est preceptum vt in vigiliis quattuor tẽporibus et ferialibus diebus infra quadragesi

et nisi per ebdomadā pasche: dicantur benedictiones ante prādium hoc modo. In primis dicat sacerdos. Bñdicite ℞. Dñs. ps. Oculi oīm in te sperant dñe: et tu das escam illor in tēpore oportuno. Aperies tu manum tuam et imples omne animal benedictione. Gloria patri. Sicut erat. Kyrie el. Christe el. Kyrie el. Pater noster. Deinde dicat sacerdos Et ne nos inducas in tentationem. ℞. Sed libera nos a malo. Sacerdos. Oremus. Bene✠dic domine nos et dona tua que de tua largitate sumus sumpturi. Per christum dominum nostrum. ℞. Amen. Lector. Jube domine benedicere. Sacerdos. Mense celestis participes faciat nos rex eterne glorie. Amen. Lector. Deus charitas est qui manet in caritate in deo manet et deus in eo: sit deus in nobis et nos maneamus in ipso. ℞. Amen. Hec predicta lectio non mutatur p totū annū quando predicte benedictiones dici debent ante prandium: nisi in dñicis paschalis temporis tantum. tunc enī dicatur sequens lectio. Expurgate vetus fermentum vt sitis noua conspersio sicut estis azimi: etenim pascha nostrum immolat⁹ est christus: itaq epulemur in dño. Deinde post prandium dicat sacerdos hoc modo. Deus pacis z dilectionis maneat semper nobiscum: tu autem domine miserere nostri. ℞. Deo gratias. ps. Confiteātur tibi domine omnia opera tua: et sancti tui benedicant tibi. Gloria patri. Sicut erat.
Deīde dicat sacerdos capitulū. Agimus tibi gratias rex omnipotens deus pro vniuersis bñficiis tuis: qui viuis z regnas deus per omnia secula seculorum. Amen.
Deinde dicatur sequens psalmus sacerdote incipiente.
Laudate dominum omnes gētes: laudate eū omnes populi. Quoniam confirmata est super nos misericordia eius: et veritas domini manet in eternū. Gloria patri. Sicut erat. Kyrie el. Christe eleysō Kyrie el. Pater noster. Et

ne nos. Sed libera nos. Dispersit dedit pauperibus. Iusticia eius manet in seculũ seculi. Benedicam dñm ĩ omĩ tẽpore. Semp laus eius ĩ ore meo. In dño laudabit aĩa mea. Audiãt mãsueti et letent. Magnificate dominũ mecũ. Et exaltemus nomẽ eius in idipm. Sit nomẽ domini benedictum. Ex hoc nũc et vsqȝ in seculum. Deinde dicat sacerdos sine oremus. Retribuere dignare domine deus oĩbus nobis bona faciẽtibus ppter nomen sanctum tuũ vitam eternã. Amen. Benedicamus dño. Deo gratias. Deinde dicatur de sancta maria aliqua antipho. ad placitum cũ versiculo et orone de eadem que magis tẽpori conueniant: quibus dictis dicatur pro fidelibus defunctis ps.

De profũdis clamaui ad te dñe: dñe exaudi vocem meam. Fiãt aures tue intẽdentes: in vocẽ deprecationis mee. Si iniquitates obseruaueris dñe: dñe quis sustinebit. Quia apud te propiciatio est: et propter legem tuã sustinui te domine. Sustinuit aĩa mea in verbo eius sperauit anima mea in domino. A custodia matutina vsqȝ ad noctẽ: speret israel in domino. Quia apud dominũ mĩa et copiosa apud eum redẽptio. Et ipse redimet israel: ex omnibus iniqtatibus eius. Finito psalmo nõ dicatur Gl'ia patri. sed statim sequatur Kyrie el. Xpe el. Kyrie el. Pater nr̃. Et ne nos. Sed libe. Requiem eternam. Et lux ppetua. A porta iferi. Erue domine. Credo videre. In terra viuẽtiũ. Dñs vobiscũ. Et cũ spũ tuo. Orem⁹. Oratio.

Absolue q̃s dñe aĩas famulorũ famularumqȝ tuarum parẽtũ parrochianorũ amicorum et benefactorũ nostrorum et oĩm fideliũ defunctorum: vt in resurrectionis gloria inter sanctos et electos tuos resuscitati respirẽt. Per xpm dñm nostrũ. Amen. Requiescant in pace. Amẽ. Deinde dicat sacerdos. Bñdicite. Domin⁹. Sacerdos Det viuis grãm/defunctis misericordiã/ ecclesie ꝛ

regno pacem: et nobis vitam eternam. Amen. Et dicatur psalmus. De profundis. In fine gratiarum post prandium omni die per annum de quocunque fiat servitium: nisi in duplicibus festis principalibus. Ante cenam vero per totum annum fiant benedictiones hoc modo sacerdote dicente. Benedicite. ℟. Dñs Cenam sanctificet qui nobis omnia prebet. In nomine patris ✠ et filii et spiritussancti. Amē. Deinde post cenā per totum annum nisi per ebdomadam pasche dicat sacerdos hoc modo Benedictus deus in donis suis. ℟. Et sanctus in omnibus operibus suis. Adiutorium nostrum in nomine domini. Qui fecit celum ⁊ terram. Sit nomen domini benedictum. Ex hoc nunc ⁊ usque in sclm. sequatur or̄o sine. Oremus. sic Retribuere dignare cum antiphona de sancta maria ut supra post prandium Nunquam enim dicat ps. De profundis. post cenam secundum usum Sar. Quandocunque fuerit quod ieiunium est preceptū ut in vigiliis quattuor temporibus et in omnibus ferialibus diebus infra quadragesimam: de quocunque fiat servitiū / dñicis diebus tantum exceptis ac in omni die veneris per annū quodcunque festum duplex vel simplex ibidem contigerit nisi in die natalis domini et per ebdomadam pasche: dicantur benedictiones ante prandium hoc modo. Benedicite. ℟. Dominus. Edent pauperes et saturabuntur et laudabunt dominum qui requirunt eum: vivent corda eorum in seculum seculi. Gloria patri. Sicut erat. Kyrie eleyson. Christe eleyson. Kyrie eleyson. Pater noster. Et ne nos. Sed libera. Oremus Benedic domine nos ℣. Iube domine benedicere. Sacerdos. Cibo spiritualis alimonie reficiat nos rex eterne glorie. Amen. lectio. Gratia domini nostri iesu xpi et charitas dei et cōmunicatio sancti spiritus sit semper cum omnibus nobis. Amen. Her predicta lectio nō mutatur per totū annū quādo iste,

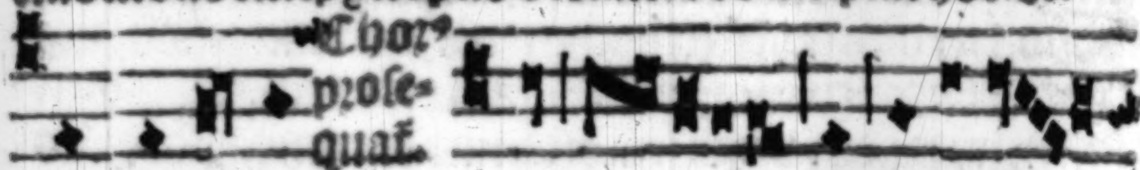
benedictiones dici debẽt ante prandium nisi in ferialibus diebus infra quadragesimam: tunc eni dicatur hec lectio. Frange esurienti panem tuũ et egenos vagosq; induc in domũ tuã: cũ videris nudũ operi eũ: et carnem tuam ne despexeris. ait domin⁹ omnipotẽs. Similiter in vigilia pasche dicitur hec lectio. Si cõsurrexistis cum christo que sursum sunt querite vbi christus est in dextera dei sedens. Deinde post prandium dicat sacerdos. hoc modo. Deus pacis et dilectionis. vrs. ꝑ. Memoriam fecit mirabiliũ suorũ misericors et miserator dominus escã dedit timẽtibus se. Gloria patri. Sicut erat. Cpm. Agimus tibi grãs oĩps. ps. Laudate dñm omnes gẽtes. Qm cõfirmata est. vrs. Iste ps. predictus non mutat ꝑ totum annũ nisi in ferialibus diebus infra quadrage. tũc enim loco eius dicit ps. Miserere. i. per totam quadragesimã de quocunq; fit seruitiũ. et ratio: q2 huiusmodi bñdictiones sũt de natura tẽporalis et nõ sanctorum. deinde fiãt oĩa vt supra post prãdiũ in alio tempore. Tamen in vigilia pasche nõ dicit ꝑ. Miserere. sed ps. Laudate dñm omnes gentes. quo dicto dicat sacerdos. Dñs vobiscum. et Oremus. Oratio.

Spiritum in nobis domine tue charitatis infunde: vt quos sacramentis paschalibus satiasti: tua facias pietate cõcordes. Per eundem dominum nostrum iesum christum filium tuum. Qui tecum viuit et regnat in vnitate eiusdem spũssancti deus. Per omnia secula seculorum. Amen. Dñs vobiscum. Et cum spiritu tuo. Benedicamus domino. Deo gratias. In die pasche et per totã ebdomadam fiant bñdictiones ante prandiũ hoc modo. Benedicite. Domin⁹. Hec dies quam fecit dñs exultemus et letemur in ea. Gloria patri. kyrie eleyson. Christe eleysõ kyrie eleyson. Pater noster. Et ne nos. Sed libera nos. Oremus. Benedic domine nos. Iube domine benedicere

Mense celestis. lectio. Expurgate vetus fermentum. vts. Deinde post prandium dicat sacerdos hoc modo. Qui dat escā omni carni cōfitemini deo celi: tu aūt dn̄e miserere nostri. Deo gratias. ps. Laudate dn̄m oēs gentes. Qm̄ cōfirmata. Gloria patri. Sicut erat. ℣ In resurrectione tua xp̄e. ℟. Celi et terra letent alł'a. Dn̄s vobiscum. Oremus. Spiritum in nobis. vts. Bn̄dicamus dn̄o. Deo gr̄as. āte cenam fiāt benedictiones vts. deinde post cenam dicat hoc modo. Hec dies quā fecit domin⁹. ℣. In resurrectione tua christe. ℟. Celi et terra. Dn̄s vobiscum. Oremus. Spiritum in nobis do. vts Benedicamus domino. Deo gr̄as

QUaliter hi qui ad ordinem anachoritaꝝ accedunt: accedere siue se habere debeāt sequentia secundum vsum Saꝝ. declarabūt. Non oportet quemꝗ inclusū fieri sine ep̄i ꝯsultu. ab ep̄o aut aliquo alio presbitero erudiat ac moneatur quatenus ipse deuotus conscientiā suā scrutetur / ac videlicet vtrum bona intentione aut mala sanctitatem appetit: sꝰ deo placere aut lucrum siue laudem humanam acq̄rere affectat. deniꝗ an vires ei an constantia mentis suppetant contra maligni hostis versutias. et contra huius mundi innumerabiles molestias. Que cum se pro regno dei toleraturum ⁊ in deo solo spem positurum promiserit: includat eū ep̄s aut presbiter iussu ep̄i. Ipse vero inclusus discat non superbe sapere quoniā meruit a frequentia hominū separari. sed infirmitati sue poti⁹ credat esse ꝓuisū siue consultū ꝙ elongatus est a cōsortio ꝓximorū. ne crebrius peccando ac se ꝑditioni mancipando: cohabitantes cōtaminaret: et ob hoc in damnationē grauiorē incideret. Reputet ergo se inclusus quasi peccatis damnatum et celle solitarie velut carceri traditum: et propter infirmitatem propriam hominum consortio indignū. Hec regula in vtroꝗ sexu seruetur.

¶ Incipit ordo famulos vel famulas dei includendi In primis prouideat sibi qui includendus est q' de omnibus peccatis suis q̄ mēorie occurrere possunt sit cōfessus ⁊ q' in die diem inclusionis precedēte pane ⁊ aqua tm̄ reficiat. In nocte vero sequente i monasterio inclusorio suo vicino cū cereo suo accēso deuote in orationibus vigilare teneat. In crastino facta exhortatione ad populum et ad eum qui includendus est: epyscopus vel sacerdos incipiat hoc. ℟.



Emendemus in me li us que ignoran



ter pec caui mus ne subito preoccupa ti



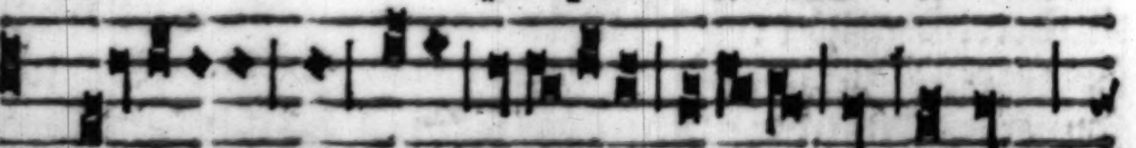
die mortis queramus spaci um penitentie et inue-



nire non possi mus. Attende domi ne et mi-



sere re quia pecca uimus ti bi.



℣. Ad iuua nos deus salutaris no ster et propter



Postea prosternens se ep̄s vel sacerdos super tapetū: ante altare cū clericis incipiat hos psal. Domine ne in furore. i. Domine dominus noster. cum Gloria patri. Psalmus.

Exaudiat te dn̄s in die tribulationis: protegat te nomen dei iacob. Mittat tibi auxilium de sācto: et de syon tueatur te. Memor sit omnis sacrificii tui: et olocaustum tuum pingue fiat. Tribuat tibi scd̄m cor tuū ꝛ oīne cōsilium tuum cō firmet. Letabimur in salutari tuo: ꝛ in nomīe dei nostri magnificabimur. Impleat dn̄s omnes petitiones tuas: nūc cognoui qm̄ saluū fecit dn̄s christum suum. Exaudiat illum de celo sctō suo: in potētatibus salus dextere eius. Hi in curribus et hi in equis: nos autem in noīe dei nostri inuocabimus. Ipsi obligati sunt et ceciderunt: nos autem surreximus et erecti sumus. Domine saluum fac regem: et exaudi nos in die qua inuocauerimꝰ te. Glia pri. ps. Beati quor. ps. Iudica domine nocentes me: expugna. ꝛc. ps. Domine ne in furo. ii. ps. Btūs qui intelli. ps. Iudica me deus et discerne. ps. Miserere mei deus scd̄m. ps. Dn̄e exaudi orationem meam. i. ps.

Benedic anima mea dn̄o: ꝛ oīa que intra me sūt noī sctō eius. Bn̄dic aīa mea domino: et noli obliuisci oēs retributiones eius. Qui propiciat oībus iniqtatibus tuis: qui sanat omnes infirmitates tuas. Qui redimit de interitu vitam tuam: qui coronat te in mīa et miserationibus. Qui replet in bonis desiderium tuum: renouabitur vt aquile iuuentus tua: nō dicitur vlterius. ps. De profūdis. ps. Dn̄e non est exaltatum. ps. Domine exaudi. ii.

His dictis sequat. Kyrie eleisō. Xpe el. Kyrie el. Pr̄ noster.

Et ne nos. Sed libe. Saluum fac seruũ tuũ vel ãcillam tuam. Deus me⁹ sperãtẽ i te. Nichil pficiat inimicus i eo. Et filius iniquitatis non apponet nocere ei. Esto ei dñe turris fortitudinis. A facie inimici. Mitte ei dñe auxilium de sãcto. Et de syon tuere eũ. Dñe exau. Dñs vo. Orem⁹.

Parce dñe parce famulo tuo N. quem redemisti christe sanguine tuo: ꝛ nõ in eternum irascaris ei. Qui viuis. ꝛc. Alia oratio cum Oremus. Oratio.

Deus infinite mie ꝛ bonitatis immense: propiciare iniqtatibus eius: et oĩbus aĩe eius medere lãguoribus. vt peccatorũ suorum remissione pcepta semper ĩ tua bñdictione letet̃. Per xp̃m dñm nostrũ. Oremus. Oratio

Omĩps sempiterne deus miserere famuli tui. N. et dirige eũ secũdũ clemẽtiam tuã in viã salutis eterne: vt te donante tibi placita cupiat et tota virtute proficiat et actiones nostras q̃s dñe aspirãdo pueni ꝛ adiuuãdo prosequere: vt cũcta nr̃a opatio a te semp incipiat: et p te cepta finiatur. Per do. His itaq̃ peractis iduet se casula ep̃s vel sacerdos et statim missa de quocunq̃ voluerit incipiatur. Ita ꝙ hec sequẽs oratio dicat̃ pro icludẽdo: et dicat̃ oratio sub vno Per dominũ nostrũ. ꝛ sub vno Orem⁹. Oratio

Deus qui iustificas impiũ et nõ vis mortẽ peccatoris maiestatẽ tuã suppliciter depcamur: vt famulũ tuum N. de tua pietate ꝯfidentẽ celesti ptegas benign⁹ auxilio: et assidua ptectione conserues: vt tibi iugiter famuletur: et nullis tentationibus a te separet̃. Per dñm. Post euangelium offerat icludendus cereũ suum qui sup altare ad missam sp ardeat. deĩde stet icludẽdus ante gradũ altaris et legat aperta voce professionẽ suã. si vero laycus fuerit: legat aliquis puer pro eo. Professio vero talis erit.

Ego frater vel soror. N. offerens trado meipsum diuine pietati in ordine anachoritano seruiturum:

et secundũ regulã ordinis illius in seruitio dei amodo per gratiam diuinã et cõsiliũ eccl'ie pmitto me pmãsurũ et patribus meis spũalibus obedientiam canonicam exhibiturũ. Et faciat icludẽdus signum crucis cum pẽna sup cedulã pfessionis sue: et ponẽs eam sup altare flexis genibus oret: episcopo vel sacerdote an. incipiente hoc modo.



Confirma hoc deus quod operatus es i nobis a tẽplo



sancto tuo quod est i hierusalẽ all'a all'a. ps. Exurgat.

Epyscopus vel sacerdos dicat Oremus. Oratio.

Deus qui famulũ tuum a seculi vanitate conuersũ ad supne vocationis amorem accẽdis: pectori illi⁹ purificãdo illabere/ et grãm qua i te pseueret ifũde: vt protectiõis tue munitus psidio/ que te donãte pmisit impleat et sue pfessionis executor effectus: ad ea que pseuerãtibus in te dignatus es pmittere pertingat. Per xpm. Post hec eps vel sacerdos cum hac orone bñdicat habitum pfessio cõgruum. Signum dñi nostri iesu xpi dam⁹ sup hãc vestem ad custodiendum propositũ et vt spũsctũs regnet in corde et in corpore et in omnibus opibus suscipiẽtis. Per eundẽ xpm dñm. Postea aspgat et suscipientẽ et habitum aqua benedicta: et cum dederit habitum: induendo dicat. Exuat te deus veterẽ hoĩem cum actibus suis: et induat te deus nouum hoĩem q secundum deũ creatus est in iusticia et sanctitate veritatis. Et respondeant omnes. Amen.

Indutus cum habitu includendus: statim psternat se ante gradum altaris: et sic in oratione prostratus permã.

neat donec ab epyscopo vel a sacerdote ad communionē vocetur. His itaqꝫ peractis episcopus vel sacerdos super prostratum cantando incipiat hunc hymnum.



Qui paraclitus diceris donum dei altissimi fons viuus ignis charitas et spiritalis vnctio. Tu septiformis munere dextre dei tu digitus tu rite promissum pr̄is sermone ditans guttura. Accende lumen sensibus infunde amorem cordibus infirma nostri corporis virtute firmans perpetim. Hostem repellas longius pacemqꝫ dones protinus ductore sic te preuio vitemus omne noxium. Per te sciamus da patrem noscamus atqꝫ filium te vtriusqꝫ spiritum credamus omni tempore. Sit laus patri cū filio sctō simul paraclito nobisqꝫ mittat filius carisma sancti spūs Amen. ℣. Emitte spiritum tuū et creabuntur. Et renouabis faciem terre. Dominus vobiscum. Oremus. Oratio.

Deus qui non vis mortē peccatoris sed penitentiā et emendationem semꝑ desideras: misericordie tue clementiam suppliciter imploramus: vt huic famulo tuo secularibus actibus renunciatis large tue pietatis gratiam infundere digneris: quatenus castris tuis insertus ita tibi militando stadium vite p̄ntis ꝑcurrere valeat: vt brauium eterne remunerationis te donāte percipiat. Per christum dn̄m nr̄m. Post hec epyscopus vel sacerdos pergens ad altare missam finiet: pro includendo. Secreta.

Huius quesumus domine virtute mysterii et a propriis nos munda delictis: ⁊ famulum tuum N. ab oibus absolue peccatis. Per dominum nostrũ. Postcõio.

Purificẽt nos dñe sacramẽta que sumpsimus: ⁊ famulũ tuum N. ab omni culpa liberũ esse cõcede vt qui cõscientie reatu constringitur: celestis remedii plenitudine glorietur. Per dñm nostrũ. Postq̃ ipe eps vel sacerdos communicatus fuerit: nouũ includẽdum cõmunicet Missa finita tradatur cereus p̄fatus icludẽdo: et ordinata pcessione episcopus vel sacerdos casulatus icedat: ⁊ icludẽdum portantem cereũ suũ per manũ accipiat et honeste secum ad habitaculũ suũ deducat. Clerici interim letaniam solẽniter procedentes cantẽt. Cum autẽ ad habitaculum peruentũ fuerit finita letania: episcopus vel sacerdos icludendum extra habitaculum dimittat et solus in habitaculum inducat incipiendo cum aqua benedicta. antiphonã. Asperges me. vel Uidi aquam. prout tempus exigerit. postea sanctificet et bñdicat habitaculum p orõnes seq̃ntes. Hec oratio dicatur super altare. cum Oremus Oratio.

Domine sancte pater clemẽs cuius nec initiũ nec finis aduertit q̃ tantus es q̃tus esse voluisti scilicet sanctus atq̃ mirabilis. deus cuius maiestatẽ elemẽta nõ capiũt: te benedicimus te supplices deprecamur vt sit altare hoc sicut illud quod abel salutarib⁹ misteriis i passione p̄cursor iugulatus a frẽ nouo sãguine imbuit et sacrauit. Sit tibi dñe altare hoc sicut illud quod abrahã pater noster quia te videre meruit fabricauit: in quo sũmus sacerdos melchisedech sacrificii normam triumphalis expressit. Sit tibi altare hoc sicut illud quod moyses septẽ dierũ purificatione mundauit et celesti tercio alloquio sanctum vocauit. Sicut locutus es ad eum dicens. Si quis tetigerit altare hoc sãctificatus habeatur. In hoc ergo altari

iugulet(ur) luxuria omnisq(ue) libido feriatur: offeratur p turtu-
ribus sacrificium castitatis/ pro pullis columbarũ innocẽ
tie sacrificium. Per do. ¶ Bñdictio super domum. Ore(mus).

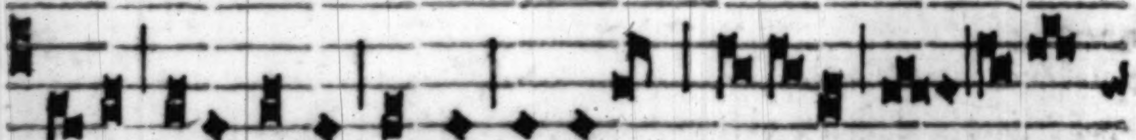
Adesto domine supplicationibus nostris: & hãc do
mum serenis oculis tue pietatis illustra: descẽdat
sup habitãtes i ea gr(ati)a tue pietatis larga bñdictio: vt i his
manufactis habitaculis cũ sobrietate manentes: ipsi tuum
semp sint habitaculũ. Per xp̃m dñm. Alia or(atio) cũ. Oremus

Exaudi dñe sãcte pater omnipotẽs eterne deus: vt si
qua sint aduersa/ si qua contraria in hac domo fa-
muli tui. N auctoritate maiestatis tue pellantur. Per do-
minum nostrũ. Alia oratio cũ Oremus. tantum Oratio.

Bene ✠ dic dñe domum istam & locũ istũ. vt sit i ea
sanitas/ sanctitas/ castitas/ virtus/ victoria et sãcti
monia/ humilitas/ lenitas/ mãsuetudo/ plenitudo legis &
obediẽtia deo p(at)ri & filio et spiritui sãcto: & sit sup locũ istũ et
super oẽs habitantes in eo tua larga bñ ✠ dictio: vt i his
manufactis habitaculis cum sobrietate manẽtes: ipsi tuũ
sint semp habitaculum. Per do. His b(e)n(e)dictis ereat ep(iscopu)s vel
sacer. & introdu. includendũ portãtẽ cereũ suũ & (in)ci. hoc R.



Regnum mundi et omnẽ ornatũ se



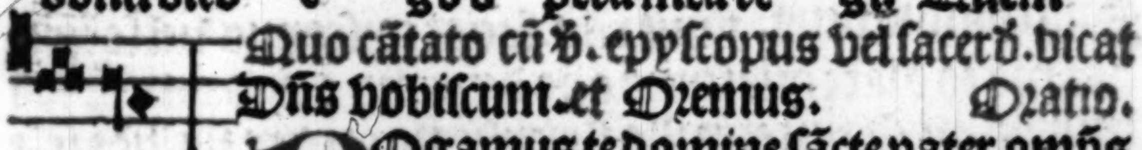
culi contempsi propter amorem domini mei ie su



christi. Quem vi di quem ama ui quem







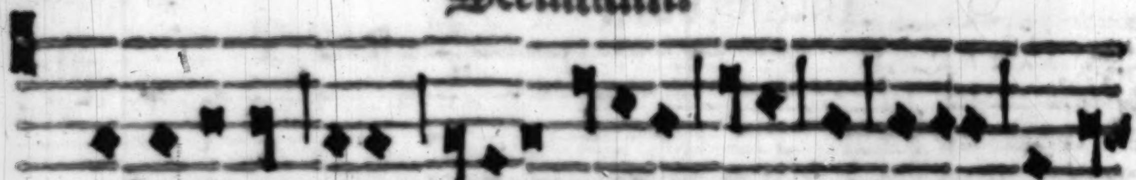
Quo cātato cū ℣. epyscopus vel sacerdō. dicat Dn̄s vobiscum. et Oremus. Oratio.

Rogamus te domine sācte pater omp̄s eterne deus: vt super hūc famulum tuum spiritum benedictionis tue infundere digneris: vt celesti munere ditatus/ et tue maiestatis dona possit acquirere: et bene viuendi aliis exempla prebere. ℟. Amen.

¶ Item alia benedictio super eum.

Dominus iesus christus apud te sit vt te defendat amen. Intra te sit vt te reficiat amen. Circa te sit vt te conseruet amen. Ante te sit vt te deducat. amen. Super te sit vt te benedicat amen. Qui viuit et regnat cū deo patre in vnitate [illegible] sancti deus. Per o. Alia benedictio.

Bene✠dicat te deus pater amen. Conseruet te dei filius amen. Illuminet te spiritussanctus. amen. Corpus tuum custodiat amen. Animam tuam saluet amen. Cor tuum irradiet amen. Sensum tuum dirigat amen. et ad supernam vitam te perducat. amen. Qui in trinitate perfecta viuit et regnat deus: per omnia secula seculorum. Amē. ¶ Post hec epyscopus vel sacerdos de domo exeat: inclusus solus remaneat per totum summum et continuum obseruans silentium: et sic de foris firmiter claudatur: et interim voce sonora incipiat epyscopus vel sacerdos antiphonam. hoc modo.



Suscepimus deus misericordiam tuam in medio tēpli



ps. Laudate do. oēs gē. ps. Lauda hierusalem. ps. Laud do. in sctis ei9 tui. psalm. Magnus dominus. cū Glia pri. repetat ān. Suscepimus deus. Finita ān. faciat episcopus vel sacerdos oēs pro eo orare quatenus oīps deus pro cuius amore ille mundum reliquit et in illo strictissimo carcere includi sese fecit ita ipsum ī suo seruitio conseruet et confirmet vt post mortem cum eo in eternum viuere valeat Pater noster. Et ne nos. Ostende nobis domine. Fiat pax in virtute tua. Dominus vobiscum. Oremus. Oratio.

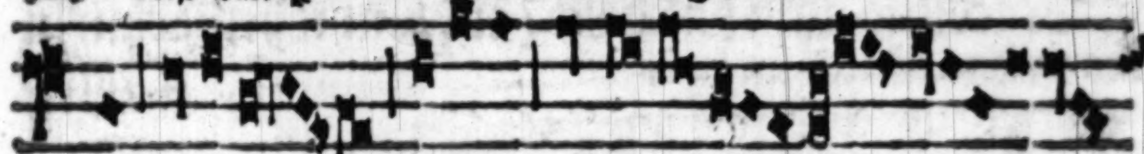
PRotege dn̄e quesumus famulū tuū et intercedente gloriosa virgine maria cū omnibus sctis tuis grē tue in eo dona multiplica: vt ab omnibus liber offensis: et temporalibus non destituatur auxiliis / et sempiternis gaudeat institutis. Per xpm dn̄m. Oremus. Oratio.

DEus cui omne cor patet: et omnis voluntas loquitur / et quem nullum latet secretum: purifica per infusionē sācti spūs cogitatiōes cordis nostri: vt te pfecte diligere et digne laudare mereamur. Per x. Oremus. Oro

OMnipotens sempiterne deus dirige actus nostros in beneplacito tuo: vt in nomine dilecti filii tui mereamur bonis operibus abundare. Qui tecum viuit et regnat. Deinde recedant omnes pergentes in ecclesiam choro canente aliquod Responsorium. cum suo versu de sancto in cuius nomine et honore fundata est ecclesia: et finiatur ad gradum chori dicente sacerdote versus. et oratio de eodē. et si fuerit ecclesia de sācta maria: tunc dicatur hoc R.



Felix nāq; es sacra virgo ma ri a.



et omni laude dignis si ma.



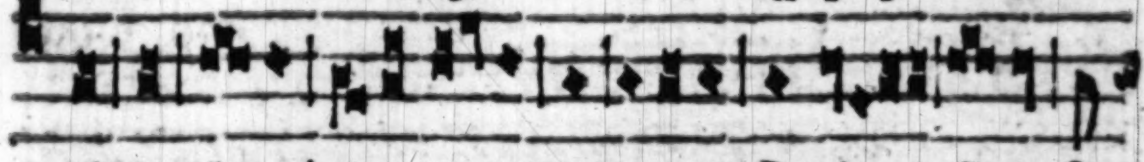
Quia ex te ortus est sol iusti ci



e christus de us no ster. Tp̄e pasche



Alle luya. ℣. Ora ꝓ populo interue



ni pro clero inter cede pro deuoto femineo sexu sen-



tiant omnes tuum leuamen quicunq; celebrant tuam



℣. Sancta dei genitrix

cōmemo ra ti o nem. Quia ex te. Oratio.

Concede q̄s misericors deus fragilitati nostre presidiū: vt q̄ scte dei genitricis ꝛ vginis marie ꝯmemorationē agimus: intercessionis eius auxilio a nr̄is iniqtatibus resurgamus. Per eundem christum dn̄m nostrum

¶ Benedictio agni paschalis / ouorum et herbarum in die pasche. cum Dn̄s vobiscum. et Oremus. Oratio.

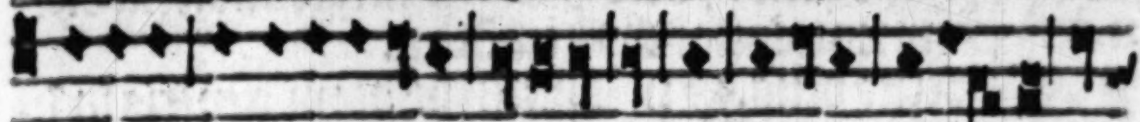
Deus celi terreq̄ dn̄ator qui das escam omni carni et reples omne aīal bn̄dictione ✠ bn̄dic ✠ et sctifi ✠ ca hanc creaturam agni paschalis ꝛ nobis dona tua sumentib⁹: anime et corporis sanitatem cōcede. Per ꝛc. Or.

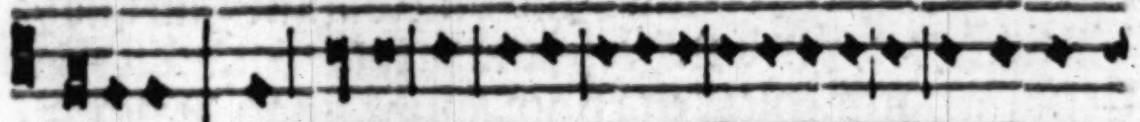
Deus qui vniuerse carnis es conditor: qui noe et filiis suis de mūdis et immundis aīalib⁹ p̄cepta dedisti: quiq̄ sicut oua et olera herbarum humano generi ꝛ quadrupedia munda edere pmisisti et qui agnum paschalem ī egypto moysi et pplo tuo ī vigilia pasche comedere precepisti. In figura agni dn̄i nr̄i iesu xp̄i: cuius sanguine omnia primogenita tibi de mundo redemisti et nocte illa omne primogenitum in egypto pcutere precepisti: seruās pplm agni sanguine prenotatum: dignare dn̄e deus oīps bn̄dicere ✠ et sanctificare ✠ hūc agnū paschalē: vt q̄cūq̄ ex populo tuo fideliter de illo comederit: omni benedictione celesti ꝛ gratia tua saturati repleantur in bonitate. Per quē hec oīa domine cōdita sunt et ab initio creata saluator mundi. Qui viuis et regnas cū deo patre. ꝛc. ¶ hec prefatio dicatur in die sancte trini. et ī oībus dn̄icis diebus vsq̄ ad aduentum dn̄i quando de dn̄ica dicatur missa: licet in capitulo dicatur et in commemoratione sancte trinitatis per annum et in missis sponsalium.




Eterne deus. Qui cum vnigenito filio tuo et


ritu sancto vnus es deus vnus es dominus. Non in


vnius singularitate persone sed in vnius trinitate sub-

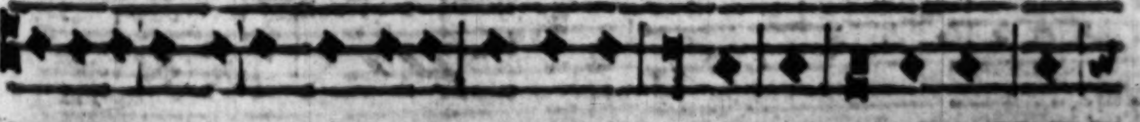

stantie. Quod enim de tua gloria reuelante te credimus:


hoc de filio tuo: hoc de spiritu sancto: sine differentia dis


cretionis sentimus. Ut in confessione vere sempiter-


neqꝫ deitatis: et in personis proprietas: et in essentia vni-


tas: et in maiestate adoretur equalitas. Quam laudant


angeli atqꝫ archangeli cherubin quoqꝫ ac seraphin qui



non cessant clamare vna voce dicentes.

Hec prefatio dicit in vtroqꝫ festo sancte crucis: et in omnibus commemorationibus eiusdem.

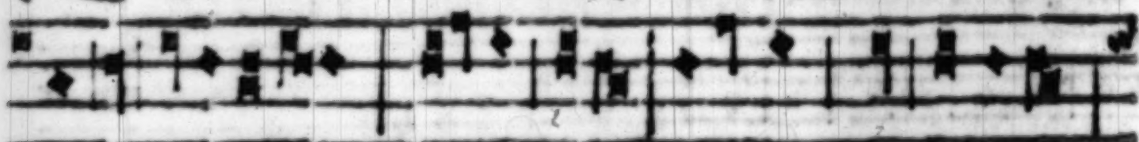
Eterne deus. Qui salutem humani generis in ligno crucis ꝯstituisti: vt vnde mors oriebatur: inde vita resurgeret. Et qui in ligno vincebat: in ligno quoqꝫ vinceret. Per xp̄m d. n. Hec p̄fatio dr̄ i oīb⁹ fest. beate marie nisi in purifi. Dicat etiā p ock. assūpt. ꝫ nati. beate marie: et in cōmēo. eiusdem: nisi a nati. dn̄i vsqꝫ ad purifica.

Eterne deus. Et te in veneratione beate et gloriose semperqꝫ virginis marie exultantibus animis laudare: benedicere et predicare. Que et vnigenitum tuum sancti spiritus obumbratione concepit et virginitatis gloria permanente huic mundo lumen eternum effudit: iesū christum dominū nostrum. Per quē maiestatem tuā. ꝛc.

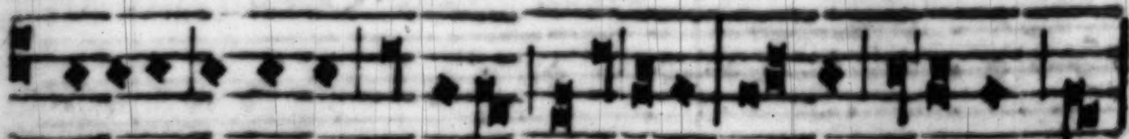
Hoc modo incipiantur omnes prefationes ad missam per totum annum: tam in ferijs q̄ in festis.



Per omnia secula seculorū. Amē. Dn̄s vobiscum.



Et cū spiritu tuo. Sursum corda. Habemus ad dominū.



Gratias agam⁹ domino deo nr̄o. Dignū et iustum est.

Vere dignum et iustum est equum et salutare:

nos tibi semper et vbiqꝫ gratias agere: domine san-

cte pater omnipotens eterne deus. Per christū domi-

num nostrum. Per quem maiestatem tuam laudant

angeli adorant dominationes tremunt potestates.

Celi celorumqꝫ virtutes ac beata seraphin socia exul-

tatione concelebrant. Cum quibus et nostras voces vt

admitti iubeas deprecamur supplici cōfessione dicentes.

Sanctus. Sanctus. Sanctus. dominus deus sabaoth Pleni sunt celi et terra gloria tua osanna in excelsis. Benedictus qui venit in nomine domini osanna in excelsis.

Et cum dicat sacerdos Sanctus: erigat parumper brachia sua et iungat manus suas vsq ad hoc verbum In nomine domini. Tunc signet se in facie sua: et sic fiat in omnibus prefationibus totius anni. Deinde statim iunctis manibus et oculis eleuatis incipiat Te igitur clementissime pater. &c. corpore iclinato donec dicat. Ac petimus. Tunc erigens se osculetur altare a dextro sacrificii. Hec prefatio dicitur in omnibus missis de sancto spiritu.

Eterne deus. Per christum dominum nostrum. Qui ascendens super omnes celos: sedensq ad dexteram tuam: promissum spiritum sanctum in filios adoptionis effudit. Quapropter profusis gaudiis totus in orbe terrarum mundus exultat: sed et superne virtutes atq angelice potestates hymnū glie tue cōcinūt sine fine dicētes. Sanctus. Sanctus. Sanctus. dominus deus sabaoth Pleni sunt celi et terra gloria tua osanna in excelsis. Benedictus qui venit in nomine domini osanna in excelsis.



Te igitur clementissime pater per iesum christum filium tuum dominum nostrum: supplices rogamus ac petimus Hic erigens se osculetur altare a dextris sacrificii dicens vti accepta habeas et benedicas hec do✠na hec mu✠nera hec sa✠crificia illibata. Factis q signaculis super calicem eleuet manus suas ita dicens.

In primis que tibi offerimus pro ecclesia tua sancta catholica quam pacificare/custodire/adunare et regere digneris toto orbe terrarum: vna cū famulo tuo pa-

pp nostro N. et antistite nostro N. i. pprio epo et rege no-
stro N. et dicant nominatim et oibus orthodoxis atq catholice z apl'ice fidei cultorib⁹. Hic roget cogitādo p viuis

MEmento domine famulorum famularumq tuarum N. et N. In qua oratione ordo debet attendi propter ordinem charitatis. Quinquies orat sacerdos. Primo pro seipso. Secundo pro patre z matre carnali/ videlicet z spirituali: et pro aliis parentibus. Tercio pro amicis specialibus parrochianis et aliis. Quarto pro omnibus astātibus. Quinto pro omni populo christiano et potest hic sacerdos omnes suos amicos deo commendare. Cōsulo tamen vt nullus ibidem nimis immoretur tum propter cordis distractionem tum propter immissiones que possunt fieri per angelos malos: tū propter alia pericula.

ET omnium circūastantium atq omnium fideliū christianorum quorum tibi fides cognita est et nota deuotio: pro quibus tibi offerimus vel qui tibi offerunt hoc sacrificium laudis pro se suisq omnibus pro redēptione animarum suarum: pro spe salutis et incolumitatis sue: tibiq reddunt vota sua eterno deo viuo et vero.

COmmunicantes et memoriam venerantes in primis gloriose semperq virginis. Inclinādo parūper dicat. marie genitricis dei z dñi nostri iesu xpi. Sed et beatorū apostolorum ac martyrū tuorum. Petri Pauli Andree Iacobi Iohannis. Thome. Iacobi. Philippi. Bartholomei. Mathei. Simonis et Thadei. Lini. Cleti. Clementis Sixti. Cornelii Cipriani. Laurētii. Grisogoni. Iohānis z Pauli Cosme z Damiani Et omnium sactorum tuorū quorū meritis precibusq cōcedas: vt in omnibus protectionis tue muniamur auxilio Per eundem christum dominum nostrum. Amen. Hic respiciat hostiam cum magna veneratione ita dicens.

HAnc igitur oblationem seruitutis nostre sed & cuncte familie tue q̄s domie vt placat⁹ accipias: diesq̄ꝫ nostros in tua pace disponas: atq̄ꝫ ab eterna damnatione nos eripi et in electorum tuorum iubeas grege numerari. Per xp̄in dn̄m no. Amē. Hic iterū respiciat hostiam dicēs

QUam oblationē tu deus omnipotens in omnibus q̄sum⁹. Hic faciat tres cruces sup calicem cū dicat ✠ benedictam ✠ ascriptā ✠ ratam rationabilē acceptabilemq̄ꝫ facere digneris: vt nobis. Hic faciat crucē sup panem dicēs: corpus ✠ hic sup calicem: & sanguis ✠ iūctisq̄ꝫ manib⁹ dicat: fiat dilectissimi filii tui dn̄i nostri iesu christi

QUi pridie q̄ȝ pateretur Hic erigat sacerdos manus et coniūgat et postea tergat digitos et eleuet hostiam parumper ita q̄ non videatur a populo: et sic debet tenere quousq̄ꝫ dixerit verba consecrationis. quia si ante consecrationem eleuetur et populo ostendatur sicut faciunt fatui sacerdotes populum ydolatrare adorando panem purum tanq̄ȝ corpus christi: et in hoc peccant Et sacerdos debet precipue in hoc loco congregare sensum ad se. s. cor diligenter ad attendendum verba/ & os ad distincte proferēdum. vt ab hoc loco videlꝫ. Qui pridie. vsq̄ꝫ ibi vnde et memores: nulle alie rei attēdat: nullaq̄ꝫ dictio nullaq̄ꝫ syllaba euadat/ nichil de forma verborum vel signorum omittat vel diminuat. Accipiendo panem dicat Accepit panem in sanctas ac venerabiles manus suas: et eleuatis oculis in celum. Hic eleuet oculos suos nō solum corporales sed etiam spirituales. ad te deum patrem omnipotētem: tibi Hic inclinet se dicens. gratias agens ✠ benedixit fregit Hic non debet tangi hostia modo fractionis sicut aliqui fatui tangunt et male faciunt. Videtur tamen ex ordine verborum q̄ prius debet frangi q̄ȝ consecrari: cū dicit benedixit fregit Per hec verba videtur q̄ prius est

fractio q̄ cōsecratio. sed ecclesia prius consecrat q̄ frangit scilicet aliter facit ecclesia q̄ xp̄s fecit: et sic ecclesia videtur errare. et per consequens delinq̄t. Solutio. Dicendū est q̄ ecclesia non delinquit: q2 christus post consecrationem et benedictionem fregit: licet ordo verborum aliter sonat Et dicat sacerdos inclinando **deditq3 discipulis suis dicens accipite et manducate ex hoc omnes. Hoc est enim corpus meum.** Et debēt ista verba proferri sub vno spiritu et sub vna prolatione: nulla pausatione iterposita. Post hec verba inclinet se sacerdos ad hostiam et capite inclinato illam adoret: et postea eleuet illam mature supra frontem vt a populo possit videri: et caueat ne nimis diu teneat eam ne aliquo modo corpus christi osculetur nec super oculos ponat sicut solent quidam stulti facere: nec aliquam partem corporis vllo modo tangere debet nisi tantum digitis ad hoc specialiter consecratis Tunc illud reponat ante calicem in modum crucis per eum fiende. reposito corpore christi loco suo discooperiat calicem et eum teneat inter manus suas non disiungēdo pollicem ab indice/ nisi dum faciat bn̄dictionem sic: et tunc incipiat calicis cōsecrationem dicēs.

Simili modo postea q̄ cenatum est accipiens et hūc preclarum calicem in sanctas ac venerabiles manus suas item tibi Hic inclinet se dicens **gratias agens ✠ benedixit deditq3 discipulis suis dicens: accipite et bibite ex eo omnes.** Hic eleuet parumper calicem ita dicens. **Hic est enim calix sanguinis mei noui et eterni testamenti mysterium fidei qui pro vobis et pro multis effundetur in remissionem peccatorum.** Hic eleuet calicem vsq3 pectus vel vltra caput dicens. **Hec quotienscunq3 feceritis: in mei memoriam facietis.** Hic reponat calicem et fricet digitos suos vltra calicem propter micas et cooperiat calicem deinde eleuet brachia in modum crucis: iunctisq3

digitis vsq; ad hec verba de tuis donis ac datis ita dicēs

Unde et memores domine nos serui tui sed ꝛ plebs tua sācta eiusdem christi filii tui domini dei nostri tam beate passionis necnon et ab inferis resurrectionis: sed et in celos gloriose ascensionis: offerimus preclare maiestati tue de tuis donis ac datis. Hic faciat tres cruces supra calicem cum dicat. Hostiam ✠ puram hostiam ✠ sanctam hostiam ✠ immaculatam. Hic super hostiam dicens. Panem sanctum ✠ vite eterne. Hic super calicē. Et calicem ✠ salutis perpetue. Sequatur.

Supra que propicio ac sereno vultu respicere digneris et accepta habere sicuti accepta habere dignatus es munera pueri tui iusti abel et sacrificium patriarche nostri abrahe: et quod tibi obtulit sūmus sacerdos tuus melchisedech sanctum sacrificium immaculatam hostiam.

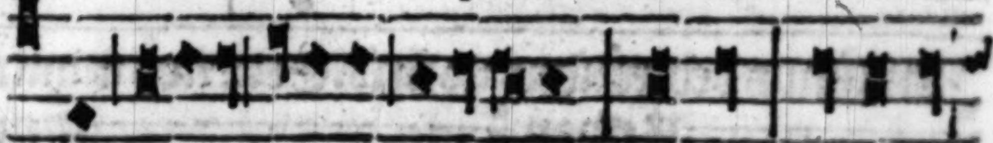
Hic sacerdos corpe inclinato et cancellatis manibus dicat

Supplices te rogamus omnipotens deus iube hec perferri per manus sancti angeli tui in sublime altare tuum in conspectu diuine maiestatis tue. Hic erigat se et deosculet altare a dextris sacrificii dicens. Ut quotquot ex hac altaris participatione sacrosanctum filii tui. Hic faciat crucem super corpus christi dicens cor ✠ pus. hic aliam crucem super calicem dicens. et sanguinem ✠ sumpserimus. hic faciat terciam crucem in facie sua dicens. Omni bene ✠ dictione celesti et gratia repleamur. Per eundem christum dominum nostrum. Amen. Sequatur.

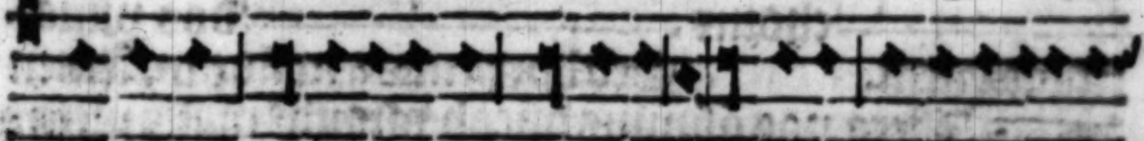
Memento etiā domine animarum famulorum famularumq; tuarum. N. et. N. hic oret sacerdos cogitando pro defunctis. Qui nos precesserunt cum signo fidei et dormiunt in somno pacis. Ipsis domine et omnib⁹ in christo quiescentibus locum refrigerii lucis et pacis vt indulgeas deprecamur. Per eundem xp̄m dominū nostrū.

Amen. Hic percutiat sacerdos pectus suum semel dicendo.

Nobis quoque peccatoribus famulis tuis de multitudine miserationum tuarum sperantibus: partem aliquam et societatem donare digneris cum tuis sanctis apostolis et martyribus cum Iohanne. Stephano Mathia. Barnaba. Ignacio. Alexandro. Marcellino. Petro. Felicitate. Perpetua. Agatha. Lucia. Agnete. Cecilia. Anastasia. Et cum omnibus sanctis tuis: intra quorum nos consortium non estimator meriti sed venie quesumus largitor admitte. Per christum dominum nostrum. Amen. Per quem hec omnia domine semper bona creas. Hic sacerdos ter signet calicem dicens sancti ✠ ficas vivi ✠ ficas bene ✠ dicis et prestas nobis. Hic sacerdos discooperiat calicem et faciat signum crucis cum hostia quinquies. Primo ultra calicem ex utraque parte: secundo calici equali: tercio infra calicem: quarto sicut primo: quinto ante calicem. Interim vero diaconus a dextris sacerdotis assistat manibus prius lotis: eique in corporalibus sustinendis subministret: et in recessu deosculetur altare et humerum sacerdotis dextrum sacerdote sic dicente. Per ip ✠ sum et cum ip ✠ so et in ip ✠ so est tibi deo pa ✠ tri omnipotenti in unitate ✠ spiritussancti deus omnis honor et gloria. Hic cooperiat calicem et teneat manus suas super altare usque dicitur. Pater noster. hoc modo



Per omnia secula seculorum. Amen. Oremus.



Preceptis salutaribus moniti et divina institutione

digitis vsqꝫ ad hec verba de tuis donis ac datis ita dicēs

Unde et memores domine nos serui tui sed ꝛ plebs tua sācta eiusdem christi filii tui domini dei nostri tam beate passionis necnon et ab inferis resurrectionis: sed et in celos gloriose ascensionis: offerimus preclare maiestati tue de tuis donis ac datis. Hic faciat tres cruces supra calicem cum dicat. Hostiam ✠ puram hostiam ✠ sāctam hostiam ✠ immaculatam. Hic super hostiam dicens. Panem sanctum ✠ vite eterne. Hic super calicē. Et calicem ✠ salutis perpetue. Sequatur.

Supra que propicio ac sereno vultu respicere digneris et accepta habere sicuti accepta habere dignatꝰ es munera pueri tui iusti abel et sacrificium patriarche nostri abrahe: et quod tibi obtulit sūmus sacerdos tuus melchisedech sanctum sacrificium immaculatam hostiam.

Hic sacerdos corpe inclinato et cancellatis manibus dicat

Supplices te rogamus omnipotens deus iube hec perferri per manus sancti angeli tui in sublime altare tuum in conspectu diuine maiestatis tue. Hic erigat se et deosculet altare a dextris sacrificii dicens. Ut quotquot ex hac altaris participatione sacrosanctum filii tui. Hic faciat crucem super corpus christi dicens cor ✠ pus. hic aliam crucem super calicem dicens. et sanguinem ✠ sūpserimus. hic faciat terciam crucem in facie sua dicens. Omni bene ✠ dictione celesti et gratia repleamur. Per eundem christum dominum nostrum. Amen. Sequatur.

Memento etiā domine animarum famuloꝝ famularumqꝫ tuarum. N. et. N. hic oret sacerdos cogitando pro defunctis. Qui nos precesserunt cum signo fidei et dormiunt in somno pacis. Ipsis domine et omnibꝰ in christo quiescentibus locum refrigerii lucis et pacis vt indulgeas depcamur. Per eundem xp̄m dominū nostrū.

Amen. Hic percutiat sacerdos pectus suum semel dicēdo.

Nobis quoq; peccatoribus famulis tuis de multitudine miserationum tuarum sperantibus: partem aliquam et societatem donare digneris cum tuis sanctis apostolis ꝛ martyribus cum Iohanne. Stephano Mathia. Barnaba. Ignacio. Alexandro. Marcellino. Petro. Felicitate. Perpetua. Agatha. Lucia. Agnete. Cecilia. Anastasia. Et cum omnibus sāctis tuis: intra quorum nos consortium non estimator meriti sed venie quesumus largitor admitte. Per christum dominum nostrum. Amen. Per quem hec omnia domine semper bona creas. Hic sacerdos ter signet calicem dicēs sancti✠ficas vivi✠ficas bene✠dicis et prestas nobis. Hic sacerdos discooperiat calicem et faciat signum crucis cum hostia quinquies. Primo ultra calicem ex utraq; parte: secundo calici equali: tercio infra calicem: quarto sicut primo: quinto ante calicē. Interim vero diacon⁹ a dextris sacerdotis assistat manibus prius lotis: eiq; in corporalibus sustinendis subministret: et in recessu deosculetur altare et humerum sacerdotis dextrum sacerdote sic dicente. Per ip✠sum et cum ip✠so ꝛ in ip✠so est tibi deo pa✠tri omnipotenti in unitate✠spiritussancti deus omnis honor et gloria. Hic cooperiat calicem et teneat man⁹ suas super altare usq; dicitur. Pater noster. hoc modo

Per omnia secula seculorum. Amen. Oremus.

Preceptis salutaribus moniti et divina institutione



Hic accipiat diaconus patenã de manu subdiaconi eãq3 a dextris sacerdotis extento bra-

formati audemus dicere.

chio in alto vsq3 ad Da propicius pacem. discooptã tenẽs

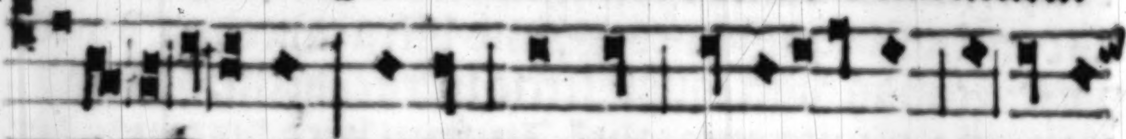
Hic eleuet sacerdos manus suas dicens.



PAter noster qui es in celis sanctificetur nomẽ tu-



um adueniat regnum tuum: fiat voluntas tua sicut in



celo et in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis



hodie et dimitte nobis debita nostra sicut et nos di-



mittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in

Respondeat sic chorus.

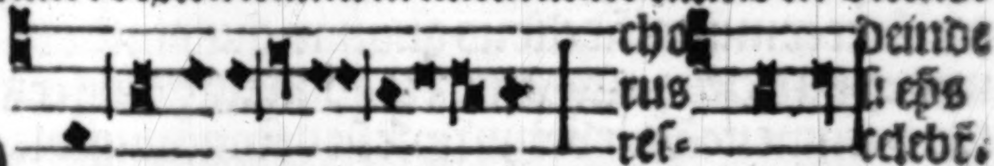
Deinde dicat sacerdos priuatim

tentationem. Sed libera nos a malo. ℟. Amen

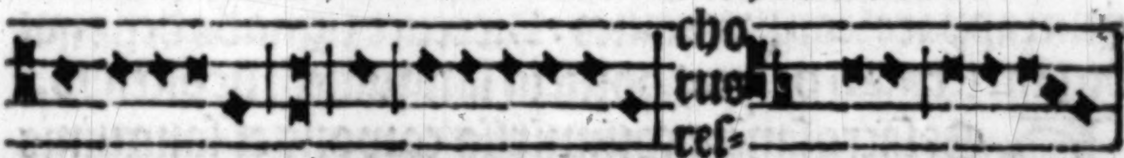
LIbera nos q̃sumus dñe ab omnibꝰ malis preteritis presentibus et futuris: ꝛ intercedente pro nobis

beata et gloriosa semperqꝫ virgine dei genitrice maria.
Hic inclinet parumper et dicat: et beatis apostolis tuis pe-
tro et paulo atqꝫ andrea cum omnibus sanctis: Hic com-
mittat dyaconus patenam sacerdoti deosculans manum
eius: ⁊ sacerdos deosculetur patenam postea ponat ad sini
strum osculũ deinde ad dextrũ: postea faciat crucẽ cũ pate-
na vltra caput: ⁊ tũc repouat eam in locum suũ ita dicens

DA propicius pacem in dieb9 nostris: vt ope miseri
cordie tue adiuti ⁊ a peccato simus semp liberi ⁊ ab
omni ꝑturbatiõe securi. Hic discooptat calicẽ et sumat cũ i
clinatiõe corpus transponẽs in cõcauitate calicis retinen-
do inter pollices ⁊ indices: ⁊ frãgat in tres partes dũ dicit
Per eũdẽ dñm nr̃m iesũ xp̃m filiũ tuũ. secunda fractio cũ
dicit. Qui tecum viuit ⁊ regnat in vnitate spũssancti deus
Hic teneat illas duas fracturas in sinistra manu ⁊ terciam
fracturam i dextra manu in summitate calicis sic dicens.



Per omnia secula seculorum. ꝑ̃o. Amẽ. Dyaco
nus ad populũ conuersus baculum ep̃i in dextera tenens
curuatura baculi ad se conuersa dicat hoc modo.



Humiliate vos ad benedictionem. ꝑ̃o. Deo gratias.
Postea eukaristia super patenam reposita ep̃s sup popu-
lum faciat benedictionem. post benedictionem sequatur



Pax dñi ✠ sit semper ✠ vo ✠ biscũ. cho Et cum spũ tuo

ad dicendum **Agnus dei.** accedant diaconus et subdiaconus ad sacerdotē vterqꝫ a dextris diacon⁹ ppioꝛ subdiaco. remotioꝛ: et dicant simul priuatim. **Agnus dei qui tollis peccata mundi: miserere nobis. Agnus dei qui tollis peccata mundi mi. no. Agn⁹ dei qui tollis pctā mūdi dona nobis pacē.** In missis ꝓ defūctis dicat hoc mō. **Agn⁹ dei qui tollis pctā mundi dona eis requiem.** tribus vicib⁹ cū hac addit. **sempiternam** Exequie quas nos facimus ꝓ moꝛtuoꝛum excessibus celebꝛantur. Quare ad missā moꝛtuoꝛum pax nō datur: triplex assignatur ratio. Pꝛima est quoniam hoc officium triduanam chꝛisti sepulturā significat vbi pax non datur propter osculum iude. Scd'a qꝛ nō communicamus moꝛtuis: qꝛ nobis nō respondent. Unde est qꝙ coꝛpus nunqꝫ debet esse in ecclesia qꝫdiu missa de die celebꝛatur. Tercia est quoniam ex multis granis collectis vnus panis efficitur: et ex multis racemis vinum eliquatur: sic et ex multis fidelibus quoꝛum quidam boni quidā mali: vna ecclesia ꝯstituitur ⁊ coadunatur: quia ergo moꝛtuo homine nescitur vtrum ipse sit de confoꝛmitate ecclesie et pacem cum creatoꝛe suo habeat: ideo pacem non dam⁹ nec **Benedicamus** nec **Deo gratias** nec aliquas laudes referimus pro moꝛtuis: quia non est vnde agende sunt: nec enim apparet eoꝛum requies. Hic cruce signādo deponat dictam terciam partem hostie in sanguinem sic dicendo.

Hec sacrosancta commixtio coꝛpoꝛis et sanguinis domini nostri iesu chꝛisti fiat michi omnibusqꝫ sumentibus salus mentis et coꝛpoꝛis: et ad vitam eternam promerendam et capescēdā preparatio salutaris. Per eūdem xp̄m dn̄m nr̄m. Anteqꝫ pax det dicat hanc oꝛationē.

Domine sācte pater omnipotēs eterne deus da michi hoc sacrosāctū coꝛpus ⁊ hunc sanguinē filii tui domini nr̄i iesu chꝛisti ita digne sumere vt merear per hoc

remissionem omnium peccatorum meorũ accipere et tuo sancto spũ repleri ⁊ pacē tuam habere: q2 tu es deus solus et preter te non est alius cui⁹ imperiũ sine fine permanet in secula seculorum. amen. Hic deosculetur sacerdos corpalia ĩ dextera parte et sũmitatē calicis corpore dñico prius tactã et dyaconum dicens. Pax tibi ⁊ ecclesie dei. Rñsio. Et cum spiritu tuo. Dyaconus a dextris sacerdotis ab ipso pacem recipiat et subdyacono ferat. deinde ad gradum chori ipse dyaconus pacem portet rectoribus chori: ⁊ ipsi rectores pacem choro portent: vterq3 sua parte incipiētes a maiorib⁹: In ferijs vero et in festis quando chorus non regitur pax a diacono choro apportetur per duos extremos de secũda forma ⁊c. vt prius. Si episcopus celebrauerit primo osculetur diaconus principalem subdyaconum a quo ceteri subdyaconi pacem sumãt. deinde duos secundarios rectores si duplex festum fuerit qui primo deferant ad rectores principales postea ipsis principalibus rectoribus ipsã pacem ex parte decani ⁊ cantoris deferentibus secundarijs vero ex parte cãcellarii et thesaurarii. Post datam pacem dicat sacerdos orationem sequentem priuatim anteq̃ se cõicet tenendo hostiam ambabus manibus dicens.

Deus pater fons et origo totius bonitatis: qui ductus misericordia vnigenitũ tuum pro nobis ad ĩfima mundi descēdere et carnē sumere voluisti quam ego indignus hic in manibus meis teneo. Hic inclinet se ad hostiam dicēs. te adoro et glorifico / te tota mentis ac cordis ĩtentione laudo et precor vt nos famulos tuos nõ deseras sed vt peccata nostra dimittas. quatenus tibi soli viuo ac vero deo puro corde et casto corpore seruire valeam⁹. Per eundem christum dominum nostrum. Amē. Alia oratio.

Domine iesu christe fili dei viui qui ex voluntate patris cooperante spiritu sãcto per mortem tuam

mundum viuificasti: libera me q̄so per hoc sacrosanctum corpus et hūc sanguinem tuum a cūctis iniq̄tatibus meis et ab vniuersis malis: et fac me tuis semper obedire mandatis et a te nunq̄ in perpetuum separari permittas: saluator mundi qui cum deo patre et eodem spū̄sancto viuis et regnas deus: per omnia secula seculorū̄. Amē. Sequat

Corporis et sanguinis tui dn̄e iesu xp̄e sacramentū̄ qđ licet idignus accipio nō sit michi iudicio et cōdēnationi sed p tua p sit pietate corporis mei ꝫ aīe saluti amē

Ad corpus cum humiliatione dicat anteq̄ illud recipiat.

Aue in eternum sanctissima caro christi michi ante omnia et super omnia summa dulcedo. Corpus domini nostri iesu christi sit michi peccatori via et vita.

Caueat sibi sacerdos post istas orationes dictas a nimia prolixitate tractādi ppter cogitationes volubiles aliquorū̄ tū̄ in premissis orationibus debet sacerđ. meditari de incarnatione natiuitate ꝫ passione et piissima morte dn̄i nr̄i iesu christi ꝫ de huius sacramenti virtute et tunc cum magna deuotione et omni reuerētia et timore debet cōmunicari cruce prius facta ex ipso corpore christi ante os recipiē̄tis dicens. In nomine patris ꝫ filii: et spiritussancti Amē.

Deinde ad sanguinem cum magna deuotione dicat.

Aue in eternum celestis potus michi ante omnia et super omnia summa dulcedo. Corpꝰ et sanguis dn̄i nr̄i iesu xp̄i prosint michi pctōri ad remediū̄ sempiternum in vitam eternam. amē. In noīe patris et filii et spiritussancti. amen Hic sumat sāguinē: quo sumpto eat sacerdos ad dextrum cornu altaris cum calice inter manus adhuc digitis coniunctis sicut prius: et accedat dyaconus et effundat in calicem vinum vel aquam et recinserat sacerdos manus suas ne alique reliquie corporis remaneant in digitis/ vel sanguinis in calice. Cum vero aliqs

sacerdos bis debeat celebrare in uno die: tunc non debet percipere ablutionem illam: sed ponere in sacrario aut in vase mundo usque in finē alterius misse: et tūc sumat utramque ablutio post primam ablutionem. Deinde sequatur hec oratio.

Quod ore sumpsimus domine pura mente capiamus: et de munere temporali fiat nobis remedium sempiternum amen. Hic lauet digitos suos in concauitate calicis cum vino a diacono effuso: quo hausto sequatur ista. Oratio.

Hec nos domine communio purget a crimine: et celestis remedii faciat esse participes.

Hic infundet idem dyaconus aquam in calice: qua hausta eat sacerdos ad medium altaris et inuoluat calicem super patenam: et postea inclinet se ante altare cum magna deuotione dicens hanc orationem.

Gratias tibi ago dñe scē pater oīpotēs eterne deus qui me refecisti de sacratissimo corpore et sanguine domini nr̄i iesu christi: et p̄cor ut hoc sacramētum salutis nostre quod sumpsi indignus peccator non veniat michi ad iudicium neque ad cōdēnationem pro meritis meis/ sed ad profectū corporis mei et anime mee salutem in vitam eternam amen. Et cum hac oratione eat sacerdos ad dextrum cornu altaris et abluat manus: et subdyaconus ei ministret: diaconus vero interim corpalia complicet et ad dextrum cornu altaris subdyaconus librum portet et accepto a dyacono calice iacente super patenam et redeunte sacerdote ad dextrum cornu altaris: si quid in eo infusionis remāserit: idē dyaconus ori sacerdotis porrigat sumendū.

¶ Post perceptionem sacramēti sacerdote ad man⁹ abluendas veniēte: diaconus corporalia cōplicet et in loculo reponat: postea vero ipsa corporalia calici cum offert. suppo nat ipsum que calicē dū cōio dz ipsi accolito cōmittat. Qui dū Per omnia secula seculorū. post orationē dicit: ea solenni-

sare qua cum apportauerit reportet ablutis manibus sacerdos reuertat se ad dextrum cornu altaris et dicat cum suis ministris communionem: deinde facto crucis signaculo in facie vertat se sacerdos ad populum eleuatisq; aliquantulum brachiis et iunctis manibus dicat. **Dominus vobiscum.** et interim se vertat ad altare dicens. **Oremus.** et postea dicat postcōmuniones iuxta numerū et ordinē āte dictarū orōnū ante epl'am Finita vltima postcōio. factoq; signaculo crucis in facie vertat se sacerd. ad ppl'm et dicat **Dñs vo.** deīn diaconus sua casula reindut' qū vtik dicat. **Bñdicamus domino.** alio vero tēpore anni dicatur. **Ite missa est.** semp ad ppl'm conuerso. sed sp. **Bñdicam' dño** et **Requiescant in pace.** cōuerso ad altare dicantur. His dictis sacerdos corpore inclinato iunctis manibus tacita voce coram medio altaris dicat hanc orationem.

Placeat tibi sancta trinitas obsequium seruitutis mee: et presta vt hoc sacrificium quod oculis maiestatis tue indignus obtuli: tibi sit acceptabile michiq; et oībus pro quibus illud obtuli / sit te miserante propiciabile. Qui viuis et regnas deus: per omnia secula seculorum. Amen. Qua finita erigat se sacerdos et signet se in facie sua dicens **In nomine patris et filii et spiritussancti. amē.** Et sic inclinatione facta eodem ordine quo prius accesserunt ad altare in principio misse: sic induti cum cero ferar. et ceteris ministris redeant in fine et statim post **Deo gratias.** incipiatur in choro hora nona quando post missam dicitur. Sacerdos vero ī redeūdo dicat euāgeliū **In principio erat verbum.** Cū vero sacerdos exuerit casulam et alia indumenta sacerdotalia: dicat hos psal'. sub vno Gloria patri. Cum hac āa. **Trium puerorum.** ps **Benedicite sacerdotes dñi dño.** et dicatur vsq; ad finē. ps **Laudate dñm in sctis eius.** ps **Nunc dimittis. Gloria patri. Sicut erat.**

deinde dicat ān. Trium puerorū cātemus hymnū quem cantabant in camino ignis benedicētes dnm. Kyrieleisō Xpeleis. Kyrieleysō. Pater noster. Et ne nos Sed libera nos Benedicamus patrem et filium cum sancto spiritu. Laudemus et superexaltemus eum i secula. Benedictus es domine in firmamento celi. Et laudabilis et glios9 et superaltat9 in scl'a. Bñdicat et custodiat nos oīps et misericors dñs. amē. Nō intres in iudiciū cū seruo tuo dñe. Quia nō iustificabitur in cōspectu tuo omnis viuēs. Dñe deus virtutum cōuerte nos. Et ostende faciē tuam et salui erimus Dñe exaudi orōnē meam. Dominus vobiscum. Oratio.

Deus qui tribus pueris mitigasti flamas ignium concede ppicius: vt nos famulos tuos nō exurat flama viciorum. Oratio.

Ure igne sancti spiritus renes nostros et cor nostrū dñe vt tibi casto corpore seruiamus et mundo corde placeamus. Oratio.

Actiones nostras q̄s domine aspirando preueni et adiuuando prosequere: vt cuncta nostra operatio et a te semper incipiat et per te cepta finiatur. Et finiā he tres orōnes sub vna determinatiōe sic. Per. x. d. nrm.

¶ Ordo ad visitandum infirmum. Imprimis induat se sacerdos in superpellicio cum stola: et in eundo dicat cum suis ministris septem psalmos penitētiales. cum Gloria patri. et cum antiphona. Ne reminiscaris. Psalmus.

Domine ne in furore tuo arguas me: neq3 in ira tua corripias me. Miserere mei domine quoniam infirmus sum: sana me domine quoniam conturbata sunt ossa mea. Et anima mea turbata est valde: sed tu domine vsq3quo. Conuertere dñe z eripe animā meā: saluum me fac propter misericordiā tuā. Qm̄ nō est i morte q̄ memor sit tui: in inferno autem quis confitebit tibi. Laboraui in gemitu meo:

lauabo per singulas noctes lectum meum: lachrimis me
is stratum meū rigabo. Turbat⁹ est a furore ocul⁹ me⁹
inueteraui inter omnes inimicos meos. Discedite a me
oēs qui operamini iniquitatē: qm̄ exaudiuit dn̄s vocem
flet⁹ mei. Exaudiuit dn̄s dep̄cationē meā: dn̄s orationē
meā suscepit. Erubescāt et conturbentur vehemēter oēs
inimici mei: conuertantur et erubescant valde velociter.
Gloria patri et filio. Sicut erat. Psalmus.

Beati quoꝝ remisse sūt iniq̄tates: ꝫ quoꝝ tecta sūt pec
cata. Beatus vir cui nō imputauit dn̄s peccatum
nec est in spiritu eius dolus. Quoniam tacui inueterauerunt ossa mea: dum clamarem tota die. Quoniam die ac
nocte grauata est sup̄ me manus tua cōuersus sum i erun
na mea dū configitur spina. Delictū meū cognitum tibi
feci: et iniusticiam meam non abscondi. Dixi confitebor
aduersū me iniusticiam meam domino et tu remisisti ipie
tatem peccati mei. Pro hac orabit ad te oīs sāctus i tēpo
re oportuno. Ueruntamen in diluuio aquarū multarū
ad eum non approximabūt. Tu es refugiū meū a tribu
latione que circundedit me: exultatio mea erue me a cir
cundantibus me. Intellectū tibi dabo et instruam te: in
via hac qua gradieris firmabo super te oculos meos.
Nolite fieri sicut equ⁹ ꝫ mulus: quibus non est itellectus
In chamo ꝫ freno maxillas eorū cōstringe: qui non ap
proximant ad te. Multa flagella peccatoris sperantem
autem i domino mia circūdabit. Letamini in dn̄o ꝫ exul
tate iusti: et gloriamini oēs recti corde. Gloria patri ꝯs.

Domine ne in furore tuo arguas me: neq̄ in ira
tua corripias me. Quoniam sagitte tue infixe
sunt michi: ꝫ confirmasti super me manum tuam. Non
est sanitas in carne mea a facie ire tue: non est pax ossibus
meis a facie pctoꝝ meorum. Qm̄ iniq̄tates mee supgresse

sunt caput meum: et sicut onus graue grauate sunt super me. Putruerunt ⁊ corrupte sunt cicatrices mee: a facie insipientie mee. Miser factus sum et curuatus sum usqȝ in finem tota die contristatus ingrediebar. Quoniā lumbi mei impleti sunt illusionibus: et non est sanitas in carne mea. Afflictus sum et humiliatus sum nimis: rugiebam a gemitu cordis mei. Domine ante te omne desiderium meū et gemitus meus a te non est absconditus. Cor meum conturbatum est dereliquit me virtus mea: et lumen oculorum meorum et ipsum non est mecum. Amici mei et proximi mei aduersum me appropinquauerunt ⁊ steterūt Et qui iuxta me erant de longe steterunt: et vim faciebāt qui querebant animam meam. Et qui inquirebant mala michi: locuti sunt vanitates: et dolos tota die meditabantur. Ego autem tanq̄ surdus non audiebam: et sicut mutus non aperiens os suum. Et factus sum sicut homo non audiens: et non habens in ore suo redargutiones. Quoniam in te domine speraui: tu exaudies me domine deus meus. Quia dixi nequando supergaudeant michi inimici mei: et dum commouentur pedes mei super me magna locuti sunt. Quoniam ego in flagella paratus sum: et dolor meus in conspectu meo semper. Quoniam iniquitatem meam annunciabo: et cogitabo pro peccato meo. Inimici autem mei viuunt et confirmati sunt super me ⁊ multiplicati sunt qui oderunt me inique. Qui retribuunt mala pro bonis detrahebant michi: quoniam sequebar bonitatem. Ne derelinquas me domine deus meus: ne discesseris a me. Intende in adiutorium meum domine deus salutis mee. Gloria patri. Psalmus.

Miserere mei de⁹: scd̄m magnā miam tuā. Et scd̄m multitudinē miserationū tuarꝫ dele iniq̄tatē meā. Amplius laua me ab iniquitate mea: et a pctō meo mū

da me. Quoniā iniqtatē meā ego cognosco: ꝛ pctm̄ meū cōtra me est semꝑ. Tibi soli peccaui ꝛ malum coꝛam te feci: vt iustificeris in sermonibus tuis et vincas cum iudicaris. Ecce enim in iniquitatibus cōceptus sum: et in peccatis concepit me mater mea. Ecce enim veritatem dilexisti: incerta et occulta sapientie tue manifestasti michi.
Aspergesme domine ysopo et mundaboꝛ: lauabis me et suꝑ niuem dealbaboꝛ. Auditui meo dabis gaudium et leticiam: et exultabūt ossa humiliata. Auerte faciem tuā a peccatis meis: et omnes iniquitates meas dele. Coꝛ mundum crea in me deus: ꝛ spiritum rectū innoua in visceribus meis. Ne pꝛoiicias me a facie tua: et spiritum sāctum tuum ne auferas a me. Redde michi leticiam salutaris tui: et spiritu pꝛincipali confirma me. Docebo iniquos vias tuas: et impii ad te conuertentur. Libera me de sanguinibus deus deus salutis mee: ꝛ exultabit lingua mea iusticiam tuam. Dn̄e labia mea aperies: ꝛ os meum annūciabit laudē tuam. Qm̄ si voluisses sacrificium dedissē: vtiqꝫ olocaustis non delectaberis. Sacrificium deo spūs contribulatus: coꝛ cōtritum et humiliatū deꝰ nō despicies. Benigne fac domine in bona volūtate tua syon: vt edificentur muri hierusalem. Tunc acceptabis sacrificium iusticie oblationes et olocausta: tunc imponent super altare tuum vitulos. Glozia patri. Psalmus.
Domine exaudi oꝛationem meā: ꝛ clamoꝛ meus ad te veniat. Non auertas faciem tuam a me: in quacunqꝫ die tribuloꝛ inclina ad me aurem tuā. In quacunqꝫ die inuocauero te: velociter exaudi me. Quia defecerunt sicut fumus dies mei: et ossa mea sicut cremium aruerunt. Percussus sum vt fenum et aruit coꝛ meum: quia oblitus sum comedere panem meum. A voce gemitus mei: adhesit os meum carni mee. Similis fa-

ctus sum pellicano solitudinis: factus sum sicut nicticorax
in domicilio. Vigilaui: et factus sum sicut passer solitari
us in tecto. Tota die exprobrabant michi inimici mei: et
qui laudabant me aduersum me iurabant. Quia cinerem
tanq̄ panem manducabam: et potum meum cum fletu
miscebam. A facie ire indignationis tue: quia eleuans al
lisisti me. Dies mei sicut vmbra declinauerūt et ego sicut
fenum arui. Tu autem domine in eternum permanes: ꝛ
memoriale tuum in generatione et generationem. Tu
exurgens dn̄e misereberis syō: q2 tempus miserendi eius:
q2 venit tempus. Qm̄ placuerunt seruis tuis lapides ei9
et terre eius miserebuntur. Et timebunt gentes nomen
tuū dn̄e: et omnes reges terre gloriā tuā. Quia edificauit
dn̄s syon: et videbitur in gloria sua. Respexit in orōnem
humilium: et non spreuit precē eorū. Scribantur hec in ge-
neratione altera: et populus qui creabitur laudabit dn̄m.
Quia ꝓspexit de excelso sctō suo: dominus de celo in terrā
aspexit. Ut audiret gemitus compeditorum: vt solueret
filios interemptorum. Ut annūciēt i syon nomē dn̄i: et
laudem eius in hierusalem. In conueniēdo populos in
vnum: et reges vt seruiant dn̄o. Respondit ei in via vir-
tutis sue: paucitatē dierum meorum nuncia michi. Ne re
uoces me in dimidio dierum meorum: in generatiōe et ge
nerationem anni tui. Initio tu dn̄e terrā fundasti: ꝛ opa
manuum tuarū sunt celi. Ipsi peribūt tu aūt ꝑmanes: et
oēs sicut vestimentum veterascent. Et sicut opertorium
mutabis eos et mutabuntur: tu autē idem ipse es et anni
tui non deficiēt. Filii seruorum tuorum habitabunt: ꝛ se
men eorum i seculum dirigetur. Gloria patri. Psalmus.

De profundis clamaui ad te domine: dn̄e exaudi vo
cem meam. Fiant aures tue intendētes: in vocē
deprecationis mee. Si iniquitates obseruaueris dn̄e: dn̄e

quis sustinebit. Quia apud te propiciatio est: et propter legē tuā sustinui te domine. Sustinuit aīa mea in verbo eius sperauit aīa mea in domino. A custodia matutina vsq; ad noctē speret israel in domino. Quia apud dominum mīa: et copiosa apud eū redemptio. Et ipse redimet israel ex omnibus iniquitatibus eius. Gloria patri. ps.

Domine exaudi orationem meam auribus percipe obsecrationē meam: ī veritate tua exaudi me ī tua iusticia. Et non intres in iudicium cum seruo tuo: quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuēs. Quia persecutus est inimicus animam meam humiliauit ī terra vitam meam. Collocauit me in obscuris sicut mortuos seculi: et anxiatus est super me spiritus meus: in me turbatū est cor meū. Memor fui dierū antiquorum: meditatus sum in omnibus operibus tuis: in factis manuū tuarū meditabar. Expandi manus meas ad te: anima mea sicut terra sine aqua tibi. Velociter exaudi me domine: defecit spiritus meus. Non auertas faciē tuā a me: et similis ero descendētibus in lacum. Auditam fac michi mane misericordiā tuam: quia ī te speraui. Notam fac michi viam in qua ambulem: quia ad te leuaui animam meā. Eripe me de inimicis meis domine ad te confugi: doce me facere volūtatem tuam: quia deus meus es tu. Spiritus tuus bonus deducet me in terrā rectā: propter nomen tuū domine viuificabis me in equitate tua. Educes de tribulatione animam meam: et ī mīa tua disperdes oēs inimicos meos. Et perdes omnes qui tribulāt animam meam: quoniā ego seruus tuus sum. Gloria patri. anti. Ne reminiscaris domine delicta nr̄a vel parentū nostrorum: neq; vindictā sumas de peccatis nostris parce domine parce famulo tuo quē redemisti precioso sanguine tuo: ne ī eternum irascaris ei. Et cum intrauerit domū: dicat. Pax huic domui.

et omnibus habitantibus i ea. pax igredientibus & egredie-tibus. Et sciendum est qñ infirmus debet inungi afferenda est ei ymago crucifixi & ante conspectum eius statuẽda vt redemptorem suũ in ymagine crucifixi adoret et passionis eius quam pro peccatorꝝ salute sustinuit recordet. Deinde aspergat infirmum aqua benedicta et statim sequatur Kyriel. Xpel. Kyriel. Pater noster. Et ne nos. Saluũ fac seruum tuum vel ancillã tuã. Deus meus sperantẽ in te. Mitte ei dñe auxiliũ de sancto. Et de syon tuere eũ. Nichil proficiat inimicus in eo. Et filius iniquitatis nõ apponat nocere ei. Esto ei domine turris fortitudinis. A facie inimici. Domine exaudi. Dominꝰ vobiscum. Oremꝰ. Oratio.

Deꝰ qui beatũ petrũ apostolum tuũ misisti ad thabitam famulã tuam vt eius precibus suscitaretur ad vitam. exaudi nos qs vt hunc famulũ tuum. N. quem in nomine tuo visitat nostra fragilitas / exorata medicine tue medela citius sanitati restituat. Per christũ d. Oremꝰ.

Omñps sempiterne deus q subuenis i periculis et necessitate laborantibus & flagella clementer tẽperas te domine supplices exoramus vt ꝑ visitationẽ tuã sctã erigas hunc famulum tuum. N. ex hac egrotatiõe qua tenetur et representes eum ecclesie tue sancte incolumem : ad laudem & gloriam nominis tui. Per xpm dñm. Oremus

Exaudi nos omnipotens & misericors deꝰ & visitationẽ tuam conferre digneris super hũc famulũ tuũ. N. quem diuersa vexat infirmitas: visita eum dñe sicut visitare dignatus es socrum petri puerũqꝫ cẽturionis: et thobiã et sarram per sctm angelũ tuum raphaelẽ restitue in eo dñe pristinam sanitatem: vt mereat i atrio domus tue dicere : castigans castigauit me dñs et morti non tradidit me saluator mundi. Qui cum deo patre et spiritu sctõ viuis et regnas deus. Per omnia secula seculorum. Amen.

depone ymago crucifixi ante [illegible] aqua benedicta

Deus qui famulo tuo ezechie terquinos annos ad vitam donasti: ita et hunc famulū tuum. N. a lecto egritudinis tua potentia erigas ad salutē. Per xpm.

Respice q̄s dn̄e famulum tuū. N. in infirmitate sui corporis laborantem: & aīam refoue quā creasti: vt castigationibus emundata: continuo se sentiat tua medicina saluatam. Per xpm.

Deus q̄ facture tue pio semp̄ dominaris affectu: īclina aurē tuā supplicationib⁹ nostris: et famulū tuū. N. ex aduersa valitudine sui corporis laborantem placatus respice: & visita in salutari tuo: ac celestis gratie presta medicinā. Per christum.

Uirtutum celestium deus qui ab humanis corporibus oēm languorē et omnem infirmitatem precepti tui potestate depellis: adesto propici⁹ huic famulo tuo N. vt fugatis infirmitatibus et viribus receptis: nomen sanctum tuum instaurata protinus sanitate benedicat. Per christum dominum nostrum. Oremus. Oratio.

Domine sctē pater omnipotēs eterne de⁹ q̄ fragilitatem conditionis humane infusa virtutis tue dignatione cōfirmas: vt salutaribus remediis pietatis tue corpora nostra et membra vegetentur super hūc famulū tuum. N. propicius intende: vt omni necessitate corporee infirmitatis exclusa: gratia in eo pristine sanitatis perfecta reparetur. Per christū dn̄m nostrū. Oremus. Oratio

Respice domine de celo et vide et visita hūc famulū tuum. N. & benedic eum sicut benedicere dignatus es abrahā ysaac et iacob: respice sup̄ eū domine oculis misericordie tue: et reple eum omni gaudio et leticia et timore tuo expelle ab eo omnes inimici insidias: et mitte angelum pacis qui eum custodiat et domum istam in pace perpetua. Per dominū nostrū. &c. Deinde priusq̄ vngat infirmus aut communicetur: exhortetur eum sacerdos hoc modo.

Frater karissime gratias age oĩpotẽti deo p vniversis ✠ beneficiis suis: patiẽter ⁊ benigne suscipiens ĩfirmitatẽ corporis quã tibi deus ĩmisit: nã si ipsam hũiliter sine murmure toleraveris: infert anime tue maximũ premiũ et salutẽ. Et frater karissime qr viã vniverse carnis ingressurus es esto firmus in fide: qui enĩ non est firmus in fide: infidelis est/ et sine fide impossibile est placere deo: et ideo si saluus esse volueris ãte omnia opus est vt teneas catholicam fidẽ: quã nisi integrã iuiolatãqꝫ servaveris: absqꝫ dubio in eternũ peribis Deĩde bonũ ⁊ valde expediens est vt sacerdos. exprimat infirmo. xiiii. articulos fidei: quorum vii. primi ad mysterium trinitatis: et vii. alii. ad xpi hũanitatẽ ptinẽt: vt si forte prius in aliquo ipsorũ erraverit/ titubaverit/ vel dubi⁹ fuerit: ante mortem dũ adhuc spiritus vnitus est carni ad fidẽ solidã reducat et potest sacerdos. dicere sic. Fides autẽ catholica hec est frater: credere in vnũ deum hoc est in vnitatem divine essentie in triũ personarũ indivisibili trinitate. ii. Patrem ingenitũ esse deũ. iii. Unigenitum dei filiũ esse deum per omnia coequalẽ patri. iiii. Spiritũ sanctũ nõ genitũ non factũ nõ creatũ: sed a p̄re ⁊ filio pariter pcedẽtẽ esse deum p̄ri filioqꝫ consubstantialẽ etiã et equalẽ. v. Creationẽ celi et terre: id est omnis visibilis et invisibilis creature a tota ĩvisibili trinitate. vi. Sanctificationẽ eccl̄ie p spiritum sanctũ et gr̄e sacramẽta: ac cetera oĩa in qbus cõmunicat ecclesia xpiana in quo ĩtelligit qꝫ ecclesia catholica cũ suis sacramẽtis et legib⁹ per spiritum sãctum regulata: omni homini qꝫtuncumqꝫ facinoroso peccatori sufficit ad salutem: ⁊ qꝫ extra ecclesiam catholicam nõ est salus. vii. Consummationem ecclesie per gloriam sempiternam: ĩ aĩa et carne veraciter suscitandam: et per cuius oppositum ĩtelligitur eterna damnatio reproborum. Si vis ergo salu⁹

esse frater: ita de mysterio trinitatis sentias. Deinde exprimat ei sacerdos. alios. vii. articulos ad christi humanitatem pertinentes hoc modo. Similiter frater carissime necessarium est ad eternam salutem vt credas et confitearis domini nostri iesu christi incarnationem seu veram carnis assumptionē per spiritum sanctū ex sola virgine gloriosa. ii Verā incarnati dei natiuitatē ex virgine incorrupta iii. Veram xpi passionē ₇ mortē sub tyrannide pylati. iiii Veram xpi dei descensionem ad inferos in anima ad spoliationem tartari quiescente corpore xpi in sepulchro. v Veram christi dei tercia die a morte resurrectionem vi. Verā ipsius ad celos ascensionem. vii. Ipsius venturi ad iudicium certissimam expectationem. Hec est fides catholica frater quam nisi fideliter firmiter qꝫ credideris sicut sancta mater ecclesia credit: saluꝰ esse non poteris Et si infirmus laycus vel simpliciter litteratus fuerit tunc potest sacerdos articulos fidei in generali ab eo inquirere sub hac forma Karissime frater: credis patrem et filium et spiritum sanctum esse tres personas et vnum deum et ipsam benedictam atqꝫ indiuisibilem trinitatem creasse omnia creata visibilia et inuisibilia: et solum filium de spiritusancto conceptum incarnatum fuisse ex maria virgine: passum et mortuum pro nobis in cruce sub poncio pylato: ₇ sepultum descendisse ad inferna: die tercia resurrexisse a mortuis: ad celos ascendisse. Iterum venturum ad iudicandū viuos et mortuos. omnesqꝫ homines tunc in corpore et anima resurrecturos. bona ₇ mala secundum merita sua recepturos et remissionem peccatorum per sacramentorum ecclesie perceptionem: et sanctorum communionem id est omnes homines in charitate existentes esse participes omnium bonorum gratie que fiunt in ecclesia et omnes qui communicāt cum istis hic i gratia communicare

cum eis in gloria. Deinde respondeat infirmus. Credo firmiter in omnibus sicut sancta mater credit ecclesia: protestando coram deo et omnibus sanctis continue hoc esse meam veram et firmam intentionem quomodocunq; aliquis spiritus malignus memoriam meam aliter forte in futuro sollicitauerit perturbare. Deinde dicat sacerdos. Karissime frater quia sine caritate nichil proderit tibi sola fides: testante apostolo qui dicit. Si habuero omnem fidem ita vt montes transferam / caritatem autem non habuero / nichil sum: et ideo oportet te diligere dominum deum tuum super omnia ex toto corde tuo et ex tota anima tua: et proximum tuum propter deum sicut teipsum nam sine huiusmodi charitate nulla fides valet. Exerce ergo charitatis opera dum vales: et si multum tibi affuerit abundanter tribue: si autem exiguum: illud impertiri stude: et ante omnia si quem iniuste leseris: satisfacias si valeas. sin autem: expedit vt ab eo veniam humiliter postules. dimitte debitoribus tuis et illis qui in te peccauerunt vt deus tibi dimittat. odientes te diligas pro malis bona retribuas; dimittite inquit saluator et dimittetur vobis. Spem etiam firmam et bonam fiduciam frater oportet te habere in deo et in misericordia sua: et si occurrerit cogitatui tuo multitudo peccatorum tuorum: dole / sed nullo modo desperes: immo cogita quoniam testatur scriptura misericordia eius super omnia opera eius: et illi soli proprium est semper misereri et parcere: & secundum altitudinem celi a terra corroborauit misericordiam suam super timentes se. Spera igitur in deo et fac bonitatem quoniam sperantem in domino misericordia circundabit: et qui sperant in domino habebunt fortitudinem et assument pennas vt aquile volabūt et non deficient: volabunt enim a tenebris ad lumē &

carcere ad regnum: a miseria presenti ad gloriam sempiternam. Deinde stabilito sic infirmo in fide / charitate et spe dicat ei sacerdos. Karissime frater si velis ad visionē dei peruenire: oportet omnino ꝙ sis mundus in mente et purus in conscientia. ait enim christus in euangelio. Beati mundo corde: quoniam ipsi deum videbunt. Si ergo vis mundum cor et conscientiam sanam habere peccata tua vniuersa confitere oris enim confessio fit ad salutem. Ut ait apostolus. Et quia forte ante hoc aut per obliuionem: aut verecundie confusionem aliqua peccata tua vel eorum circunstantias aggrauantes omisisti \ truncasti/ abscondisti: vel minus confessus fuisti: ideo iam resume ab initio et confitere: quoniam ī proximo est vt viam vniuerse carnis ingressurus sis et tunc amplius confiteri nō poteris: dic ergo vni peccata tua: vt deus coram multis milibus in die iudicii ea tegat. Si tu autem hic ea tegas et abscondas: in omnium conspectu ad tui confusionem in die iudicii denudabuntur. Recogita ergo omnes annos tuos in amaritudine anime tue: et non sit tibi sollicitudo de aliqua creatura vel rebus mundanis: sed omnem sollicitudinem tuam proiice in deum: et noli esse immemor salutis anime tue: multum tempus in vanum transegisti: nunc vna hora tibi forte tantum superest in hac vita: et ideo hanc expende totaliter in vtilitatem et commodū anime tue. Surge frater de lacu miserie et de luto peccati per confessionem. Grandis enim tibi restat via. Surge ergo vt lotus lachrymis contritionis comedere valeas panem vite: hoc est sacramentum corporis christi quod erit tibi in via hac qua gradieris robur et fulcimentum et ambulabis per dei gratiam in fortitudine cibi illius vsqꝫ ad montem dei: quod tibi concedat omnium fidelium redemptor dei filius iesus christus. Amen.

Deinde audita integra confessione infirmi et factis inter rogationibus expedientibus iniungat sacerdos infirmo ꝙ si quid iniuste alieni habuerit: vel si quem iniuste lese rit seu damnificauerit: reddat et satisfaciat si valeat: sin autem veniam humiliter postulet: attamen non iniungat ei sacerdos aliquam penitentiam sed dicat ei benigniter hoc modo. Frater tu tot et talia peccata commisisti: pro quibus si tu esses sanus talem penitentiam deberes agere vsqꝫ ad tale tempus. Innotescendo ei illam penitentiam in speciali. sed quia infirmus es et forte vita tua ad hoc peragendum extendere non valebit: ideo iniungo tibi aliquam penitentiam: volo tamen ꝙ si forte discesseris: facias talem elemosynam vel adminus iniungas amicis vel executoribus tuis ipsam facere ex parte tua pro ipsa penitentia. Assignando ipsam elemosinam in speciali. Si autem conualueris: penitentiam quam tibi notificaui adimpleas/vel iterum humiliter de nouo redeas ad confessionem vel michi vel alii qui tibi absolutionis beneficium in hac parte de iure conferre valeat et debeat. Et concedo tibi ꝙ omnes indulgentie quorumcumqꝫ prelatorum tibi concesse seu qualitercumqꝫ concedende: eorumqꝫ benedictiones/omnes aque benedicte aspersiones/deuote pectoris tui tunsiones/cordis tui cōtritiones/ista cōfessio et omnes alie confessiones tue deuote/omnia ieiunia\abstinentie/elemosine/vigilie/discipline/orationes/⁊ peregrinationes/⁊omnia alia bona que fecisti vel facies: ⁊ omnia mala que pro deo siue iniuste sustinuisti vel sustinebis: passio saluatoris domini nostri iesu christi/meritaqꝫ beate et gloriose virginis marie et omnium aliorum sanctorum: necnon suffragia totius sancte ecclesie catholice: cedant tibi in remissionem istorum et omnium aliorum peccatorum tuorum/in augmentationem meritorum et consecutionē

premiorum eternorum Amen. Deinde dicat sacerdos hoc modo. Misereatur tui omnipotens deus et dimittat tibi omnia peccata tua: liberet te ab omni malo conseruet ꝛ cō firmet ꝛ ad vitā perducat eternam. Amen Deinde absoluat sacerđ. īfirmū ab oībus peccatis suis hoc modo dicēs

Dominus noster iesus christus pro sua magna pietate te absoluat: et ego auctoritate eiusdem dei et domini nostri iesu christi et beatorum apostolorum petri et pauli et auctoritate michi tradita absoluo te ab omnibus peccatis his de quibus corde contritus et ore michi confessus es: et ab omnibus aliis peccatis tuis de quibus si tue occurrerent memorie confiteri velles: et sacramentis ecclesie te restituo. In nomine patris et filii et spiritus sancti. Amen. ¶ Notandum est ꝙ licet sacerdos possit de facto absoluere infirmum in articulo mortis ab omnibus peccatis suis: tamen si aliquis casus occurrat in confessione a quo ipse sacerdos eum alias de iure absoluere non posset: iniungendum est infirmo ꝙ cum conualuerit presentet se illi ad confitendum qui eum de iure vel consuetudine in hac parte absoluere debeat: recepturus eius mādata et satisfacturus. nam alias reincidit in eandem sententiam quam prius sustinuit. Si infirmus bullam habeat apostolicam de plena absolutione et remissione omnium peccatorum suorum semel in articulo mortis concessam: tunc primo legat sacerdos effectum bulle: deinde ceteris pactis vt p̄dictū est fiat ei⁹ absolutio sub hac forma

Domin⁹ nr̄ ies⁹ xp̄s pro sua magna pietate te absoluat: et ego auctoritate eiusdē dei et dn̄i nr̄i iesu xp̄i et beatoꝝ apostoloꝝ petri et pauli et dn̄i nostri dn̄i. Diuina prouidentia summi pontificis et virtute gratie tibi concesse et electionis qua me in tuum confessorem elegisti in hac parte michi commissa: absoluo te ab omnibus

peccatis tuis de quibus corde contritus et ore michi confessus es: et ab omnibus aliis peccatis tuis de quibus si tue occurrerent memorie confiteri velles: ab omni fractione votorum/et ab omni omissione salutariū penarū sacramentaliter tibi iniunctarum: et ab omni transgressione diuinorum mandatorū tibiq̃ cōcedo plenam indulgētiam omnium peccatorū tuorū inquātū claues ecclesie et potestas domini pape se extendunt. Et si immiscendo te diuinis sic innodatus es aut vnq̃ fuisti q̃ aliquam notam irregularitatis contraxisti vel penam suspensionis interdicti seu excommunicationis incurristi: eadem auctoritate tollo et ammoueo tecumq̃ dispenso: ꝛ sacramentis ecclesie te restituo. In nomine patris et filii et spiritussancti. Amen. Deinde dicat sacerdos. orationem sequentem cum Dominus vobiscum. et cum. Oremus. Oratio.

PRetende domine huic famulo tuo dexteram celestis auxilii: vt te toto corde perquirat: et que digne postulat assequatur. Per dominum nostrum iesum christum filiū tuū. Responsoriū. Amen. Sequatur. Bene✠dictio dei patris omnipotentis et filii et spiritussancti super te descendat et maneat semper. Amen. Deinde osculetur crucem infirmus et sacerdotem et postea omnes alios per ordinem et interim dicat sacerdos morosius. Dominus vobiscum. Et cū spū tuo. Oremus. Oratio.

DEus misericors deus clemens: qui secūdum multitudinem miserationum tuarum peccata penitētium deles et preteritorum criminum culpas venia remissionis euacuas: respice super hunc famulum tuum N. sibi remissionem omnium peccatorū suorū tota cordis contritione poscētē: renoua in eo piissime pat. quicqd dyabolica fraude violatū est: ꝛ vnitati corporis ecclesie tue mēbrū infirmū pctōrū percepta remissione restitue. miserere dñe

gemituū eius miserere lacrimarum / miserere tribulationū atq₃ dolorum: et nō habentē fiduciā nisi in tua mīa ad sacramētum recōciliationis admitte. Per. x. d. Ore⁹. Or

D A nobis quesumus domine vt sicut publicani precibus et confessione placatus es: ita ⁊ huic famulo tuo N. benignus aspira vt ī confessione flebili permanēs misericordiam tuam celeriter consequatur / sacrisq₃ altaribus restitutus: rursusq₃ diuino famulatui mancipetur. Per christum dominum nostrum. Amen. Absolutio.

A Bsoluimus te. N. vice bti petri apostolo℞ principis cui dn̄s potestatē ligādi atq₃ soluēdi dedit. et quātū ad te ptinet accusatio ⁊ ad nos remissio: sit tibi op̄s deus vita et salus et oīm peccatorum tuo℞ pius indultor. Qui viuit et regnat cū deo patre. etc. priusq̄ inūgatur ifirmus incipiat sacer. ān. Saluator mūdi. Deide dicatur. p̄.

I N te dn̄e speraui non confundar in eternū: in iusticia tua libera me ⁊ eripe me. I nclina ad me aurem tuam: et salua me. E sto michi in deum protectorem: et in locum munitum vt saluū me facias Q m̄ firmamentum meum: ⁊ refugium meum es tu. D eus meus eripe me de manu peccatoris: et de manu contra legem agentis et iniqui. Q uoniam tu es patientia mea: domine spes mea a iuuentute mea. I n te confirmatus sum ex vtero: de ventre matris mee tu es protector meus. I n te cantatio mea sēper: tanq̄ prodigium factus sum multis et tu adiutor fortis. R epleatur os meum laude: vt cantem gloriam tuam tota die magnitudinem tuam. N e proiicias me ītēpore senectutis: cum defecerit virtus mea ne derelinquas me. Q ₂ dixerunt inimici mei mala michi: ⁊ q̄ custodiebāt aīam meam consilium fecerunt in vnum. D icētes deus dereliq̄t eū persequimini ⁊ cōprehendite eum: quia non est qui eripiat. D eus ne elongeris a me: deus meus in auxi-

lium meum respice. Confundantur et deficiāt detrahentes aie mee: operiantur confusione et pudore qui querunt mala michi. Ego aūt semper sperabo: et adiiciam super omnem laudē tuā. Os meū annūciabit iusticiā tuā: tota die salutare tuum. Quoniam non cognoui litteraturam: introibo in potentias domini: dn̄e memorabor iusticie tue soli⁹. Deus docuisti me a iuuentute mea: et vsq̄ nunc pronunciabo mirabilia tua. Et vsq̄ in senectam et senium: deus ne derelinquas me. Donec annūciem brachiū tuū: generationi oi que ventura est. Potentiam tuam et iusticiam tuam deus vsq̄ in altissima que fecisti magnalia: de⁹ q̄s similis tibi. Quantas ostendisti michi tribulationes multas et malas: ⁊ conuersus viuificasti me et de abyssis terre iterum reduxisti me. Multiplicasti magnificentiam tuā: et conuersus consolatus es me. Nam et ego confitebor tibi in vasis psalmi veritatem tuam: deus psallam tibi in cythara sanctus israel. Exultabunt labia mea cum cantauero tibi: et anima mea quā redemisti. Sed et lingua mea tota die meditabitur iusticiam tuam: cum confusi et reueriti fuerint qui querūt mala michi. Finito psalmo cum Gloria patri. Sicut erat. tota dicatur. añ. Saluator mūdi salua nos qui per crucem et sanguinem redemisti nos auxiliare nobis te deprecamur deus noster. Tunc dicat sacerdos. Dominus vobiscum. et Oremus. Oratio.

Omnipotēs sempiterne deus qui per beatum iacobū apostolū tuū locutus es dicēs: infirmat quis in vobis inducat presbyteros ecclesie et orent super eū vngētes oleo sancto in noīe domini: et oratio fidei saluabit infirmum: ⁊ alleuiabit eum dn̄s et si ī pctīs sit dimittentur ei: dignare per manus nostras hunc famulū tuū N. infirmū de oleo sanctificato vngere et virtute benedictionis tue saluti pristine restituere: vt quod exterius per ministerium nostrū

efficitur: hoc interius spūaliter tua diuina virtus ac inuisibiliter sua magnalia operetur. Per dn̄m no. Tūc sacerdos accedēs ad infirmum īcipiat. psal. sequē. quem chorus vel clericus totum psequatur. et sic fiat de ceteris psis sequē. ps.

Usquequo domine obliuisceris me in finē: vsquequo auertis faciem tuā a me. Quamdiu ponā consilia in anima mea: dolorē in corde meo per diē. Usquequo exaltabitur inimicus meus super me: respice et exaudi me dn̄e deus meus. Illumina oculos meos ne vnq̄ obdormiam in morte: nequando dicat inimicus meus preualui aduersus eum. Qui tribulāt me exultabunt si motus fuero: ego aūt i misericordia tua speraui. Exultabit cor meū i salutari tuo cātabo dn̄o qui bona tribuit michi: et psallam nomini domini altissimi. Gloria patri. Dū dr̄ pdi. ps. a choro vel a clerico: accipiat interim sacerdos oleum infirmorum super pollicē dextrum: et sic cū illo pollice tangat infirmum cū oleo signum crucis faciēs sup vtrūq̄ oculum incipiendo ad dextrum oculum: et dicat sacerdos. hoc modo.

Per istā vnctionē et suā piissimā mīam indulgeat tibi dn̄s quicqd peccasti p visū. R. amē. Sequatur. ps.

Exaltabo te domine qm̄ suscepisti me: nec delectasti inimicos meos super me. Domine deus meus clamaui ad te et sanasti me. Domine eduxisti ab inferno animam meā: saluasti me a descendentibus in lacum. Psallite domino sancti eius: et confitemini memorie sanctitatis eius. Quoniam ira in indignatione eius: et vita in voluntate eius. Ad vesperum demorabitur fletus: et ad matutinum leticia. Ego autem dixi in abūdantia mea: non mouebor in eternū. Domine in voluntate tua: prestitisti decori meo virtutem. Auertisti faciem tuam a me: et factus sum cōturbatus. Ad te domine clamabo: et ad deū meum deprecabor. Que vtilitas in sanguine meo: dum

descēdo in corruptionem. Nunquid confitebitur tibi pul
uis aut annunciabit veritatem tuā. Audiuit dominus ꝛ
misertus est mei: dominꝰ factus est adiutor meꝰ. Cōuer-
tisti planctū meum in gaudium michi: cōcidisti saccū me-
um ꝛ circundedisti me leticia. Ut cantet tibi gloria mea et
non compungar: dn̄e deus meus i eternum cōfitebor tibi
Gloria patri et filio et spiritui sācto. Deide super aures dicēs.

Per istam vnctionē ꝛ suā piissimā miām indulgeat
tibi dn̄s q̄cq̄d peccasti p auditū. ℟ Amē. sequat ps.
Iudica me deus ꝛ discerne causam meam de gēte nō
sancta: ab homine iniquo et doloso erue me. Quia
tu es deus fortitudo mea: quare me repulisti ꝛ quare tristis
incedo dum affligit me inimicus. Emitte lucem tuam et
veritatē tuā: ipsa me deduxerunt et adduxerunt in montē
sanctum tuum ꝛ i tabernacula tua. Et introibo ad altare
dei: ad deum qui letificat iuuentutem meam. Cōfitebor
tibi in cythara deus deus meꝰ: quare tristis es anima mea
et quare conturbas me. Spera in deo quoniam adhuc cō
fitebor illi salutare vultus mei et deus meus. Gloria pa-
tri et filio et spiritui sancto. Deinde super labia dicens.

Per istam vnctionem et suam piissimam miseri-
cordiā indulgeat tibi dn̄s quicquid peccasti per gu
stum et illicita verba. ℟ Amen. Sequatur psalmus.
Deus in nomine tuo saluum me fac: et i virtute tua
iudica me. Deus exaudi orationem meam: auribꝰ
percipe verba oris mei. Qm̄ alieni insurrexerunt aduersū
me: et fortes quesierunt animam meam et non proposue-
rūt deum ante conspectum suū. Ecce enim deus adiuuat
me: ꝛ dn̄s susceptor est aīe mee. Auerte mala inimicis me
is: et in veritate tua disperde illos. Uoluntarie sacrifica-
bo tibi: et confitebor nomini tuo dn̄e qm̄ bonum est. Qm̄ ex
omni tribulatione eripuisti me: et super inimicos meos

despexit oculus meus. Gloria patri. Dein sup nares dicens.

nares.

Per istā vnctionem ꝫ suā piissimā misam īdulgeat tibi dñs q̇cq̇d peccasti ꝑ odoratū ℟. amē. Sequat ps.

Deus in adiutorium meum intēde: dñe ad adiuuā dū me festina. Cōfundant ꝫ reuereātur: qui querūt animā meam. Auertantur retrorsū et erubescāt: qui volunt michi mala. Auertantur statim erubescētes: qui dicūt michi euge euge. Exultēt et letent in te omnes qui querunt te: et dicant semꝑ magnificetur dominus qui dili gunt salutare tuum. Ego vero egenus et pauper sum: deus adiuua me. Adiutor meus et liberator meus es tu: dñe ne moreris. Gloria patri. Manus sacerdotis īfirmi debēt inūgi ī partib⁹ exteriorib⁹. nā ꝫ epyscop⁹ linebat ī partibus interioribus. Manus vero cuiuscūq; alteri⁹ infirmi debent inungi interius. Deinde super manus ita dicens.

manus.

Per istam vnctionem et suam piissimam misericordiam indulgeat tibi dominus quicquid peccasti ꝑ tactum. ℟. Amen. Sequatur psalmus.

Inclina domine aurē tuā et exaudi me: quoniam inops et pauper sum ego. Custodi aiam meam quoniam sanctus sum: saluū fac seruū tuum deus sperantem in te. Miserere mei domine quoniā ad te clamaui tota die letifica animam serui tui quoniā ad te dñe aiam meā leuaui. Quoniam tu dñe suauis ꝫ mitis: et multe misericordie omnibus inuocantibus te. Auribꝰ percipe dñe orationē meam: intende voci deprecationis mee. In die tribulationis mee clamaui ad te: q̄ꝛ exaudisti me. Nō est similis tui in diis domine: et non est secundum opera tua. Omnes gentes quascunq; fecisti venient et adorabūt coram te domine: et glorificabūt nomen tuum. Quoniam magnus es tu: et faciens mirabilia / tu es deus solus. Deduc me domine in via tua et ingrediar in veritate tua: letetur cor

meum ut timeat nomen tuum. Confitebor tibi dñe deus meus in toto corde meo: et glorificabo nomen tuum in eternũ. Quia misericordia tua magna est super me: ꝛ eruisti animã meã ex inferno inferiori. Deus iniqui insurrexerunt super me: ꝛ synagoga potẽtiũ quesierunt animã meam: ꝛ non proposuerũt te in cõspectu suo. Et tu dñe deus miserator ꝛ misericors: patiẽs ꝛ multe misericordie ꝛ verax. Respice in me et miserere mei: da imperium puero tuo: et saluum fac filiũ ancille tue. Fac mecum signũ in bono ut videãt qui oderũt me ꝛ cõfundantur: qm̃ tu dñe adiuuisti me et cõsolatus es me. Gloria. Deinde sup pedes ita dicens.

Per istam unctionem et suam piissimam misericordiam indulgeat tibi dominus quicquid peccasti per incessum pedum. ℞. Amen. Sequatur psalmus.

Domine deus salutis mee: in die clamaui et nocte coram te. Intret in conspectu tuo oratio mea: inclina aurem tuam ad precem meam. Quia repleta est malis anima mea: et vita mea in inferno appropinquauit. Estimatus sum cum descendentibus in lacum: factus sũ sicut homo sine adiutorio inter mortuos liber. Sicut vulnerati dormientes in sepulcris quorum non est memor amplius: et ipsi de manu tua repulsi sunt. Posuerunt me in lacu inferiori: in tenebrosis et in umbra mortis. Super me confirmatus est furor tuus: et omnes fluctus tuos induxisti super me. Longe fecisti notos meos a me: posuerunt me abominationem sibi. Traditus sum et non egrediebar: oculi mei languerunt pre inopia. Clamaui ad te domine: tota die expandi ad te manus meas. Nunquid mortuis facies mirabilia: aut medici suscitabunt et confitebuntur tibi? Nunquid narrabit aliquis in sepulchro misericordiam tuam: et veritatem tuam in perditionem? Nunquid cognoscentur in tenebris mirabilia tua:

et iusticia tua in terra obliuionis. Et ego ad te domine cla mavi: et mane oratio mea preueniet te. Ut quid domine repellis orationem meam: auertis faciem tuã a me. Pauper sum ego et in laboribus a iuuentute mea: exaltatus autem humiliatus sum et conturbatus. In me trãsierunt ire tue: et terrores tui conturbauerunt me. Circumdederunt me sicut aqua tota die: circumdederũt me simul. Elõgasti a me amicum et proximum: et notos meos a miseria. Gloria patri et filio et spiritui sãcto. Sicut erat in pricipio et nunc ⁊ semper et in scl̃a sc̃. amẽ. Deinde in dorso int lumbos maris: vel super vmbilicum mulieris ita dicens.

Per istam vnctionem et suam piissimam misericordiam indulgeat tibi dominus quicquid peccasti per illicitas cogitationes et per ardorem libidinis. Rn̄. Amen. Tunc erigens se sacerdos lauat manus suas cum sale et aqua in vase quo stuppe olei que igne crementur et i cimiterio fodiantur. Postea dicat sacerdos sup infirmum benedictionem hoc modo

In nomine patris et filii et spiritussancti sit tibi hec olei vnctio ad purificationem mentis et corporis: ad munimen et defensionem contra iacula immundorum spirituum. Respõsoriũ Amen. Sequatur psalmus

Domine clamaui ad te exaudi me: intende voci mee cum clamauero ad te. Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo: eleuatio manuum mearum sacrificium vespertinum. Pone domine custodiam ori meo: et hostium circunstantie labiis meis. Non declines cor meum in verba malicie ad excusandas excusationes in peccatis. Cum hominibus operantibus iniquitatem: ⁊ non communicabo cum electis eorum. Corripiet me iustus i misericordia et increpabit me: oleum autem peccatoris non impinguet caput meum. Quoniam adhuc et oratio mea in beneplacitis

eorum: absorpti sunt iuncti petre iudices eorum. Audient verba mea quoniam potuerunt: sicut crassitudo terre eru pta est super terram. Dissipata sunt ossa nostra secus in fernum: quia ad te domine domine oculi mei in te speraui non auferas animam meam. Custodi me a laqueo quē statuerunt michi: z a scandalis operantium iniquitatem. Cadent in retiaculo eius peccatores: singulariter sum e go donec transeam. Gloria patri. Deinde dicat sacerdos Dominus vobiscum. et Oremus. Oratio.

Domine deus saluator noster qui es vera salus et medicina: a quo omnis sanitas et omne medica mentum venit: quiqꝫ nos apostoli tui iacobi documento instruxisti vt languentes olei liquore orantes tangerem⁹: respice propicius super hunc famulum tuum. N. quem languor cruciat ad exitum / et virium defectus protrahit ad occasum / medela gratie tue saluti restituat castigatum extingue in eo clementissime deus omnium febrium est⁹ / dolorum stimulos: et cunctorum languorum cruciatus: viscerum quoqꝫ et secretorum interna medicina: atqꝫ me dullarum discrimina sana compagum etiam et artuum dele cicatrices veteres: et acerbas compesce passiones refor metur in eo carnis ac sanguinis quam creasti perfecta ma teries: sicqꝫ illū iugiter tua pietas tueat vt nec ad corruptio nem aliquando sanitas / nec ad perditionem perducat infirmitas: sed fiat illi hec sacra olei peruncti o concita morbi presentis et languoris expulsio: et peccatorum om nium exoptata remissio Per te saluator mundi. Qui cum deo patre et spiritu sancto viuis et regnas deus per omnia secula seculorū. Amen. Facta vnctione vt predictū est expe diens erit vt sacerdos ante communionem inquirat ab in firmo an aliqua alia pctā sibi ad memoriam occurrant de quibus non erat confessus. nam posset esse q' per preces et

deuotas orōnes sacerdotis siue aliorum: deus cor infirmi
illustraret et daret ei gratiam verius et plenius confitēdi.
Et postea interroget eum sacerdos si recognoscat corpus
et sanguinem dñi nostri iesu xpi sic dicendo. **Frater credis
q sacramentum qd tractatur i altari sub forma panis est
verū corpus et sanguis domini nostri iesu xpi?** Respōdeat
infirmus. **Credo** Deinde cōmunicet infirmus: nisi prius
cōmunicatus fuerit: et nisi de vomitu vel alia irreuerentia
probabiliter timeatur: in quo casu dicat sacerdos infirmo
**Frater in hoc casu sufficit tibi vera fides et bona volūtas:
tantum crede et manducasti.** Et nota q sacerdos infirmū
cōmunicandus stola induetur. Unde cōicans sacerdos in
firmū dicat. **Corpus domini nr̄i iesu xpi custodiat corpus
tuum et animā tuā in vitā eternam. Amen.** Deinde dicat
sacerd. sine **Dñs vobiscum.** sed tm̄ cum **Oremus.** orōnē
sequētē: que nō dicatur nisi tm̄ qū infirmus cōicat. Oratio.
Domine sancte pater oīps eterne deus te fideliter de
precamur: vt accipienti huic fratri nostro N. sacro
sāctum corpus et sanguinē filii tui domini nr̄i iesu christi:
tam corporis q anime sit salus. Amē. Deīde sequatur. psal.
Lauda aīa mea dominū laudabo dñm i vita mea:
psallam deo meo q diu fuero Nolite confidere in
principibus: nec in filiis hominū in quibus non est salus.
Exibit spūs eius et reuertetur in terram suam: in illa die
peribunt omnes cogitationes eorū. Beatus cuius deus
iacob adiutor eius spes eius in domino deo ipsius q fecit ce
lum et terrā/ mare et omnia que in eis sunt. Qui custodit
veritatē in seculū facit iudicium iniuriam patientibus dat
escā esurientibus. Dominus soluit cōpeditos: dominus il
luminat cecos. Dñs erigit elisos: dominus dirigit iustos
Dñs custodit aduenas pupillum et viduam suscipiet: et
vias peccatorum disperdet Regnabit dominus in secula

deus tuus syon: in generatione et generationem. Gloria patri. Quo finito dicat sacerdos. Oremus. Oratio.

Deus qui peccatores et scelerũ onere vulneratos sacerdotibus tuis ostendere iussisti: deus qui discipulis tuis manus super infirmos vt bene haberent ponere precepisti. Deus qui per apostolorum tuorum manus ĩfirmos sacro oleo vngere/ et pro eis orare docuisti. Deus qui per impositionẽ manuũ sacerdotũ cũ sancti nominis tui inuocatione peccata relaxare voluisti: exaudi orationes nostras et da huic famulo tuo N. ĩfirmitatis noxa oppresso: per hoc sacrosanctum mysterium quod nos indignos famulos tuos agere voluisti remissionem omniũ peccatorum: quatenus per hãc sacrati olei vnctionem/ corporis et sãguinis tui susceptionem atq; manus nostre impositionem cuncta ei facinora spiritus sancti gratia relaxentur/ sanitas anime et corporis restituatur: vt non ei plus noceat conscientie reatus ad penam: ꝙ indulgentia tue pietatis ad emendationem prosit et veniam te concedẽte saluator mundi. Qui viuis et regnas cum deo patre in vnitate eiusdem. &c. Deinde benedicat sacerdos infirmum in dicens sic. Benedicat ✠ te deus pater: qui in principio cũcta creauit. ℟. Amen. Et sic respondeatur ad singulas benedictiones. Sanet te dei filius. Amen. Illuminet te spiritus sanctus. Amen. Corpus tuum custodiat. Amen. Animam tuam saluet. Amẽ. Cor tuum irradiet. Amẽ. Sensum tuum dirigat: ⁊ ad supernam patriam te perducat qui in trinitate perfecta viuit et regnat deus. Per omnia secula seculorum. Amen. Alia benedictio.

Bene ✠ dicat te deus celi. Amen. Adiuuet te christ' filius dei. Amen. Corpus tuum in suo sancto seruitio custodiri et conseruari faciat. Amen. Mentem tuam illuminet. Amen. Sensum tuum custodiat. Amen. Gra

tiam suā ad profectū aīe tue in te augeat. amē. Ab oī malo te liberet. amē. Oīa pctā tua deleat. amen. Dextera sua te defendat. amē. Qui sctōs suos semper adiuuat ipse te adiuuare et cōseruare dignetur. Qui vi. ⁊ reg. deꝰ. Alia bñd.

Bene ✠ dicat te deus pater qui i principio cuncta creauit. Bñ ✠ dicat te dei filius qui de supernis sedibus ꝓ nobis saluādis descēdit et crucem subire nō recusauit. amen. Bene ✠ dicat te spūssāctus qui in similitudine colūbe in flumine iordanis in xpo requieuit. amē. Ipse⁊ te in trinitate sctificet quē oēs gētes venturū expectant ad iudicium. Qui cum deo patre et eodē spūsctō. Finito hoc officio cōuenienter dici poterunt ab infirmo languente in extremis si placeat or. subscripte vel earū aliqua videlz. ps. Miserere. Itē ps Deus in noīe. Itē v. Suscipe me scdm eloquium tuum et viuā: et non cōfundas me ab expectatione mea: et que est expectatio mea nonne dñs. vel sic. Dñe iesu xpe suscipe spiritū meum. Itē Deꝰ propicius esto michi peccatori. Itē v. In manus tuas dñe cōmendo spiritū meum redemisti me dñe deus veritatis. Itē v. Delicta iuuentutis mee ⁊ ignorantias meas ne memineris. Item v. Ab occultis meis munda me domine. Item v. Ne proiicias me domine in tempore senectutis cum defecerit virtus mea ne derelinquas me. ¶ Sciendum est autem ꝙ non licet alicui ministrare sacramentū vnctionis extreme nisi tātum sacerdoti. vnde si aliquis non sacerdos attentaret hoc facere: nichil faceret consecratio ¶ Loca vero vngenda sunt supradicta et non alia nisi in mutilatis: in quibus debent inungi loca magis propinqua ¶ Et notandum est ꝙ si sacerdos iam aliquibus partibus inunctis aliis restantibus ad vngendum defecerit/ partes cū vncte nō sint iterato vngende/ sed que restant vnctiones vngēde per sacerdotem aliū compleantur ¶ Potest enim sacerdos vno

clerico presente infirmum inungere: et etiam sine clerico in necessitatis articulo. Moneant frequenter sacerdos parrochianos suos q omnes .xiiii. annorum et amplius se exhibeat ad sacramentum vnctionis extreme suscipiendu qn metus mortis imminet. ¶ Doceat etia eos q hoc sacramentu licite potest iterari sine aliqua sui iniuria vnde quotiens homo couualuerit et noua infirmitas iterato superuenerit: ex qua fuerit metus mortis: potest idem homo in vnaquaq huiusmodi ifirmitate inugi. ¶ In eadem quoq infirmitate hoc sacramentu iterari potest: nam in egritudine diuturna debet fieri qn videt deducere ad morte. Et si illum articulu euadat eadem ifirmitate durate: etiam postea ad statu simile reducat. iterum potest inugi: quia alius est infirmitatis status: licet sit eadem ifirmitas: et si quis post hoc sacramentum couualuerit: nichilominus ad opus coniugale et ad omne opus honestum licite poterit reuerti. ¶ Hoc sacramentu no est coferedum euntibus ad bellu vel ad duellu: pegrinis aut nauigantibus vel his qui statim occidedi sut. Similit pueri/ frenetici/ furiosi vl aliq alii huiusmodi alienationem metis patietes: eo q debitam discretione deuotiois et vere penitentie non habeant ad hoc sacramentum no admittantur nisi forte ipsi frenetici furiosi vel amentes in sana mete constituti hoc sacramentum petierint vel alias ate huiusmodi passione seu metis alienationem de sua salute fuerint solliciti: tunc nichilominus consulitur hoc sacramentunn eis fiducialiter ministrari. In consti. lambeth. p. cap. vlt. ¶ Nota q tempore interdicti no debet coferri sacramentum vnctionis extreme nec alia sacramenta. exceptis baptismo/ confirmatione/ penitentia et viatico existentibus in articulo mortis tantum conferendo.

¶ Cum vero anima in exitu seu dissolutioe corporis visa fuerit laborare: percutiatur tabula minute et acriter: et tuc

oẽs clerici cũ summa velocitate accurrant & dicant. **Credo in vnũ.** sequitur qȝ missa spõsal. deinde dicãt. septẽ psal. penitẽ. cũ. **Gll apki.** vtš. Quibus dictis subiũgat hoc cpm.

Parce domine parce famulo tuo quem redimere dignatus es precioso sanguine tuo ne ĩ eternum irascaris ei. Hoc capitulum dicatur tribus vicibus tam a sacerdote q̃ a toto conuentu: ita tamen q̃ sacerdos prius dicat: et conuentus repetat. Deinde dicatur sequens letania sine nota hoc modo.

Pater de celis deus: miserere aĩe famuli tui. Fili redẽptor mundi deus: mise. a. fa. t. Spũs sctẽ deus: mise. a. fa. t. Sancta trinitas vnus deus: mi. a. fa. t. Sancte sãctorũ deus: mise. Qui es trinus et vnus deus: mise. Sãcta maria intercede pro aĩa eius. Sctã dei genitrix intercede. Sctã virgo virginũ inter. Sancte michael iter.

Sancte gabriel. inter.
Sancte raphael inter
Oẽs scti angeli et archangeli: intercedite pro aĩa eius.
Oẽs sancti beatorũ spirituũ ordines: intercedite ꝑ aĩa eiꝰ
Sctẽ iohãnes baptista inter
Oẽs sãcti patriarche et prophete: intercedite ꝑ aĩa eius.
Sancte petre inter
Sancte paule inter
Sancte andrea inter
Sancte iacobe inter
Sancte iohannes inter
Sancte philippe inter
Sancte iacobe inter
Sancte bartholomee inter
Sancte mathee inter
Sancte thoma inter
Sancte symon inter
Sancte iuda inter
Sancte mathia inter
Sancte marce inter.
Sancte luca inter
Sancte barnaba inter
Oẽs sãcti apostoli et euangeliste. itercedite ꝑ aĩa eius.
Oẽs sancti discipuli dñi et ĩnocẽtes: intercedite ꝑ aĩa eiꝰ
Sancte stephane inter.
Sancte line inter.
Sancte clete inter
Sancte clemens inter
Sancte corneli inter

Sancte laurenti Inter
Sancte sixte inter
Sancte vincenti inter
Sancte georgi inter
Sancte fabiane inter
Sancte sebastiane inter
Sancte albane int̃
Sancte edmũde int̃
Sancte blasi int̃
Sctẽ dyonisi cũ so.t. int̃
Sctẽ eustachi cũ so.t. int̃
Sctẽ geruasi inter
Sancte prothasi inter
Sancte cosma inter
Sancte damiane iter
Scti iohẽs ⁊ paule inter
Sancti crispine et crispinia-
ne. Intercedite pro aĩa eius.
Oẽs scti martyres Int̃
Sancte benedicte int̃
Sancte siluester int̃
Sancte nicolae int̃
Sancte martine int̃
Sancte hylari inter
Sancte ambrosi inter
Sancte hieronime int̃
Sancte augustine iter

Sancte birine inter
Sancte swithine inter
Sancte athelwolde int̃
Sancte dũstane inter
Sancte cuthberte inter
Sancte leonarde int̃
Sancte egidi int̃
Oẽs scti ꝯfessores int̃.
Oẽs sci mona. ⁊ heremite it̃
Sctã maria magd. int̃
Sãcta maria egyptiaca it̃
Sctã felicitas iter
Sancta perpetua iter
Sancta cecilia iter
Sancta lucia inter
Sancta agatha Int̃
Sancta agnes inter
Sancta fides inter
Sctã katherina inter
Sctã scolastica inter
Sancta iuliana inter
Sancta margareta inter
Sancta anastasia int̃
Sancta petronella iter
Sancta editha iter
Sancta brigida inter
Oẽs sctẽ virgines inter

Oẽs scti. intercedite p aĩa eius. Propicius esto parce ⁊ di
mitte ei oĩa pctã sua domine. Ab omni malo. libera et de
fende animã eius domine. Ab hoste iniquo. libera ⁊ defẽ
de animã eius domine. Ab insidiis ⁊ laqueis dyaboli. li
be. ⁊ defẽ. a. e. d. Ab incursu malignorum spirituum. libe.

A timore inimicorum. libe. Ab ira tua. li. A dānatione perpetua. li. A penis inferni. li. A periculo mortis. libera A pōdere pctōrū. li. Per immensam pietatē tuā. li. Per mysterium sctē incarnationis tue. li. Per sanctam circūcisionē tuā. li. Per sanctam apparitionem tuā. li Per baptismū tuum. li. Per ieiunium tuū. li. Per passionē et crucem tuam. li. Per piissimā mortem tuā. li. Per gloriosā resurrectionē tuam. li Per admirabilē ascēsionem tuam li. Per aduentum sancti spūs paracliti. li. Per intercessionem oīum sanctorum tuorum. li. In die iudicii li. et de. aīa eius dñe. Peccatores. te rogamus audi nos. Ut animā famuli tui de principibus tenebrarum et de locis penarū liberare digneris. te. Ut ab inferorum cruciatibus liberare digneris. te. Ut cūcta eius peccata obliuioni perpetue tradere digneris. te. Ut ei oēs lubrice temeritatis offensas dimittere digneris. te. Ut delicta iuuētutis ei⁹ & ignorantias non reminiscaris. te. Ut quicquid viciorum fallēte dyabolo & propria iniquitate atq; fragilitate cōtraxit: clementer indulgere digneris. te. Ut eum in pacis ac lucis regione constituere digneris. te. Ut ei gaudium et exultationem in regno tuo cum sanctis et electis tuis donare digneris. te. Ut nos exaudire digneris. te rogamus Fili dei: te rogamus audi nos. Agnus dei qui tollis peccata mundi miserere anime eius. Christe iesu miserere anime eius. Agnus dei qui tollis peccata mūdi dona ei pacem eternamq; felicitatem et gloriam sempiternam. Amē

Proficiscere anima christiana de hoc mundo in nomine dei patris omnipotentis qui te creauit. Amē In nomine iesu christi filii eius qui pro te passus est. Amē In nomine spiritus sancti qui in te effusus est. Amen. In nomine angelorum et archangelorum. Amen. In nomine thronorum et dominationum. Amen. In noīe

principatuum et potestatum et omnium celestium virtutum. Amē. In noīe cherubin et seraphin. Amē. In noīe patriarcharum et prophetarum. Amen. In noīe apostolorum et martyrum. Amē. In noīe cōfessorum et epyscoporum. Amē. In noīe sacerdotum ꝛ leuitarum et omniū ecclesie catholice graduum. Amē. In noīe monachorum et anachoritarum. Amen. In nomine virginum et fidelium viduarum hodie in pace locus tuus fiat et habitatio tua in celesti hierusalem. Amen. Oremus. Oratio.

Suscipe itaqꝫ dn̄e seruū tuum ī bonū ꝛ lucidum habitaculum tuum. amē. Libera dn̄e aīam serui tui ex oībus periculis infernorū ꝛ de locis penarum ꝛ de oīb⁹ doloribus tribulationum. amē. Libera dn̄e animā serui tui sicut liberasti enoch et heliā de morte communi. amen. Libera domine animā serui tui sicut liberasti loth de sodomis et de flama ignis. amen. Libera domine aīam serui tui sicut liberasti ysaac de manibus patris sui abrahe. amē. Libera domine animā serui tui sicut liberasti moysem de manu pharaonis. amē. Libera domine aīam serui tui sicut liberasti iob de passionibus suis. amen. Libera domine aīam serui tui sicut liberasti dauid de manu golie et de manu saul regis. amen. Libera dn̄e animam serui tui sicut liberasti danielem de lacu leonum. amē. Libera domine animam serui tui sicut liberasti tres pueros de camino ignis ardentis. amen. Libera dn̄e animam serui tui sicut liberasti susānam de falso crimine. amē. Libera dn̄e animam serui tui sicut liberasti petrū ꝛ paulū de vinculis. amē. Sicut liberasti sanctos seruos tuos de tormētis: sic liberare digneris aīam serui tui de gehenne incendiis ꝛ ab oībus āgustiis. Amē. Sequat̄ cōmēdatio aīarū et dicat̄ ī camera vel ī aula sine nota iuxta corp⁹: et omnia subseq̄nter similiter vsqꝫ ad ꝓcessionē ad hoīem mortuū

suscipiendum. Post cōmendationē sequatur ℞. Subuenite sancti dei occurrite angeli dn̄i suscipientes animā eius. Offerentes eam in cōspectu altissimi. ℣. Suscipiat te xp̄s qui vocauit te et in sinu abrahe angeli deducant te. Offerentes. sequatur oratio sine Dn̄s vob. ꝛ sine Oremus. Oro.

Tibi dn̄e commendamus aīam famuli tui. N. vt defunctus seculo tibi viuat: et que per fragilitatē mundane conuersationis peccata admisit tu venia misericordissime pietatis absterge. Per christum dominum nostrum. Amen Oremus. Oratio

Misericordiam tuā dn̄e scte̅ pater omp̄s eterne deus pietatis affectu rogare ꝓ aliis cogimur: qui ꝓ nostris supplicare pctis nequaq̄ sufficimus: tamē de tua cōfisi gratuita pietate et inolita benignitate clemētiam tuam deposcimus: vt animam famuli tui. N. ad te reuertentem cum pietate suscipias: assit ei angelus testamenti tui michael: et per manus sctōꝝ angeloꝝ tuoꝝ in sinu abrahe patriarche tui eam collocare digneris. quatenus liberata de principibus tenebrarum et de locis penarum / nullis iam primeue natiuitatis vel ignorantie / aut proprie iniquitatis seu fragilitatis confundatur erroribus: sed potius agnoscatur a tuis ꝛ sancte beatitudinis requie perfruatur / atq; cum magni iudicii dies aduenerit: inter sanctos et electos tuos aggregata / gloria manifeste contemplationis tue perpetuo satietur. Per xp̄m dn̄m. ā. Suscipiat te christus qui vocauit te et in sinu abrahe angeli deducant te. ps. In exitu. totus ps. dicatur sine Gloria patri. vt inferius patebit. scilicet in officio sepulture. Quo finito dicat sacerdos. Dominus vobiscum. et Oremus. Oratio.

Omp̄s sempiterne deus qui humano corpori aīam ad similitudinē tuā inspirare dignatus es: dū te iubēte puluis in puluerem reuertitur: tu ymaginē tuā cū sanctis

et electis tuis eternis sedibus precipias sociari: eamque ad te reuertentem de egypti partibus blande leniterque suscipias et angelos tuos sanctos ei obuiam mittas: viamque illi iusticie demonstra: et portas glorie tue illi aperi: repelle quesumus ab ea omnes principes tenebrarum: et agnosce depositum fidele quod tuum est. Suscipe domine creaturam tuam non ex diis alienis creatam sed a te solo deo viuo et vero: quia non est alius deus preter te domine: et non est secundum opera tua. letifica clementissime pater animam serui tui. N. et clarifica eam in multitudine misericordie tue. ne memineris quesumus iniquitatum eius antiquarum et ebrietatum quas suscitauit feruor mali desiderii. licet enim peccauerit: tamen te non negauit. sed signo fidei insignitus/te qui omnia et eum inter omnia fecisti fideliter adorauit. Qui viuis et regnas deus. Per omnia secula seculorum. Amen. an. Chorus angelorum. ps.

Dilexi quoniam exaudiet dominus vocem orationis mee. Quia inclinauit aurem suam michi: et in diebus meis inuocabo. Circundederunt me dolores mortis: et pericula inferni inuenerunt me. Tribulationem et dolorem inueni: et nomen domini inuocaui. O domine libera animam meam misericors dominus et iustus: et deus noster miseretur. Custodiens paruulos dominus: humiliatus sum et liberauit me. Conuertere anima mea in requiem tuam: quia dominus benefecit tibi. Quia eripuit animam meam de morte oculos meos a lacrimis pedes meos a lapsu. Placebo domino: in regione viuorum. ps

Credidi propter quod locutus sum: ego autem humiliatus sum nimis Ego dixi in excessu meo: omnis homo mendax. Quid retribuam domino pro omnibus que retribuit michi? Calicem salutaris accipiam: et nomen domini inuocabo. Vota mea domino reddam coram omni populo eius: preciosa in conspectu domini mors sanctorum eius. O domine quia ego seruus tuus: ego

seruus tuus et filius ancille tue. D irupisti vincula mea tibi sacrificabo hostiā laudis: et nomē domini inuocabo. Uota mea domino reddam in conspectu omnis populi eius: i atriis domus domini in medio tui hierusalem. Ps.

Laudate dominum omnes gentes: laudate eū omnes populi. Quoniam confirmata est super nos misericordia eius: et veritas domini manet in eternū. Ps.

Confitemini domino quoniā bonus: quoniam: in seculum misericordia eius. D icat nunc israel qm̄ bonus: quoniam i seculum misericordia eius. D icat nūc domus aaron: quoniam in seculum misericordia ei⁹. D icant nūc qui timent dominū: quoniā in seculū misericordia eius. D e tribulatione īuocaui dominum: et exaudiuit me i latitudine dominus. D ns michi adiutor: nō timebo qd faciat michi homo. D omin⁹ michi adiutor: et ego despiciam inimicos meos. B onū est cōfidere in dño: q̄ confidere in homine. B onum est sperare in dño: q̄ sperare in principibus. O mnes gentes circuierunt me: et in nomine domini quia vltus sum in eos. C ircundantes circūdederunt me: et in noīe domini quia vltus sum in eos. C ircūdederūt me sicut apes et exarserunt sicut ignis in spinis et in nomine domini quia vltus sū in eos. I mpulsus euersus sum vt caderē: ⁊ domin⁹ suscepit me. F ortitudo mea et laus mea domin⁹: et factus est michi in salutē. V ox exultationis et salutis: in tabernaculis iustorum. D extera dñi fecit virtutē dextera domini exaltauit me: dextera dñi fecit virtutem. N on moriar sed viuam et narrabo opera domini. C astigans castigauit me domin⁹: ⁊ morti non tradidit me. A perite michi portas iusticie et ingressus in eas cōfitebor domino: hec porta dñi iusti intrabūt in eam. C ōfitebor tibi dñe quoniā exaudisti me: ⁊ fctūs es michi in salutē. L apidem quē reprobauerūt edificātes hic fact⁹

est in caput anguli. A domino factum est istud: et est mirabile in oculis nostris. Hec est dies quam fecit dominus: exultemus z letemur in ea. O domine saluum me fac o domine bene prosperare: benedictus qui venit in nomine domini. Benediximus vobis de domo domini: deus dominus et illuxit nobis. Constituite diem solennem in condensis: vsqz ad cornu altaris. Deus meus es tu et confitebor tibi: deus meus es tu et exaltabo te. Confitebor tibi domine quoniam exaudisti me: et factus es michi in salutem. Confitemini domino quoniam bonus: quoniam in seculum misericordia eius. Ps. Beati immaculati. vsqz ad Ad dominū cum tribularer. sine Gloria patri. Finitis psalmis incipiatur an. Chorus angelorum te suscipiat: et in sinu abrahe collocet te: vt cum lazaro quōdam paupere eternā habeas requiē. qua finita dicat sacerdos Oremus. or.

Piri vulneris nouitate percussi et quodāmodo cordibus sauciati misericordiam tuam mundi redemptor flebilibus vocibus imploramus: vt cari nostri. N. animam ad tuam clementiam qui fons es pietatis reuertentem blande leniterqz suscipias: et si quas illa ex carnali cōmoratione extraxit maculas: tu deus solita bonitate clementer deleas/pie indulgeas/obliuioni imperpetuum tradas atqz hanc laudem tibi cum ceteris reddituram et ad corpus proprium quandoqz reuersuram: sanctorum tuorum cetibus aggregari precipias. Qui cum deo patre et spiritu sācto. Hic rogat sacerdos orare pro eo ita dicens. Pro anima N. et pro animabus oīm fideliū defūctorum. Pater noster. Et ne nos. Sed li. Requiē eternam do. eis do. Et lux perpetua. A porta inferi. Erue dñe. Non intres in iudicium cū seruo tuo domine. Quia nō iustificabitur in cōspectu tuo

Partem beate re- (ois viuēs. Dñs vobiscum. Oremus
surrectionis obtineat: vitamqz eternam mereatur

habere in celis. Per te saluator mũdi q̄ cũ patre et spũ sancto viuis ꝛ regnas deus per oia scl'a seculoꝝ. Amē. Oremꝰ

Deus cui soli competit medicinā prestare post mortem: tribue quesumꝰ vt aīa famuli tui N. terrenis exuta contagiis: in tue redemptionis parte numeretur.

Absolue q̄s dñe aiam famuli tui N. ꝛ aīas omniũ fidelium defunctoꝝ ab omni vinculo delictorum: vt in resurrectionis gloria inter sanctos et electos tuos resuscitati respirent. Per christum dominum nostrũ. Amen

Deinde si corpus regis inuncti fuerit qui migrauit ex hoc seculo: primo a suis cubiculariis corpus eiusdē aqua calida siue tepida lauetur. Deinde balsamo cum aromatibus lingatur per totum / ꝛ postea in panno lineo cerato inuoluatur. ita tamen q̄ facies et barba illius tantum pateant: et circa manus ꝛ digitos ipsius dictus pannus ceratus sit depositus: vt quilibet digitus cum pollice vtriusq̄ manꝰ singulatim insuatur per se acsi manus eius cirotecis lineis essent cooperte. Deinde corpus induatur tunica vsq̄ ad talos longa: et desuper pallio regali adornetur. Barba vero ipsius decēter componatur super pectꝰ illius: ꝛ postmodum caput cum facie ipsius sudario serico cooperiatur ac deinde corona regia aut diadema capiti eiusdem apponatur. Postea induantur manus eius cirotecis cum aurofragiis ornatis: et in medio digito dextre manus imponatur anulus aureus aut deauratus: et in dexteram manu sua ponatur pila rotunda deaurata: in qua virga deaurata sit fixa a manu ipsius vsq̄ ad pectus protensa: in cuius virge summitate sit signum dominice crucis quod super pectus eiusdem principis honeste debet collocari. In sinistra vero manu sceptrum deauratum habeat: vsq̄ ad aurem sinistram decenter protensum: ac postremo tibie et pedes ipsius caligis sericis et sandaliis induantur

duãtur. Denique dictus princeps ita adornatus cum regni sui pontificibus ꝛ magnatibus ad locum quem pro sua sepultura prius elegerit cum omni reuerentia deferat ꝛ cum exequiis regalibus honestissime tradatur sepulture.
¶ Si vero corpus alterius fuerit: tunc tm̄ lauetur corpus aqua tepida vel calida si placeat: ꝛ postea lintheamine mun do honeste inuoluatur ꝛ in feretro locetur: clericis interim dicentibus vesperas de die et de sctā maria / et postea vigi. mortuorum vt infra patebit. Quibus dictis dicāt sine nota ps. sequen. videlicet ps. Uerba mea. ps. Dñe ne in furore. i. quere hos ps̄os infra in vigi. mortuor. In .i. noc. ps. Dilexi. ps Credidi. quere vtrosq̄ ps. De profundis ps Uoce mea quere infra post laud. mort. quibus finitis dicatur. añ Requiem eternā dona eis dñe: et lux perpetua luceat eis. Kyriel. Xpel. Kyriel. Pr̄ nr̄. Et ne nos. Sed libe. Requiē eternā. Et lux perpe. A porta inferi. Erue dñe. Non intres i iudicium. Quia non iustificabitur. Dñs vobiscū. Oremus
Suscipe dñe aīam famuli tui. N. Ad te reuertentem veste quoq3 celesti indue eam et laua eam sctō fonte vite eterne: vt inter gaudentes gaudeat: et inter sapientes sapiat: et inter martyres coronata incedat: ꝛ inter patriarchas et prophetas proficiat: ꝛ iter apostolos christum sequi studeat: ꝛ inter angelos et archangelos claritatem dei videat: et inter paradisi rutilos lapides gaudium dei possideat / noticiam mysteriorum dei agnoscat: et inter cherubin et seraphin claritatem dei videat: et inter viginti quattuor seniores cantica canticorum audiat: et inter lauantes stolas suas in fonte luminis vestem lauet. et inter pulsantes portas celestis hierusalem apertas reperiat / et inter videntes deum facie ad faciem videat: et inter cantātes canticum nouum cantet. et inter audientes celestem sonum audiat. Per xp̄m dominū nostrū. Sequat alia oro.

Suscipe domine animam famuli tui .N. quam de ergastulo huius seculi vocare dignatus es: et libera eam de principibus tenebrarum et de locis penarum: vt absoluta omni vinculo peccatorum: quietis ac lucis eterne beatitudine perfruatur: et inter sanctos et electos tuos in resurrectionis gloria resuscitari mereatur. Qui cum deo patre. et cetera. Anima eius et anime omnium fidelium defunctorum per dei misericordiam requiescant in pace. Amen. Deinde deportetur corpus ad ecclesiam: ibidem vel in cimiterio humandum. ¶ Quando deportari debet corpus defuncti ad ecclesiam: in primis sumat sacerdos spiculam ꝛ aspergat aquam benedictam super corpus examine interim dicendo psalmum De profundis quo dicto sequatur Kyrieleyson. Christe eleyson. Kyrieleyson. Pater noster. Et ne nos. Requiem eternam dona eis domine. A porta inferi. Credo videre. Dominus vobiscum. Oremus. oratio. Inclina domine. et oratio. Fidelium deus. et finiatur sub vna conclusione sic. Qui cum deo patre. et cetera. Requiescant in pace. Amen Si vero fuerit corpus mortuum cum processione suscipiendum: tunc eodem modo ordinetur processio sicut in simplicibus dominicis: preter ꝙ in hac processione sacerdos et ministri eius in albis cum amictibus induti incedant: chorus autem in capis nigris quotidie. Et cum ad locum destinatum peruenerit processio: cadauer ipsum sacerdos aqua benedicta aspergat: et postea thurificet interim dicendo psalmum. De profundis. vt supradictum est. Deinde in redeundo dū deportatur corpus ad eccl. cantet sequens ān. cāto. sci. ān.

angeli domi ni suscipientes animam e-

ius offerentes e am in conspe ctu

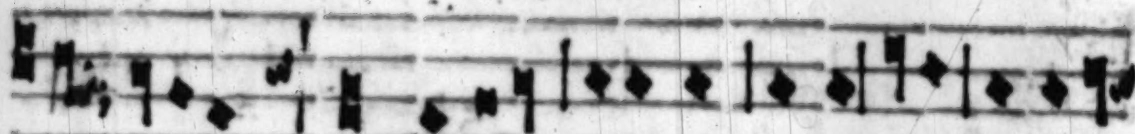
al tissimi. ver. Suscipiat te christus qui vocauit te

et in sinu abrahe angeli deducant te. repetat. a. Subuenite deinde dicat ps. De pfun-dis et post vnu queq; ver. repet. a. et postea si necesse fuerit dicatur eodem ordine ps. In exitu. require postea in offi. sepul. dein i itroitu cimiterii vel citius inchoetur R. Libera me dne. et dicatur cu hoc. ver. tm Dies illa. require in Dirige an laud. Nunq portetur ei corpus alicuius defuncti circa cimiteriu: sz directe i eccliam et si corp9 canonici vl alteri9 magnatis fue. i chor deferatur: sinan extra cor i ecclia p9 or. reliquatur

In itroitu ecclesie dicitur hec an. cantore incipiente. an.

In paradisum deducant te angeli in suum couentum su

scipiant te martyres et perducant te in ciuitatem sanctam

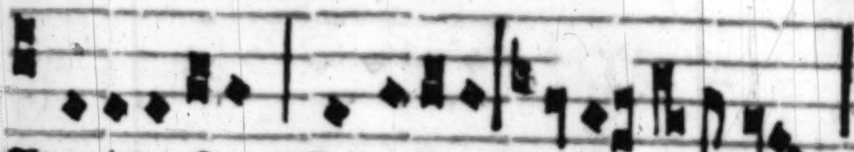


hierusalem. ℣. Requiem eternam dona eis domine



et lux perpetua luceat e is

Repetatur antiphona. In paradisum. Qua finita sequatur.



Kyrieleyson. Xpeleyson. Kyrie leyson

Deinde aspergat sacerdos aqua benedicta corpus defuncti et thurificet: rogans astantes orare pro anima defuncti ita dicens. Pro anima N. et pro animabus omniū fidelium defunctorū. Pater noster. Et ne nos. A porta inferi. Non intres in iudicium. Quia non iustificabitur. Dominus vobiscum. Oremus. Oratio.

Suscipe domine seruū tuū in bonū habitaculū: et da ei requiem in regno celesti hierusalem vt in sinu abrahe patriarche tui collocatus resurrectionis diē prestoletur: et inter resurgentes ad gloriam resurgat: et cum benedictis ad dexteram dei venientibus veniat: et cum possidētibus vitam eternam possideat. Per xpm. Anima eius et anime omniū fidelium defunctorū per dei misericordiam in pace requiescant. Amen. Deinde dicantur solenniter vigilie mortuorum: et postea complet. de die more solito.

¶ Ubi vero in die sepulture deportet corpus ad ecclesiam tūc immediate post p̄dictā or̄o. Suscipe dn̄e. dicat cōmendatio animarū solēniter vt infra post vigilias mortuorū patebit: et finito p̄s. Domine probasti. statim incipiatur missa pro defunctis. Deinde exeat sacerdos cum stola et aqua benedicta ad locum vbi sepeliendus est mortuus

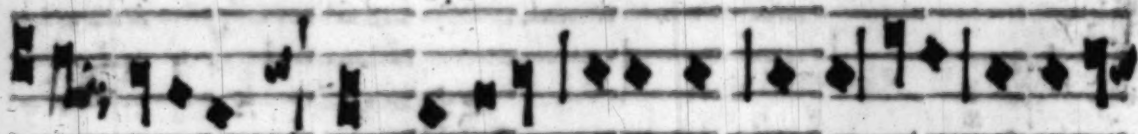
et signo crucis signet locum: et postea aspergat aquam benedictam. Deinde accipiat sacerdos fossorium vel aliud instrumentum et aperiat terram in modum crucis ad longitudinem et latitudinem corporis defuncti dicens.

Aperite michi portas iusticie & ingressus in eas confitebor domino: hec porta domini iusti intrabunt in eam.

Dicantur autē vigilie mortuorum quotidie cū missa in cap. in crastino usq̄ ad vigiliam natiui. dn̄i nisi in festis. ix. lec. et a crastino oct. epyphie usq̄ ad terciā fer. ante pascha: et in ipa tercia fer. fiāt vigilie mortuor̄ cū. ix. lectiōibus in cōuētu cū missa in crastio nisi aliquod dup. festū impediat: & tunc fiat predictum seruitiū in aliqua die precedenti ipsius ebdomade que ad hoc vacauerit: videlicet in dominica vel in. ii. fer. et sic cōpleat seruitium mortuorū usq̄ ad oct. pasche nisi corpus presēs forte cōtigerit.

¶ Post octauas vero pasche non fit seruitium mortuorū in conuentu nisi corpus presens affuerit vel dies anniuersarius vel dies tricēnalis contigerit usq̄ in crastinum sancte trinitatis. In crastino autem sancte trinitatis et ab hinc quotidie fiant vigilie mortuorum usq̄ ad aduentum domini nisi per octa. assumptionis et natiuitatis beate marie et dedicationis ecclesie. ¶ Canonico vero defuncto statutum est triginta dierum in conuentu obsequium fieri: et triginta psalteria separatim a quocunq̄ presbytero vnūquemq̄ presbyterorum ac reliquos vero cuiuscunq̄ ordinis sint viginti psalteria cantare: et ab vnoquoq̄ in ebdomada sua priuatim eius anniuersariū celebrare.

¶ Impediuntur autem debite vigilie mortuorum per totum annum per festa duplicia in primis et secundis vesperis nisi corpus presens affuerit: et in octa. die epyphanie et in aliis octa. quando dicitur hymnus **Saluator mūdi.** In qibus etiam aliis festis nouē lec. et in dn̄icis & in festis

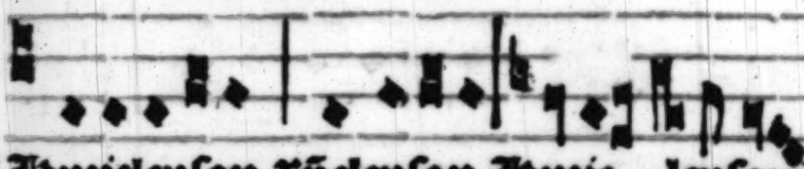


hierusalem. ℣. Requiem eternam dona eis domine



et lux perpetua luceat e is

Repetatur antiphona. In paradisum. Qua finita sequatur.



Kyrieleyson. Xpeleyson. Kyrie leyson

Deinde aspergat sacerd. aqua benedicta corpus defuncti ꝛ thurificet: rogans astantes orare pro anima defuncti ita dicens. Pro anima ℟ et p afabus omniũ fidelium defũctorũ. Pater noster. Et ne nos. A porta inferi. Non intres in iudicium. Quia non iustificabitur. Dominus vobiscum. Oremus. Oratio.

Suscipe domine seruũ tuũ in bonũ habitaculũ: ꝛ da ei requiem in regno celesti hierusalem vt in sinu abrahe patriarche tui collocatus resurrectionis diẽ prestoletur: et inter resurgentes ad gloriam resurgat: et cum benedictis ad dexteram dei venientibus veniat: et cum possidẽtibus vitam eternam possideat. Per xp̃m. Anima eius et anime omniũ fidelium defunctorũ per dei misericordiam in pace requiescant. Amen. Deinde dicantur solenniter vigilie mortuorum: et postea complet. de die more solito.

Ubi vero in die sepulture deportet corpus ad ecclesiam tũc immediate post p̃dictã or̃o. Suscipe dñe. dicat cõmendatio animarũ solẽniter vt infra post vigilias mortuorũ patebit: et finito p̃o. Domine probasti. statim incipiatur missa pro defunctis. Deinde exeat sacerdos cum stola et aqua benedicta ad locum vbi sepeliendus est mortuus

et signo crucis signet locum: et postea aspergat aquam be
nedictam. Deinde accipiat sacerdos fossorium vel aliud
instrumentum et aperiat terram in modum crucis ad lon
gitudinem et latitudinem corporis defuncti dicens.
Aperite michi portas iusticie ꝛ ingressus in eas confitebor
domino: hec porta domini iusti intrabunt in eam.
Dicantur autē vigilie mortuorum quotidie cū missa
in cap. in crastino vsqꝫ ad vigiliam natiui. dñi nisi
in festis. ix. lec. et a crastino oct. epyphie vsqꝫ ad terciā fer.
ante pascha: et in ipa tercia fer. fiāt vigilie mortuor̄ cū. ix.
lectiōibus in cōuētu cū missa in crastīo nisi aliquod dup.
festū impediat: ꝛ tunc fiat predictum seruitiū in aliqua die
precedenti ipsius ebdomade que ad hoc vacauerit: vide-
licet in dominica vel in. ii. fer. et sic cōpleat seruitium mor-
tuorū vsqꝫ ad oct. pasche nisi corpus presēs forte cōtigerit.
¶ Post octauas vero pasche non fit seruitium mortuo-
rū in conuentu nisi corpus presens affuerit vel dies anni-
uersarius vel dies tricēnalis contigerit vsqꝫ in crastinum
sancte trinitatis. In crastino autem sancte trinitatis et
ab hinc quotidie fiant vigilie mortuorum vsqꝫ ad aduen-
tum domini nisi per octa. assumptionis et natiuitatis bea
te marie et dedicationis ecclesie. ¶ Canonico vero defun-
cto statutum est triginta dierum in conuentu obsequium
fieri: et triginta psalteria separatim a quocunqꝫ presbyte-
ro vnūquemqꝫ presbyterorum ac reliquos vero cuiuscū-
qꝫ ordinis sint viginti psalteria cantare: et ab vnoquoqꝫ
in ebdomada sua priuatim eius anniuersariū celebrare.
¶ Impediuntur autem debite vigilie mortuorum per to-
tum annum per festa duplicia in primis et secundis vespe
ris nisi corpus presens affuerit: et in octa. die epyphanie
et in aliis octa. quando dicitur hymnus Saluator mūdi.
In qibus etiam aliis festis nouē lec. et in dñicis ꝛ in festis

trium lec. et noct. in quib⁹ chor⁹ regitur ĩ p̃mis vesperis tm̃. Simil' fiat in cõmemoratione btē marie et scti loci. ¶ Fiant autē vigilie mortuorum cũ nouem p̃is. ix. ãn. et. ix. lec. q̃ncũq3 corpus adest p̃ns vel quando dies anniuersar. vel dies tricennalis contige. nisi in tp̃e pascha. ¶ In paschali vero tp̃e dñr tres p̃i et tres lc. cum tribus ãn. super p̃os aũ lec. qualiscũq3 noct. dr̃ et oẽs añe. super p̃os ad vs̃. scz ad Placebo. et oẽs añe super p̃os in laud. dicãtur. ¶ Post oc. vero pasche in quacũq3 feria inchoetur officium mortuorum: incipiatur an. in primo noc. et cõpleãtur duo seq̃ntes nocturni in eadem ebdomada si fieri potest: siue autem fieri potest siue non: deinceps non seruetur ordo nocturnorũ sed feriarum in hoc tempore sicut in aliis temporibus obseruetur. Ita tamen q̄ quandocumq3 fit seruitium pro corpore presenti cuiuscumq3 fuerit et in anniuersariis et trigintalibus episcoporum in predicto tempore semper antiphone psalmi. v̄. lec. et duo R̄ia dicantur de primo nocturno. ¶ Sciendum est q̄ in tp̃e pascha: semp erit tercium R̄. Libera me dñe de mor. cum his tribus v̄. scz Dies illa v̄. Quid ergo. v̄. Nũc christe. Quandocũq3 dicatur hoc predictum R̄. Libera me dñe. semper reincipiatur post vltimum v̄sum. ¶ In anniuersar. vero epor et q̃ncũq3 corpus adest p̃ns et in die anniuarum tm̃: tercium sextũ et nonũ R̄. debent repeti ab illis clericis qui v̄. R̄iorũ cantauerunt. ¶ In quotidianis obsequiis mortuorũ videlicet quãdo corpus non est p̃ns / vel dies anniuersar. vel tricennalis nõ habet tũc fiant vigil. mortuorum cum tribus lec. tm̃ et ix. p̃is et vna sola ãn. super p̃os hoc mõ. Ad vs̃. vna sola ã. scz Placebo p̃s Dilexi. p̃s Ad dñm cum tribu. p̃s Leuaui. p̃s De profundis. p̃s. Confitebor. iii. Repetita ãn. post p̃os: dicat sacerdos executor officii. v̄. A porta inferi. R̄. Erue domine. ã. Audiui vocem. p̃s Magnificat. Sequat Kyriel. xp̃el.

kyrieleyson. Pr nr. deīde sine pnūciatione Et ne nos. dicat iste ps. sine nota Lauda anima mea do. finito ps̄o dicat sacer. loco nec habitu muta. v̄ Requiē eternā. Et lux. A porta īferi. Erue do. Credo vi. In terra vi. Dn̄s vo. Et cum spi. iii. or̄ di. tam ad Placebo q̄ ad Dirige. sub determinatione: quarum prima p ep̄is secūda p fratrib⁹ et sororib⁹ tercia gn̄al'. Et dicāt iste oro. ad Placebo p totū ānū oro De⁹ q̄ inter ap̄licos. or̄ Deus venie. or̄. Fideliū ꝺ. nō dicat Dn̄s vo. neq̄ Requiescāt ī pa. sed stati sine tuit. īcipiat ān Dirige. tn̄ qn̄ Dirige nō dicatur statim post Placebo vt ī .xl. vel qn̄ or̄. p̄di. dicātur in laud. vt a die aiarū vsq̄ ad quartam fer. an̄ pascha: tūc dicat ab ipso sacerd. executor officiu v̄ Requiescāt in pa. sine Dn̄s vobiscū. post or̄. ad Dirige. sup omnes ps̄os an̄ lec. hec sola ān Dirige. ps Verba mea. ps Dn̄e ne in furo. i. ps Deus deus me⁹ in te spe. ps. Dn̄s regit me. ps Ad te domine leuaui. ps Dn̄s illuminatio ꝺ. Expectās expe. Btūs q̄ ītelligit. ps Quemadmodum. Repetita ān. post ps̄os: sacerd. executor officiu dicat v̄ Cōplaceat tibi dn̄e vt eruas me. ℟ Domine ad adiuuandum me te. Pater nr. deīde dicat sacerd. in audiētia. Et ne nos. chor⁹ Sed libera nos. similiter ī audiētia. Oēs lec. legantur in .ii. forma. v̄. quoq̄ ℟ iorū ab ipsis lectoribus dicant. Ita q̄ pria ⁊ tercia lec. ex parte cho. legant: et scda lc. ex altera parte. et hec oia sine nota dicant stati post v̄s̄. de sancta maria/ an̄ cōplet. de die. In lectōib⁹ legēdis ⁊ ℟iis cātādis ordo feriarū seruet/ videlicet die dn̄ica ⁊ fer. quarta/ lectiones et ℟ia de primo nocturno/ et secūda et quinta fer. lc. ⁊ ℟ia de secundo noc. ⁊ tercia et sexta fer. lc. ⁊ ℟ia de tercio noc. ita tn̄ q̄ semp ī tercia et sexta fer. sit terciū ℟m. Libera me domine de viis īferni. In obsequiis mortuorū cū nouem ps̄is et tribus lec. terciū ℟. nunq̄ repetat an̄ laudes quando sequūtur laud. et etiā vt a festo sancte trini.

vsq3 ad festū oīm sctōꝝ dicat sacerdos hūc ℣. Requiescant in pace. ℟. Amen. In laud. hec sola ā. Exultabunt. ps̄ Miserere. Te decet. Deus deus meus. Ego dixi. Laudate dominū̄ de ce. Repetita ā. post ps̄os dicat sacerdos. ℣. Requiē eternā. ℟. Et lux. ā. Ego sū. ps̄ Bn̄dictus. sequa℞. Kyriel. Xp̄el. Kyriel. Pr̄ nr̄. Deinde sine pronunciatione. Et ne nos. dicatur sine nota ps̄. Exaltabo. deinde dicat sacerd. Requiē eternam. Et lux. A porta. Erue domīe. Credo videre. In terra vi. Dn̄s vobiscū. Oremus. oro. Deus cui⁹ mīe. oro Inclina dn̄e Et finiā℞ sub vna terminatione sic. Per xp̄m dn̄m no. sequatur Orem⁹. deinde dn̄r orōes ꝓ defūctis familiarib⁹ ad placitū: quibus expletis sequatur oro gn̄alis i audiētia scz. Aīabus q̄sdo. q̄ termine℞ sic. Qui cū deo pr̄e et sp̄ūsancto viuis et regnas deus. Per omnia secula seculorū. Amen. Requiescant in pace. Amē. sine Dn̄s vobiscū Nū laud. non sequūtur cōmune post sc. vt a dicatur vsq3 ad quartā fer. aū pascha: tūc non dica℞ aū laud. ℣. Requiescāt in pace: sed post vltimū ℟. dicatur Kyriel. Xp̄el. Kyriel. Pat nr̄. sine Et ne nos. Deinde dicatur ps̄. Exaltabo sine nota cū ℣. ⁊ orationibus q̄ dicēde sūt ad laud. alio tempore. Laudes vero tunc dicuntur post matu℞. de die et de sctā maria supradī. mō. et tunc post ps̄m Benedictus dici℞ Kyriel. Xp̄el. Kyriel. Pater noster. sine Et ne nos. cum ps̄ Voce mea. n. cū. ℣. et orōibus que dicebantur ad Placebo. et hec omnia tam ad Dirige. q̄ ad Placebo sine nota dn̄r.

¶ Sciendum est q̄ quandocunq3 dicitur seruitium mortuorum in conuentu nisi corpus presens fuerit vel anniuersatius episcoporum vel decanoꝝ: et nisi in die animarum semper dicitur Placebo sedēdo vsq3 ad an. post ps̄os. similiter fiat in laud. ad Dirige vero per totum tēpus sedet chorus nisi an. super ps̄os ante lectiones dici℞ vsq3 ad inceptionem lec. Ita tamen q̄ lec. ⁊ ℣. ℟orum stando dicuntur: et

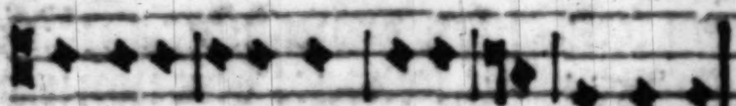
legant ab illis clericis scilicet q̄ dicturi sunt tm̄: chorus vero l̄terim sedeat. In repetitione autem noni vltimi post viii. ℟. stet chorus vsq3 ad primam an. incipiendam super laudes. Prostratus vero debet esse chorus in omni feria quādo de feria agitur extra tempus paschale in vigiliis mortuorū trium lec. ad **Placebo.** ex quo dicitur **Kyrie el.** donec vltima oro̅ cōpleat: et ad **Dirige** similiter dū d. **Pat nr̄.** an̄ lec. ⁊ post vltimū ℟. quando non sequuntur continue laudes: et post psal. **Benedictus.** eodem modo quo post psal. **Magn̄.** ad **Placebo.** Et hoc sit gn̄ale per totum annū: q̄ quotiēs fiunt genuflexiones in choro ad vesperas vel ad matutinas diei: totiēs fiant in sequētibus obsequiis mortuorū ꝗuis fiant nouem lec. nisi corpus presens fuerit vel nisi dies anniuersarius eiusdē ecclesie ep̄oꝝ: tunc enī genu flectere chorum nō licet: sed cōtinue stare tenetur ad **Placebo.** quousq3 finiatur: ⁊ etiam in singulis nocturnis ad **Dirige.** dū dicit̄ oratio dn̄ical̄ ante lec. et in laud. tm̄ ad. i. p̄. s. **Miserere.** et a versiculo ante psalmum **Benedictus.** quousq3 illius obsequii officium expleatur In reliqua psalmodia et in omnibus aliis sedere debet. Sciendum est q̄ in vigiliis mortuorum nunq̄ fiunt prostrationes in paschali tempore: nec in aliquo festo trium lectionum vel nouem lectionum: nec in commeōra. beate marie vel sancti loci: nec in oct. nec infra oct sanctorum. Quādo vero corpus adest p̄n̄s et in anniuersariis ep̄oꝝ omnes clerici stare tenent̄ ad **Placebo.** per totum tempus ad **Dirige** vt in alio tempore ad laudes similiter per totū temp⁹ nisi ab inceptione psal. **Te decet** vsq3 ad ℣. ante **Benedictus.** In vigiliis quoq3 mortuorū. iii. l̄c. extra temp⁹ paschale omnes versi. dicant̄ a sacerdote executore officii loco nec habitu mutato In vigi. mortuorū. ix. l̄c. simpli. prima an. sup p̄os ad **Placebo** in superiori gradu inchoet̄ cetere oēs ā. l. i. forma discurrāt

excepta an. super **Magn.** et prima an. suis psalmis ad **Dirige** et psalmo ā. ad laudē. et ā. super **Bñdict⁹** qui superio. gradu discurrant. Tres prime lec. in prima forma legant: loco nec habitu mutato sic a quoqz Resp. ab eisdē lectoribus cātent. Tres medie lec. i scda forma cum suis Resp. dicantur tres vltime lec. in superiore gradu eodē mō cū suis Resp. dicat. Ita tñ q' scds ℣. vltimi Resp. in eodem gradu ex opposito dicatur. Tercius similiter ex pte chori in eodē gradu dicat. cetera vt predictū est sunt exequēda. ¶ **Iste modus seruitii mortuorum locum habet in oī anniuersar. et trigint. post primum diem trigintar. In anniuersariis tamē simplici. canonicor. vltimū. Resp. a duobz de superiori gradu dicatur ad gradū chori habitu nō mutato cū suis trib⁹ ℣. In prima quoqz die trigint. simplicis canonici eodem modo vltimum Resp. dicat: sed tñ post vltimū ℣. Resp. ab ipsis cantoribus ad gradū chori repetat Resp. et acho. percātet. Preterea sexta lec. in superio. gradu cum suo Resp. dicat. In anniuersariis vero archidiaconorū et subdiaco. vel succentorum modus seruitii fiat sicut i primo trigint. simplicis canon.**

¶ In anniuersar. cātor. thesaurar. cancellar. an. que in simplicibus vigil. solēt esse in prima forma: in secunda forma discurrant. cetera vt in die trigint. de canonicis. In anniuersar. decani simile seruitium obseruetur. quod de ceteris personis except. q' tercia lec. i scda for. sexta lec. in superiore gradu cū suo Resp. dicat. De psonis vero ecclie i epos pmotis in aliis ecclesiis fit serui. in eorū anniuersa. iuxta dignitatis sue exigētiā quam ante pmotionē in ecclesia Sar. habuerunt. De aliis vero epis extraneis/et pro regibus p quibus fit seruitium eodē modo fiat quo in anniuersariis canoni. simpli. Sciēdum tñ est q' de aliis solummodo fit seruitium in anniuersariis que scribuntur in martilogio. ¶ Sciendū est autem q' in anniuersario quattuor princi

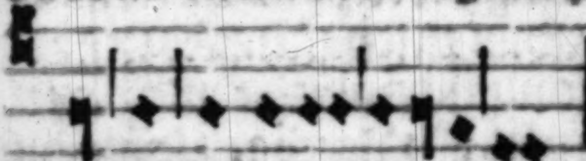
paliũ personarũ excellentioꝛ sacerdos exequit̃ offm̃. Eṗs
vero in ãniuersa. epoꝝ pdecessoꝝ officiũ exequit̃. In an-
niuersa. et trigintalibus epoꝝ Sar. ecclesie. totum serui-
tiũ discurrit more duplicis festi scilicet. Johãnis baptiste
habitus tamẽ non mutet̃ in legẽdo vel cantãdo. Tabula
etiam de lec. legendis et ℟iis cantãdis disponitur sicut in
predicto festo excepto ꝙ nullum ℟ a tribus cãtatur nisi ix.
Tercium quoq; sextũ et nonũ repetantur ab illis clericis
qui ℣. ℟iorum cantauerũt. lectiones vero non in pulpito
sed ad gradum chori super lectrinum legantur. Executor
tamen officii in orationibus dicendis locũ non mutet nec
habitũ. Omnes autem ℣. dicãtur et respondeãtur sub eo
dem tono quo in tribus noctibus ante pascha: sed in audi
entia nõ respondeant̃. ¶ In omnibus aliis ãniuersa. et tri
gint. prima ãn. super primũ psal. ad **Placebo.** in superiori
gradu inchoet̃ cetere oẽs ãne. in scda forma discurrãt per
ordinem: excepta ã. sup pm. **Magñ** prima ãn. sup primũ
pm ad **Dirige.** et prima ãn. ad laud. et an. sup **Bñdictus.**
que in superiore gradu discurrãt. Sex prime lectiones in
secunda forma legãtur loco nec habitu mutato. ℣. quoq;
℟ior ab eisdem lectoribus cãtent̃. Septima lec. cũ ℣. ℟ii
sui et sic deinceps in supio. gradu supradicto modo discur
rãt. Ita tamen ꝙ nonũ ℟. a duobus de supio. gradu cãte
tur ad gradũ chori habitu non mutato cum suis ℣. ¶ Et
sciendum est ꝙ semper dicatur a sacerdote **Et ne nos.** post
Pater nr̃. ante incep tionem lec. quãdocũq; dicat̃ seruitium
mortuorum tã triũ ꝙ nouẽ lec. Oẽs vero ℣. ab aliquo sa-
cerdote de superiore gradu dicant̃ sub eodem tono qui in
tribus noctibus ante pascha loco nec habitu mutato vel
ab executore officii et respõdeat chorus supradicto modo.
¶ Quãdo vero fit seruitium pro corpore presenti non pro
canonico omnes an. preter quinq; principales in secunda

forma supradicto modo. discurrant. duo prime lec. cum suis R. in prima forma: tercium et quartum in scda for. quintum et sic deinceps i superiore gradu. Singula vero Rta. a duob9 ad caput defuncti ad oriete couersus habitu no mutato cantent. vltimum vero R. a tribus cu repetitione cantet: loco et habitu suprad. Ita tn q ab ipis catorib9 catetur et inchoet. Singuli vo vsi. a duob9 pueris ibid dicat habitu no mut.



Requiem eternam dona eis domine.

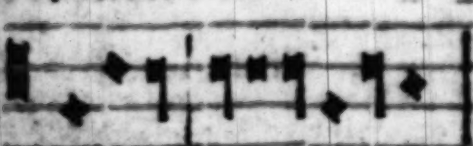
Non respondeatur i audientia quando dicitur a duobus. cetera vt in vigiliis predictis.



Et lux perpetua luceat eis.

Si vero fuerit corpus canonici cuiuscuq eode mo fiat seruitium sicut i anniuersariis chor eiusd eccle.

¶ In vigiliis mortuorum ad vesperas sine Deus in adiutorium. incipiatur in superiore gradu Antiphona.







Placebo. Amen. ps. Dilexi quonia exaudi-



et dominus vocem orationis mee. Quia inclinauit aurem sua michi: et i diebus meis i uocabo. Circudederut me dolores mortis: et pericula inferni iuenerut me. Tribulatione et dolore inueni: et nome dni iuocaui. O domine libera anima mea: misericors dns et iustus et de9 noster miseret. Custodies paruulos dns: humiliat9 sui et liberauit me. Conuertere aia mea in requiem tuam: quia domin9 benefecit tibi. Quia eripuit anima mea de morte:

oculos meos a lachrimis pedes meos a lapsu. Iste sequēs ps. scz. Placebo dño in regione viuorum. eo q idem est cū antipho. sequenti non dicatur pro versu ni tm̄ in quotidia nis obsequiis mortuoꝝ. qz vna sola an. dr̄ super ps sed fi nito versu. Quia eripuit. inmediate sequatur antipho.



Placebo dño in regione viuorum. an. Heu me. Amen. ps.

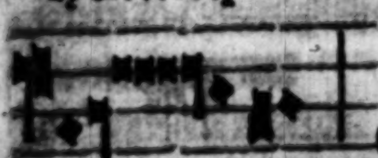
Secundus tonus.

Ad dñm cum tribularer clamaui: et exaudiuit me. Dñe libera aīam meam a labiis iniquis: et a lingua dolosa. Quid detur tibi aut quid apponatur tibi: ad linguam dolosam. Sagitte potentis acute: cum carbonibus desolatoriis. Heu michi quia incolatus meus prolongatus est: habitaui cum habitantibus cedar multum incola fuit aīa mea. Cum his qui oderunt pacē erā pacificus: cum loquebar illis impugnabant me gratis. antiphona



Heu me quia icolatus meus prolongatus est. an. Dñs.

Secundus tonus.

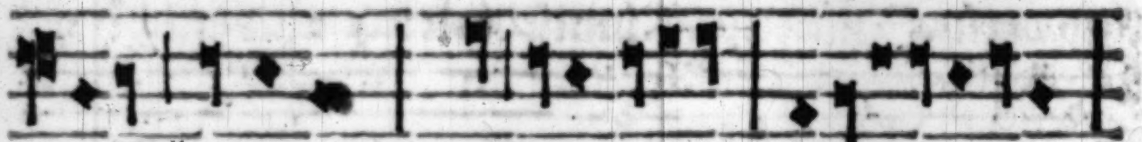


Amen. ps.

Leuaui oculos meos in montes: vnde veniet auxilium michi. Auxilium meum a domino: qui fecit celum et terram. Non det in commotionem pedem tuum: neqz dormitet qui custodit te. Ecce nō dormitabit neqz dormiet: qui custodit israel. Dominus custodit te dominus protectio tua: super manum dexteram tuā. Per diem sol non vret te: neqz luna per noctem. Dominus custodit te ab omni malo: custodiat animam tuam dominus. Dominus custodiat introitū tuū et exitum tuum: ex hoc nūc et vsqz in seculum. Antiphona

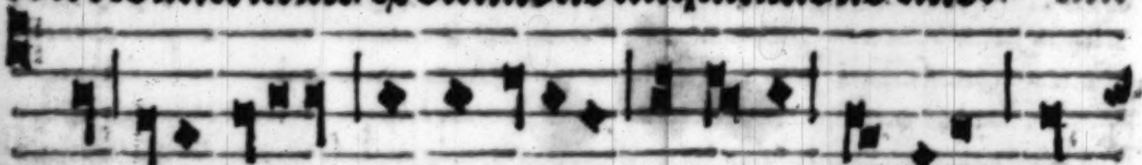


Dominus custodit te ab omni malo custodiat animam



tuam dominus. an. Si iniquitat... Amen. ps.

De profundis clamaui ad te dne: domine exaudi vocem meam. Fiant aures tue intendentes: in vocem deprecationis mee. Si iniquitates obseruaueris domine: dne quis sustinebit. Quia apud te propiciatio est: et propter legē tuam sustinui te dne Sustinuit anima mea in verbo eius: sperauit aia mea in domino. A custodia matutina vsqꝫ ad noctē: speret israel in domino. Quia apud dominum misericordia: et copiosa apud eū redēptio. Et ipse redimet israel: ex omnibus iniquitatibus eius. an.



Si iniquitates obseruaueris domine domine quis



sustine bit: an. Opera Amen. Psalmus.

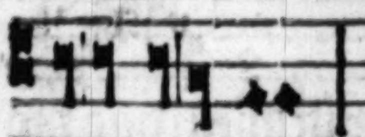
Confitebor tibi domine in toto corde meo: qm audisti verba oris mei. In conspectu angelorum psallam tibi: adorabo ad templum sanctū tuum et confitebor nomini tuo. Sup misericordia tua & veritate tua: qm magnificasti sup omne nomen sanctū tuū In quacunqꝫ die inuocauero te exaudi me: multiplicabis in anima mea virtutem. Cōfiteantur tibi dne omnes reges terre: qz audie

runt omnia verba oris tui. Et cātent in viis dñi: qm̄ magna est gloria dñi. Qm̄ excels⁹ dñs ⁊ humilia respicit: et alta a longe cognoscit. Si ambulauero in medio tribulationis viuificabis me: ⁊ super iram inimicoꝝ meoꝝ extēdisti manum tuā: et saluū me fecit dextera tua. Dñs retribuet ꝑ me: dñe mīa tua i scłm opera manuū tuaꝝ ne despicias



Deinde dicit ꝟ. hoc mō versus.

an̄. Opera manuum tuarū domine ne despicias.



A porta inferi.

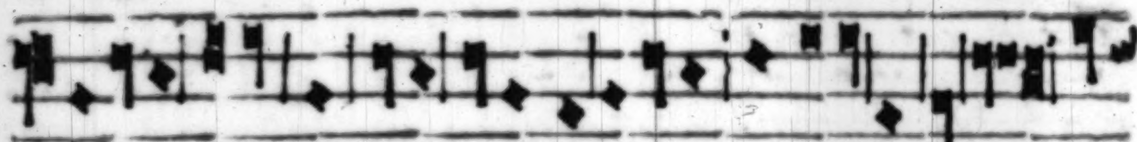
℟. Erue dñe aīas eoꝝ. Et sciendum est ꝙ quācūqȝ corpus presēs fuerit: et i anniuersariis ⁊ trigintalibȝ epoꝝ Saꝝ ecclesie: ⁊ in die aīaꝝ oēs ꝟ. tam ad Placebo ꝙ ad Dirige. a duobus pueris pariter stantibus ad orientem cōuersis habitu nō mutato: sub tono supradicto cātēt et sub silētio respondeant. Ita ꝙ in anniuersariis et trigintalibus epoꝝ et in die aīarū ad gradum chori in medio: et quācūqȝ corpus presens affuerit ad caput defuncti dicant. In omnibus vero aliis anniuersariis et trigintalibus et quando vltimo fit seruitium mortuorum āte pascha: omnes ꝟ. ab aliquo sacerdote in superiori gradu vel ab executore officii loco nec habitu mutato sub tono supradicto dicantur: et tunc semper respondeat chorus sub hoc tono.



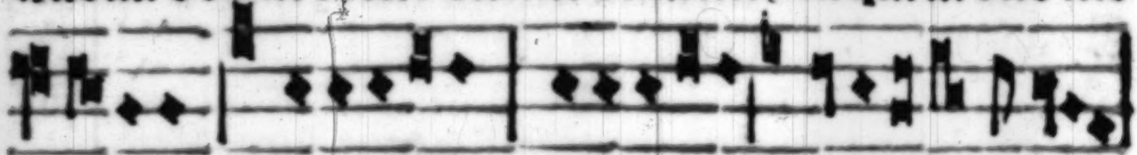
℟. Erue dñe aīas eorum. ā. Audiui vocem. Amen. ps.

Magnificat: anima mea dominū. Et exultauit spiritus meus: in deo salutari meo. Quia respexit humilitatē ancille sue: ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes. Quia fecit michi magna qui potens est.

et sanctum nomen eius. Et misericordia eius a progenie in pgenies timentibus eum. Fecit potentiam in brachio suo dispersit superbos mente cordis sui. Deposuit potentes de sede: et exaltauit humiles. Esurientes impleuit bonis: et diuites dimisit inanes. Suscepit israel puerum suum: recordatus misericordie sue. Sicut locutus est ad patres nostros: abraham et semini eius in secula. Nunq̄ enī thurificetur corpus alicuius defuncti ad Placebo. vel ad Dirige. secundum vsum. Sar. antiphona.



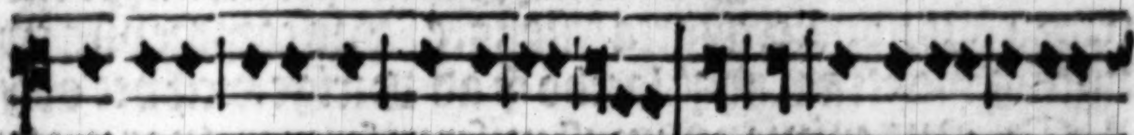
Audiui vocem de celo dicentē beati mortui qui in dño mo



riuntur. Kyrieleyson. Xp̄e eleyson. Kyrie leyson. Pater nr̄. Deīn sine pmīcia. Et ne. dicat iste ps. sine nota

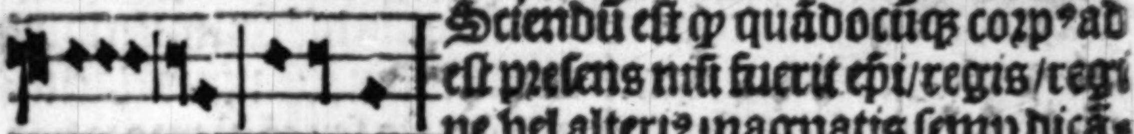
Lauda anima mea dominū: laudabo dominū i vita mea: psallam deo meo q̄ diu fuero. Nolite confidere in principibus: nec in filiis hominum in quibus nō est salus. Exibit spiritus eius et reuertetur in terram suam: in illa die peribunt omnes cogitationes eorum. Beatus cuius deus iacob adiutor eius spes eius in domino deo ipsius qui fecit celum et terram: mare et omnia que in eis sunt. Qui custodit veritatem in seculum: facit iudicium iniuriam patientibus: dat escam esurientibus. Dominus soluit compeditos: dominus illuminat cecos. Dominus erigit elisos: dominus diligit iustos. Dominus custodit aduenas: pupillum et viduā suscipiet: et vias peccatorum disperdet. Regnabit dominus in secula deus tuus syon: in generatione et generationem. Finito psalmo

dicat sacerdos loco nec habitu mutato versiculum.









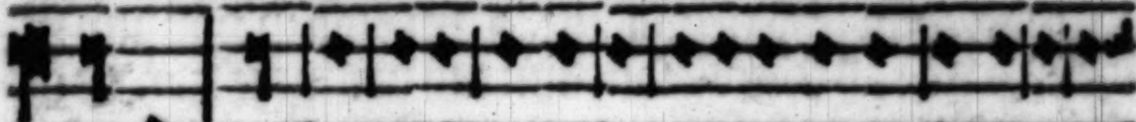
Sciendũ est q̄ quãdocũq̄ corp⁹ ad est presens nisi fuerit epi/regis/regine vel alteri⁹ magnatis semꝑ dicã tur sub tono sequenti et sub vna cõclusione tam ad Placebo q̄ ad Dirige quattuor orõnes: quarum prima sit ꝑ corpore pñti. Scda ꝑ epis. Tertia ꝑ fratribus et sororibus. Et quarta generalis. Si vero eodem die dies ãniuersarius vel trigintale alicuius non complet. contigerit: tunc sit secunda oratio pro illo anniuersario vel trigintali: tercia pro fratrib⁹ et sororibus: et quarta generalis. Et si trigintale simul cum anniuersario eodem die contigerit: tunc sit scda oratio pro illo trigintali. tercia pro anniuersario: et quarta generalis. Tamen hoc non vsitatũ est in ecclesia Sar. imo differantur ibidem huiusmodi solennitates: et vnaqueq̄ per se solennitas celebretur. licet in ecclesiis parrochialibus fieri non valeat.

¶ Similiter in omnibus anniuersariis vel trigintalibus semper dicantur quattuor orationes sub vna conclusione tam ad Placebo q̄ ad Dirige. quarum prima sit pro

anniuersario vel trigitali. scda pro episcopis. tercia pro fratrib⁹ & sororibus: et quarta gnalis. ¶ Pro corpore psnti cuiuscunq; fuerit tam ad Placebo q̄ ad Dirige. dicit hec oro.
Deus cui proprium est misereri semper et parcere te supplices depcamur pro anima famuli tui vel famule tue. N. quam hodie de hoc seculo migrare iussisti: vt nō tradas eam in manus inimici nec obliuiscaris i finem sed iubeas illam ab angelis sāctis suscipi: atq; ad regionē viuorum pduci: & quia in te sperauit et credidit: sanctorum tuorū merea tur so cietate letari.
¶ In anniuersario de quocunq; fuerit ad Placebo. tantum dicat hec sequens oro.
Deus indulgētiarum dne da aie famuli tui vel famule tue N. cuius vel quorum anniuersariū depositionis diē commemoramus refrigerii sedem quietis beatitudinē luminis claritatē. ¶ Pro trigitali cōplēdo vel cōpleto seu cōmemoratiōe vni⁹ defuncti vel plurimorū tā ad Placebo q̄ ad Dirige dr̄ hec oro.
Deus cui proprium est misereri semper et parcere: propiciare anime famuli tui vel famule tue. N. et omnia eius peccata dimitte: vt mortis vinculis absolutus vel absoluta trāsire mereatur ad vitā. ¶ Pro episcopis defunctis ad Placebo tantum dicitur ista oro.
Deus q̄ inter apostolicos sacerdotes famulos tuos pontificali fecisti dignitate cēseri: presta q̄s vt quorum vicē ad horā gerebāt i terris: eorū ppetuo cōsortio letent i celis. ¶ Pro frib⁹ et sororib⁹ ad Placebo tantū dicit ista oratio.
Deus venie largitor et humane salutis auctor quesumus clementiam tuā: vt nostrarum congregationum fratres et sorores qui ex hoc seculo transierunt: intercedente beata maria semper virgine et beato michaele archangelo cum omnibus sanctis: ad perpetue beatitudinis consortium peruenire concedas. Oratio.

generalis. ad Placebo tantum dicatur ista oratio.

Fidelium deus omnium conditor et redemptor animabus omnium fidelium defunctorum remissionem cunctorum tribue peccatorum: ut indulgentiam quam optaverunt: piis supplicationibus conse



quantur. Qui cum deo patre et spiritusancto vivis et re-



gnas deus. Per omnia secula seculorum. ℟. Amen.

Non dicitur Dominus vobiscum. neque Requiescant in pace. sed absque intervallo incipiantur matutine mortuorum. ut patet inferius. Tamen quandocunque non dicitur Dirige. statim post placebo ut in die animarum et in .xl. et quando orationes predicte dicuntur in laudibus: ut a die animarum usque ad quartam feriam ante pascha. Tunc finita oratione Fidelium ut supradictum est statim dicat sacerdos executor officii sine Dominus vobiscum hoc modo.



Requiescant in pace. ℟. Amen.

In quotidianis tamen obsequiis mortuorum tertia lec. semper sine nota dicitur et respondeatur. Ad matutinas mortuorum non dicitur Domine labia nec Deus in adiutorium. sed sine Invitat. et sine psal. Venite incipiantur an. in superiori gradu hoc modo. In primo nocturno antiphona



Dirige. Amen. ps.

Verba mea auribus percipe domine: intellige clamorem meum. Intende voci orationis mee: rex meus et deus meus. Quoniam ad te orabo domine: mane exaudies vocem meam. Mane astabo tibi et videbo: quoniam non deus volens iniquitatem tu es. Neque

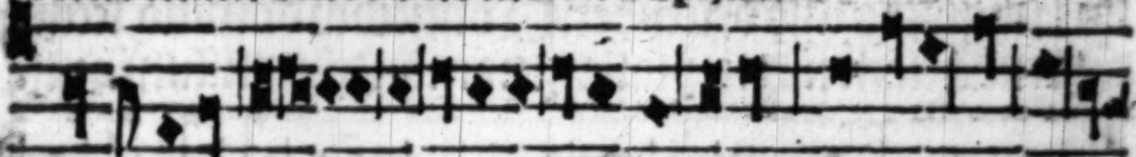
habitabit iuxta te malignus: neqꝫ pmanebunt iniusti ante oculos tuos. Odisti omnes qui operantur iniquitatem: perdes omnes qui loquuntur mendacium. Uirum sanguinum ⁊ dolosum abominabitur dominus: ego autem in multitudine misericordie tue. Introibo in domum tuam: adorabo ad templū sanctum tuū in timore tuo. Domine deduc me in iusticia tua propter inimicos meos: dirige in conspectu tuo viam meā. Quoniam non est in ore eorum veritas: cor eorum vanum est. Sepulchrum patens est guttur eorum linguis suis dolose agebant iudica illos deus. Decidant a cogitationibus suis secūdum multitudinem impietatum eorum expelle eos: quoniam irritauerunt te domine. Et letentur omnes qui sperant in te: in eternū exultabūt et habitabis in eis. Et gloriabuntur in te oēs qui diligūt nomē tuū: quoniā tu benedices iusto. Domine vt scuto bone voluntatis tue: coronasti nos. an



meā. ān. Cōuertere. Amen. ps. Domine ne in furore tuo arguas me: neqꝫ in ira tua corripias me. Miserere mei dñe qm̄ infirmus sum: sana me dñe qm̄ cōturbata sunt omnia ossa mea. Et anima mea turbata est valde: sed tu dñe vsqꝫ quo. Conuertere domine et eripe animā meam: saluum me fac propter m̄iam tuam. Quoniā nō est in morte qui memor sit tui: in inferno autem quis confitebitur tibi. Laboraui in gemitu meo lauabo per singulas noctes lectum meum: lachrymis meis stratum meum rigabo. Turbatus est a furore oculus meus: inuete-

ocf9 tons.

raui inter omnes inimicos meos. Discedite a me omnes
qui operamini iniquitatem: quoniam exaudiuit dominus
vocem fletus mei. Exaudiuit dominus deprecationē me
am: dominus orationem meam suscepit. Erubescāt et cō
turbentur vehementer omnes inimici mei: conuertantur
et erubescant valde velociter. Antiphona.



Cōuertere domine et eripe animā meam quoniā nō est in



morte qui memor sit tui. an. Nequando. Amen. ps.

Domine deus meus in te speraui: saluum me fac ex
omnibus persequentibus me & libera me. Nequā
do rapiat vt leo animam meam: dum nō est qui redimat
neq; qui saluum faciat. Domine deus meus si feci istud:
si est iniquitas in manibus meis. Si reddidi retribuenti-
bus michi mala: decidam merito ab inimicis meis inanis.
Persequatur inimicus animam meam: comprehendat
et conculcet in terra vitam meam & gloriam meam in pul
uerem deducat. Exurge domine in ira tua: et exaltare in
finibus inimicorum meorum. Et exurge domine deus me
us in precepto quod mandasti: et synagoga populorum
circundabit te. Et propter hāc in altum regredere: domi-
nus iudicat populos. Iudica me domine secundum iu-
sticiam meam: & secundum innocentiam meam super me.
Consumetur nequitia peccatorum et diriges iustum:
scrutans corda et renes deus. Iustum adiutorium me-
um a domino: qui saluos facit rectos corde. Deus iudex iu-
stus fortis et patiens: nunquid irascitur per singulos dies

Nisi conuersi fueritis gladium suum vibrauit: arcum suum tetendit et parauit illum. Et in eo parauit vasa mortis: sagittas suas ardentibus effecit. Ecce parturit iniusticiam: concepit dolorem & peperit iniquitatem. Lacum aperuit et effodit eum: et incidit in foueam quam fecit. Conuertetur dolor eius in caput eius: et in verticem ipsius iniquitas eius descendet. Confitebor domino secundum iusticiam eius: et psallam nomini dñi altissimi. ant.



Nequando rapiat vt leo animam meã dñi non est qui

℣ A porta inferi ℟ Erue domine aĩas eorũ. Pater noster.

redimat neqȝ qui saluum faciat. Deinde dicat sacerdos in audientia sub tono consueto. Et ne nos. Chorus similiter in audientia sub eodem tono respondeat. Sed libera nos. quod per totum annum obseruetur ĩ obsequiis mortuorum cum nota dicendis: qualiscunqȝ nocturnus dicitur ante lectiones. ac etiam in die animarum. Non dicatur Iube domine benedicere. nec. Tu autem. sed ex verbis lec. finem faciant lectores. vt infra patebit. lectio prima

Parce michi domine: nichil enim sunt dies mei. Quid est homo quia magnificas eum: aut quid apponis erga eum cor tuum? Uisitas eum diluculo: et subito probas illum. Usqȝ quo non parcis michi: nec dimittis me vt glutiam saliuam meam? Peccaui. Quid faciam tibi o custos hominum? Quare posuisti me contrarium tibi: et factus sum michimetipsi grauis? Cur non tollis peccatum meum: et quare non aufers iniquitatem meam? Ecce nunc in puluere dormio: et si mane me quesieris

non subsistam.

Eodem modo finiantur omēs lectiones in vigiliis mortuorū̄ preter secundam lectionem.

Responsorium.

Credo q redemptor meus vi uit et in nouis simo di e de ter ra surrectu rus sum. Et in car ne me a vide bo de um saluato rem me um. ℣. Quē visurus sum ego ipse et non ali us et oculi mei con specturi sunt Et in car ne me.

Lectio. ii.

Tedet ani mam meā vite mee: dimittam aduersū me eloquium meum. Loquar in amaritudi-

ne anime mee: dicam deo noli me condemnare Indica mi
chi: cur me ita iudices? Nunquid bonum tibi videtur si ca
lumnieris et opprimas me opus manuum tuarum: et cō
silium impiorum adiuues? Nunquid oculi carnei tibi sūt
aut sicut videt homo et tu vides? Nunquid sicut dies ho-
minis dies tui: et anni tui sicut humana sunt tempora?
Ut queras iniquitatem meam: et
peccatum meum scruteris: et scias
quia nichil impium fecerim: cum
sit nemo qui de manu tua possit eruere. ℟.

Qui lazarum resuscita sti a monumen to

feti dum. Tu eis do mi ne dona requi-

em et lo cum indul genti e. ℣. Qui venturus

es iudicare viuos et mortu os et se cu-

lum per i gnem. Tu eis.

Manus lec. iii.
tue fecerūt me
et plasmauerunt me
totum in circuitu: et sic
repente precipitas me. Memēto queso q sicut lutū feceris
me: et in puluerem deduces me. Nonne sicut lac mulsisti

me: et sicut caseũ me coagulasti: Pelle et carni bus vestisti me: ossibus et neruis compegisti me. Vitã et misericordiam tribuisti michi: et visitatio tua custodiuit spiritum meum. R. Domine

quando veneris iudicare terrã vbi

me abscondam a vultu ire tue.

Quia peccaui nimis in vita mea.

V. Cõmissa mea pauesco et ante

te erubesco dũ veneris iudicare noli me con

demnare. Quia pec.

Quãdocũqȝ corpus adest pñs et in ãniuersariis epo rũ tm̃. ac etiã in die asarũ repetatur terciũ sextũ et nonũ R. ab illis clericis q̃ V. vii. pcedẽtis cãtauerunt. In secundo nocturno ãn.

In loco. Amen. ps.

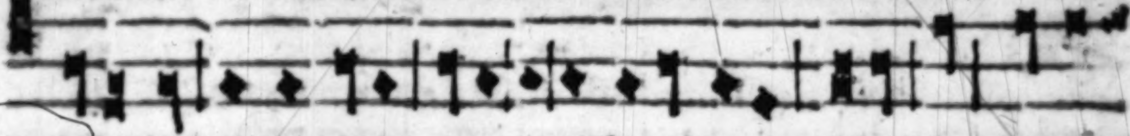
Dominus regit me et nichil michi deerit: in loco pascue ibi me collocauit. Super aquam refectionis educauit me: animam meam conuertit. Deduxit me super semitas iusticie: propter nomen suum. Nam et si ambulauero in medio umbre mortis: non timebo mala quoniam tu mecū es. Virga tua et baculus tuus: ipsa me cōsolata sunt. Parasti in conspectu meo mensam: aduersus eos qui tribulant me. Impinguasti in oleo caput meum et calix meus inebrians ꝙ̄ preclarus est. Et misericordia tua subsequetur me: omnibus diebus vite mee. Et vt inhabitem in domo domini: in longitudinem dierum. an̄.



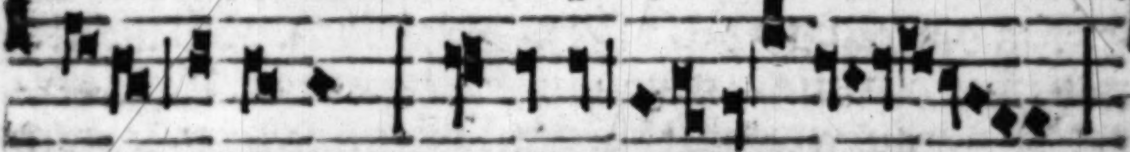
In loco pascue ibi me collocauit. ā. Delicta. Amen. ps.

Ad te domine leuaui animam meam: deus meus in te confido non erubescam. Neqꝫ irrideant me inimici mei: etenim vniuersi qui sustinent te non confundentur. Confundantur omnes iniqua agentes: supervacue. Vias tuas domine demonstra michi: et semitas tuas edoce me. Dirige me in veritate tua: et doce me: quia tu es deus saluator meus et te sustinui tota die. Reminiscere miserationum tuarum domine: et misericordiarum tuarum que a seculo sunt. Delicta iuuentutis mee: ⁊ ignorantias meas ne memineris. Secundum misericordiam tuam memento mei: tu propter bonitatem tuam domine. Dulcis et rectus dominus: propter hoc legem dabit delinquentibus in via. Diriget mansuetos in iudicio: docebit mites vias suas. Vniuerse vie domini misericordia et veritas requirentibus testamentum eius et testimonia eius. Propter nomen tuū dn̄e propiciaberis pecato meo: multum est enim. Quis est homo qui timet dominum legem

statuit ei in via quam elegit. Anima eius in bonis demo rabitur: et semen eius hereditabit terram. Firmamentũ est dominus timentibus eum: et testamentũ ipsius vt ma nifestetur illis. Oculi mei semper ad dominum: quoniam ipse euellet de laqueo pedes meos. Respice in me et mi serere mei: quia vnicus et pauper sum ego. Tribulatio nes cordis mei multiplicate sunt: de necessitatibus meis erue me. Vide humilitatem meam et laborẽ meum: et di mitte vniuersa delicta mea. Respice inimicos meos quo niam multiplicati sunt: et odio iniquo oderũt me. Custo di aĩam meam et erue me: nõ erubescam qm̃ speraui in te. Innocentes et recti adheserunt michi: qr sustinui te. Li bera deus israel: ex omnibus tribulationibus suis. anti.



Delicta iuuentutis mee et ignorantias meas ne memi-



neris domine. ã. Credo videre. Amen. ps.

Dominus illuminatio mea et salus mea: quem ti mebo. Dominus ꝓtector vite mee a quo trepidabo Dum appropiant super me nocentes: vt edant carnes meas. Qui tribulant me inimici mei: ipsi infirmati sunt et ceciderunt. Si consistant aduersum me castra: non time bit cor meum. Si exurgat aduersum me prelium: in hoc ego sperabo. Unam petii a domino hanc requirã: vt in habitem in domo dñi oibus diebus vite mee. Ut videam voluntatem domini: et visitem templum eius. Quoni am abscondit me in tabernaculo suo in die malorum: pro texit me in abscondito tabernaculi sui. In petra exaltauit

me: et nunc exaltauit caput meū super inimicos meos. Circuiui et inmolaui in tabernaculo eius hostiam vociferationis: cantabo et psalmum dicā dn̄o. Exaudi dn̄e vocem meam qua clamaui ad te: miserere mei et exaudi me. Tibi dixit cor meum exquisiuit te facies mea: faciē tuā dn̄e requiram. Ne auertas faciē tuam a me: ne declines in ira a seruo tuo. Adiutor meus esto ne derelinquas me: neqꝫ despicias me deus salutaris meus. Qm̄ pater me⁹ et mater mea dereliquerunt me: dn̄s aūt assūpsit me. Legem pone michi domine ī via tua: et dirige me in semita recta propter inimicos meos. Ne tradideris me in animas tribulātiū me: qm̄ īsurrexerūt ī me testes iniqui et mētita est iniquitas sibi. Credo videre bona dn̄i: in terra viuentiū. Expecta dn̄m viriliter age et cōfortetur cor tuū: et sustine dn̄m. an̄.



V. In memoria eterna erit iust⁹. R.

Credo videre bona dn̄i in terra viuentium. Ab auditione mala non timebit. Pater noster. Et ne nos. Lec. iii.

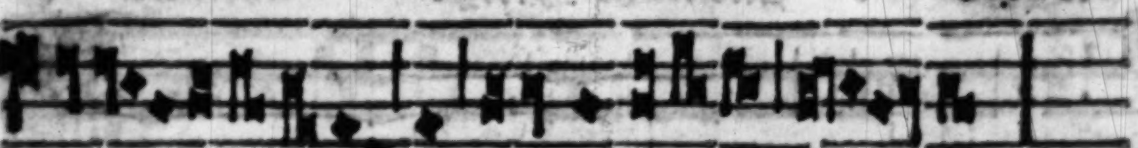
Quantas habeo iniquitates et pctā: scelera mea atqꝫ delicta ostēde michi. Cur faciem tuam abscōdis et arbitraris me inimicum tuum: Contra foliū qđ vento rapitur ostēdis potētiā tuā: et stipulā siccā persequeris. Scribis eīn cōtra me amaritudines: et consumere me vis pctīs adolescētie mee. Posuisti in neruo pedem meum: et obseruasti oēs semitas meas: et vestigia pedum meorum considerasti. Qui quasi putredo consumendus sum: et quasi vestimentum quod comeditur a tinea. Responsorium.



Heu michi domine. quia peccaui ni mis in vi-



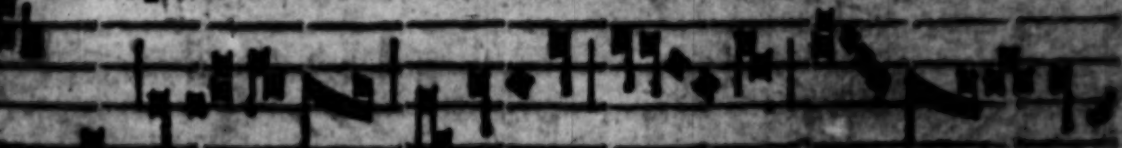








Lec. v. Homo nat⁹ de muliere: breui viuens tpe repletur multis miseriis. Qui quasi flos egreditur et conteritur et fugit velut vmbra: et nūq̄ in eodem statu pmanet Et dignum ducis sup huiuscemodi aperire oculos tuos et adducere eum tecum in iudiciū. Quis potest facere mundū de inmūdo cōceptū semine? Nōne tu qui solus es? Breues dies hois sūt: nūerus mēsiū apud te est. Cōstituisti terminos ei⁹ qui preteriri nō poterunt. Recede ergo paululū ab eo vt quiescat donec optata veniat: et sicut mercennarii dies eius. R̄m.





Dñi vene ris iudicare se culum



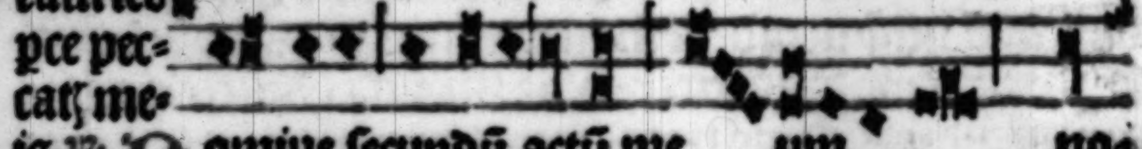
per i gnem. ℣. Dirige domine



deus me us in cõspectu tuo viam me am.



Quis michi hoc tribuat vt in inferno ꝓtegas me: ⁊ abscondas me: donec pertrãseat furor tu⁹. Et cõsti
Dñi veneris. ℟c. vi. tuas michi tẽpus ĩ quo recorderis mei: Putasne mortuus homo rursum viuat: Cũctis diebus quibus nũc milito: expecto donec veniat immutatio mea Uocabis me: et ego respondebo tibi. Operi manuum tuarum porriges dexteram Tu quidẽ gressus meos dinumerasti sed



ꝑce peccatꝫ meis. ℟. Domine secundũ actũ me um no



li me iudi ca re nichil dignũ in cõ



spectu tu o e gi. I deo de pre-



coꝛ ma iestatem tu am vt tu deꝰ deleas



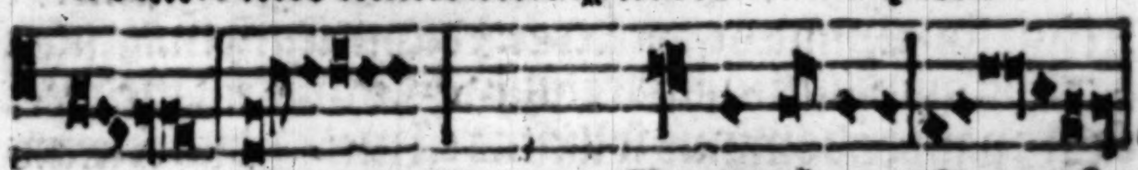
iniquitatem me am V.



Amplius lava me deus ab iniusticia me a et



a delicto meo munda me qꝛ tibi so li pecca



vi. I deo. In. iii. no. a. Complaceat. Amen. Ps.

Expectans expectaui dominū: et intendit michi. Et exaudiuit preces meas: et eduxit me de lacu miserie et de luto fecis. Et statuit supꝛa petram pedes meos et direxit gressus meos Et immisit in os meum canticum nouum: carmen deo nostro. Videbunt multi et timebunt: et sperabunt in dño. Beatus vir cuius est nomen domini spes eius: et non respexit in vanitates et insanias falsas. Multa fecisti tu domine deus meꝰ mirabilia tuaꝫ cogitationibus tuis nō est qui similis sit tibi. Annunciaui et locutus sum: multiplicati sunt super numerū. Sacrificiū et oblationem noluisti: aures aūt perfecisti michi. Olocaustum et pꝛo peccato nō postulasti: tunc dixi ecce venio. In

capite libri scriptũ est de me vt facerem volũtatẽ tuam: de
us meus volui et legem tuam i medio cordis mei. Annũ
ciaui iusticiã tuam in ecclesia magna: ecce labia mea non
prohibebo domine tu scisti. Iusticiã tuã nõ abscõdi in cor
de meo: veritatẽ tuam et salutare tuum dixi. Nõ abscõdi
misericordiã tuam et veritatẽ tuam: a cõsilio multo. Tu
autem dñe ne longe facias miserationes tuas a me: mise-
ricordia tua et veritas tua semp susceperunt me. Quoniã
circumdederũt me mala quorũ nõ est numerus: comprehẽ
derũt me iniquitates mee et nõ potui vt viderem. Multi-
plicate sunt super capillos capitis mei: et cor meum dereli
quit me. Cõplaceat tibi domie vt eruas me: dñe ad adiu
uandum me respice. Confundantur et reuereank simul:
qui querũt animam meã vt auferãt eam. Cõuertãtur re
trorsũ ꝛ reuereank: qui volũt michi mala. Ferãt cõfestim
confusionem suam: qui dicũt michi euge euge. Exultẽt ꝛ
letẽtur sup te omnes querẽtes te: ꝛ dicant semp magnifice
tur dñs qui diligũt salutare tuum. Ego autem mendicus
sum ꝛ pauper: dominus sollicitus est mei. Adiutor meus
et protector meus tu es: deus meus ne tardaueris. anti.



Cõplaceat tibi domie vt eripias me domine ad adiuuan-



dum me respice. ãn. Sana domine. Amen. ps.

Beatus qui intelligit super egenum ꝛ pauperem: in
die mala liberabit eum dominus. Dñs conseruet
eum et viuificet eum et beatum faciat eum in terra: et non
tradat eũ in animam inimicorum eius. Dominus opem

ferat illi super lectum doloris eius: vniuersum stratum eius versasti in infirmitate eius. Ego dixi domine miserere mei: sana animam meam quia peccaui tibi. Inimici mei dixerunt mala michi: quando morietur et peribit nomen eius. Et si ingrediebatur vt videret vana loquebatur: cor eius congregauit iniquitatem sibi. Egrediebatur foras: et loquebatur in idipsum. Aduersum me susurrabant omnes inimici mei: aduersum me cogitabant mala michi. Verbum iniquum cõstituerunt aduersum me: nunquid qui dormit non adiiciet vt resurgat? Etenim homo pacis mee in quo speraui: qui edebat panes meos magnificauit super me supplantationem. Tu autem domine miserere mei et resuscita me: et retribuã eis. In hoc cognoui quoniã voluisti me: quoniã non gaudebit inimicus meus super me. Me autem propter innocentiam suscepisti: et confirmasti me in conspectu tuo in eternum. Bñdictus dñs deus israel: a seculo et in seculũ fiat fiat. ã.



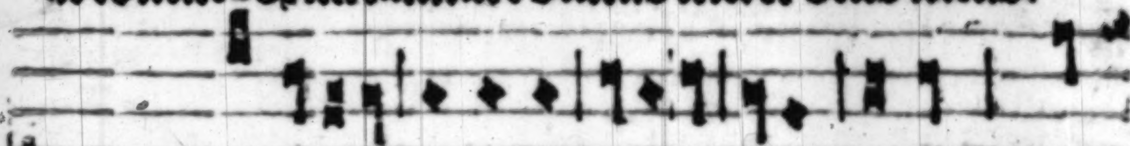
Sana domine animam meam quia peccaui tibi. ãn.



Sitiuit. Amen. ps.

Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum: ita desiderat anima mea ad te deus. Sitiuit anima mea ad deum fontem viuum: quando veniam et apparebo ante faciem dei. Fuerunt michi lachrime mee panes die ac nocte: dum dicitur michi quotidie vbi est deus tuus Hec recordatus sum et effudi in me animam meam: quoniam transibo in locum tabernaculi admirabilis vsq; ad domum dei. In voce exultationis et confessionis: sonus epulantis. Quare tristis es anima mea: et quare contur-

bas me. Spera in deo: quoniam adhuc cõfitebor illi salu-
tare vultus mei et deus meus. Ad meipsum anima mea
conturbata est: propterea memor ero tui de terra iordanis
et hermonii a monte modico. Abyssus abyssum inuocat
in voce catharactarũ tuarum. Omnia excelsa tua & fluct9
tui: super me transierunt. In die mandauit dominus mi-
sericordiam suam: et nocte canticũ eius. Apud me oratio
deo vite mee: dicam deo susceptor meus es. Quare oblit9
es mei: et quare contristatus incedo dum affligit me ini-
micus. Dum confringuntur ossa mea: exprobrauerunt
michi qui tribulãt me inimici mei. Dum dicũt michi per
singulos dies: vbi est deus tuus. Quare tristis es anima
mea: et quare conturbas me. Spera in deo: quoniam ad-
huc confitebor illi salutare vultus mei et deus meus.



antiphona. Sitiuit anima mea ad deum viuum quan-



do veniam et apparebo ante faciem domini. ℣.
Requiem eternam. ℟. Et lux perpetua. Lec. vii.

Spiritus meus attenuabitur: dies mei breuiabun-
tur: et solum michi superest sepulcrum. Non pec-
caui: et in amaritudinibus moratur oculus meus. Libe-
ra me domine et pone me iuxta te: et cuius vis manus pu-
gnet contra me. Dies mei transierunt cogitationes mee
dissipate sunt: torquentes cor meum. Noctem verterunt
in diem: et rursum post tenebras spero lucem. Si sustinue-
ro infernus domus mea est: et in tenebris straui lectulum
meum. Putredini dixi. Pater meus es: mater mea & soror

mea vermibus. Ubi est ergo nunc prestolatio mea et patientia mea: tu es domine deus meus. Responsorium.



Peccante me quoti die et non peniten te ti-



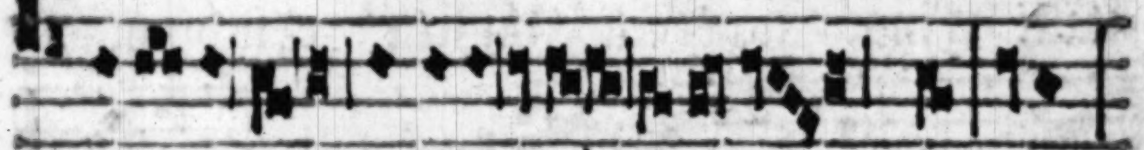
mor mortis conturbat me. Quia in infer no



nulla est redemptio miserere me i de us



et sal ua me. ℣. Deus in nomine tuo saluū me fac



domine et in virtute tua libe ra me. Qr.

Lectio octaua.

Pelli mee consumptis carnibus adhesit os meum: et derelicta sunt tantummodo labia circa dētes meos. Miseremini mei miseremini mei: saltem vos amici mei: quia manus domini tetigit me. Quare persequimini me sicut deus: et carnibus meis saturamini? Quis michi tribuat vt scribantur sermones mei? Quis michi det vt exarentur i libro stillo ferreo aut plūbi lamina vel certe sculpantur in silice? Scio enim q redēptor meus viuit: et i nouissimo die de terra sum surrecturus sū: et rursū circūdabor

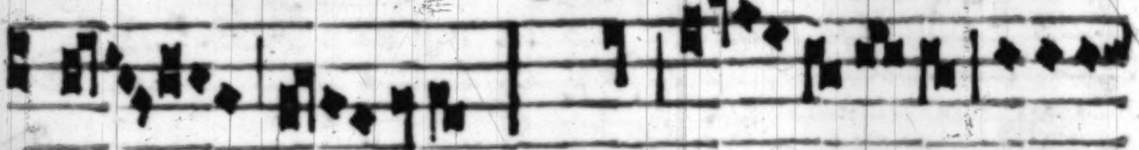
pelle mea: et in carne mea videbo deum saluatorem meum. Quem visurus sum ego ipse: et oculi mei conspecturi sunt et nō alius. Reposita hec est spes mea: in sinu meo. R.



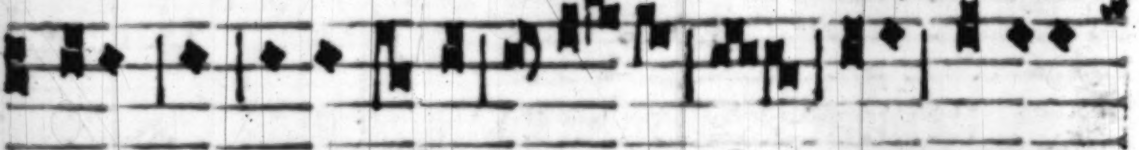
Requiem e ter nam dona e is do-



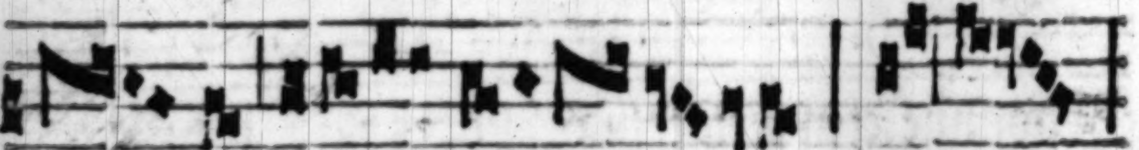
mi ne. Et lux perpetua lu ce-



at e is. V. Qui la zarum resusci-



tasti a monumento feti dum tu e is domine

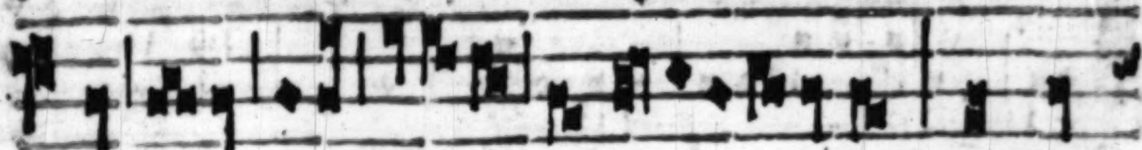


do na re qui em. Et lux.

Quare de vulua eduxisti me: Qui vtinam consumptus essem: ne oculus me videret. Lec. ix. Fuissem quasi non essem de vtero translatus ad tumulum. Nunquid non paucitas dierum meorum finietur breui: Dimitte ergo me domine vt plangam paululum dolorem meum: antequam vadam et non reuertar ad terram tenebrosam et opertam mortis caligine. Terram miserie et tenebrarum: vbi vmbra mortis et nullus ordo: sed sempiternus horror inhabitans. Responsorium.



Libera me do mine de moꝛte eter



na in die illa tremen da. Quando



ce li mo uendi sunt ꝛ terra. Dum ve



neris iudica re se



culũ per ignem. ℣. Dies illa dies i re cala-



mitatis et miserie dies magna et amara val-



de. Quando ce li. Et dicat vsq; ad Dũ veni. tantũ. ℣. Quid er-



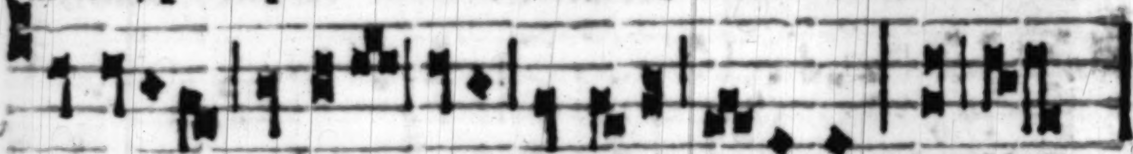
go miserrimus quid dicam vel quid faciam dum



nil boni perferam ante tantum iudicem. Dum vene. ℣.



Nunc xpe te peti mus miserere quesumus qui venisti



redimere perditos noli damnare redemptos. Dū ve.

Deinde repetatur. ℟. **Libera me domine.** quod per totum annum obseruetur quandocunqꝫ corpus adest presens: & in anniuersariis et trigintalibus episcoporum et quattuor personarum principalium scilicet/ decani/ cantoris / cancellarii et thesaurarii: et in die animarum tantū. ¶ In omnibus vero aliis vigiliis mortuorum in quibus dicitur predictum ℟. tunc finito vltimo versu: nō dicatur. **Dum veneris.** sed statim reincipiatur Respōsorium **Libera me domine.** et repetatur vsqꝫ in finem. ¶ Quandocunqꝫ corpus adest presens: et in omnibus anniuersariis et trigintalibus et quando vltimo fit seruitium mortuorum ante pascha: ac etiam in die animarum: semper erit predictum Responsorium. **Libera me domine de morte.** vltimum & semper dicitur cum tribus versibus supradictis a die animarum tantum: tunc enim dicetur cum his ℣. **Dies illa. Quando celi.** vt supra. Versus.



Ardentes ani me flent sine fine flent sine fi ne

ambulantes per tenebras dicūtqȝ singule ve ve

ve quāte sunt tenebre. Dū ve. ℣. Creator omni

um rerū deus qui me de limo ter re formasti et

mirabili ter sanguine proprio redemisti corpusqȝ

meum licet modo putrescat de sepulcro facias in

die iudici i resuscita ri exaudi exaudi me vt

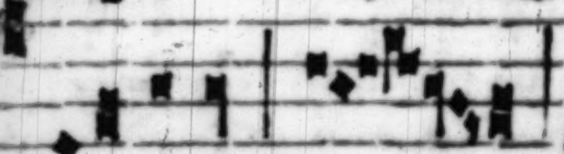
animā me am in sinu abrahe patriarche tu i iube

as collocari. Dum ve.

Deinde repetatur. ℟. vt supradictũ est. In omni vero. iiii. et. vi. fer. per annum qñcũqȝ fuerit vigil. mortuorũ cũ. ix. psal. ⁊. iii. leck. tñn tũc sit hoc tercium. ℟. Libera me dñe de viis inferni. Qui portas ereas confregisti ⁊ visitasti infernum et dedisti eis lumen vt viderent te qui erant in penis tenebrarum. ℣. Clamantes et dicentes aduenisti redẽptor nr̃. Qui portas. Nõ repetat̃ hoc. ℟. deinde dicat sacerdos executor officii ante laud̃ loco nec habitu mutato hunc. ℣.



Requiescant in pace. ℟. Amen. Iste ℣. pdictus dicatur semp ante laud̃ supradicto mõ: nisi a die cinerũ vsqȝ ad quartã feriã ante pascha: nam tunc non sequitur laudes cõtinue post Dirige. sicut infra patebit. In laudibus Antiphona.



Exultabunt. Amen. ps.

Miserere mei de⁹ secũdũ magnã miam tuam. Et secundũ multitudinẽ miserationũ tuarũ: dele iniquitatem meam. Amplius laua me ab iniquitate mea et a peccato meo munda me Quoniam iniquitatẽ meã ego cognosco ⁊ pctm̃ meũ ↄtra me est sẽper Tibi soli peccaui et malũ coram te feci: vt iustificeris in sermonibus tuis et vincas cũ iudicaris. Ecce eni in iniquitatib⁹ cõcept⁹ sũ: ⁊ i peccatis cõcepit me mater mea. Ecce eni veritatẽ dilexisti incerta ⁊ occulta sapientie tue manifestasti michi. Asperges me dñe ysopo ⁊ mũdabor: lauabis me et super niuem dealbabor. Auditui meo dabis gaudium ⁊ leticiã: et exultabunt ossa humiliata. Auerte faciem tuã a pctis meis: ⁊ oẽs iniquitates meas dele. Cor mũdum crea i me deus: et spiritum rectũ innoua i visceribus meis. Ne piicias me a facie tua: ⁊ spiritum sctm̃ tuum ne auferas a me. Redde michi leticiam salutaris tui: et spũ principali confirma me

Docebo iniquos vias tuas: et impii ad te conuertentur. Libera me de sanguinibus deus deus salutis mee: et exultabit lingua mea iusticiam tuam. Domine labia mea apies: et os meum annunciabit laudẽ tuam. Quoniã si voluisses sacrificium dedissem: vtiqꝫ olocaustis nõ delectaberis. Sacrificium deo spiritus cõtribulatus: cor cõtritum et humiliatum deus nõ despicies. Benigne fac domine in bona voluntate tua syon: vt edificẽtur muri hierusalem. Tũc acceptabis sacrificium iusticie oblationes et olocausta: tũc imponent super altare tuum vitulos. Antiphona.



Exultabunt dño ossa humiliata. ãn. Exaudi domine.

Te decet hymnus deus in syon: et tibi reddetur votũ in hierusalem. Exaudi oratione̅ meam: ad te omnis caro veniet. Verba iniquorum preualuerũt sup nos: et impietatibus nr̃is tu ppiciaberis. Beatus quẽ elegisti et assũpsisti inhabitabit i atriis tuis. Replebimur i bonis domus tue: sãctũ est tẽplũ tuũ mirabile in equitate. Exaudi nos deus salutaris noster: spes oim finiũ terre et i mari longe. Preparans montes in virtute tua accinctus potentia: qui conturbas profũdum maris sonum fluctuum eius. Turbabũtur gentes et timebunt qui habitant terminos a signis tuis exitus matutini et vespere delectabis. Visitasti terram et inebriasti eam / multiplicasti locupletare eam. Flumen dei repletum est aquis / parasti cibum illorum quoniam ita est preparatio eius. Riuos eius inebrians multiplica genimina eius / in stillicidiis eius letabitur germinans. Benedices corone anni benignitatis tue / et campi tui replebuntur vbertate. Pinguescent speciosa deserti:

Amẽ. ps.

oct 9 fo[illegible]

et exultatione colles accingentur. Induti sunt arietes o-
uium: et valles abundabunt frumento: clamabūt etenim
hymnum dicent. Antiphona.



Exaudi domine orationem meam ad te omnis ca-



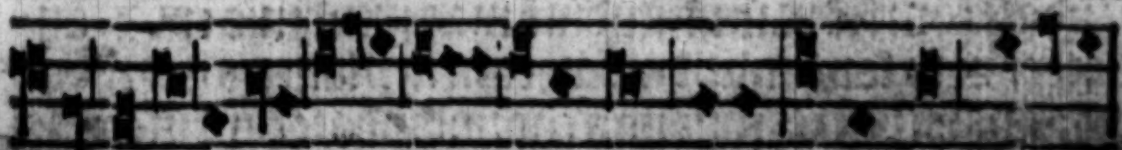
ro veniet. An. Me suscepit. Amen Psalmus.

Deus deus meus: ad te de luce vigilo. Sitiuit in te
aīa mea: q̄m multipliciter tibi caro mea. In terra
deserta inuia et inaquosa sic in sctō apparui tibi: vt viderē
virtutē tuā & gloriam tuam. Qm̄ melior est misericordia
tua super vitas: labia mea laudabunt te. Sic benedicam
te in vita mea: et in nomine tuo leuabo manus meas. Si
cut adipe et pinguedine repleatur anima mea: et labiis ex-
ultationis laudabit os meum. Si memor fui tui sup stra
tum meum: in matutinis meditabor in te: quia fuisti adiu
tor meus. Et in velamento alarum tuarum exultabo ad
hesit aīa mea post te: me suscepit dextera tua. Ipsi vero in
vanum quesierunt animam meam: introibunt in inferi-
ora terre tradentur in manus gladii partes vulpium erūt
Rex vero letabitur in deo laudabuntur oēs qui iurāt in
eo: qr obstructum est os loquentium iniqua. Deus mise-
reatur nostri et benedicat nobis: illuminet vultū suū sup
nos & misereatur nr̄i. Ut cognoscam⁹ in terra viā tuā: i
oībus gētib⁹ salutare tuū. Cōfiteātur tibi populi deus:
confiteātur tibi populi oēs. Letentur et exultent gentes
q̄m iudicas populos in equitate et gentes in terra dirigis
Confiteantur tibi populi deus confiteantur tibi populi

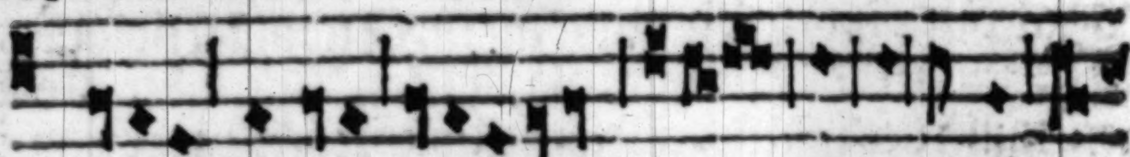
oēs: terra dedit fructū suū. Benedicat nos de⁹ deus noster benedicat nos deus: et metuāt eum omnes fines terre. ān.



Ego dixi: in dimidio dierū meorum vadam ad portas inferi. Quesiui residuū annorū meorum: dixi nō videbo dn̄m deum in terra viuentiū. Non aspiciā hominē vltra: ꝛ habitatorem quietis. Generatio mea ablata est et conuoluta est a me: quasi tabernaculū pastorum. Precisa est velut a te[x]ente vita mea: dum adhuc ordirer succidit me. De mane vsqꝫ ad vesperam finies me sperabam vsqꝫ ad mane: quasi leo sic contriuit omnia ossa mea De mane vsqꝫ ad vesperam finies me: sicut pullus hirūdinis sic clamabo meditabor vt columba. Attenuati sunt oculi mei: suspicientes in excelso. Dn̄e vim patior responde ꝓ me: quid dicā aut quid respōdebit michi cū ipse fecerit Recogitabo tibi oēs annos meos: i amaritudine anime mee. Dn̄e si sic viuitur ꝛ i talibus vita spūs mei corripies me et viuificabis me: ecce in pace amaritudo mea amarissima. Tu autē eruisti animā meā vt non periret: proiecisti post tergū tuū oia peccata mea. Quia nō infern⁹ confitebitur tibi neqꝫ mors laudabit te: non expectabunt qui descendūt in lacum veritatē tuam. Viuēs viuēs ipse cōfitebitur tibi: sicut et ego hodie pater filiis notam faciet veritatem tuam. Domine saluum me fac ꝛ psalmos nostros cantabimus cunctis dieb⁹ vite nostre in domo domini ā.



et exultatione colles accingentur. Induti sunt arietes ouium: et valles abundabunt frumento: clamabūt etenim hymnum dicent. Antiphona.





ro veniet. añ Me suscepit. Amen Psalmus.

Deus deus meus: ad te de luce vigilo. Sitiuit in te aīa mea: q̄ multipliciter tibi caro mea. In terra deserta inuia et inaquosa sic in sctō apparui tibi: vt viderē virtutē tuā et gloriam tuam. Qm̄ melior est misericordia tua super vitas: labia mea laudabunt te. Sic benedicam te in vita mea: et in nomine tuo leuabo manus meas. Sicut adipe et pinguedine repleatur anima mea: et labiis exultationis laudabit os meum Sic memor fui tui sup stratum meum: in matutinis meditabor in te: quia fuisti adiutor meus. Et in velamento alarum tuarum exultabo adhesit aīa mea post te: me suscepit dextera tua. Ipsi vero in vanum quesierunt animam meam: introibunt in inferiora terre tradentur in manus gladii partes vulpium erūt Rex vero letabitur in deo laudabuntur oēs qui iurāt in eo: qr obstructum est os loquentium iniqua. Deus misereatur nostri et benedicat nobis: illuminet vultū suū sup nos et misereatur nr̄i. Ut cognoscam⁹ in terra viā tuā: in oībus gētib⁹ salutare tuū. Cōfiteātur tibi populi deus: confiteātur tibi populi oēs. Letentur et exultent gentes qm̄ iudicas populos in equitate et gentes in terra dirigis Confiteantur tibi populi deus confiteantur tibi populi

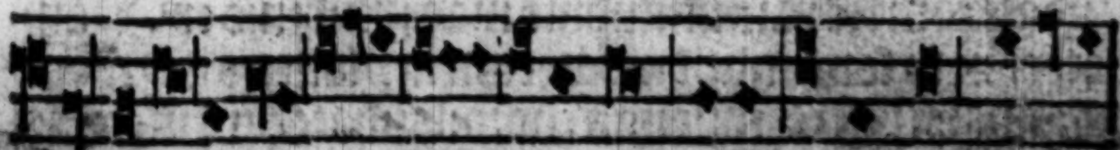
oẽs:terra dedit fructũ suũ. Benedicat nos de⁹ deus noster benedicat nos deus:et metuãt eum omnes fines terre. ãn.



Secund⁹ tonus

Me suscepit dextera tua dñe. ãn. A porta inferi. Amen. ps.

EGo dixi:in dimidio dierũ meorum vadam ad portas inferi. Quesiui residuũ annorũ meorum: dixi nõ videbo dñm deum in terra viuentiũ. Non aspiciã hominẽ vltra:⁊ habitatorem quietis. Generatio mea ablata est et conuoluta est a me:quasi tabernaculũ pastorum. Precisa est velut a texente vita mea: dum adhuc ordirer succidit me. De mane vsq; ad vesperam finies me sperabam vsq; ad mane:quasi leo sic contriuit omnia ossa mea De mane vsq; ad vesperam finies me:sicut pullus hirũdinis sic clamabo meditabor vt columba. Attenuati sunt oculi mei:suspicientes in excelso. Dñe vim patior responde ꝓ me:quid dicã aut quid respõdebit michi cũ ipse feceri Recogitabo tibi oẽs annos meos:i amaritudine anime mee. Dñe si sic viuitur ⁊ i talibus vita spũs mei corripies me et viuificabis me:ecce in pace amaritudo mea amarissima. Tu autẽ eruisti animã meã vt non periret:proiecisti post tergũ tuũ oĩa peccata mea. Quia nõ infern⁹ confitebitur tibi neq; mors laudabit te:non expectabunt qui descendũt in lacum veritatẽ tuam. Viuẽs viuẽs ipse cõfitebitur tibi: sicut et ego hodie pater filiis notam faciet veritatem tuam. Domine saluum me fac ⁊ psalmos nostros cantabimus cunctis dieb⁹ vite nostre in domo domini ã.



A porta inferi erue dñe animam meã. ã. Omnis spiritus

Laudate dñm de celis: laudate eum
i excelsis. Laudate eum oēs āgeli
eius: laudate eum oēs virtutes eius. Lau
Amen. ps. date eum sol et luna: laudate eū stelle et lu-
men. Laudate eum celi celoꝝ: ⁊ aque q̄ super celos sūt lau
dēt nomen dñi. Quia ipse dixit et facta sunt: ipse manda-
uit ⁊ creata sunt. Statuit ea in sclm ⁊ in sclm scli: preceptū
posuit et non preteribit. Laudate dñm de terra dracones
et oēs abyssi. Ignis grando nix glacies sp̄us procellarū
que faciunt verbū eius Mōtes ⁊ oēs colles: ligna fructife
ra et oēs cedri. Bestie ⁊ vniuersa pecora: serpētes ⁊ oēs vo
lucres pennate. Reges terre ⁊ oēs populi: principes ⁊ oēs
iudices terre. Iuuenes et virgines senes cum iunioribus
laudent nomen dñi: qꝛ exaltatū est nomen eiꝰ soliꝰ. Con
fessio eius super celū et terrā: et exaltauit cornu populi sui.
Hymnus oībus sanctis eius: filiis israel pplo appropin-
quanti sibi. Cantate dño cāticum nouū: laus eiꝰ in eccl̄ia
sctōꝝ. Letetur israel in eo q̄ fecit eū: ⁊ filie syon exultēt in re
ge suo. Laudent nomen eius in choro: in tympano ⁊ psal
terio psallant ei. Quia bñplacitū est dño in populo suo: et
exaltauit mansuetos in salutem. Exultabunt scti in gl̄ia
letabuntur in cubilibus suis. Exultationes dei in guttu-
re eoꝝ: et gladii ancipites in manibꝰ eorū. Ad faciendam
vindictam in nationibus: increpationes in ppl̄is Ad alli
gandos reges eoꝝ i compedibus: et nobiles eoꝝ i manicis
ferreis. Ut faciant i eis iudicium cōscriptū: gl̄ia hec est oī
bus sctis eius. Laudate dñm in sctis eius: laudate eum in
firmamento virtutis eius. Laudate eū in virtutibus eiꝰ:
laudate eum scdm multitudinē magnitudinis eiꝰ. Lau-
date eum in sono tube: laudate eum in psalterio ⁊ cythara
Laudate eum i tympano ⁊ choro: laudate eum in cordis
et organo. Laudate eum in cymbalis bñsonantibus lau

date eum in cimbalis iubilationis: omnis spiritus laudet dominum. antiphona.



Omnis spiritus laudet dominu. ℣. Requiem eternam dona eis dñe. ℟. Et lux perpetua lu. a.



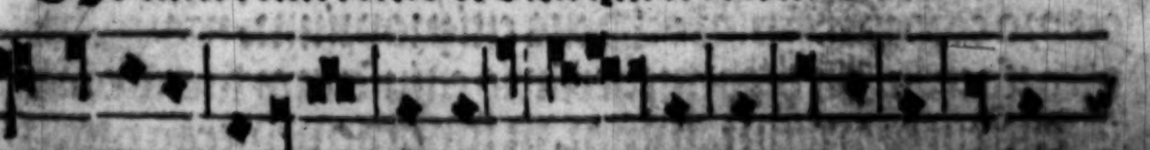
Ego sum. Amen. ps.

Benedictus dominus deus israel: quia visitauit et fecit redemptionem plebis sue. Et erexit cornu salutis nobis: in domo dauid pueri sui. Sicut locutus est per os sanctorum: qui a seculo sunt prophetarum eius. Salutem ex inimicis nostris: et de manu omnium qui oderunt nos. Ad faciendam misericordiam cum patribus nostris: ꝛ memorari testamenti sui sancti. Iusiurandum quod iurauit ad abraham patrem nostrum: daturum se nobis. Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum: liberati seruiamus illi. In sanctitate et iusticia coram ipso: omnibus diebus nostris. Et tu puer propheta altissimi vocaberis: preibis enim ante faciem domini parare vias eius. Ad dandam scientiam salutis plebi eius: in remissionem peccatorum eorum. Per viscera misericordie dei nostri: in quibus visitauit nos oriens ex alto. Illuminare his qui in tenebris et in umbra mortis sedent: ad dirigẽdos pedes nostros in viam pacis. antiph.

Secundus tonus.



Ego sum resurrectio et vita qui credit in me etiam si



mortuus fuerit viuet et omnis qui viuit et credit



ui me non morietur in eternum. Kyrieleyson. Christeley

Deinde dicatur Pater noster. sine pnuncia. Et ne nos. et dicatur iste ps sine nota hoc modo.

son. Kyrie leyson. Exaltabo te dñe qm̄ suscepisti me: nec delectasti inimicos meos super me. Domine deus meus clamaui ad te: et sanasti me. Domine eduxisti ab inferno aiam meam: saluasti me a descēdentibus i lacū. Psallite dño sancti eius: et confitemini memorie sanctitatis eius. Qm̄ ira in idignatione eius: et vita in voluntate ei⁹. Ad vesperum demorabitur fletus: et ad matutinum leticia. Ego autē dixi in abundantia mea: non mouebor in eternū. Domine in volūtate tua: prestitisti decori meo virtutē. Auertisti faciē tuam a me: et factus sum conturbatus. Ad te dñe clamabo: et ad deum meum deprecabor. Que vtilitas in sanguie meo: dum descendo in corruptionem? Nunquid confitebitur tibi puluis: aut annunciabit veritatem tuā? Audiuit dñs et misertus est mei: dñs factus est adiutor meus. Conuertisti planctum meum in gaudium michi: cōscidisti saccum meū et circundedisti me leticia. Vt cantet tibi gloria mea et non cōpungar: dñe deus meus in eternum confitebor tibi. Quo finito dicat sacerdos loco nec habitu mutato Requiē eternam. et cetera. vt supra ad vesperas cum orō. subscriptis secundū ordinem et numerum orr. que prius dicebantur ad vesperas videlicet pro corpore pñti. orō. Deus cui proprium. maior. vt s. ad vesperas. In die anniuersario cuiuscumqz fuerit: oratio Deus cui proprium. minor. vt supra ad vesperas pro triginali cuiuscumqz fuerit ad laudes tantum oratio.

O Mnipotens sempiterne deus cui nunq̃ sine spe misericordie supplicatur: propiciare aĩe famuli tui vel famule tue vt qui de hac vita in tui nois cõfessiõe decessit: sctõr tuorũ numero facias
Pro cõis defunctis ad laud. istĩ Oro.
D Eus cuius mie non est numerus suscipe pro aĩabus famulorum tuorum pontificũ sacerdotũ pces nr̃as: et lucis eis leticieq̃ regionẽ in sctõrum tuorum societate concede. Pro fratribus et sororibus ad laud. istĩ oro.
I Nclina dñe aurẽ tuã ad pces nr̃as q̃bus miam tuã supplices depcamur: vt aĩas famulor famularũq̃ tuar quas de hoc sclo migrare iussisti: i pacis ac lucis regione cõstituas et sãctor tuor iubeas esse cõsortes. Per xp̃m dñm nr̃m. R. Amẽ. sequat. Deinde dr̃ priuati oro p defũctis familiaribꝰ videlz oro.
D Eus qui nos patrem et matrem honorare precepisti: miserere clementer aĩabꝰ patrum et matrũ nostrorum: eorũq̃ oĩa peccata dimitte: nosq̃ eos in eterne claritatis gaudio fac videre. Oremus. Uel aliqua alia ad placitũ. q̃bꝰ expletis sequat or gñalis i audiẽtia sub eod. tono quo prior̃. dicebantur.
A Nimabus quesumus domine omnium fidelium defunctorum oratio proficiat supplicantium vt eas et a peccatis omnibus exuas et tue redemptionis facias esse participes. Qui tecum deo patre et spũ sancto viuis et regnas deus: p oĩa secula seculorum. R.



Sciendū est q̄ in vigiliis mortuorū tam triū q̄ nouē lec. a die cinerū vsq; ad quartam fer. ante pascha siue corpus presens fuerit siue nō. Finito vltimo. R. nō dicat̄ v. Requiescant in pace. sed statim post vltimum R. sequat̄ Kyrieleyson. Christe el. Kyrieleyson. Pater noster. ps. Exaltabo. cum v. et orō. eodem modo et ordine sicut in alio tempore āni post laudes dici solēt. Laudes vero tūc dicātur post mat. de die et de sancta maria: ita q̄ dicta ān. post psal. Benedictus. dicat̄ Kyrieleyson. Xpel. Kyriel. Pater noster. Deinde sine pronunciatione Et ne nos. dicatur sine nota sequens. ps.

Uoce mea ad dn̄m clamaui: voce mea ad dominū deprecatus sū. Effūdo i cōspectu eius orōnē meā et tribulationē meam ante ipsum pnūcio. In deficiendo ex me spiritum meum: et tu cognouisti semitas meas. In via hac qua ābulabā: abscōderunt supbi laqueum michi. Cōsiderabam ad dexteram et videbam: et nō erat qui cognosceret me. Perut fuga a me: et nō est qui requirat animā meā. Clamaui ad te domine dixi tu es spes mea porcio mea i terra viuentiū. Intēde ad deprecationē meam qr humiliatus sum nimis. Libera me a psequētibus me qr cōfortati sunt super me. Educ de custodia animam meam ad cōfitendū nomini tuo: me expectāt iusti donec retribuas michi. Quo dicto dicat sacerdos loco nec habitu mutato. v. et orō. eodē modo p omnia quo prius dicebant̄ ad vespas. videlicet ad Placebo. Notādū est vero q̄ quandocūq; p totū annum missa p corpore presenti anniuersario vel trigintali cuiuscunq; in choro vel in capitulo fuerit celebranda: vbi et missa ibi etiam commendatio animarum statim post pnunciatāte missam capitularem pro de

functis a toto cho. cū nota dicatur icipiēte ā. aliquo de superiori gradu. Ita tamē q̄ si i die sepulture deportetur corpus ad ecclesiam: tunc finita orōne. **Suscipe dn̄e animam serui tui** vel **ancille tue.** statim sequatur commēdatio animarū eodem modo et ordine sicut post deportationem corporis ad ecclesiam supradictū est. Preterea oi die p totā .xl. quando de feria agitur stati post primā ante missā capitularem dicatur in choro cōmēdatio animarū nisi i crastino festorum duplicium: et hoc sine nota: qn̄ **Dirige** sine nota precesserit. Et sciēdum est q̄ qñcūq3 dicat cōmēdato aiar semper dicatur sedēdo vsq3 ad ān. post laudes dicendo. ā.



Beati immaculati in via: qui ambulant in lege dn̄i Requiem eternam. Amen. ps. **Beati qui scrutantur testimonia eius: in toto corde exquirunt eum. Non enim qui operantur iniquitatem: in viis eius ambulauerunt. Tu mandasti mandata tua custodiri nimis. Utinam dirigantur vie mee: ad custodiendas iustificationes tuas. Tunc non confundar: cum prospexero in omnibus mā datis tuis. Confitebor tibi in directione cordis: in eo q̄ didici iudicia iusticie tue. Iustificationes tuas custodiam: non me derelinquas vsq3quaq3. In quo corrigit adolescentior viam suam: in custodiendo sermones tuos. In toto corde meo exquisiui te: ne repellas me a mandatis tuis. In corde meo abscondi eloquia tua: vt non peccem tibi. Benedictus es domine: doce me iustificationes tuas. In labiis meis pronunciaui: omnia iudicia oris tui In via testimoniorum tuorum delectatus sum: sicut in omnibus diuitiis. In mandatis tuis exercebor: z cōsiderabo vias tuas. In iustificationib⁹ tuis meditabor: non obliuiscar sermones tuos. Retribue seruo tuo: viuifica me et**

custodiam sermones tuos. Reuela oculos meos: et con-
syderabo mirabilia de lege tua. Incola ego sum in terra:
non abscondas a me mandata tua. Concupiuit anima
mea desyderare iustificationes tuas: ī omni tempore. In
crepasti superbos: maledicti qui declinant a mandatis tu
is. Aufer a me opprobriū et cōtemptum: quia testimonia
tua exquisiui. Etenim sederunt principes ꝛ aduersum me
loquebantur: seruus autem tuus exercebatur in iustifica-
tionibus tuis. Nam et testimonia tua meditatio mea est:
et consilium meum iustificationes tue. Adhesit pauimē-
to anima mea: viuifica me secundum verbum tuum. Ui
as meas enunciaui ꝛ exaudisti me: doce me iustificationes
tuas. Uiam iustificationum tuarum instrue me: et exer-
cebor in mirabilibus tuis. Dormitauit anima mea pre te
dio: confirma me in verbis tuis. Uiam iniquitatis amo
ue a me: et de lege tua miserere mei. Uiam veritatis elegi
iudicia tua non sum oblitus. Adhesi testimoniis tuis do
mine: noli me confundere. Uiam mandatorum tuorum
cucurri: cum dilatasti cor meum.

Psalmus.

Legē pone michi domine viā iustificationū tuarꝫ:
et exquiram eā semper. Da michi intellectū ꝛ scru
tabor legē tuam: et custodiam illā in toto corde meo. De-
duc me in semita mādatorum tuorum: quia ipsam volui.
Inclina cor meum in testimonia tua: et non in auarici-
am. Auerte oculos meos ne videant vanitatem: in via
tua viuifica me. Statue seruo tuo eloquiū tuum: in timo
re tuo. Amputa opprobrium meum quod suspicatus
sum: quia iudicia tua iocunda. Ecce concupiui manda-
ta tua: in equitate tua viuifica me. Et veniat super me
misericordia tua domine: salutare tuum secūdum eloqui-
um tuum. Et respondebo exprobrantibus michi ver-
bum: quia speraui in sermonibus tuis. Et ne auferas

de ore meo verbum veritatis vsqꝫquaqꝫ: quia in iudiciis tuis supersperaui. Et custodiam legem tuā semper: i seculum ꝛ in seculum seculi. Et ambulabā in latitudine: quia mādata tua exquisiui. Et loquebar de testimoniis tuis in conspectu regum: ꝛ non cōfundebar. Et meditabar i mādatis tuis: que dilexi. Et leuaui manus meas ad mandata tua que dilexi: et exercebor in iustificationibus tuis.
Memor esto verbi tui seruo tuo: in quo michi spem dedisti. Hec me consolata est in humilitate mea: quia eloquium tuum viuificauit me. Superbi inique agebant vsqꝫquaqꝫ: a lege autem tua non declinaui. Memor fui iudiciorum tuorum a seculo domine: et consolatus sum. Defectio tenuit me: pro peccatoribus derelinquentibus legem tuam. Cantabiles michi erant iustificationes tue: in loco peregrinationis mee. Memor fui nocte nominis tui domine: et custodiui legem tuam. Hec facta est michi: quia iustificationes tuas exquisiui. Portio mea domine: dixi custodire legem tuam. Deprecatus sum faciem tuam in toto corde meo: miserere mei secundum eloquium tuum. Cogitaui vias meas: et conuerti pedes meos in testimonia tua. Paratus sum et non sum turbatus: vt custodiam mandata tua. Funes peccatorum circumplexi sunt me: et legem tuam non sum oblitus.
Media nocte surgebam ad confitendum tibi: super iudicia iustificationis tue. Particeps ego sum omnium timentium te: et custodientium mandata tua. Misericordia tua domine plena est terra: iustificationes tuas doce me. Bonitatē fecisti cū seruo tuo dn̄e: secundum verbum tuū. Bonitatem et disciplinam ꝛ scientiam doce me: qꝛ in mandatis tuis credidi. Priusq̄ humiliarer ego deliqui: propterea eloquium tuum custodiui. Bonus es tu: et in bonitate tua doce me iustificationes tuas. Multiplicata

est sup me iiquitas supborum: ego autē in toto corde scrutabor mādata tua. Coagulatum est sicut lac cor eorum: ego vero legē tuā meditat⁹ sū. Bonum michi qr hūiliasti me: vt discam iustificatiōes tuas. Bonum michi lex oris tui: sup milia auri ꝛ argēti. Manus tue fecerūt me ꝛ plasmauerūt me: da michi itellectum vt discam mādata tua. Qui timent te videbunt me et letabuntur: qr in verba tua supsperaui. Cognoui domine qr eqtas iudicia tua: et in veritate tua humiliasti me. Fiat mia tua vt consoletur me: secūdum eloquiū tuū seruo tuo. Veniāt michi miserationes tue ꝛ viuā: quia lex tua meditatio mea est. Confundātur superbi qr iniuste iniquitatē fecerunt in me: ego aūt exercebor in mandatis tuis. Conuertantur michi timentes te: et qui nouerunt testimonia tua. Fiat cor meū immaculatū in iustificationibus tuis: vt non confundar.

Defecit in salutare tuū aia mea: et in verbum tuum supersperaui. Defecerūt oculi mei in eloquiū tuū: dicentes qn̄ cōsolaberis me. Qr fctūs sū sicut vter in pruina iustificationes tuas non sū oblit⁹. Quot sunt dies serui tui: qn̄ facies de psequētib⁹ me iudicium. Narrauerūt michi iniqui fabulationes: sed nō vt lex tua Oia mādata tua veritas: iniqui persecuti sūt me adiuua me. Paulominus cōsūmauerūt me i terra ego aūt nō dereliqui mādata tua. Secundū miam tuā viuifica me: et custodiā testimonia oris tui. In eternū dn̄e: verbū tuū pmanet i celo In gn̄atione et gn̄ationē veritas tua: fūdasti terrā et permanet. Ordinatione tua perseuerat dies: qm̄ oia seruiunt tibi Nisi qr lex tua meditatio mea est: tunc forte perissem in hūilitate mea. In eternū nō obliuiscar iustificationes tuas: qr in ipsis viuificasti me. Tuus sum ego saluum me fac: qm̄ iustificationes tuas exquisiui. Me expectauerunt pctōres vt pderēt me: testimonia tua itellexi Ois cōsūma

tionis vidi finē: latū mandatū tuum nimis. Quomodo dilexi legem tuam dn̄e: tota die meditatio mea est. Super inimicos meos prudentem me fecisti mādato tuo: quia in eternū michi est. Super omnes docētes me itellexi: quia testimonia tua meditatio mea est. Super senes intellexi: qr mādata tua quesiui. Ab omni via mala prohibui pedes meos: vt custodiam verba tua. A iudiciis tuis non declinaui: quia tu legem posuisti michi. Quā dulcia faucibus meis eloquia tua: super mel ori meo. A mādatis tuis itellexi: propterea odiui omnē viā iniquitatis. Lucerna pedibus meis verbū tuū: et lumen semitis meis. Iuraui ꝛ statui: custodire iudicia iusticie tue. Humiliatus sū vsqꝫ quaqꝫ dn̄e: viuifica me secundū verbū tuū. Voluntaria oris mei beneplacita fac domie: ꝛ iudicia tua doce me. Anima mea i manibꝰ meis semper: et legē tuā nō sū oblitus. Posuerūt peccatores laqueū michi: et de mādatis tuis non erraui. Hereditate acquisiui testimonia tua in eternū: qr exultatio cordis mei sunt. Inclinaui cor meum ad faciēdas iustificationes tuas i eternū: propter retributionem. Iniquos odio habui: et legem tuam dilexi. Adiutor et susceptor meꝰ es tu: et i verbū tuum supersperaui. Declinate a me maligni: et scrutabor mandata dei mei. Suscipe me secundum eloquium tuū et viuam: et non confūdas me ab expectatione mea. Adiuua me et saluus ero: et meditabor in iustificationibus tuis semper. Spreuisti omnes discedētes a iudiciis tuis: qr iniusta cogitatio eorum. Preuaricātes reputaui oēs peccatores terre: ideo dilexi testimonia tua. Confige timore tuo carnes meas: a iudiciis enim tuis timui. Feci iudiciū et iusticiam: non tradas me calūniantibus me. Suscipe seruum tuū in bonum: non calūnientur me supbi. Oculi mei defecerūt in salutare tuū: et in eloquium iusticie tue. Fac cum seruo tuo secundum

misam tuam: et iustificationes tuas doce me. Seru⁹ tuus sum ego: da michi intellectum vt sciam testimonia tua. Tempus faciendi dn̄e: dissipauerūt legē tuam. Ideo dilexi mādata tua: super aurū et topaziō. Propterea ad oīa mandata tua dirigebar: omnem viā iniquā odio habui. Mirabilia testimonia tua domine: ideo scrutata est ea aīa mea. Declaratio sermonū tuoꝝ illuminat: et intellectum dat paruulis. Os meum aperui et attraxi spiritum: qꝛ mandata tua desyderabā. Aspice ī me et miserere mei: scd̄m iudicium diligentium nomen tuū. Gressus meos dirige scd̄m eloquium tuum: et non dn̄etur mei oīs iniusticia. Redime me a calumniis hominum: vt custodiam mandata tua. Faciem tuam illumina super seruum tuum: et doce me iustificationes tuas. Exitus aquarum deduxerunt oculi mei: quia non custodierunt legem tuam. Iustus es domine: et rectum iudiciū tuū. Mādasti iusticiam testimonia tua: et veritatem tuā nimis. Tabescere me fecit zelus meus: quia obliti sunt verba tua inimici mei. Ignitum eloquium tuū vehementer: et seruus tuus dilexit illud. Adolescētulus sum ego ⁊ contemptus: iustificationes tuas non sum oblitus. Iusticia tua domine iusticia in eternum: ⁊ lex tua veritas. Tribulatio et angustia inuenerunt me: mandata tua meditatio mea est. Equitas testimonia tua in eternum: intellectum da michi et viuam. Clamaui in toto corde exaudi me domine: iustificationes tuas requiram. Clamaui ad te saluum me fac: vt custodiam mandata tua. Preueni in maturitate et clamaui: quia in verba tua supersperaui. Preuenerunt oculi mei ad te diluculo: vt meditarer eloquia tua. Vocem meam audi secundum misericordiam tuam domine: et secūdum iudicium tuum viuifica me. Appropinquauerunt persequentes me iniquitati: a lege autem tua

longe facti sunt. Prope es tu domine: et omnes vie tue ve
ritas. Initio cognoui de testimoniis tuis: quia in eternū
fundasti ea. Vide humilitatem meam et eripe me: quia le
gem tuam non sū oblitus. Iudica iudicium meum et re-
dime me: ꝑpter eloquium tuum viuifica me. Longe a pec
catoribus salus: quia iustificationes tuas non exquisierūt
Misericordie tue multe domine: secūdum iudiciū tuū vi-
uifica me. Multi qui persequuntur me et tribulant me: a
testimoniis tuis non declinaui. Vidi preuaricantes et ta
bescebam: quia eloquia tua non custodierunt. Vide quo
niam mandata tua dilexi domine: in misericordia tua vi-
uifica me. Principium verborū tuorum veritas: in eter-
num omnia iudicia iusticie tue. Principes persecuti sunt
me gratis: et a verbis tuis formidauit cor meum. Leta-
bor ego super eloquia tua: sicut qui inuenit spolia multa.
Iniquitatem odio habui et abominatus sum: legem au
tem tuam dilexi. Septies in die laudem dixi tibi: super iu-
dicia iusticie tue. Pax multa diligentibus legem tuam: et
non est illis scandalum. Expectabam salutare tuum do
mine: et mandata tua dilexi. Custodiuit anima mea te-
stimonia tua: et dilexit ea vehementer. Seruaui manda-
ta tua et testimonia tua: quia omnes vie mee in conspectu
tuo. Appropinquet deprecatio mea in conspectu tuo do-
mine: iuxta eloquium tuū da michi intellectū. Intret po-
stulatio mea in cōspectu tuo: secundum eloquiū tuum eri-
pe me. Eructabunt labia mea hymnum: cum docueris
me iustificationes tuas. Pronunciabit lingua mea elo-
quiū tuū: quia omnia mandata tua equitas. iat man⁹
tua vt saluet me: quoniā mandata tua elegi. Concupiui
salutare tuū domine: et lex tua meditatio mea est. Viuet
anima mea et laudabit te: et iudicia tua adiuuabunt me.
Erraui sicut ouis que periit: quere seruū tuū domine: qꝛ

mandata tua nō sum oblitus. Finitis psal. repetatur ān.



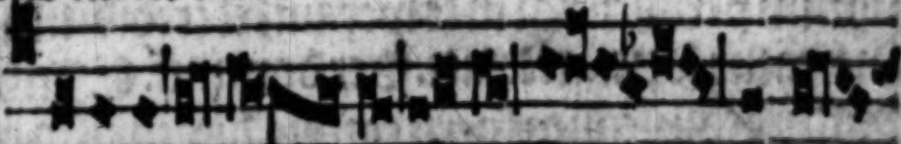


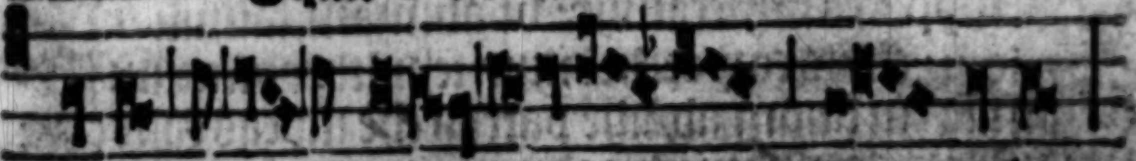
Deinde dicatur Pater noster. Et sine pronunciatione. Et ne nos. sequatur sine nota iste Psalmus.

Domine probasti me et cognouisti me: tu cognouisti sessionem meam ꝛ resurrectionem meam. Intellexisti cogitationes meas de longe: semitam meam ꝛ funiculum meum inuestigasti. Et omnes vias meas preuidisti: quia non est sermo in lingua mea. Ecce domine tu cognouisti omnia nouissima ꝛ antiqua: tu formasti me et posuisti super me manum tuā. Mirabilis facta est sciencia tua ex me: cōfortata est ꝛ non potero ad eam. Quo ibo a spiritu tuo: et quo a facie tua fugiā. Si ascendero in celū tu illic es: si descendero ad infernum ades. Si sūpsero pennas meas diluculo: et habitauero in extremis maris. Et enī illic manus tua deducet me: et tenebit me dextera tua. Et dixi forsitan tenebre cōculcabūt me: ꝛ nox illuminatio mea in deliciis meis. Quia tenebre nō obscurabūtur a te: et nox sicut dies illuminabitur/ sicut tenebre eius ita ꝛ lumē eiꝰ. Quia tu possedisti renes meos: suscepisti me de vtero matris mee. Cōfitebor tibi quia terribiliter magnificatꝰ es: mirabilia opera tua et aīa mea cognoscet nimis. Nō est occultatū os meum a te quod fecisti in occulto: ꝛ substātia mea in inferioribus terre. Imperfectum meum viderunt oculi tui et in libro tuo omnes scribentur: dies forma

buntur et nemo in eis. Michi autem nimis honorificati sunt amici tui deus: nimis confortatus est principatus eorum. Dinumerabo eos et super arenā multiplicabuntur exurrexi et adhuc sum tecū. Si occideris deus peccatores viri sanguinum declinate a me. Quia dicitis in cogitatione: accipiant in vanitate ciuitates suas. Nonne qui oderūt te dn̄e oderam: et super inimicos tuos tabescebam Perfecto odio oderam illos: inimici facti sūt michi. Proba me deus et scito cor meum: interroga me et cognosce semitas meas. Et vide si via iniquitatis in me est: et deduc me in via eterna. Deinde sine interuallo incipiatur missa pro defunctis sacerdote interim exeunte ad locū sepulcri signādū si corpus presens affuerit: vt supra dictum est. Tamen quandocūqꝫ singilatim extra conuentum dicitur cōmendatio animarum: tūc immediate post psal. Dn̄e probasti: sequatur ℣ Requiem eternam dona eis dn̄e. Et lux perpetua luceat eis. A porta inferi. Erue dn̄e animas eorum. Credo videre bona dn̄i In terra vi. Dn̄s vo. Oremus. Oratio.

Tibi dn̄e commēdamus aīas famulorum famularumqꝫ tuarum: vt defūcti seculo tibi viuāt: et que per fragilitatem mūdane cōuersatiōis peccata admiserūt: tu venia misericordissime pietatis absterge. Per xp̄m dn̄m nostrū Nunqꝫ dicatur alia commendatio in ecclesia Sarum. siue corpus presens fuerit siue non. Ad missam. Officium.



Equiē e ter nam dona eis domi-


ne et lux perpetua luceat e is. Ps.



Te decet hymnus deus in syon: et tibi reddetur votū in



hierusalem exaudi orationem meā ad te oīs caro veniet.
Quācunqȝ corpus adest p̄ns et in anniuersariis et trigintalibus et quando vltimo fit seruitium mortuorum ante pascha et in die animarum tantum dicatur hic cantus.



Kyrie leyson. iii. Xpe eleyson. iii. Ky rie leyson. ii. Ky rie leyson.

Quotidie āte diem sepulture cuiuscūqȝ fuerit dicatur ista oratio.

Deus cui ꝓpriū est misereri semper ⁊ parcere te supplices deprecamur pro aīa famuli tui vel famule tue. N. quam hodie de hoc seculo migrare iussisti: vt non tradas eam in manus inimici nec obliuiscaris in finē: sed iubeas illam ab angelis sāctis suscipi: atqȝ ad regionē viuorum perduci: ⁊ qr in te sperauit et credidit: sctōꝝ tuorum mereatur societate letari. Per dominū. ¶ In die quinto sepulture cuiuscunqȝ fuerit corpus dicatur ista oratio.

Omnipotens sempiterne deus misericordiam tuam supplices deprecamur: vt animam famuli tui vel famule tue. cuius corpori debitum sepulture officium persoluimus / in sinum abrahe patriarche iubeas collocari: vt cum dies agnitionis tue aduenerit: inter sanctos et ele-

ctos tuos cum vel eam resuscitari precipias. Per dominū

In anniuersariis. de quocunq̧ fuerit dicitur ista Oratio.

Deus indulgētiarū dn̄e da aīe famuli tui vel famule tue cui⁹ ānniuersariū depositiōis diē cōmeōram⁹: refrigerii sedē quietis beatitudinē luminis claritatē. Per d.

¶ In die tricēnali de quocunq̧ fuerit dicitur ista Oratio.

Deus cui ppriū est misereri sēp et pcere: propiciare aīe famuli tui vel famule tue et oīa eius pctā dimitte vt mortis vinculis absolutus vel absoluta transire mereat̄ ad vitam. Per d. In āniuersa. epōꝝ tm̄ sic pnūcietur Deus indulgētiarū dn̄e da aīe famuli tui pontificis cuius. &c. vt s̄. Hoc gn̄al̄r notandū est q̄ ad qualibet missam que pro corpore pn̄ti celebrē. cuiuscūq̧ fue. nisi pro rege vel regina vel p alio magno dn̄o: quinq̧ oꝝ. dn̄r ad missā quaꝝ prima p corpore pn̄ti vt s̄ ad missam: scd̄a p epīs. Oratio

Deus q̄ inter apl̄icos sacerdotes famulos tuos pōtificali fecisti dignitate cēseri: p̄sta q̄s: vt quorū vicē ad horā gerebāt in terris: eoꝝ ppetuo cōsortio letēt̄ i celis.

Offerimus tibi domine oblationem nostre Secr. seruitutis pro aīabus famulorū tuorū pōtificū vel sacerdotum supplicantes: vt cum p̄sulibus apostolice dignitatis quorum sūt executi officium: mereantur habere sempiterne beatitudinis porcionem. Postcommunio.

PRoficiat quesum⁹ domine aīabus famulorū tuorū pontificū ꝛ sacerdotū diuini celebratio mysterii vt quos in terris positos huius muneris dispensatores esse fecisti. inter electos antistites eos iubeas connumerari. Per dn̄m nr̄m. Tercia oratio pro fratribus et sororibus.

De⁹ venie largitor ꝛ humane salutis auctor: q̄s clemētiā tuā vt nr̄aꝝ cōgregationū fr̄es et sorores q̄ ex hoc seculo trāsierūt: intercedēte beata maria semper virgine ꝛ beato michaele archangelo cum omnibus sanctis:

ad perpetue btitudinis cōsortiū peruenire cōcedas. Secr.

D Eus cuiusmie non est numerus suscipe propicius preces hūilitatis nr̄e: et aīabus fratrū et sororꝝ nr̄arū cōgregationū q̇bus tui nois dedisti cōfessionē: p hec sacramēta salutꝫ nr̄e cūctorꝝ remissionē tribue pctōꝝ. Post.

P Resta q̄s oīps ꝛ misericors deus vt aīe fratrumꝙ sororꝝ nostrarꝝ cōgregationū pro quibus hoc sacrificiū laudis tue obtulim⁹ maiestati per huius virtutē sacramēti a pctis oībus expiate: lucis perpetue te miserāte pcipiant btitudinē. Quarta orꝝ p parētibus ꝛ bn̄factorib⁹. orꝝ.

O Mn̄ps ꝛ misericors de⁹ vnica sal⁹ mortaliū: te supplices exoramus p aīab⁹ famulorū famularꝝqꝫ tuarū parētū ꝛ bn̄factorꝝ nr̄orꝝ vt interueniēte btā dei genitrice maria cū oībus sctis: pctōꝝ eis largiri digneris īdulgētiā et in nouissimo die beate resurrectionis leticiam. Secreta.

S Anctifica q̄s domine hec fidelium omnium vitalia sacramenta: et presta vt interueniente btā dei genitrice maria cum omnibus sanctis tuis anime famulorum famularumqꝫ tuarum parentum et benefactorum nr̄orꝝ ab oīb⁹ viciis expiate pabulo vite reficiātur eterne. Postcō.

P Urificet nos q̄s dn̄e salutare quo pasti sumus sacramētū: ꝛ īteruenīete btā ꝛ glīosa sempꝙ virgine dei genitrice maria cū oībus sctis tuis concede vt hoc ipsū proficiat aīabus famulorum famularumqꝫ tuarum parētum et benefactorum nostrorum: ad promerendam tue ppiciationis gratiam et percipiēdā future resurrectiōis gloriam sempiternam. Quinta oratio generalis. Oratio.

F Idelium deus oīm conditor ꝛ redēptor aīab⁹ oīm fideliū defunctorū remissionē cunctorū tribue peccatorū vt indulgētiā quā sēper optauerūt: piis supplicationibus cōsequantur. Qui cū deo patre et spūsancto viuis et regnas deus. Per omnia secula seculorum. Secreta.

HOstias q̄s dn̄e quas tibi pro aīabus oīm fideliū defunctorum offerim⁹ ppiciat⁹ intēde: vt quib⁹ fidei christiane meritum contulisti: dones et premium. Postcō

ANimabus q̄s dn̄e oīm fideliū defūctorum oratio pficiat supplicantiū: vt eas et a peccatis oībus exuas: ꝫ tue redemptionis facias esse participes. Qui cum deo patre ꝫ spū sācto viuis ꝫ regnas de⁹ Per oīa sc̄la scloꝝ amē

Item et extra trigintale cuiuscumq; fuerit defuncti qnq; dicūtur or̄. quarum prima p ip̄o trigītali. Itē in oībus aliis anniuersariis qnq; dicuntur or̄ quaꝝ prima p āniuersar certa vel p̄ pro corpore presenti. Quādocūq; corpus adest presens et in anniuersar episcoporum et in die animarum tātū. Lectio epistole beati pauli apostoli. Ad thessalonicēses

FRatres: Nolum⁹ vos ignorare de dormiētib⁹ vt nō cōtristemini sicut et ceteri q̄ spem nō habēt. Si enī credim⁹ q̄ iesus mortu⁹ est ꝫ resurrexit: ita et de⁹ eos q̄ dormierūt per iesū adducet cū eo. Hoc eī vobis dicimus in verbo dn̄i: q: nos q̄ viuim⁹ qui residui sum⁹ in aduētū dn̄i non preueniemus eos q̄ dormierūt. Qm̄ ipse dn̄s in iussu et in voce archangeli et in tuba dei descendet de celo: et mortui qui ī christo sūt resurgent primi Deide nos q̄ viuim⁹ q̄ relinquimur simul rapiemur cū illis in nubibus obuiam christo in aera: et sic semper cum domino erimus. Itaq; ꝯsolamini inuicem: in verbis istis. ¶ In omnib⁹ aliis anniuersariis et trigintalibus ep̄la. Lc̄tō libri machabeorū.

IN diebus illis: Uir fortissimus iudas collatione facta: duodecim milia dragmas argenti misit hierosolimam offerre ea ibi pro pc̄tis mortuorum: iuste et religiose de resurrectione cogitans. Nisi enim eos qui ceciderāt resurrecturos speraret: superfluum videret et vanū orare p mortuis Sed q: consyderabat q̄ hi qui cum pietate dormitionem acceperāt: optimā haberent repositā gratiam

Sancta ergo ꝫ salubris est cogitatio pro defunctis exorare: vt a peccatis soluātur. In oīb⁹ aliis missis ꝓ defunctis dñr he due epistole alternis vicib⁹ ꝑ ebdo. ita tñ ꝙ primo dicatur epistola. Audiui vocē. q̄d ꝑ totū annū obseruetur qñ feriatur dicatur missa. epl'a. Lcō libri apocalipsis btī iohis apl'i
IN dieb⁹ illis: Audiui vocem de celo dicētem michi. Scribe. Beati mortui: qui in dño moriuntur. Amodo iam dicit spūs: vt requiescāt a laborib⁹ suis. Opa enim illorum: sequuntur illos. ¶ Alia epystola. Ad corinthios.
FRatres: Christ⁹ resurrexit a mortuis primitie dormientium quoniā quidem per hoiem mors: ꝫ per hoiem resurrectio mortuoꝝ. Et sicut in adā omnes moriuntur: ita ꝫ in xp̄o omnes viuificabūtur. Unusquisqꝫ aūt in suo ordine: per iesū christū dñm nostrum. ¶ Sciēdum est autem ꝙ istud sequens gradale scilicet. Si ambulem. nunꝙ̄ debet dici pro corpore p̄sēti alicuius nisi solūmodo pro corpribus presentib⁹ eꝛ oꝝ ꝫ coꝝ trigintalib⁹ ꝫ āniuersar. secūdū vsū. Sarum eccl'e. tunc eni dicar a trib⁹ clericis de secunda forma habitu non mutato ad caput defuncti si corpus adest presens: sin autē ad gradū chori dicar. Grad.

Si ambu lem in me di o vmbre mortis nō time bo ma la quoniam tu me cū es domine ℣. Uir-



ga tu a et ba culus tu-



us ip sa me



In o[m]ibus altis miss. defunct. Dr a toto choro istud gradale.

consola ta sunt.



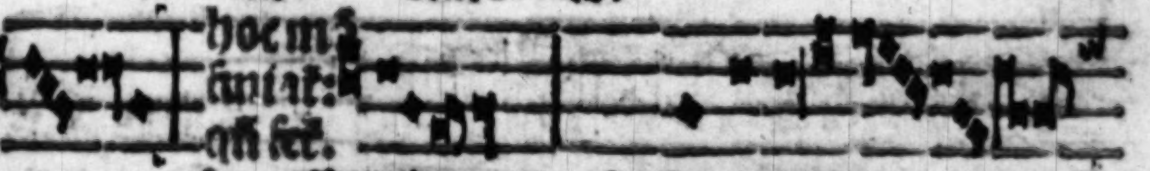
Requiem eter nam dona e is do mi-



ne et lux perpe tua



lu ceat e is.



hoc m[odo] finiat: q[ui] seq.

Dimitte e is. versus Anime eo-



rum in bo nis demoren



tur et semen eo



rum here ditet



ter ram

Hoc modo finiatur quando ferialiter dicitur missa.

ter ram.

Quādo corp⁹ adest pñs et in āniuersar. chor dicat tract⁹ **Sicut ceruus.** a quattuor clericis de superiori gradu habitu nō mutato ad caput defūcti interim stantibus cōtinuo si corpus adest pñs. sin autem ad grad. cho. ita tñ ꝙ oēs isti quattuor clerici sic primum ꝟ. incipiāt quē duo ex parte chori principal. ꝓsequātur. et ita alternis vicib⁹ singuli ꝟ. ab istis iiii. cleri. totius tractus dicātur choro iterim sedēte Ita tamen ꝙ omnes simul ipsum tractū terminēt. Tractus.



Sicut cer uus desi derat ad fontes a-



qua rum i ta de siderat



anima mea ad te de us ꝟ. Siti uit.


anima me a ad deum vi uum


quando veni am et appa re


bo ante fa ci em de i mei


v. Fue runt michi lachrime


me e panes die ac no cte

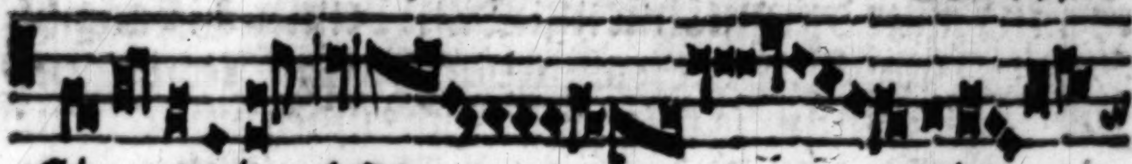

dum dici tur michi per singulos


di es v bi est de us tuus.



In osb⁹ aliis missis pro defunctis dicit a toto choro iste tra- ctus cū cātu sequēti.

De profundis clama ui ad te do mine domi ne ex au di vo cem me am ℣. Fiant aures tu e in tendentes in o ra ti o nem ser ui tu i. ℣. Si ini quitates ob seruaueris do mi ne domi ne quis sustine bit. ℣. Quia apud te pro piciati o est et propter le gem tu am su-





Et dicatur iste tractus cum cantu preno-
tato choro interim sedente quandocun-
que dicatur: nisi in die animarum tantum.
tunc enim dicatur cum eodem cantu quo
in dominica septuagesime a quattuor clericis de superio-
ri gradu habitu non mutato ad gradum chori supradi-
cto modo. Item in anniuersariis episcoporum et decano-
rum: et quandocunque corpus adest presens. postquam execu-
tor officii inceptione misse altare thurificauit: diaconus cum
thuribulo circumeundo tumbam vel corpus illud incenset:
sed ex vtraque parte videlicet incipiendo a capite. Similiter
fiat ante euangelium dum tractus canitur incensato pri-
us altare. et tercio postquam sacerdos sacrificium ante lo-
tionem loco suo depositum thurificet. idem dyaconus si-
cut prius. Nunquam enim thurificetur corpus ad Placebo
vel ad Dirige. secundum vsum Sarum sed semper ad
missam tantum. ¶ In dominicis diebus et in secundis fe-
riis et etiam pro corpore presenti et in anniuersariis et tri-
gintalibus et in die animarum tantum dicatur hoc euan-
gelium ¶ Secundum Johannem.

In illo tempore Dixit martha ad iesum Domine si fuisses
hic: frater meus non fuisset mortuus. Sed et nunc scio:
quia quecunque poposceris a deo: dabit tibi deus. Dicit illi
iesus. Resurget frater tuus. Dicit ei martha. Scio quia resur-
get in resurrectione in nouissimo die. Dicit ei iesus Ego sum: resur-
rectio et vita. Qui credit in me: etiam si mortuus fuerit viuet
Et omnis qui viuit et credit in me: non morietur in eternum
Credis hoc? Ait illi. Utique domine. Ego credidi: quia tu es

christus filius dei: qui i hūc mundum venisti. ¶ Feria .iii

IN illo tp̄e. Dixit euangeliū Secūdū Johannem iesus discipulis suis ⁊ principib⁹ iudeorum. Omne qd̄ dat michi pater ad me veniet: ⁊ eū qui venit ad me non eiciam foras. Quia descēdi de celo nō vt faciā volūtatem meam: sed volūtatē ei⁹ qui misit me. Hec est autē volūtas ei⁹ qui misit me p̄ris: vt omne qd̄ dedit michi nō perdā ex eo: sed resuscitem illud in nouissimo die. Hec est autem volūtas p̄ris mei qui misit me: vt oīs qui videt filiū et credit in eū: habeat vitā eternā. Et ego resuscitabo eum: in nouissimo die. ¶ Feria .iiii. euāgeliū. Secūdum Johannem.

IN illo tp̄e. Dixit ies⁹ discipulis suis. Amē amē dico vobis: q2 qui verbū meū audit ⁊ credit ei q̇ misit me habet vitam eternā. Et in iudiciū nō veniet: sed transiet a morte in vitā. Amen amē dico vobis: q2 venit hora et nūc est: quādo mortui audiēt vocē filii dei: ⁊ q̇ audierit viuent Sicut pater habet vitā in semetipso: sic dedit ⁊ filio vitam habere in semetipso. Et potestatē dedit ei iudiciū facere: q2 filius hominis est. Nolite mirari hoc: q2 venit hora i qua omnes qui in monumentis sunt audient vocem filii dei. Et procedent qui bona fecerunt: in resurrectionem vite. Qui vero mala egerunt: in resurrectionem iudicii.

¶ Feria quinta. Euangelium. Secundum Johannem.

IN illo tempore. Dixit iesus discipulis suis: et turbis iudeorū. Sicut pater suscitat mortuos ⁊ viuificat: sic et filius quos vult viuificat. Neq3 eni pater iudicat quemq̄: sed iudicium omne dedit filio. Ut omnes honorificent filium: sicut honorificant patrem. Qui non honorificant filium: non honorificant patrem qui misit illum. Amē amen dico vobis: quia q̇ verbū meum audit ⁊ credit ei qui misit me: habet vitā eternā. Et i iudiciū non veniet: sed transiet a morte in vitam. ¶ Feria .vi. Euangelium

IN illo tp̄e. Dixit iesus disci- Secūdū iohannem. pulis suis et turbis iudeorum. Ego sum panis vi-uus: qui de celo descendi. Si quis manducauerit ex hoc pane: viuet in eternum. Et panis quem ego dabo caro mea est: pro mundi vita. Litigabant ergo iudei: adinuicē dicentes. Quomodo potest hic carnem suā nobis dare ad manducandum? Dicit ergo eis iesus. Amen amen dico vobis: nisi manducaueritis carnem filii hominis ꝛ biberitis eius sanguinem: nō habebitis vitā i vobis. Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem: habet vitam eternam. Et ego resuscitabo eum: in nouissimo die.

Sabbato. Euangelium. Secundum iohannem.

IN illo tempore. Dixit iesus discipulis suis: et turbis iudeorum. Amen amen dico vobis: nisi manducaueritis carnem filii hominis: ꝛ biberitis eius sanguinem: non habebitis vitam in vobis. Qui māducat meam carnem ꝛ bibit meum sanguinem / habet vitam eternam. Et ego resuscitabo eum: in nouissimo die. Hoc sequens offertorium dicatur in omnibus missis pro defūctis nisi in die animarum tantum. Offertorium.

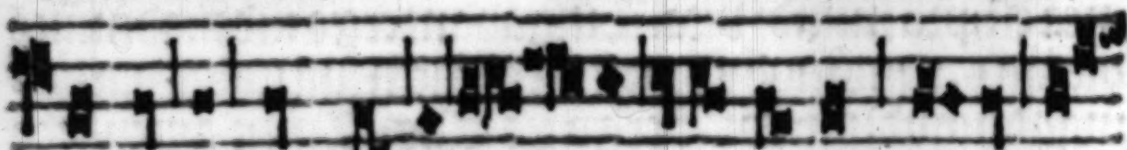








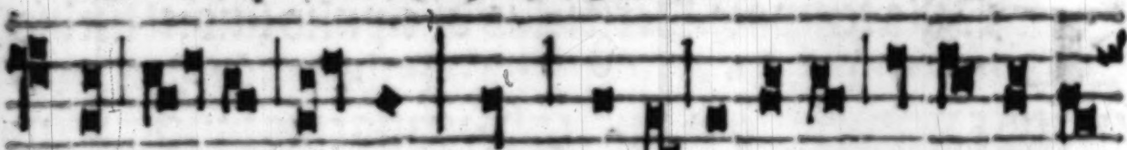
libera eas de ore leo nis ne absorbeat eas tar-



tarus ne cadant in obscura tene brarum lo ca sed



signifer sanctus michael representet e as



in lucem sanctam. Quam olim abrahe promisi sti



et se mi ni e ius.

Hoc sequens offerto rium dicatur in die animarum tantum Offertorium.



O pi e de us qui



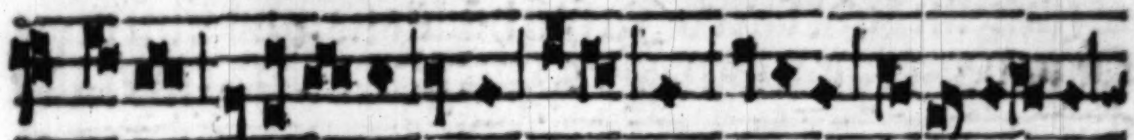
primum ho minem ad eternam glo



riam re uoca sti pa stor



bo ne qui oue͂ per di tã pio hume ro ad o-



uile reportasti iuste iudex dũ ueneris iudica re



libera de morte ani mas eorum quas redemi-

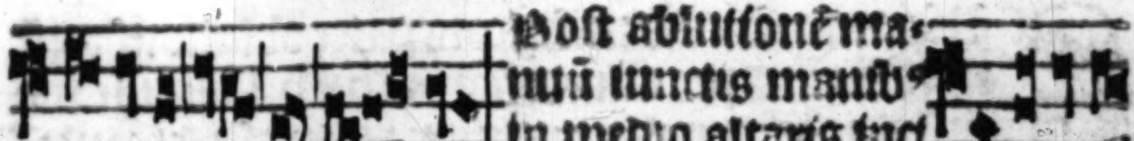


sti ne tradas bestiis a nimas confitentes ti-



bi ne dere

Post ablutionẽ ma- nuũ iunctis manib in medio altaris inci-



linquas eas i fi nem. piat sacerdos. H ostias

Chor' respondeat hoc mo



et preces tibi dñe offerim'. do. Tu suscipe



pro animabus il lis quarum hodie memoriam



agimus fac eas domine de morte transire ad vitā.

Et interim dicat sacerd. In spū hūilitatis. priuatim more solito. deinde dicat sacerdos Orate fratres. cho. cū̄ de cādo



℣ Requiem eternam dona eis domine et lux perpetua



lu ceat eis. Quam olim abrahe promisisti et semi-



ni e ius.

Notandū est q̄ quicūq̄ corp⁹ ad est pn̄s: ⁊ ī obus anniuersariis ⁊ trigintalib⁹ dicit Hostias ⁊ p̄ces cū ℣ Requiē eternā. et Quā oli. et in die animarum nō dicat. Quotidie ante diem sepulture cuiuscunq̄ fuerit dicatur istud secretum.

Suscipe quesumus misericors pater oblationē quā tibi offerim⁹ pro anima famuli tui vel famule tue N. quam hodie de carnali corruptione liberasti. et concede: vt ab omnibus humane conditionis excessibus his remediis expietur: et in requie sempiterna diem resurrectionis prestoletur. Per dominum nostrum iesum christum filium tuum. Qui tecum viuit et regnat in vnitate spiritussancti deus. Per omnia secula seculorum. Amen.

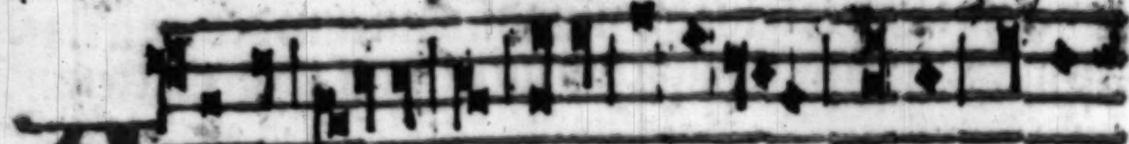
In die sepulture cuiuscunq̄ fuerit dicitur Secretum

Suscipe dn̄e p aīa famli tui vl famle tue hostiā quā te deo p̄ri benigne obtulisti p nob: ⁊ qr causa hoīs descēdisti de celis: te redeūte sctōr tuor mereatur adiungi

consortiis: per te saluator mundi. Qui cum deo patre. &c.
In anniuersariis de quocunque fuerit dicatur istud Secretum
PRopiciare quesumus domine supplicationibus nostris pro anima famuli tui vel famule tue: cuius hodie annua dies agitur pro qua tibi offerimus hoc sacrificium laudis: vt eam sanctorum tuorum consortio sociare digneris. Per d. In die tricenali de quocunque fuerit. Secreta.
INtuere quesumus omnipotens deus et placatus suscipere dignare hoc sacrificium quod tibi offerimus pro anima famuli tui vel famule tue: et concede illi pacem perpetuam et requiem sempiternam. Per dominum. Prefatio quotidiana. Quando corpus adest presens et in omnibus anniuersariis et trigintalibus et quando vltimo fit seruitium mortuorum ante pascha et in die animarum dicantur hic cantus

SAnctus. Sanctus. Sanctus. Dominus deus sabaoth. Pleni sunt celi et terra gloria tua o sanna in excel sis. Benedi ctus qui ve nit in nomine do mini o sanna in excelsis.

Quando corpus adest presens: et in omnibus anniuersariis et trigintalibus et quando vltimo fit seruitium mortuorum ante pascha: et in die animarum dicatur hic cantus



Agnus dei qui tollis peccata mundi dona



eis requiem. Agnus dei qui tollis peccata mun-



di dona e is re quiem. Agnus dei qui tollis pecca-

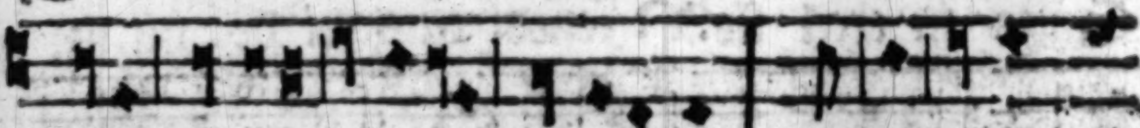


ta mundi dona e is re quiem sempiter nam.

¶ In omnibus missis pro corpore pres entet in anniuersariis et trigintalibus: et quando vltimo fit seruitium mortuorum ante pascha: et in die animarum dicatur h c sequens communio.



Pro quorum memoria corpus christi sumitur dona



eis domine requiem sempiternam. Et lux perpe-



tua luceat eis. Pro quorum memoria sanguis christi



sumitur dona eis domine requiem sempiternam.

In omnibus aliis missis p defunctis dicat hec cōmunio.



Lux eterna luceat eis domine cum sanctis tuis in eter-



Et dicitur cū v. sic.

num qz pius es. Requiem eternam dona eis



Cum repetitione.

domine et lux perpetua luceat eis. Cū sāctis



Quotidie ante diē sepulture dr ista postcō.

tuis in eternum quia pius es.

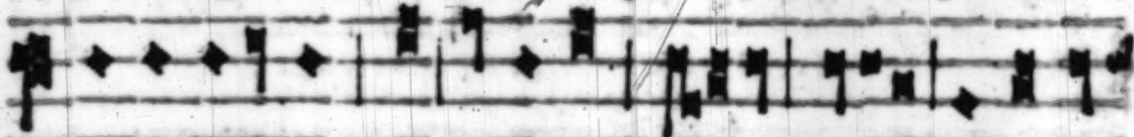
Presta qs ops de⁹: vt aīam famuli tui. vel famule tue ab āgelis lucis susceptā / in pparata habitacula deduci facias btōꝝ. Per do. In die sepulture cuiuscunqz fuerit dicatur ista postcommunio.

Presta qs dn̄e vt aīa famuli tui vel famule tue cui⁹ hodie officia hūanitatis exhibemus: his sacrificiis expiata / saluatiōis tue ppetuo munere gratulet. Per do. In āniuersar. de quocūqz fue. dicatur hec sequēs Postcō.

Presta qs dn̄e vt aīa famuli tui. vel famule tue cui⁹ anniuersariū depositionis diē recolim⁹ his purgata sacrificiis idulgētiā pariter et requiē capiat sempiternā Per do. In die trigitali de quocūqz fue. dicatur hec postcō

Prosit q̃s dñe anime famuli tui vel famule tue diuini celebratio sacramenti: vt eius in quo sperauit et credidit: eternum capiat te miserante consortiũ. Per do. &c.

Post missam accedat sacerdos ad caput defuncti alba indutus absq; cappa serica & duo clerici de .ii. forma ad caput defuncti stantes incipiant tribus vicibus an. sequentẽ quã chorus singulis vicibus totam prosequatur vsq; ad finẽ. A.



Circundederunt me gemitus mortis dolores inferni



Deinde post tertiam repetitionem

circundede runt me. sequatur. Kyrieleyson.

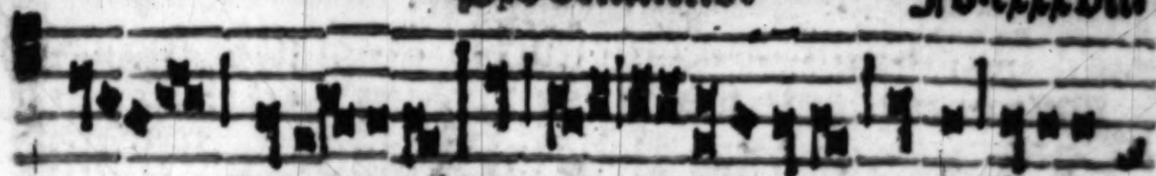


Non dicatur. Pater noster. nec Dñs vobiscum. neq; Oremus. Christe eleyson. Kyrieleyson. sed tantum. or. sacerdote dicente modesta voce videlicet sine nota.

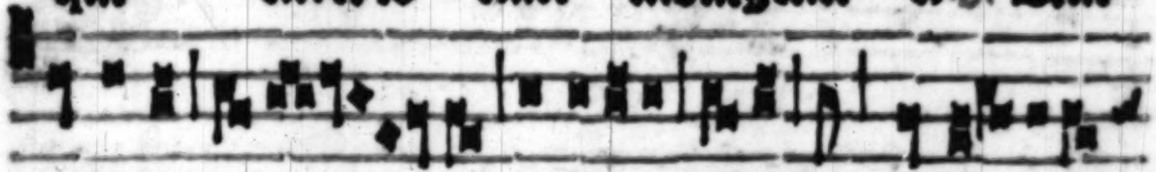
Non intres in iudiciũ cum seruo tuo vel seruula tua dñe qm̃ nullus apud te iustificabit hõ nisi p te oim̃ pctõrũ tribuat remissio. nõ ergo eũ vl' eã tua q̃s iudicialis sentẽtia p̃mat quẽ tibi vera supplicatio fidei xp̃iane cõmẽdat: sz gr̃a tua illi succurrẽte mereat euadere iudiciũ vltionis q̃ vl' que dũ viueret isignit9 vl' isignita est signaculo sãcte trinitatis. In qua viuis & regnas de9. Per o. Eodẽ mõ dñr omnes orationes sequentes. deinde incipiat cantor. R.

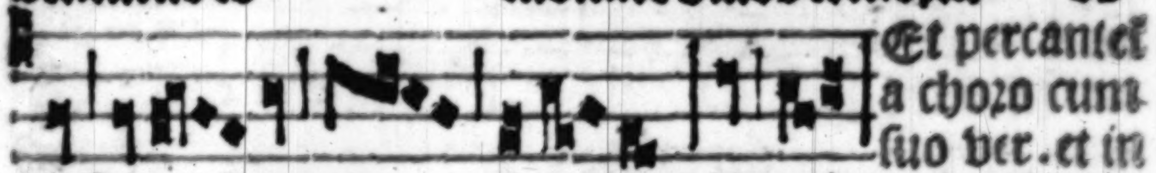


Qui lazarum resuscita sti a monumento









Et percantet a choro cum suo ver. et interim sacerdos cum thuribulo circumeundo corpus illud incenset: similiter fiat in aliis sequentibus. deinde dicatur.



sine Pr nr. et sine Dñs vobiscum. sed tm̄ cum Oremus. oratio.

Deus cui oīa viuūt\cui nō pereūt moriēdo corpora nostra sed mutantur in melius: te supplices deprecamur: vt quicquid famulus vel famula tu⁹ vel tua viciorum tue voluntati contrariū fallente dyabolo et ppria iniqtate atq; fragilitate contraxit: tu pius et misericors abluas indulgendo/eiusq; animam suscipi iubeas per manus sanctorum angelorum tuorum deducendā i sinū patriarcharum tuorum abrahe scilicet amici tui: z isaac electi tui: atq; iacob dilecti tui: quo aufugit dolor et tristicia atq; suspi-

rium/fidelium quoqꝫ anime felici iocunditate letantur: et in nouissimo magni iudicii die inter sanctos et electos tuos eam facias perpetue glorie tue percipere porcionem: quā oculus non vidit/nec auris audiuit/ꝫ in cor hominis non ascendit que preparasti diligentibus te. Per christum dominum nostrum.

Responsorium.



Heu michi domine quia pecca ui ni mis in vi-



ta mea qd fa ciam mi ser v bi fu giam ni-



si ad te deus me us mise re re me



i. Dum vene ris in nouissimo



di e. ℣. Anima mea turbata est val de sed



tu domine suc curre e i. Dum ve.

Et percantetur a choro cum suo ℣su. ꝫ interim incensetur corpus. vt supra. Deinde sequatur.



Kyrieleyson. Christe eleyson. Kyrie leyson.
sine Pater nr. et s ne Dñs vobiscum. sed tm̃ cum Orem
Fac quesumus domine hanc cum seruulo tuo defuncto vel seruula tua defuncta misericordiam/ vt factorum suorum in penis non recipiat vicem/ qui vel que tuam in votis tenuit volũtatem. et q2 hic illum vel illam vera fides iunxit fidelium turmis/ illic eũ vel eam tua miseratio societ angelicis choris. Per christum dominum nostrum. Deinde incipiat cantor Responsorium.



Libera me do mine de morte eter na in



die illa tremen da quando celi mo-



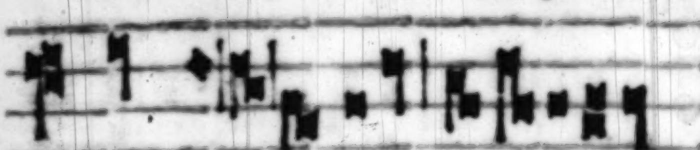
uendi sunt et terra. Dum ve neris iu di-



ca re se culum per i gnem.



℣. Dies illa dies ire calamita tis et miseri e dies



magna et amara val de.

Et p cātet a cho. cū duo v:tiū. s. **Dies illa** bis. z iterū incē sez corp⁹ a sacerd. semel circūeūdo: z postea aspgat aqua bn̄d. deīn sequat.



Kyrieleyson. Christe eleyson. Kyrie leyson.

Deinde roget sacerdos circūstātes orare pro aīa defūcti dicens. **Pro anima. N. et p aīabus oīm fideliū defunctorū. Pater noster. Et ne nos. Sed libera. N ō ītres in iudiciū cū seruo tuo** vel seruula tua **domine. Quia nō iustificabit in cōspectu tuo oīs viuens. A porta inferi. Erue domine animas eorum. C redo videre bona domini. In terra viuentium. D omine exaudi orationem meam. Et clamor meus ad te veniat. Dominus vobiscum. Oremus.**

I Nclina dn̄e aurem tuam ad preces nr̄as quibus misericordiam tuā supplices deprecamur: vt animam famuli tui vel famule tue **quam de hoc seculo migrare iussisti in pacis ac lucis regione constituas: et sanctorum tuorū iubeas esse consortem. Per xp̄m dominū nostrum.** Hic deportetur corpus ad sepulchrum cantore incipiente āū.



In paradisum. Amen.

I N exitu israel de egypto: domus iacob de pplo barbaro.

ps. **F acta est iudea sctificatio ei⁹: israel potestas ei⁹. M are vidit z fugit iordanis conuersus est retrorsū. M ōtes exultauerunt vt arietes: z colles sicut agni ouiū. Q uid est tibi mare q̄ fugisti: z tu iordanis q̄r conuers⁹ es retrorsū. M ōtes exultastis sicut arietes: et colles sicut agni ouiū. A facie dn̄i mota est terra: a facie dei iacob**

Qui conuertit petram in stagna aquarum: ⁊ rupem in fō
tes aquarum. Non nobis dñe non nobis. sed nomini tuo
da gloriã. Super misericordia tua et veritate tua: nequā
do dicant gentes vbi est deus eorum. Deus autem noster
in celo: omnia quecunqꝫ voluit fecit. Simulachra gentiū
argentum ⁊ aurum: opera manuū hominū. Os habēt ⁊
nō loquentur: oculos habent et nō videbūt. Aures habēt
et non audiēt: nares habēt ⁊ non odorabunt. Manus ha
bent et non palpabunt: pedes habent et non ambulabunt
non clamabunt in gutture suo. Similes illis fiant qui fa-
ciunt ea: et oēs qui confidunt in eis. Domus israel spera-
uit in dño: adiutor eorum et protector eorum est. Domus
aaron sperauit in dño: adiutor eorum et protector eorū est
Qui timēt dñm sperauerunt in domino: adiutor eorum et
protector eorum est. Dñs memor fuit nostri: et benedixit
nobis. Benedixit domui israel: benedixit domui aaron.
Benedixit omnibus qui timent dominū: pusillis cū ma-
ioribus. Adiciat dñs super vos: super vos et super filios
vestros. Benedicti vos a dño: qui fecit celum et terram
Celum celi dño: terram autē dedit filiis hominū. Non
mortui laudabunt te dñe: neqꝫ oēs qui descendunt in infer
nū. Sed nos qui viuimus benedicimus domino: ex hoc
nūc et vsqꝫ in seculum. Alius ps. si tantum restat iter: scilꝫ
Ad te domine leuaui. Finito psalmo vel psal dicat iste ℣.

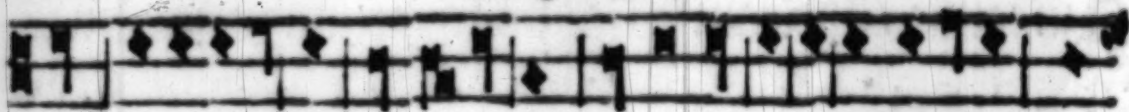


Requiem eternā dona eis dñe: et lux perpetua luceat eis.

Deide repe- tatur auti.



In paradisum deducant te angeli in suū conuen-



tum suscipiãt te martyres et perducãt te in ciuitatem san- Quibus dictis dicat sacerd. sine Dñs vobiscũ. sed tñi cũ Oremus. hũili voce

ctã hierusalem.

PIe recordatiõis affectu fratres carissimi cõmemorationẽ faciamus cari nr̃i vel care nr̃e: quem dñs noster de tentationibus huius seculi assumpsit. obsecramus miam dei nr̃i: vt ipse ei retribuere digneť placitam ⁊ quietã mansionẽ: ⁊ remittat ei oẽs lubrice temeritatis offensas: vt cõcessa sibi venia plene indulgẽtie quicqd in hoc seculo pprio vel alieno reatu deliqt: totũ ineffabili pietate ac benignitate sua deleat et abstergat. Per xp̃m do. Alia orõ. cũ Oremꝰ. Oratio.

TE domine sancte pater omnipotens eterne deus suppliciter deprecamur pro spiritu fratris nostri vel sororis nostre quem vel quã a voraginibus huius seculi accersiri iussisti: vt digneris domine dare ei lucidũ locum refrigerii et quietis: liceat ei transire portas iferorum et penas tenebrarum: maneatqꝫ in mansionibus sanctorum: et in luce sancta quam olim abrahe pmisisti et semini eius: nullã lesionem sentiat spũs eius: sed cũ magnus ille dies resurrectionis aduenerit resuscitare eum vel eam digneris vna cũ sanctis ⁊ electis tuis deleasqꝫ eius oĩa delicta atqꝫ peccata vsqꝫ ad nouissimũ quadrantẽ: tecũqꝫ immortalitatis tue vitã ⁊ regnũ cõsequať eternũ. Per xp̃m. Finitis orationibus aperiať sepulchrũ cãtore incipiẽte aᷓ.



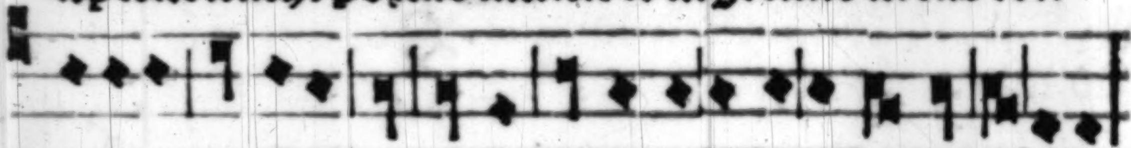
COnfitemini dño quoniã bonus: qm̃ i seculum misericordia eius. Dicat nũc israel qm̃ bonus: qm̃

in seculum misericordia eius. Dicat nunc domus aaron: quoniam in seculum misericordia eius. Dicant nunc qui timēt dominum: quoniam in seculum misericordia eius De tribulatione inuocaui dominum: et exaudiuit me in latitudine dominus. Dominus michi adiutor: non timebo quid faciat michi homo. Dominus michi adiutor: et ego despiciam inimicos meos. Bonum est confidere in domino: q̄ꝫ confidere in homine. Bonum est sperare in domino: q̄ꝫ sperare in principibus. Omnes gentes circuierunt me: et in nomine domini quia vltus sū in eos. Circundantes circundederunt me: ꝛ in nomine domini: quia vltus sum in eos. Circundederunt me sicut apes et exarserunt sicut ignis in spinis: et in nomine domini qꝛ vltus sum in eos. Impulsus euersus sum vt caderem: et dominus suscepit me. Fortitudo mea et laus mea dominus: ꝛ factus est michi in salutem. Vox exultationis et salutis: in tabernaculis iustorum. Dextera dn̄i fecit virtutē dextera dn̄i exaltauit me: dextera dn̄i fecit virtutē. Nō moriar sed viuam: ꝛ narrabo opera domini. Castigans castigauit me dominus: ꝛ morti non tradidit me. Aperite michi portas iusticie et ingressus in eas confitebor domino: hec porta domini iusti intrabunt in eam. Cōfitebor tibi domine quoniam exaudisti me: et factus es michi in salutem Lapidem quem reprobauerunt edificantes: hic factus est in caput anguli. A domino factum est istud: et est mirabile in oculis nostris. Hec est dies quam fecit dominꝰ: exultemus et letemur in ea O domine saluum me fac o domine bene prosperare: benedictus qui venit in nomine domini Benedicimus vobis de domo domini: deus dominus et illuxit nobis. Constituite diem solennem in condensis: vsqꝫ ad cornu altaris. Deus meus es tu et confitebor tibi: deus meus es tu et exaltabo te. Cōfitebor tibi do

mine quoniam exaudisti me: et factus es michi in salutem. Confitemini domino quoniam bonus: quoniā in seculum misericordia eius. Finito psalmo tota dicat ān.



Aperite michi portas iusticie et ingressus in eas con-



fitebor domino hec porta domini iusti intrabūt in eam.

Qua dicta dicat sacerdos. Oremus. Oratio.

Obsecram⁹ misericordiā tuā oīpotēs eterne de⁹ qui hoīem ad ymaginē tuam creare dignatus es vt animam famuli tui vel famule tue. N. quam hodierna die rebus humanis eximi et ad te accersiri iussisti: blande et misericorditer suscipias: non ei dominentur vmbre mortis: nec tegat eum vel eam chaos ꝛ caligo tenebrarum: sed exutus vel exuta omnium criminum labe in sinu abrahe collocatus vel collocata: locum refrigerii se adeptum vel adeptam esse gaudeat: vt cum dies iudicii aduenerit: cum sanctis et electis tuis eum vel eam resuscitari iubeas. Per christum dominum nostrum. Alia oratio. cum Oremus.

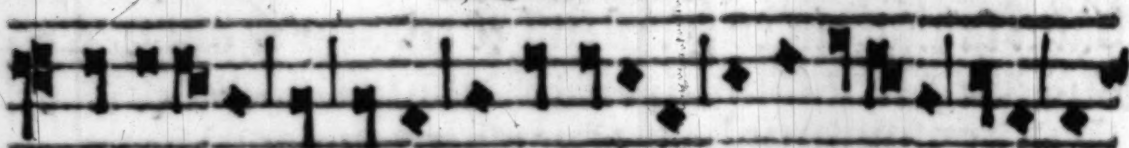
Deus qui iustis supplicationibus semper presto es qui pia vota dignaris intueri: da famulo tuo vel famule tue. N. cuius depositioni hodie officia humanitatis exhibemus: cum sanctis atq; fidelibus tuis beati muneris porcionem. Per christum dominum nostrum. Deinde dicat benedictio sepulchri. sine Oremus hoc modo.

Rogamus te domine sancte pater omnipotens eterne deus vt bene✠dicere et sanctificare digneris hoc sepulchrum et corpus in eo collocandum: vt sit reme-

dium salutare in eo quiescenti et redemptio anime eius atqȝ tutela et munimen cōtra seua iacula inimici. Per christum dominum nostrum. Hic aspergatur aqua benedicta super sepulchrum et incensetur: finitis orationibus ponatur corpus in sepulchro cantore incipiente Antiphona.



Ingrediar. Amen. ps. Quemadmodū desiderat ceruus ad fontes aquarum: ita desiderat anima mea ad te deus. Sitiuit anima mea ad deum fontem viuum: quando veniam et apparebo ante faciem dei. Fuerunt michi lachrime mee panes die ac nocte: dum dicitur michi quotidie vbi est deus tuus. Hec recordatus sum et effudi in me animam meam: quoniam transibo in locum tabernaculi admirabilis vsqȝ ad domum dei. In voce exultationis et confessionis sonus epulantis. Quare tristis es anima mea: et quare conturbas me. Spera in deo quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei et deus meus. Ad meipsū anima mea cōturbata est: propterea memor ero tui de terra iordanis et hermonii a monte modico. Abyssus abyssum inuocat: in voce catharactarum tuarum. Omnia excelsa tua et fluctus tui: super me transierunt. In die mandauit dominus misericordiam suam: et nocte canticum eius. Apud me oratio deo vite mee: dicam deo susceptor meus es. Quare oblitus es mei et quare contristatus incedo: dum affligit me inimicus. Dum confringuntur ossa mea: exprobrauerunt michi qui tribulant me inimici mei. Dum dicunt michi per singulos dies: vbi est deus tuus. Quare tristis es anima mea: et quare conturbas me. Spera in deo: quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei et deus meus. Dicto psalmo repetatur Antiphona.



Ingrediar in locum tabernaculi admirabilis vsq; ad



Qua dicta dicat sacerdos orōem hoc modo.

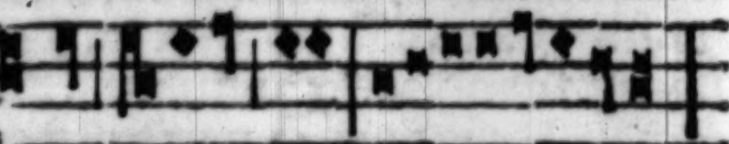
OReinus fratres karissimi pro spū cari nostri vl' care nre. N. quē dn̄s de laq̄o domum dei. huius seculi liberare dignatus est: cuius corpusculum hodie sepulture traditur: vt eū vel eā pietas domini in sinu abrahe collocare dignetur: vt cum magni iudicii dies aduenerit: inter sanctos & electos suos eū vel eam in parte dextera collocandum vel collocandam resuscitari faciat. Qui tecū viuit & reg. Per. Alia orō cū Orem⁹. or.

DEus qui humanarum animarum eternus amator es: animam famuli tui vel famule tue. N. quā vera dum i corpore maneret tenuit fides ab omni cruciatu inferorum redde extorrem. vt segregata ab infernalibus claustris: sāctorum tuor̄ mereat adunari cōsortiis. Per x.

Finitis orationib⁹ claudatur sepulchrum ponēte prius sacerdote absolutionem super pectus defuncti sic dicendo.

DOminus iesus xp̄s qui btō petro apostolo suo ceterisq; discipulis suis licētiā dedit ligādi atq; soluendi ipse te absoluat N. ab omni vinculo delictorum. et inq̄tum mee fragilitati permittitur precor sis absolutus vel absoluta ante tribunal eiusdem dn̄i nostri iesu christi: habeasq; vitam eternam et viuas in secula seculorum. Amē

Hic aspergat tumulus aqua bn̄dicta. et incenset cātore incipiente antiphona.



Hec requies mea. Amen. Ps.

MEmento domine dauid: et omnis mansuetudinis eius. Sicut iurauit domino: votum vouit

deo iacob. Si introiero in tabernaculum domus mee: si ascendero in lectum strati mei. Si dedero somnum oculis meis: et palpebris meis dormitationem. Et requiem temporibus meis donec inueniam locum dño: tabernaculum deo iacob. Ecce audiuimus eam in effrata: inuenimus eam in campis silue. Introibimus in tabernaculũ eius: adorabimus in loco vbi steterunt pedes eius. Surge domine in requiẽ tuam: tu & archa sanctificationis tue. Sacerdotes tui induantur iusticiã: et sancti tui exultent. Propter dauid seruum tuum: nõ auertas faciem xpi tui. Iurauit dominus dauid veritatem et non frustrabitur eum: de fructu ventris tui ponam sup sedẽ tuam. Si custodierint filii tui testamentum meum: et testimonia mea hec que docebo eos. Et filii eorum: vsq3 in seculum sedebunt super sedem tuã. Quoniam elegit dñs syon: elegit eam in habitationem sibi. Hec requies mea in seculum seculi: hic habitabo quoniam elegi eã. Viduã eius benedicens benedicam: pauperes eius saturabo panibus. Sacerdotes eius induam salutari: et sancti eius exultatione exultabunt. Illuc producam cornu dauid: paraui lucernam christo meo. Inimicos eius induam confusione: super ipsum autem efflorebit sanctificatio mea.

Finito psalmo tota dicatur. Antiphona.



Hec requies mea in seculum seculi: hic



habitabo quoniam elegi eam.

Qua dicta dicat sacerdos. oro. cum Oremus. Oratio

Deus apud quem spiritus mortuorum viuunt: et in quo electorum anime deposito carnis onere plena felicitate letantur: presta supplicantibus nobis

Ut anima famuli tui vel famule tue. N. que temporali per corpus visionis huius luminis caruit visu: eterne illius lucis solatio potiatur: non eam tormentum mortis attingat/ nec dolor horrende visionis afficiat\ non penalis timor excruciet: non reorum pessima cathena constringat: sed concessa sibi venia omnium delictorum optate quietis consequatur gaudia repromissa. Per christum. Alia oratio cum Oremus.

Tibi dn̄e deus om̄ps precibus nr̄is aurem tue pietatis accomodare digneris: tu miseris opem feras et misericordiam largiaris et spiritui famuli tui vel famule tue. N vinculis corporalibus liberatum in pace sctorum tuorum recipias: ut locum penalem et gehenne ignem in regionem viuentium translatus euadat. Per christum. Finitis oratio. executor officii terram super corpus ad modum crucis ponat: et corpus thurificet et aqua benedicta aspergat: et dum sequens ps. canitur corpus omnino cooperiatur cantore incipiente. Antiphona.

De terra plasmasti me. Amen. Ps.

Domine probasti me et cognouisti me: tu cognouisti sessionem meam et resurrectionem meam. Intellexisti cogitationes meas de longe: semitam meam et funiculum meum inuestigasti. Et omnes vias meas preuidisti: quia non est sermo in lingua mea. Ecce dn̄e tu cognouisti omnia nouissima et antiqua: tu formasti me et posuisti super me manum tuam. Mirabilis facta est sciētia tua ex me: confortata est et non potero ad eam. Quo ibo a spiritu tuo et quo a facie tua fugiam? Si ascendero in celum tu illic es: si descendero ad infernum ades. Si sumpsero pennas meas diluculo et habitauero in extremis maris. Etenim illic manus tua deducet me: et tenebit me dextera tua. Et dixi forsitan tenebre conculcabunt me: et nox illuminatio mea in

deliciis meis. Quia tenebre non obscurabuntur a te: et nox sicut dies illuminabitur sicut tenebre eius ita et lumen ei⁹. Quia tu possedisti renes meos: suscepisti me de vtero matris mee. Confitebor tibi quia terribiliter magnificat⁹ es: mirabilia opera tua et aīa mea cognoscet nimis. Non est occultatum os meum a te quod fecisti in occulto: et substātia mea in inferioribus terre. Imperfectum meum viderunt oculi tui et in libro tuo omnes scribentur: dies formabūtur et nemo in eis. Michi autem nimis honorati sunt amici tui deus: nimis confortatus est principat⁹ eorū. Dinumerabo eos et sup arenam multiplicabūtur: exurrexi et adhuc sū tecū. Si occideris deus peccatores: viri sanguinū declinate a me. Quia dicitis in cogitatione: accipiant in vanitate ciuitates suas. Nōne q̄ oderūt te domine oderam: et sup īimicos tuos tabescebam. Perfecto odio oderam illos: inimici facti sunt michi. Proba me deus et scito cor meum: iterroga me et cognosce semitas meas. Et vide si via iniquitatis in me est: et deduc me in via eterna.

Finito psalmo tota dicatur antiphona.



De terra plasmasti me et carnem induisti me redem-



ptor meus domine resuscita me in nouissimo die.

Qua dicta dicat sacerd. sine Dn̄s vobiscum. et sine Orem⁹

Commendo animam tuam deo patri omnipotenti: terram terre/cinerem cineri/puluerem pulueri. In nomine patris et filii et spiritussancti Amen. Deinde dicat sacerdos hanc orationem sine Oremus. Oratio.

Temeritatis quidē est domine vt homo hominē/ mortalis mortuū/cinis cinerem tibi dño deo nostro audeat commendare: sed qꝛ terra suscipit terrā et puluis conuertitur in puluerem/ donec oīs caro in suam redigatur originē: inde tuā deꝰ piissime pater lachrimabiliter q̄s pietatem. vt huius famuli tui vel famule tue. N. animam quam creasti/ de huius mūdi voragine cenulēta ducis ad patriam/ abrahe amici tui sinu recipias: et refrigerii rore perfundas. sit ab estuantis gehenne truci incendio segregata/ et beate requiei te donāte cōiūcta: et si q̄ illi sunt domīe digne cruciatibꝰ culpe: tu eas gratia tue mitissime lenitatis indulge: ne peccati vicem sed indulgentie tue piā sentiat bonitatem. Cunqꝫ finito mundi termino supernum cunctis illuxerit regnum: nouus homo sanctorum omnium cetibus aggregatus vel aggregata cū electis tuis resurgat in parte dextera coronandus vel coronanda. Per xpm dñm nostrum. Alia orō cum Oremus. Oratio

Deus vite dator et humanorum corpor̄ reparator qui te a peccatoribus exorari voluisti: exaudi preces quas speciali deuotiōe ꝑ anima famuli tui vel famule tue. N. tibi lachrimabiliter fundimus: vt liberare eam ab infernorum cruciatibus et collocare eam inter agmina sanctorum tuorum digneris: veste quoqꝫ celesti et stola immortalitatis indui: et paradisi amenitate confoueri iubeas. Per xpm dñm. Finita oratione: incipiat cantor anti



Laudate dñm de celis: laudate eū in excelsis. Laudate eū Omnis spiritus. Amen. ps. oēs angeli eius: laudate eum omnes virtutes eius. Laudate eum sol et luna: laudate eū stelle et lumē. Laudate eum celi celorum: et aque que super celos sunt laudent nomē domini. Qꝛ ipse dixit

et facta sunt: ipse mandauit et creata sunt. Statuit ea in seculū et ī seculū seculi: preceptū posuit et nō preteribit. Laudate dn̄m de terra: dracones et oēs abyssi. Ignis grando nix glacies spūs procellarū que faciūt verbū eius. Montes et omnes colles ligna fructifera et oēs cedri. Bestie et vniuersa pecora serpentes et volucres pēnate. Reges terre ꝛ oēs populi principes ꝛ omnes iudices terre. Iuuenes et virgines senes cū iunioribus laudēt nomen dn̄i: q2 exaltatum est nomen ei9 solius. Cōfessio eius super celū et terram: ꝛ exaltauit cornu populi sui. Hymn9 oībus sanctis eius: filiis israel populo appropiquanti sibi. Cātate dn̄o canticū nouū laus eius in ecclesia sāctorū. Letet̄ israel in eo qui fecit eū et filie syon exultent in rege suo. Laudēt nomen eius in choro in tympano et psalterio psallant ei. Q2 beneplacitum est dn̄o ī populo suo: et exaltauit māsuetos in salutē. Exultabūt sancti in gloria letabuntur in cubilibus suis. Exultationes dei in gutture eorū: et gladii ancipites ī manibus eorum. Ad faciendā vindictam in nationibus increpationes in populis. Ad alligandos reges eorum in compedibus: ꝛ nobiles eorum in manicis ferreis. Ut faciāt in eis iudiciū cōscriptū gloria hec est oībus sanctis ei9. Laudate dn̄m in sanctis ei9 laudate eū in firmamento virtutis eius. Laudate eum in virtutibus ei9: laudate eū secundū multitudinē magnitudinis ei9 Laudate eum in sono tube: laudate eum ī psalterio et cythara Laudate eum in tympano et choro: laudate eum in chordis et organo. Laudate eum in cymbalis benesonantibus laudate eum in cymbalis iubilationis: omnis spiritus laudet dominum.

Finito psalmo tota dicatur antiphona. Omnis spiritus laudet dominum.

Qua dicta dicat sacer. sine Dñs vobiscū. et sine Ore'. Or.

Debitum humani corporis sepeliendi officium fidelium more cōplētes: deū cui oīa viuūt fideliter dep̄cemur: vt hoc corpus cari nostri vel care nostre. N. a nobis infirmitate sepultum in ordine sāctorꝝ suorꝝ resuscitet: et eius spiritū sanctis ac fidelibus aggregari iubeat cum quibus inenarrabili gloria et perenni felicitate pfrui mereatur. Per xp̄m dñm no. Finita orō. incipiat sacerd. añ.

Et intonetur ps. Bñdict' mō sequenti tot' p̄. dicatur ꝛ cantetur hic solēni.

Ego sum. ter sicut ad matu

Benedictus dñs deus israel: qr visitauit ꝛ fecit redemptionem plebis sue. Et erexit cornu salutis nobis: in domo dauid pueri sui. Sicut locutus est per os sanctorum: qui a seculo sunt prophetarum eius. Salutem ex inimicis nostris: et de manu omnium qui oderunt nos. Ad faciendam misericordiam cum patribus nostris: et memorari testamenti sui sancti. Iusiurandum quod iurauit ad abraham patrem nostrum: daturum se nobis. Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati: seruiamus illi. In sanctitate et iusticia coram ipso: omnibus diebus nostris. Et tu puer propheta altissimi vocaberis: preibis enim ante faciem domini parare vias eius. Ad dandam scientiam salutis plebi eius: in remissionem peccatorum eorum. Per viscera misericordie dei nostri: in quibus visitauit nos oriens ex alto. Illuminare his qui in tenebris et in vmbra mortis sedent: ad dirigendos pedes nostros in viam pacis.

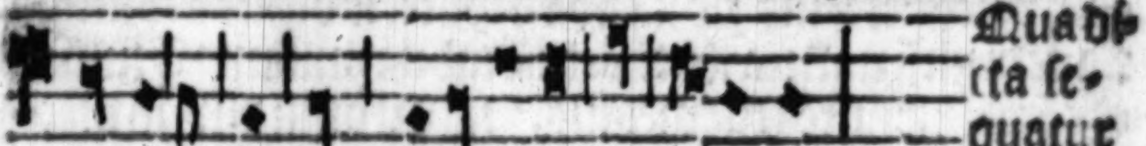
Finito psalmo tota dicatur antiphona.



Ego sum resurrectio et vita qui credit in me etiam



si mortuus fuerit viuet et om nis qui viuit et



credit in me non mori etur in eternum. Qua dicta sequatur hoc mo.



Kyrieleyson. Christe eleyson. Kyrie leyson.

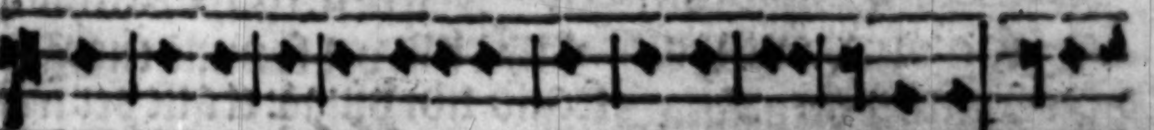
Hic roget sacerdos orare pro aia defuncti ita dicens. Pro aia N. et pro aiabus oim fideliu defunctor. Pater nr. deinde dicat



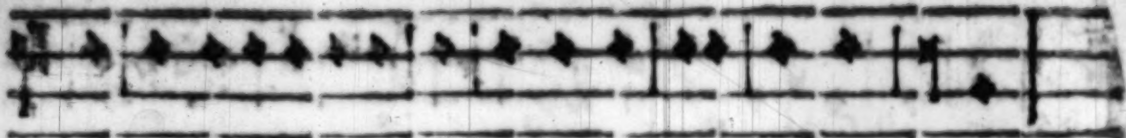
Et ne nos inducas in tentationem. Sed libera



nos a malo. Requiem eternam dona eis domine. Et lux perpetua luceat eis. A porta inferi. Erue domine aias eorum. Credo videre bona dni. In terra viuentiu.



Non intres in iudicium cum seruo tuo domine. Quia



Dñe exau. Et clamor. Dñs vobis. Et cũ spũ. Oremus. Oratio.

Deus origo pietatis pater misericordiarum: solamen tristium/ indultor criminũ: de cuius munere venit omne qđ bonum est ꝛ ꝓcedit: respice propici⁹ supplicum preces: et q̄uis ꝓpria nos deputet indignos conscientia: te dignũ nostris flecti petitionibus pulsam⁹ q̄tulũcũ q̃ cõceditur aures tue pietatis. Nam si omittim⁹ in vtroq̃ veremur esse rei: qm̄ et te p̄cipis a peccatoribus exorari nostroq̃ ac si nõ merito hoc agendum te prestante tribuis in ministerio. Ergo te domine sancte pater oĩps eterne deus qui vnicum filiũ tuũ dñm nostrũ iesũ xp̄m incarnari de virgine cõstituisti quo vetustum solueret proprio cruore peccatũ: vt vitã redderet mũdo: ipso opitulãte animam fratris nostri vel sororis nr̄e N. ab ergastulo ceulẽte materie exemptã ab oĩbus piaculis q̄sum⁹ absoluas. Nullas patiatur insidias occurrentiũ demonũ: ꝓpter quam misisti ad terras vnigenitum filiũ tuum: libera ꝛ absolue eam a tetra voragine inferni quam redemisti p̄cioso sanguine vnigeniti filii tui: libera et absolue eam ab estuantis gehẽne truci incendio collocans in paradisi amenitate. Nõ sentiat piissime pater quod calet in flammis/ qđ stridet in penis/ et quod horret in tenebris: sed magnificentie tue munere preuenta mereatur euadere iudicium vltionis et beate requiei ac lucis eterne felicitate perfrui. Per xp̄m dñm.

Alia oro. cum Oremus.

Tibi domine commendamus animam famuli tui vel famule tue N. vt defunctus vel defuncta seculo tibi viuat: et que per fragilitatem mundane conuersationis peccata admisit: tu

venia misericordissime pietatis absterge. Per christum.
His dictis sequatur ps Miserere.i. cum an. Requiem eter
nam. Qua dicta dicat sacerdos in auditu omnium. Pater
noster pro anima eius. N. et pro animabus quorum ossa
in hoc cimiterio vel in aliis requiescunt: et pro animabus
oim fideliū defunctorū. Deinde dicat sacerdos. Et ne nos
Sed libera nos. A porta inferi. Erue dñe. Ne tradas dñe
bestiis animas cōfitentes tibi. Et animas pauperum tuo
rum ne obliuiscaris in finem. Dñs vobiscū. Oremˀ. Or.
Deus in cuiˀ miseratione aie fideliū requiescūt: aia
bus famulorum famularumqꝫ tuarū hic et vbiqꝫ
in xpo quiescētiū da propicius suorū veniā pctōrum: vt a
cunctis reatibus absoluti: tecū sine fine letentur. Per xpm.
Postea reuertentes clerici de tumulo dicant septem pos pe
niteñ. vel saltem. ps De profundis. cū añ. Requiē eternā.
sequatur. Kyriel. Xpe el. Kyriel. Pater noster. Et ne nos.
Sed libera. A porta inferi. Erue dñe. Anima eius i bonis
demorabitur. Et semen eius hereditabit terram. Credo vi
dere bona domini. In terra viuentium. Non intres in iu
dicium cum seruo tuo domine. Quia non iustificabitur in
conspectu tuo ois viuēs. Dñs vobiscū. Oremus. Oratio
Satisfaciat tibi dñe deus noster pro anima famuli
tui N fratris nostri/ sancte dei genitricis semperqꝫ
virginis marie et sāctissimi apostoli tui petri omniumqꝫ
sanctorum tuorum oratio: et presentis familie tue humi-
lis et deuota supplicatio. vt peccatorum oim veniā preca-
mur obtineat: nec eam patiaris cruciari gehennalibus pe
nis: quam filii tui dñi nři iesu xpi precioso sanguine rede-
misti. Qui tecū viuit et regnat deˀ. Per oia secula seculorꝫ
Amen. In fine oim demissa voce dicatur sic. Anima eius ꝛ
anime oim fidelium defunctorum per dei misericordiā re-
quiescant in pace. Amen. Missa de sācta cruce. Officiū.



Os autē gloriari oportet in cruce dñi nr̄i iesu xpi/ i quo est salus vita ꝛ resurrectio nostra ꝑ quem saluati et liberati sumus. ps. Deus misereat nostri ꝛ benedicat nobis: illuminet vultum suum super nos ꝛ misereat nr̄i. ps. Gloria pr̄i. Oro.

Deus q̄ vnigeniti filii tui dn̄i nr̄i iesu christi p̄cioso sanguine viuifice crucis vexillū sc̄tificare voluisti: cōcede q̄s eos qui eiusdē sctē crucis gaudēt honore tua quoqꝫ vbiqꝫ ꝓtectiōe gaudere. Per eūdē do. Lcō eple btī pauli apli. Ad philippēses.

FRatres: xp̄s fact⁹ est ꝓ nobis obediēs vsqꝫ ad mortē: mortē aūt crucis. Propter qđ ꝛ de⁹ exaltauit illū et donauit illi nomē qđ est sup oē nomē: vt i noīe iesu omne genu flectat celestiū terrestriū et īfernoꝝ. Et oīs lingua cōfiteatur: q2 dn̄s noster ies⁹ xp̄s in glīa est dei pr̄is. Gr. Christ⁹ fact⁹ est ꝓ nobis obediēs vsqꝫ ad mortē mortē aūt crucis. ℣. Propter qđ et de⁹ exaltauit illū et dedit illi nomē qđ est sup oē nomē. Allā. ℣. Dulce lignū dulces clauos dulcia ferēs pondera q̄ sola fuisti digna sustinere regē celoꝝ ꝛ dn̄m. euāg. S. matheū

IN illo tp̄e. Ascendēs ies⁹ hierosolimā: assūpsit duodeci discipulos suos secreto: ꝛ ait illis Ecce ascēdim⁹ hierosolimam: et fili⁹ hominis tradet principib⁹ sacerdotum et scribis: et condēnabūt eum morte. Et tradent eum gentib⁹ ad illudēdum et flagellādū ꝛ crucifigēdū. Et tercia die resurget. Offr. Protege dn̄e plebē tuā ꝑ signū sctē crucis ab oīb⁹ īsidiīs inimicorū oīm vt tibi gratā exhibeam⁹ seruitutē ꝛ acceptabile tibi fiat sacrificiū nr̄m allā. Se.

HEc oblatio domine ab omnibus nos purget offēsis: que in ara crucis etiam totius mundi tulit offēsas. Per dominum. Cōio Per lignum serui facti sumus et per sanctam crucem liberati sumus fructus arboris seduxit nos filius dei redemit nos alleluya. Postcōmunio.

A Desto nobis dñe deus noster: et quos sãcte crucis letari facis honore; ei⁹ quoq₃ ppetuis defẽde subsidiis. Per do. Missa de sctã maria per totũ aduẽtũ. Offm.

Rorate celi desuper et nubes pluant iustũ aperiatur terra et germinet saluatorem. ps. Et iusticia oriatur simul: ego dominus creaui eum Gloria patri et filio et spiritui sancto. Oratio.

Deus qui de beate marie virginis vtero verbũ tuũ angelo nunciante carnem suscipere voluisti: presta supplicibus tuis: vt qui vere eam dei genitricem credimus: eius apud te intercessionibus adiuuemur. Per eundem dominum nostrum. ¶ Lectio isaie prophete.

In diebus illis. Locut⁹ est dñs ad achaz dicẽs Pete tibi signũ a dño deo tuo in profũdum inferni: siue i excelsũ supra. Et dixit achaz. Non petam: et non tentabo dñm. Et dixit. Audite ergo domus dauid. Nũquid parũ vobis est molestos esse hoib⁹: q₂ molesti estis ⁊ deo meo? Propter hoc dabit dñs ipse vobis signum. Ecce virgo cõcipiet ⁊ pariet filium: ⁊ vocabitur nomen ei⁹ ẽmanuel Butyrum ⁊ mel comedet: vt sciat reprobare malum: et eligere bonum. Gr. Tollite portas principes vr̃as et eleuamini porte eternales ⁊ introibit rex glie. ℣ Quis ascẽdet in mõtẽ dñi aut quis stabit in loco sctõ ei⁹ / Inocẽs manib⁹ ⁊ mũdo corde. Alleluya. ℣ Aue maria gratia plena domin⁹ tecum benedicta tu in mulieribus. Euãgel. Secundũ lucã.

In illo tpe. Missus est angelus gabriel a deo in ciuitatem galilee cui nomẽ nazareth: ad virginẽ despõsatam viro cui nomen erat ioseph de domo dauid ⁊ nomẽ virginis maria. Et igress⁹ angel⁹ ad eã dixit. Aue grã plena dñs tecũ: bñdicta tu i mulierib⁹ Que cũ audisset turbata est i sermõe ei⁹: ⁊ cogitabat qualis esset ista salutatio Et ait ãgel⁹ ei. Ne timeas maria iuenisti eñi grãm apd deũ.

Ecce cōcipies ī vtero et paries filiū: et vocabis nomē eius iesum. Hic erit magnꝰ/ ꝛ filiꝰ altissimi vocabitur. Et dabit illi dn̄s deus sedē dauid patris eius\ ꝛ regnabit ī domo iacob in eternum et regni eius nō erit finis. Dixit aūt maria ad āgelū. Quomodo fiet istud qm̄ virum non cognosco? Et respōdēs angelus: dixit ei. Spūssctūs superueniet ī te et virtꝰ altissimi obūbrabit tibi Ideoqꝫ ꝛ quod nascetur ex te sanctū: vocabitur filiꝰ dei. Et ecce helizabeth cognata tua et ipsa cōcepit filium ī senectute sua. Et hic mēsis est sextus illi q̄ vocatur sterilis: qꝛ nō erit ipossibile apud deū oē verbū Dixit aūt maria. Ecce ācilla dn̄i. Fiat michi secūdum verbū tuū. Offr. Aue maria gratia plena dn̄s tecū benedicta tu ī mulieribus et benedictus fructus vētris tui. Secreta.

IN mētibꝰ n̄ris q̄s dn̄e vere fidei sacramēta confirma: vt q̄ cōceptū de virgīe deū ꝛ hoīem firmiter cōfitemur: ꝑ eiusdem salutifere resurrectiōis potētiā ad eternā mereamur ꝑuenire leticiā. Per do. Cōio. Ecce virgo cōcipiet ꝛ pariet filiū ꝛ vocabitur nomē eiꝰ emanuel. Postcō

GRatiā tuā q̄s dn̄e mētibus n̄ris īfunde: vt qui āgelo nūciāte xp̄i filii tui īcarnationem cognouimus: per passionē eius et crucē ad resurrectiōis gloriam ꝑducamur. Per eūdē. A purificatione vsqꝫ ad aduentum officiū.

SAlue sancta parēs enixa puerpera regē qui celum terramqꝫ regit in secula seculorum. ps. Benedicta tu in mulieribus: ꝛ benedictus fructus ventris tui. et Gloria patri et. Oratio.

COncede nos famulos tuos q̄s domine deꝰ ꝑpetua mentis et corporis salute gaudere: ꝛ gl'iosa btē marie semꝑ virgis intercessione a p̄nti liberari tristicia: ꝛ eterna perfrui leticia. Per dominum. Lectio libri sapientie.

AB initio et ante secula creata sū: et vsqꝫ ad futurū seculū nō desinā: ꝛ in habitatiōe sctā corā ipo mini

straui. Et sic in syon firmata sum: et in ciuitate sanctifica-
ta similiter requieui: et in hierusalem potestas mea. Et ra-
dicaui in populo honorificato: et in partes dei mei heredi-
tas illius. Et in plenitudine sanctorum: detētio mea. Gr.
Bñdicta et venerabilis es virgo maria que sine tactu pu-
doris inuenta es mater saluatoris. ℣. Uirgo dei genitrix
quem totus non capit orbis in tua se clausit viscera factus
homo. Allā. ℣. Post partū virgo inuiolata permansisti
dei genitrix itercede pro nobis. In tpē pasch. Allā. ℣. Per
te dei genitrix est nobis vita perdita data: q̄ de celo suscepi
sti prolem et mundo genuisti saluatorem. Scdm lucam.

IN illo tpē. Loquēte iesu ad turbas: extollens vocē
quedā mulier de turba dixit illi. Btūs venter qui te
portauit: et vbera que suxisti. At ille dixit. Quinimo. Bea-
ti qui audiunt verbū dei: ⁊ custodiunt illud. Scdm iohēm

IN illo tpē. Stabāt iuxta crucē iesu mater ei⁹ ⁊ soror
matris ei⁹ maria cleophe et maria magdalene. Cū
vidisset ergo ies⁹ matrē et discipulū stātē quē diligebat: di
cit matri sue. Mulier ecce fili⁹ tuus. Deide dicit discipulo.
Ecce mr̄ tua Et ex illa hora accepit eā discipul⁹ ī suā. Offr.
Felix namq̄ es sacra virgo maria et oī laude dignissima
q̄r ex te ortus est sol iusticie xp̄s deus noster alleluya. Secr.

TUa dñe propiciatione ⁊ beate marie semper virgi
nis itercessione/ ad perpetuā atq̄ p̄setē pec obla-
tio nobis proficiat p̄speritatem ⁊ pacē. p d. Cōio. Beata
viscera marie virginis q̄ portauerūt eterni p̄ris filiū. In
tempore pasch. Cōio. Uera fides geniti purgauit crimina
mundi ⁊ tibi virginitas inuiolata manet allā. Postcōio.

SUmptis dñe salutis nostre subsidiis: da quesum⁹
beate marie semp virginis nos patrocinus vbiq̄
protegi: in cuius veneratione h̄ec tue obtulimus maiesta-
ti. Per dominū. ℂ Epistola de trinitate. Ad corinthios.

FRatres Gratia domini nostri iesu christi ⁊ caritas dei et cõmunicatio sancti spiritus: sit semper cum oĩb⁹ nobis. In xp̃o iesu dño nr̃o. Euãgeliũ. Scd̃m iohã.

IN illo tempore: Dixit iesus discipulis suis. Cũ venerit paraclitus quẽ ego mittam vobis a patre spiritũ veritatis qui a patre procedit: ille testimonium phibebit de me. Et vos testimoniũ phibebitis: qr ab initio mecũ estis Hec locut⁹ sũ vobis vt nõ scãdalizemini. Absq3 synagogis faciẽt vos. Sz venit hora vt oĩs q̃ interficit vos arbitretᷣ obsequiũ se pstare deo. Et hec faciẽt vobis qr nõ nouerũt patrẽ neq3 me. Sz hec locutus sũ vobis vt cũ venerit hora eorum reminiscamini: qr ego dixi vobis. Missa de sãcto spũ



SPũs dñi repleuit orbẽ terrarũ all'a ⁊ hoc quod ↄtinet oĩa sciẽtia habet vocis all'a all'a all'a. ℣. Exurgat de⁹ et dissipentᷣ inimici eius/et fugiant q̃ oderũt eũ a facie ei⁹. ⁊. ℣. Gl'ia patri. or.

DEus qui corda fideliũ sancti spũs illustratione docuisti/da nobis in eodẽ spũ recta sapere ⁊ de eius sẽp cõsolatione gaudere. Per eũd. eiusdẽ. Lcõ actuũ apl'orũ

IN diebus illis: Cum audissẽt apostoli qui erãt hierosolimis qr recepit samaria verbum dei: miserunt ad eos petrũ ⁊ iohãnẽ. Qui cũ venissent: orauerũt p ipsis vt acciperẽt spiritũ sãctũ. Nõdũ eni in quẽq̃ illorũ venerat: sed baptizati tãtũ erãt i noĩe dñi iesu. Tũc imponebãt man⁹ sup illos/⁊ accipiebãt spiritũ sãctũ. Gr. Btã gens cui⁹ est dñs de⁹ eorũ popul⁹ quẽ elegit dñs i hereditatẽ sibi. ℣. Verbo domini celi firmati sũt ⁊ spũ oris ei⁹ oĩs virtus eorũ. All'a. ℣. Veni sancte spũs reple tuorũ corda fidelium ⁊ tui amoris in eis ignem accende. Euãgeliũ. Scd̃m iohãnẽ.

IN illo tp̃e: Dixit ies⁹ discipl'is suis. Si q̃s diligit me sermonẽ meũ seruabit. Et pater me⁹ diliget eũ ⁊ ad eũ veniem⁹ ⁊ mãsionẽ apd̃ eũ facieni⁹. Qui nõ diligit me

niat. Dñs vobiscum. Et cũ spiritu tuo. Oremus. Oratio
Deus cui ꝓpriũ est misereri sẽper et parcere: suscipe
deprecationẽ nostrã: ⁊ hũc famulum tuũ. vel hanc
famulã tuã quem vel quam excommunicationis cathena
cõstringit miseratio tue pietatis absoluat. Per xp̃m dñm
nostrũ. Amẽ. Deinde dicat absoluens sic. Auctoritate dei
patris oĩpotentis et beatoꝝ apostoloꝝ suoꝝ petri et pauli
et ecclesie sue sãcte et nostra absoluim⁹ te ab omni vinculo
excõicatiõis maioris quã ĩcurristi ꝑ tali facto. exprimẽdo
illud factum in speciali: et restituim⁹ te cõmunioni ⁊ parti
cipationi ecclesie ⁊ oĩm fideliũ: et ecclesiasticis sacramẽtis.
In noĩe patris et filii et spũs sancti. Amen. Multa hic po-
sita non sunt de essentia absolutionis sed de bene esse: et po
nuntur hic ad instructionem simplicium sacerdotum.
Quartum requisitum est: q̃ absoluens post absolutionẽ
iniungat absoluto rationabilia mandata Nam si irratio
nabilia iniũgeret: posset appellare extra de pact. ca. fi. li. i.
in. ¶ Ce. li. iii. ti. xxiii. q. c. vii. Et sciẽdum est q̃ in predictis
non intelligitur absoluens illicite cõmunicare cũ excõica-
to: sed licite facit: quia hec ad salutẽ anime pertinẽt: et ĩ his
licitũ est cũ excõmunicatis ɔmunicare seu participare / nec
sententiã incurrit extra de sentẽtia excõicatõis. Cum volũ
tate. ¶ Nota q̃ excõicato a canone ĩ sua absolutione prin
cipaliter iniũgendũ est sub iuramẽto suo q̃ cõtra canonẽ
illũ nũq̃ veniat videlicet ĩcẽdiario q̃ nunq̃ ĩcẽdat nisi in
bello iusto / et percussori clerici q̃ nunq̃ percutiat nisi in
casu licito: et ita de similibus. xxiii. q. vlt. Pessimam extra
de sentẽ. excõi. Ex tenore. In quibusdam autem requiritur
cautio: q̃ de cetero talia non faciat: extra de sent. ex. Grauẽ
¶ Item quando excommunicatus habẽs iustum impedi
dimentum ne possit accedere ad eum a quo de iure foret ab
soluendus: et ꝑpter periculum mortis vel aliud simile ab

solutus fuit ab eo qui alias eum absoluere nõ posset: iniungendum est ei vt q̃ cito poterit se p̄sentet ei qui de iure absolue re debuit vel consuetudine: recepturus mandata eius et satisfacturus. nam aliter recidit in eandem sententiam: et eodẽ modo reincidũt absoluti a sede apostolica vel a legatis eiusdẽ sedis: quibus in absolutione iniũgitur vt ordinario vel alteri se p̄sentent p penitẽtia suscipienda et qđ satisfaciant iniuriam passis ꝫ hoc nõ faciũt q̃ citius cõmode poterunt extra de senten. excõ. Eos qui li. vi. Item si quis absoluerit aliquem de facto ab excommunicatione a qua de iure non potuit absoluere cũ hoc aduertit tenetur sic absolutum certificare de errore suo: et consulere q̃ impetret sibi absolutionem ab eo qui de iure absoluere potest.

¶ Benedictiones episcoporum et suffraganeorum.

¶ Confirmatio puerorũ. In primis dicat ep̄s. Adiutoriũ nostrũ in nomine dñi. Dñs vobiscum. Oremus. Oratio

Omnipotẽs sempiterne deꝰ qui regenerare dignatꝰ es hos famulos tuos vel has famulas tuas ex aqua et spiritusancto quiqꝫ dedisti eis remissionem oĩm peccatorũ: īmitte in eos septiformem spiritũsanctũ paraclitum de celis. Amẽ. Spiritũ sapientie et intellectus. Amen. Spiritũ scientie et pietatis. Amẽ. Spiritũ cõsilii et fortitudinis. Amen. ✠ et imple eos vel eas spũ timoris dñi ✠ amẽ. Et consigna eos vel eas signo scẽ crucis ✠ et confirma eos vel eas crismate salutis in vitã propiciatus eternã. Amen Et tunc ep̄s petat nomẽ et vngat pollicem crismate: et faciat in fronte pueri crucem dicens. Consigno te N signo crucis ✠ ꝫ confirmo te crismate salutis in noĩe pa ✠ tris et fi ✠ lii et spũs ✠ scti. Amen. Pax tibi. Oremus. Oratio

Deus qui apostolis tuis sanctum dedisti spiritum: quiqꝫ per eos eorumqꝫ successores ceteris qꝫ fidelibus tradẽdum esse voluisti: respice propicius ad nostre hu

militatis famulatum et presta: vt horum corda quorum frontes sacrosancto crismate deliniuimus et signo sancte crucis cõsignauimus: idẽ spiritussanctus adueniens templum glorie sue dignanter inhabitãdo pficiat. Per do. &c.
Ecce sic benedicetur omnis homo: qui timet dominum Bñdicat vos dñs ex syõ vt videatis bona hierusalẽ oib⁹ diebus vestris. Bñdicat vos oĩpotens deus: pa ✠ ter et fi ✠ lius et spiritus ✠ sanctus. Amẽ. ¶ Bñdictio indumentorũ sacerdotum Adiutorium nostrum. Dñs vobiscum. Ista in oib⁹ bñdictionibus primo dicant. Oremus. Oro.
OMnipotens sempiterne de⁹ qui per moysen famulum tuum põtificalia seu sacerdotalia ac leuitica vestimenta ad explendum mysterium eorum in conspectu tuo: et ad decorem tui nominis fieri decreuisti: adesto ppicius inuocationibus nostris. vt hec indumenta desup irrigata gratia tua ingẽti benedictione p nostre humilitatis seruitutẽ: purificare ✠ benedicere ✠ et consecrare ✠ digneris. vt diuinis cultibus et sacris mysteriis apta ꝛ bene ✠ dicta existãt. hisqꝫ sacris vestibus pontifices / sacerdotes / seu leuite tui induti ab omnibus impulsionibus seu tẽtationibus malignorum spirituum muniti ac defensi esse mereantur: tuis mysteriis apti et condigni seruire atqꝫ inherere in his placide ꝛ deuote perseuerare tribue. Per christum dominum nostrum. Oremus. Oratio.
DEus inuicte virtutis auctor et omniũ rerũ creator ac sanctificator: intẽde ppicius: vt hec idumẽta sacerdotalis et leuitice glorie ministeriis tuis finienda tuo ore proprio benedi ✠ cere et sãcti ✠ ficare ꝛ cõsecra ✠ re digneris: omnesqꝫ vtẽtes tuis misteriis aptos: et tibi in eis deuote et amicabiliter seruientes: grãtos effici concedas. Per xp̃m dñm nostrũ. amẽ. Et aspgat ea eps aqua bñdicta et idẽ faciat ī benedictiõe cuiuslibet special' indumenti.

¶ Bñdictio specialis cuiuslibet indumenti. Oremus. Or.

DEus omnis bonarum virtutum dator et oim bñdictionũ largus ifusor: te supplices exoramus vt ma nibus nostris opem tue bñdictionis ifūdas. vt hunc amictũ vel albam vel cinctorium vel manipulũ vel dalmaticam vel planetam vel plumale diuino cultui preparatum virtute sancti spiritus bene ✠ dicere et sanctifi ✠ care atq3 cõse ✠ crare digneris. vt omnibus eis vtentibus gratiam sctificationis sacri mysterii tui benign9 cõcede. vt i cõspectu tuo scti et imaculati atq3 irrephẽsibiles appareant: et auxiliũ mie tue acquirāt. Per. x. ¶ Bñdictio amicti. Ore9

BEne ✠ dic domine quesumus omnipotens deus: amictum istum: tam leuitice q̃ sacerdotalis officii: et concede propicius vt quicunq3 eum capiti suo imposuerit: benedictionem tuam accipiat: sitq3 in fide solidus: et sãctitatis grauedine fundatus. Per christum dominum nostrum. ¶ Benedictio albe.

DEus inuicte virtutis auctor et omniũ rerũ creator et sctificator: intẽde propici9: vt hanc albã leuitice ac sacerdotalis glorie tuo ore proprio bñ ✠ dicere sãcti ✠ ficare atq3 conse ✠ crare digneris: oẽs q3 ea vtẽtes tuis mysteriis aptos et tibi in ea deuote et amicabiliter seruientes: gratos effici concedas. Per xp̃m Benedictio cinguli. Or.

OMnipotens sempiterne deus qui aaron et filiis suis sacerdotali ministerio cingulo et cum balteo in renibus stringi iussisti: adesto supplicationibus nostris: vt oẽs tue sancte operationis ministerii hac zona iusticie circũcepti: renes lũbos q3 sctẽ pudicitie precigere satagãt atq3 preualeãt: quaten9 nec vẽto elatiõis nec frigore liquitatis tabescãt: sed magis ac magis tecq3 opitulante cõfirmari et oborari ad tibi placita queant. Per christum dominum nostrum. ¶ Benedictio manipuli. Oremus. Oratio.

Exaudi nos dñe sancte pater omnipotens eterne deus. ut hunc manipulũ sacri mysterii usui pparatũ be ✠ nedicere: sancti ✠ ficare atq3 conse ✠ crare digneris. Per xpm dñm nostrũ. ¶ Benedictio stole Oremus. Oratio.

Deus qui solis predicatoribus collũ & pectus muniri iussisti: exaudi nos ppicius. ut quicũq3 tuorũ sacerdotũ huic stole colla subiecerint: quicq̃d corde credãt boni ptulerint: & qđ verbis edocuerint: factis adiplere festinẽt. Per xpm do. ¶ Benedictio stole & manipuli simul. Oro.

Domine iesu xpe fili dei viui q̃ pius & misericors ore tuo sãcto benedicto dixisti: Uenite ad me oẽs q̃ laboratis & onerati estis: & ego reficiã vos & inuenietis requiem aiabus vr̃is. Iugũ enĩ meũ suaue est & onus meũ leue stolã istã & manipulũ istũ q̃ famuli tui sacerdotes & leuite tui: ad ostẽdẽdũ se seruituti tue mãcipaturos gestaturi sunt: bñ ✠ dicere sã ✠ ctificare atq3 ꝯse ✠ crare digneris. quatenus eis vtẽtes iugũ tuũ suaue & onus tuũ leue sẽtiãt: & aiabus suis requiẽ iueniãt sẽpiternã. Per te saluator mũdi rex glorie. Qui viuis et reg. ¶ Benedictio casule. Oratio.

Deus fons pietatis & iusticie: qui tui operis ministros ad extremũ vestimẽtorũ tuorũ casula cuius munimẽto interius oĩa tegerẽtur vestiri sanxisti: cõcede pꝛib9 nostris virtutẽ & benedictionẽ grẽ tue: vt oẽs hac casula induti: enumeratis iterius oĩm virtutũ ornamẽtis: vinculum perfecte charitatis sup oĩa habeant & conseruent: quo perficere valeãt sacrificiũ tibi gratum p viuis & mortuis: & que deuota mẽte adipisci desyderãt: īplere valeant. Prestante domino nostro iesu christo. Qui viuit et regnat.

¶ Benedictio mapparũ seu lintheaminũ altaris. Oro.

Exaudi preces nr̃as dñe: & hec lĩtheamina sacri altaris usui preparata bene ✠ dicere et san ✠ ctificare digneris. Per xpm dñm nr̃m. Amen. Oremus. Oratio.

DOmine deus ops q̄ ornamēta ꝛ lintheamina face re moysē famulū tuū p quadragita dies docuisti: q̄ etiā maria texuit in vsum tabrnaculi federis bn̄ ✠ dicere/sancti ✠ ficare ꝛ ꝯse ✠ crare digneris hec litheamina ad tegēdum ꝛ inuoluēdum altare gl'iosissimi filii tui dn̄i nr̄i iesu xp̄i. Qui tecum viuit ꝛ re. Bn̄dictio patene. Or.

ORemus fratres dilectissimi: vt diuine gr̄e bn̄dictio con ✠ secret ꝛ sc̄tificet hāc patenam: ad cōfringēdū in ea corpus dn̄i nr̄i iesu xp̄i: qui crucis passionē sustinuit pro salute oim nr̄m. Qui tecum viuit ꝛ re. Oratio.

OMps sempiterne de⁹ q̄ legaliū istitutor es hostiar: q̄q; inter eas cōspersā similaginē deferri i patenis aureis ꝛ argēteis ad altare tuū iussisti bn̄ ✠ dicere/san ✠ ctificare atq; cō ✠ secrare digneris hāc patenā i administratiōnē eucharistie iesu xp̄i filii tui. q̄ p nr̄m oim salute seip̄m tibi deo p̄ri in crucis patibulo elegit imolari. Qui tecū. Hic faciat ep̄s crucē cū pollice de oleo sc̄tō sup patenā: ꝛ mor liniat totā sup̄ficiē cū ip̄o pollice dicēs. Cōse ✠ crare ꝛ sc̄ti ✠ ficare dignare dn̄e patenā istā: per istā sanctā vnctionē ꝛ nr̄az bn̄dictionē: i xp̄o iesu dn̄o nr̄o. Qui tecū. Prefatio ad calicē. Orem⁹ dilectissimi fr̄es: vt de⁹ ꝛ dn̄s nr̄ calicem istū i vsū sui ministerii ꝯsecrādū celestis gr̄e aspiratiōe sc̄tificet: ꝛ ei ad bn̄dā plenitudinē diuini amoris accōmodet. Per xp̄m. Benedictio calicis. Dignare dn̄e deus nr̄ calicē istū bn̄ ✠ dicere i vsū ministerii tui pia deuotiōe formatū: ꝛ sc̄tificatiōe p̄fundere: qua melchisedech famuli tui sacratū vas ve calicē perfudisti: ꝛ qd̄ arte vel metallo effici nō potest altaribus tuis dignū: fiat tua benedictiōe sc̄tificatū. Per xp̄m. Hic faciat crucē de crismate a labio ei⁹ i labiū cū pollice ꝛ mor liniat ꝛ pūgat calicē totū infra dicens

Con ✠ secrare ꝛ sancti ✠ ficare dignare calicē istū p istā sanctam vnctionem et nostrā benedictionem: in xp̄o iesu

dño nr̃o. Qui tecum vi. A ctiones nostras q̃s dñe aspirã do puenj ⁊ adiuuando ꝓsequere vt cũcta nr̃a oꝑatio ⁊ a te semꝑ īcipiat: ⁊ ꝑ te cepta finiat. Per xp̄m. Oremus.

O Mnipotens sempiterne de⁹ manibus nr̄is q̃s opē tue bñdictiõis īfunde: ⁊ ꝑ nr̄am bñdictionē hoc vasculũ ⁊ patena sã cti ✠ ficent ⁊ corꝑis ⁊ sãguinis dñi nr̄i iesu xp̄i nouũ sepulcrũ sc̄ti spũs grã ꝑficiat. Per xp̄m. Vasa sacra ⁊ alia ornamenta eccl̄e benedicantur hoc mõ. Adiutoriũ no. Orem⁹

E Xaudi dñe p̄ces nr̄as clemētissime pater: ⁊ hec purificanda vasa ⁊ ornamēta sacri altaris atq; eccl̄ie tue sacri mysterii vsui p̄parata bñdi ✠ cere ⁊ sancti ✠ ficare digneris. Per xp̄m dominum nostrũ. Oremus.

O Mnipotens ⁊ misericors deus qui ab initio vtilia et necessaria hoībus creasti: tēplaq; manu hoīm facta nomini tuo sancto dicari/ tueq; habitatiõis loca vocari voluisti quiq; ꝑ famulũ tuũ moysē vestimēta põtificalia et sacerdotalia ⁊ leuitica/ ⁊ alia q̃q; diuersi gñis ornamenta ad cultũ et decorē tabernaculi ⁊ altaris tui fieri decreuisti: exaudi ꝓpici⁹ p̄ces nr̄as ⁊ oīa hec diuersaꝝ specierũ ornamēta: in vsum basilice tue vel altaris ad honorē ⁊ gl̄iam tuã p̄parata/ puri ✠ ficare bñ ✠ dicere sc̄ti ✠ ficare atq; cõse ✠ crare digneꝛ. vt diuis cultib⁹ sacrisq; misteriis apta ⁊ benedicta existant: hisq; cõfectionib⁹ corporis et sanguis dñi nr̄i iesu xp̄i dignis pareāt famulatibus. Qui te. ⁊ aspgat aqua bened. ¶ Bñd. libror. Adiutoriũ. ⁊c. Oremus.

D Escendat domine virtus spũs sancti super hũc librum: qui eum mũdando purificet ⁊ benedicat atq; sanctificet: ⁊ oīm in eo legentium clemēter corda illuminet ⁊ verum intellectũ tribuat: sed ⁊ intelligendo tua precepta cõseruare ⁊ implere scd̄m voluntatē tuã: bonis operibus cõcedat. Per do. et aspergat aqua benedicta. ¶ Benedictio thuribum. Adiutorium nostrum. ⁊c. Oremus.

Domine deus qui dū filios israel in deserto murmurātes ob rebellē suā audaciā durū vastaret incēdium / aarō sacerdotē tuū ac repleto igne altaris thuribulo tibi incēsum ponentē exaudire eosq; de icendio liberare dignatus es: bn ✠ dic q̄s dn̄e thuribulū hoc ꝛ p̄sta: vt quotiens i eo thus adolebit: votum ppl̄i tui boni odoris efficias. Per do. ¶ Bn̄dictio incēsi. Adiutorium nr̄m. Oremꝰ

Domine deus op̄s cui astat exercitus angelorum cū tremore: quorum seruitium sp̄ūale et igneum esse cognoscitur: dignare respicere / bn ✠ dicere et sancti ✠ ficare hāc creaturā incēsi: vt oēs languores cuncteq; isidie inimici odorem eius sentientes: effugiant et separētur a plasmate tuo: quod precioso filii tui sanguine redemisti vt nūq̄ledantur a morsu antiqui serpentis. Per dominum.

¶ Benedictio corporaliū. Adiutorium nostrum in nomine dn̄i. Qui fecit celum et terram. Oremus. Oratio.

Clementissime deus cuius inenarrabilis est virtꝰ: cuius mysteria archanum miraculis celebrantur: tribue quesumus vt hoc lintheamen tue propiciationis benedictione sanctificetur ad consecrandum super illud corpus dei ꝛ dn̄i nr̄i iesu christi filii tui dignū efficiatur. Per eundem christum dominum nostrum. Oremus. Oratio

Deus qui humani generis saluatione verbū caro factus es: et habitare totꝰ in nobis nō dedignatꝰ es / quiq; traditori tuo perfido osculū piū dedisti: dū pro vita omniū pius mactari voluisti / atq; in sindone lineo texta te volui permisisti: respice propiciꝰ ad vota nr̄a: qui tua fideliter carismata amplecti cupimus / q̄s dn̄e sācti ✠ ficare / bene ✠ dicere ꝛ cōse ✠ crare digneris hoc corporale i vsū altaris tui: ad cōsecrandū sup illud siue ad tergendū inuoluēdumq; sacrosanctum corpꝰ et sāguinē tuū. Dn̄e iesu xp̄e: dignisq; pareant famulatibꝰ. vt quicquid sacro

ritu super hoc inuiolabiliter sicut melchisedech oblatum placeat tibi olocaustum ꝛ obtineat ꝑ hoc premiū quicūqꝫ obtulerit votum: te quoqꝫ humiliter rogamꝰ ac petimus vt hoc corporale tue sanctificationis vbertate per sancti spūs gratiam purifices ꝛ sāctifices. qui te pro nobis oībꝰ offerre sacrificium voluisti. et presta vt super hoc sint tibi libamina accepta/ sint grata/ sint pinguia / et spiritussācti rore perfusa. saluator mundi. Qui viuis et regnas deus. Per omnia secula seculorum. Amen. Oremus. Oratio.

DEus qui digne tibi seruientium nos imitari desideras famulatum: respice propicius ad humilitatis nostre seruitutem: vt et hoc corporale nomini tuo dedicatum et seruitutis tue vsibus preparatum: celestis virtutis benedictione sancti ✠ fica puri ✠ fica et con ✠ secra: quatenus super illud spiritus sanctus tuus descendat qui et oblationes populi tui bñdicat: ꝛ corda siue corpora sumentiū benignus reficiat. Per d. Benedictio preculorum.

DEus oīm benedictionū largus infusor ac oīs bone actionis inspirator qui oīa tabernaculi federis ornamenta ad deuotionem ppłi tuo ore proprio fieri precepisti: te humili prece deposcimꝰ. vt hec oracula siue ꝑcaria sanctitatis effigiē pretendentia: ꝛ ad deuote orādū beatissimā virginē mariā dei genitricē adoptata/ ꝛ ad psallēdum eiusdē sanctissime virginis psalteriū cōfecta ꝛ preparata: illa benedictione perfundas ꝛ benedicas: qua olim per manus sacerdotū vtēsilia tabernaculi perfudisti: concede vt quicūqꝫ in his oraculis siue precariis ipsā gloriosissimam virginem suppliciter honorare studuerint: aut in his quocunqꝫ loco corā sua ymagine preces effundere decreuerint/ aut eiꝰ ꝓcinium postulauerint: illius precibus ꝛ obtētu gratiā ꝛ gloriā ꝯsummato vite ꝑñtis termino obtineāt: ꝛ tue ꝓpiciationis indulgentiā consequanť. Per.

SOlus et ineffabilis et icõpꝛehensibilis creatoꝛ omnipotens deus cuiꝰ verbo ⁊ potestate cũcta sũt creata\cuiꝰ dono percepimꝰ que ad vite remedia possidemꝰ/ te supplices obnixis pꝛecibus depꝛecamur: vt de sede maiestatis tue hec oꝛacula siue pꝛecaria fidelium famuloꝛum tuoꝝ sanctitati conueniẽtia/tua benedictione ⁊ celesti sanctificatione perfũdere digneris. quatenus beneplacitum munꝰ in his oꝛantiũ accipias/sintq̃ hec oꝛacula siue ꝑcaria in conspectu tue clemẽtie libẽter accepta. sicut abel alũni tui/vel sicut melchisedech munera tibi placuerunt oblata vt qui in his sanctissimam dei genitricem mariã suis sanctis nititur decoꝛare obsequiis./filius eius dominꝰ noster iesus xp̃s magna pꝛo paruis recõpenset deuotionem eius accipiat/pctã dimittat/fide eũ repleat. indulgẽtia foueat/mia ꝑtegat/aduersa destruat/ pꝛospera cõcedat/habeat in hoc seculo bone actiõis documentũ caritatis studium/sancti amoꝛis affectũ/⁊ i futuro cũ sctis angelis gaudiũ adipiscat᷑ perpetuũ. Per eũdẽ dominũ nr̃m iesum. ꝛc.

ne folk. et zif he holde vnto god couenant that he maked there for to haue ad wellynge place for euere. in the blisse of heuene but what tyme he trespace ther so a zen the lawe of god that he his worthi to be acursed of holichirch. thā is he depastir fro god et alle goode werkes. vt habet. xxiiii. q. iii. Certum. and he his thanne delyneret azen vn to the fend of helle for tho putte hym for his synne in the peyne with outē hede vt habet. xi. q. iii Nemo. & ca. xi. Omnis xpianus. And ther fore is no thyng in al this world that a cristene mā aughte sa gretli for to drede. as for to falle by any wey in to the sentence of cursynge. the which departeth hym fro god that is fader. and fro holichirche his moder. vt habetur. xi. q. iii Nichil. Also cursynge is cleped the swerd of holichirche. vt habetur. xvi. q. ii. Visis. in fine. et. xxiiii. q. iii Corrumpantur. For right as we setath the strok of the swerd it fleth and departith hir le lyf. fro the body ryght so the strok of this gostly swerd. it departeth et doth a way god fro a man or a womman whichir that is a cursed. that is the lyf of here soules. that they & here werkis ben euere more dede after bote zif they haue special grace of god. for tho amen de hem here. For as many clerkes proue that at the day of dome wolde oure lady marie and seynt Johñ the baptist. & alle that ben i heuyner knele doun. alle atones by fore the face of god they schulde nought mowe in that tyme thorough prayere of hem alle delyuere the soule of a man or of a womman that deyeth in any dedly synne. vt habetur. xxv. distinctione Qualis. et. xiii. questione secunda In presenti. For that were expsse a geynnes the holi gospelles. where crist seith him soluen that he schal tre wly zeue euerich man there right os he hath deserued here. ¶ And zif the dai of dome shal be so hard with alle to that deye i any dedly synne wh

at shal thanne by syde of hem en thath same tyme: that ben funden openly acursed of god et holichirche in this grete perils dampnation of soule ben al tho men et wonmen that .i shal speke of. ¶ So that first and formest we denónse a cursed alle tho thal holichirche falsly depriuē of any righ or profyt either by la we writen. or elles by good custū which that hath ben holden et vsed of old tyme. and in this poyn falleth .iii. manere of folk. first alle tho that steleth holichirche goodes in what plache so they bē don for to kepe. Or elles that stelle vn hal wed thynges outh holy of place or thynges that bē halwed out of place vnhal wed. et alle to that wythyngli brekē and destraye any poynt of fredam that longeth to holichirche. et this is nought al ouli vnderstande of the fredames that longē generaly to al holichirche bote al so of other special fre dames. whicher that sū chirche hather more on than an other temperal or spūal. whethir so it be. ¶ The thridde poynt is that alle tho ben acursed. that purchache writes or lettres of ani le wed curt for to lette the ꝓcesse of the la we of holichirche of causes that longē skil fully vn to cristene court. the whichil shulde nought be demed by non other la we. et alle tho thatt lettr erchebisshopes. bisshops or any other. that hath iurediccion and power by the la we oz holichirche. that they mowe nought visite here sogetes. or dur noght vse here lawe for to amendet te soules of hē that they haue to kepe. and alle tho that falsly flē a wey. fro .o. place til a nother. that holichirche may nought chastyse hem. ne reule hem as he sholde. vt habet ī cōstit. pum. in ꝯcilio apd oxon̄. celebrato. ca. i. Also god ⁊ holichirche acurseth alle tho that leye hād in violence on prest or on clerk. or on any man or wōman of. religioun. bote zif it be that they mowe nouzt elles saue hem seluē

or elles that it be in certeyn poyntes that the lawe zeuith leue. vt patet p v. Ludens ignorās me defēdēdo/docēdo. Prelati iussu si premonitus ferat arma. Si cum cōiuncta michi repiā muliere. Percussi clericū: sine pena casib⁹ istis Et meli⁹ de sente. it. excō. p. Raymūdū. S. Item circa illū qñe sde. And alle that maynthene shuch dedes by counseil or by strēgthe. extra de sentenciis excō. c. Non dubium. et ca. Mulieres. ꝛ ca. Parrochianos. ꝛ ca. Porro. ꝛ ca. Religioso. ꝛ ca. Cum quis. li. vi. et xvi. q. iiii. Si quis suadente. Also we denounce alle tho acursed that maliciously stele or destroie the godes that longe ther tho maneres. or to graunges of any men or wy mē of religiū. or of erchebisshop or bisshop. other of any other place of mennes of holichirche with oute special leue of hem that haue the goodes to kepe. vt habetur i consti. octo boni. Ad tutelam. Also tho that falsly areste. or by any wey take. or emprisoun. or destresse men of holichirche. wher thorough they forsake here benefices for meschef. or whenne they haue apeled to the court of rome. or elles bien somoned thider by cytaciōn. or tho any other court. alle tho ben acursed. that lette hem to pursue here rizt. et alle that therto zeue help or any maner counseil. vt habetur in processu quem facit romanus pōtifex in cena domini. ꝛ in octaua sancti martini. per w. d. uf. et alios doctores et vt habetur ti. de penis c. Multorum. i cle. Also alle tho ben acursed. be thei neuere so grete. that pcoure. or zeue leue. or comaunde any other to sle. or to mayme hen or to bete. or by any other wey to greue any ordenaire or iuge of the lawe of holichirche. in body or in here goodes. for also myche as he zaf lawful sentence. of suspendēge. or coursynge. or of enterdyntynge. azen kyng or p̄rce. meir. sherreue. or bayly. or azens any other of what stat so he be. bote zif he make amendes with inne

te. viii. daies. et also tho ben acursed that vse suche mēnes leue or don here comaundemētes. ne thei mowe nought ben asoiled bo te by the court of rome. vt habetur de sen-tent. exco. c. Quicumqz. li. vi. And also alle tho be thei neue re so grete the whiche that ben suspēsed et don out of holi-chirche. or elles ben par auenture openly acursed. zif thei make by strēgthe. or constreyne. by any weyany manie re of ordenarie that lōgeth to holichirche either him that suspēdede hē or acursede hē. or elles any other. or for drede. or for manace or any other poynt forto asoile hē of that sē tence a geyns his wille. frist an formest that absolucion is nought. and alle suche ben acursed in the grete curs. vt ha betur de his que vi metus ve causa fiunt. ca. Absolutionis li. vi. And also tho that haue any temporal lordshipe and for bede here soget by manas: or by peyne that they shul nought selle chaffare that thei vse vnto prelatis. ne men of holichirche. ne beye no thing of hem that thei haue to selle. vt habetur de im. ecclesie. capi. Eos qui. li. vi. These poyntes ther ben. and also many othre that often ful gre-tly greuez a noye mē of holichirche of whiche alle the doe res and maynteners falle in this grete curs as witnesseth wel the lawe of god et holichirche. bote. i. trowe it be no nede to shewe mo of hem here and ther fore. i. passe ouer at the this tyme to speke of other poyntes. ¶ Also alle tho ben acursed bi al holichirche that breke or destorble the vnite et the pes. frist of oure lord the kyng. and sithen of his reme. by power. or bi counseil. bi word or bi werk. or elles by any way to keste or to compace is deth or any poynt of traitourie of him or of his lond. And alle tho that falsly with holde his heritage or any other rizt that hym oughte lawfulli to haue. and alle so ben a-cursed. that zeue mede. or elles take any maniere zif-

res forto lette pes. et forto procure strif in any degre. other more or lasse among cristene folk. vt habetur in constitu. prouinc. in consilio apud Oxon. celebrato. c. i. et in consti. octob. c. ¶ Also thei ben acursed in heuyn et in herte. that falsli forswere hem vp on the holidam. and knowe wel that it is fals whenne thei be gynne to swere. in questes. or in acises. or in any other fals cause. And alle tho that hi re suche men. or make hem to be hired. or maintene hem. or teche hem. either bi word or werk for to lette. trewe ma trimoyne or la wful eritage. or testament. or ought elles that his trewly ordeyned. and also alle tho aduokettis of la we of holichirche that in plee of matrimonie or any o ther trewe cause make witynglí. and with auysement false exceptiones for to destroie. or lette. or tarie a trewe cau se. that it may nouzt spedly be discussed et ended after the cours of la we. vt habetur eadem consti. quo proxima su pra ca. ii. in principio. ¶ Also alle tho ben accursed. that for hate or for mede or any other enchesun sclaudre falsly. or defame: any man or wamman so that. thei be brou ght fro good fame vntho wikked. wher fore that thei haue nede to proge hem bi the la we and ben ther fore gre tli greued. et anoyed in body et in soule. vt habetur eadē constitutione quo supra. ca. ii. ¶. Also alle tho ben acur sed. in this grete sentence. iiii. tymes bi zere. that for mali ce. or for wretthe. of. persoun or of viker. or of parisprest. or elles of eny other with holde tithes or offringes fro here parisshercherche. or any other right that it aughte la wfulli to haue. either by la we writen. or elles bÿ goo de custome. or turne hem i to other vs. or do hem mother place after here o wne wille. so that they ben nought don to that same place thei shulde be. ¶ And alle tho ben acur sed that procure. or lette. bi word or dede any man or wō

mā for to do here goode wille et here deuociōn to god et to holichirche ware her. Nota. Also alle tho men of religion. freres et alle othere wiche that vse to go aboute and preche goddes word. zif thei preche or teche any thing priuely or apertly. by any maner colour wherfore mā or wōmā is ough turned a wey ward et gath the wers wille. for tho paye his tythes and his offrynges. vn to his parishchirche. alle suche ben acursed bi this grete curs as it is writen in the lawe of holychirche. ti. de penis. c. Cupientes. in cle. And in that same place. the holi [redacted]. Clement the firste. with alle his counseil bi al the power tha he hadde of god ⁊ holichirche. he emoyneth ⁊ chargith alle suche religions men. first and formest on peril of here sules. et has thei wille answere to god at the dredful day of dome: and also vppeyne of endeles dampnaciō. that thei preche openly viii. sythes be zere. vn to the comune peple for to make hem to haue consciens of here tithes. et of here offringes. vn to here parishchirches. thath is for to seye. the firste sonday of lenten et the ferthe et the laste sonday of lēten. and in the feste of the ascēsiō of oure lord. et wit sonday and in the natiuite. of seynt Johā baptist. and also in the festis of the assumption. et in the natiuite. of oure ladi whāne thei be required and beden of men of holichirche. wiche that kepe the place that thei preche inne. and that thei do treuly her by sines to alle that here hem. for to enforme hem et teche hem bi word et bi ensemple. that thei do treuche in alle poyntes vnto here parish cherchis.

And right soben thei bounden bi the same lawe et be the same peyne for to do to alle men. et wommē that thei here any schrifte of. or elles thei falle in to gret perils of soule that. i. spak of er.

And that cristene men et wommen be harde bounden

nes on prestes ⁊ clerkes and men of holichirche. ⁊ constrey
ne hem by here lewed power or elles le any wey for to do.
or destroye the iuridicion of prelates of holichirche. bote
ȝif thei leue suches doynge for euere / which tyme that thei
be amonested lawfulli ther to / elles thei ben acursed in
this grete curs / et mowe nouȝt be assoyled or thei haue
mad ful amēdes bothe to hem that thei haue so greued et
al so to holichirche. vt habetur extra de inmunic. ecclesie ⁊ Nō
munis. ¶ Also tho alle ben thus openli acursed that ben
wityngli wedded ayen the lawe of god et of holichirche
in grees that ben forbode: as in grees of consanguinite or
affinite: or of gossibrede / et alle tho men and wommen
that ben professed in any religion which that is appro-
ued by the lawe of holichirche / et brek out of here ordre
and taken wyues or hosebondes / et also prestes and cler-
kes that ben with inne holi ordres / that forsake here or-
dre ⁊ here degre / ⁊ put hem to be maried. and alle that kno
we in matrymonie whā it shal be mad any gret defaute
or lettyng bote ȝif thei be sū wey telle holichirche ther of.
vt habetur titulo de constitutionibus et affi. ca. titulo.
Eos qui. in cle. And also alle tho men of religiō whe ther
he be monk or chanōn or frere of any ordre thath ministre
or ȝeue any other mennes paricheneseither lered or lewed
any of these. iii. sacramentis that. i shal speke of. that is to
seye the holy sacrement of houslyg or of anoyntyng or el
les of weddyng. bote ȝif thei haue special leue ther to of hē
that kepe tho soules of tho parishens. or ȝif thei assoille a-
ny mā or wōmā which that is acursed. either of te lawe
of holichirche writē or elles of any ordinaire or iuge that
longeth to holichirche. or bi any constitutiōn prouincial
or synodal whiche that erchebisshop and bisshop make w
ith the coūseil of here clergie i help ⁊ amēdemēt of tho son-

les that thei haue for to kepe. bote thei haue special priui-
lege. & leue ther tho of the court of rome. or elles zif thei a-
soyle any mā. a pena & a culpa or of any other gret poynt.
Which that is reserued. alle suche bē acursed by the lawe
of holichirche et thei mowe nought be assoiled bote by
the court of rome. vt habetur. ti. de priuileg. Religiosi in
cle. And ther in the same place the [redacted] comaundeth & bid
den erchebisshop and bisshop & alle othere ordinaires that
lōgē to holichirche that which tyme that thei mowe wi
te. that any religions man hath trespased i any of alle the
se poyntes. that thei denounche hym openly acursed fro
day to day. in citees et in townes. Wher folk ben most ga
dered and that thei ne cese nought ne lette bi no way vn to
that thei knowe that thei be assoiled bi the court of rome
And also the [redacted] amonesteth et chargeth alle religions
men first on peril of here soles. et also vp peyne of cursyn-
ge. that thei neither in sarmōs ne bakbite nought. ne des-
pise prelates ne men of holichirche. ne that thei seye nou-
ght that thei haue pardōn. or priuilege. or power. more
than thei haue to deceyue here owne soules et other men-
nes bothe. or yif ani of hem be in place ther any testament
is mad. that thi procure nought vn to hem seluen ne vn
tho her couent tho goodes that haue ben falsli geten. or
with holdē. the which moste nede be restored bi the lawe
of god. ne tithes/ ne offringes/ ne other rightes that ben
with holden falsly fro holichirche. ne non other dettes
that longen til other folk\ alle these poyntes ben writen
in the ca. Religiosi in cle. That i/ spak of er the which
was mad by [redacted] clement the firste et his cardinales et al
his general counseil et it is put in lawe of holichirche. in
perpetuel mynde. to make alle religions men afferd to
do suche grete defautes/ et for grete peynes and harde

Wee shul chastise hem that vertu may nought teche. Also ye shul knowe wel that alle tho ben acursed whe ther thei be religions men or other that preche or precure priueli/ or apertli/ any of other mennis parishenes for to chese here sepulture et here biriynge amonges hem. et for tho leue et forsake the sepulture et the biriynge that lōgeth vn to here parishcherches or elles yif any man or womman chese of here owne fre wille to be biried amonges men of relion. or in any oth place tan in his owne parishe. alle tho alle tho that procure hem to make auo wther to. or make hem for to swere ani gret oth that thei shul neuere after chaūge that purpos. ne that wil. alle suche ben acursed in this grethe sentence by pope. bōneface the. viii and his cardinales. et bi alle clergie and counseil of holichirche i mynde for euere more. De sepulturis. capitulo primo. li. vi and ther the same [redacted] boneface ordeyned et iugged with his counseil that alle tho men et wommen. that thus chese hem here sepulture bi procuremen of any oth or swere or make auo wther to by other mennes enformynge. that thei be nought biried whā thei ben dede neither in that place that thei so chese. ne in none other place bote al onli in his owne pariss. chirche or chircheyerd ther he tok his sacramentis. ther while he was a lyue. and also alle tho men religions et other that receyue any such man or wōmam in to here sepulture. bote yif thei with inne. x. daies fro the tyme that the cors is biried amonges hem. tak him vpaʒeyn et restore the same cors vn tho his parischirche. with al manere profites and auauntages that thei receyue ther fore. elles che chirche or chirche yerd or what place that it be. ther that cors is biried. it is suspended et enterdyted by the same lawe. et alle tho that thus do. et alle that procure ther tho ben openly acursed et mowe

nou3t be asoiled bote bi the court of rome. vt supra de sepul
turis. ca. i. li. vi. And suche ben acursed also bi [redacted] clemēt
the fifte. & bi al his counseil. vt habetur li. de penis. c. Cupi-
entes. S. vlt. in clemen. And ther the same pope clement
reuoketh et destroiet alle maner statutes et priuileges
which that ben contraire to anye of alle these poyntes al-
so what tyme that any chirche or chapel. or any holi pla-
ce is suspended. or acursed or elles enterdited. either bi sen-
tence of lawe write. or elles bi any lawe fuldome. or any
ordinaire. we denoūce openli alle tho acursed that cōstrey
ne any prest for to synge ther inne. or by ryngyng of bel-
les or bi any other way maketh to here masse that bē opē
li acursed bi name. or elles enterdited. ¶ And also whan-
ne any man of holichirche bi his commissiōn doth outh
of holichirche. or acurseth either man or wōman. and a-
moneste him bi name. on holichirche bi halue that thei
go out of chirche while that goddes seruise is in doynge.
bothe yis thei do his biddyng. thei falleth in this grete
curs. & alle that mayntene hem. or bidde hē holde hem stil
le in chirche and none of these may be assoiled bote by the
court of rome. vt habetur de senten. exco. ca. Grauis. in cle.
Also alle tho ben acursed that maliciousli for wynnynge
or for hatrede or any encheson forsake for tho fulfille the
biddynge & the commaundement of oure lord the kynge
for to take hem to prisone that bē openly acursed. et ligge
ther inne. xl. dayes and alle tho that helpe hem for to be de
lyuered with outen assent & wytyng of hem that acursed
hem et vn til thei haue mad amendes to god and tho ho-
lichirche. vt habetur in const. octob. & in const. apud oxoni
ce. c. & S. vlt. et i con. puinci. domini roberti kylwardby
cantuar. archiepi. c. Primo quidem. S. vii. i cōst. puinc.
in con. ce. apud lameth. ca. Preterea. Also whanne any

cherche is voide alle tho ben acursed. that put any debate. or ple. in the patronage. wher thorouȝ the verey patron is letted of his righ ut habetur i cocil. puinc. apud oxon. ce. ca. ii. §. penultimo. Also alle tho that breke any poynt of the kynges grete chartre. or elles any poynt of chartre of te forest/ in whiche chartres ben writen the fredams of this long that diuerse kynges haue graunted bothe to the lered & to te lewed in the grette chartre ben. xxxv. poyntes. and the chartre of the forest cōprehēdith. xv. poyntes. ut in tractatu qui vocatur pars oculi in prima parte plenius continetur. That alle erchebisshops & bisshops that longen to engelōd haue acursed alle tho that breke wytyngli any of alle thise poyntes the which sentence of cursynge hath ben often conferined bi the court of rome. And alle tho ben acursed. that false the [redacted] lettres or his seel. or any other lettres or seles that ben antentyk. & alle tho that hem purchase. & alle tho that vse wytyngli suche false purchased lettres. ut hr extra de cri. fal. c. Ad falsarior. &c. Dura. ¶ And also alle tho ben acursed that stelle. or destroie. or falsli with holde chartres or testamēthes. or any other maner lettres. that longen til other men. wher for thei lese here eritage. or any right that thei shulde haue bi la we. ¶ And alle tho that vse false weghtes. or false yerdes. or any othre false mesures for to deceyue the peple. with. And alle tho that false the kynges moneye. or clippeth or maketh lasse bi cause of here pfit. ¶ And also alle tho that brek. or brenne holichirche. or any other place of religion. or do in holichirche. or in any other holi place any foul synne. wherfor it hath nede either to be ne we hal wed. or elles to be reconsiled. ut habetur extra de senten. excōmunicatiōis. capitulo. Tua. &c. Cōquesti. & xvii. q. iiii. Oēs ecclie. ¶ And alle heretikes bē acursed. & alle tho that

maynteue heresie. extra eodem. c. Ad abolendam. &c. Excommunicam⁹. et alle tho that vse symonie. extra eodem ca. Tanta. et alle vsereres. extra eodem ca. Quia. And alle tho that make whāne vsure is taken. that it be nought restored ayen. and alle to that leue on suchcraft et alle tho that bē acursed bi name. and alle tho that wilfulli slee hē seluen. vt habetur. xiii. questione prima. ii. Quibus. et. c. Pro obeūtibus. xxiii. q. i. Placuit. ¶ And none of alle these mowe be biried amōg nō cristene folk and alle tho ben acursed that mayntene or defēde any of hē either bi word or dede. ¶ Also we denounce acursed alle opene thenes et robberes. et alle that hē receyue wityngli. or yeue hē help or coūseil. ¶ And hē that inuiolēce drawe blod on her fader or moder. et this is vnderstonde bothe of bodeli fader et moder. and gostli. ¶ And alle tho that wilfulli slē here owne child. or caste hē a wey atte chirches. or atte hospitales or i any other place. many other poyntes al so lōge vnd to this grete sētēce. bote. i tro we to god it be no nede to reherce here no mo. ¶ Bote be autorite of oure lord god almighty. and oure lady seynte marie et alle seyntes of heuene. of angeles. ꝛ archaungeles/ patriarkes/ and ꝑphetes/ apostoles ꝛ euāgelistes/ martyres\ cōfessores ꝛ virgines/ ꝛ also bi the power of al holichirche. that oure lord iesucrist yaf vn to seynt peter. we denounce alle tho openli acursed that we haue rekened thus vnt o yo w. et alle tho that mayntene hem in here synnes. or zeue hem ther to help or counseil. so that thei be departed fro god et al holichirche. et that thei haue no part of the passiō of oure lord iesu crist ne of no sacrement that ben in holichirche. ne no part of the prayere among cristene folk. bote that thei ben ocursed of god holichirche. fro the sole of the food vn to the crowne of the eued: slepynge et walkynge. sit-

tyngē et standynge. et in al here wordes & werkes. et bote zif thei haue grace of god. for to amende hem here bi here liue. for to dwelle in the peynes of helle for eue with outen ende. fiat. fiat. Amen.

¶ Et nota q' licet omnes et singuli qui notantur al'. inno dantur in hac generali excommunicatione sint ipso facto et iure excommunicati intantum q' hec sentēcia non indigeat iudicis adminiculo nichilominus potest denunciator quotienscumq' eam denunciat si viderit expedire ad terrorem audientium: vti illa debita solennitate qua tam de iure q' de cõsuetudie vtri' ecclesia in aliis articulis maioris excõicatiõis sentētias fulminādo. videlicet cum cruce erecta/ pulsatis campanis/ cādelis accēsis/ & i terram piectis et extinctis. &c. nõ obstāte pena capituli Cum medicinal'. de sentē. excõ. li. vi. edito per innocē. iiii. in cõsti. lugduñ. cuius verba penalia sūt hec. Quisquis enim excõicat excõicationē in scriptis pferat: & causā excõmunicationis expresse cõscribat ppter quam excõicatio pferat' Exemplum vero hui' scripture teneatur tradere excõicato ifra mēsem si fuerit requisitus: super qua requisitiõe fieri volumus publicum instrumentum: vel litteras testimoniales cõfici sigillo autentico consignatas. ¶ Si quis autem iudicum huius constitutionis temerarius extiterit violator per mensem vnum ab ingressu ecclesie et diuinis nouerit se suspensum: superior vero ad quem recurritur sententiam ipsam sine difficultate relaxans latorem excommunicato ad expensas et omne interesse condemnet. et al'. puniat afaduersione condigna. vt pena docente discant iudices q' graue sit excommunicationum sententias sine maturitate debita fulminare. Et hec eadem in suspensionis et interdicti sententiis volumus obseruari. Caueant autem ecclesiarū prelati et iudices vniuersi: ne predictam penam suspensionis

incurrant: quomiã si contigerit eos sic suspẽsos diuina officia exequi sicut prius irregularitatem nõ effugiẽt iuxta canonicas sãctiones sup qua nõ nisi per sũmũ põtificẽ poterit dispensari. Nam dicit cardinalis i eodẽ ca Cũ medicinalis. in § Qui squis. pp fine post q̃ disputauerit pro et cõtra/ q hoc capitulo loquitur tantum quandocunqz senteñ. excommunicati. suspensionis vel interdicti lata est in certas personas et determinatas pro prius ear nominibus in denunciatione huius sententie publice expressat. Sed quo nescũqz sentẽtia est vaga et incerta: tunc dicit q pena istius capituli non habet locum. ꝛ hec est conclusio sua in dicto § Quisquis. vbi dicit sic Prius dictũ credo equius ꝛ magis cum textu concordat. ꝛc. et hoc idem dicit innocentius in predicto capitulo. Cum medicinalis. in principio.

Sequitur de absolutiõe et modo ꝛ auctoritate absoluendi a sẽtentia excõmunicationis maiore et minore. Et est sciẽdũ q generaliter i forma cõfessionis sacramẽtalis prius est penitentia iniũgẽda: ꝛ consequẽter absolutio iponẽda sub hac forma. Ego autoritate dei pris oĩpotentis et beatorũ apostolor petri ꝛ pauli et officii michi in hac parte cõmissi: absoluo te ab his peccatis michi per te cõfessis: et ab aliis de quibus non recordaris. In nomine patris et filii et spũssctĩ. Amẽ. in consti. oct. c. Qm ceca. hec forma absoluendi traditur. Ego auctoritate qua fungor absoluo te a peccatis tuis de quibus es cõtritus ꝛ michi cõfessus: et dñs te absoluat. In noĩe patris et filii et spũssãcti Amen. et debet premitti oratio. Misereatur tui omps deus ne forte effectus sacramenti ipediatur ex parte penitentis Et post absolutionem cõuenienter apponitur In noĩe patris et filii et spũssancti. Amen. ad insinuandũ q sacerdos non propria autoritate absoluit sed quasi minister. tamen hoc relinquitur sacerdotis arbitrio. nec requiritur in abso

sufflone manus impositio: quia hoc sacramentum non ordinatur ad exequendum aliquam excellentiam gratie: sed ad remissionem culpe et ideo magis competit crucis signatio: quia fuit instrumentum nostre redemptionis secundum Timotheum qui dicit quod hec verba. **Ego absoluo te.** sunt de forma absolutionis requisita. Absolutio a minore excommunicatione impendenda est sub hac forma. Excommunicatus excommunicatione minore confiteatur se esse excommunicatum et causam specialiter exprimat pro qua excommunicatus est et petat se absolui: et hoc a proprio sacerdote fieri potest extra de senten. ex. **Nuper** et debet sacerdos hec verba vel similia dicere. **Auctoritate qua fungor absoluo te ab omni vinculo excommunicationis minoris** vel sic **a vinculo excommunicationis qua ligatus es pro tali facto.** exprimendo illud factum in speciali **et sacramentis ecclesie te restituo. In nomine patris et filii et spiritussancti. amen.** et potius est absolutio sic imponenda cum verbo singularis numeri quam pluralis secundum theologos quamuis hostien. aliter dicat. ¶ In absolutione a maiori excommunicatione sunt. iiii. obseruanda. Primum est quod excommunicatus iuret se stare mandatis ecclesie extra de sen. ex. **Tenore.** sed hoc iuramentum non est de substantia absolutionis vt ex. de sen. ex. **Cum desyderes.** vnde et si omittatur (quod tamen fieri non debet) non minus tenet absolutio. Porro de pueris an iurare debent iudicio relinquatur. Mulieres vero si dubitant iurare debent. ¶ Secundum est vt si quis excommunicatus pro notoria offensa in aliquem non absolueretur nisi prius sufficiens emendatio prestetur. Pro occulta vero offensa aut pro contumacia sufficit iuratoria cautio\ vbi scilicet nulle expense petuntur. Sed si vero expense petuntur vel satisfactio damni: non debet reus absolui nisi satisfaciat si satisfacere valeat: et peccat qui talem absoluit. si tamen de facto absoluat: absolutus est secundum W. Si autem emendationem facere non potest: debet absolui recce

pta prius ab eo ydonea cautione. s. fideiussoria vel pignoraticia de satisfaciendo: cum ad pinguiorem fortunam peruenerit. extra de solut. **Odoardus.** cle. quam si prestare non potest: saltem prestet iuratoriam et absoluatur. xvi. q. vi. **Si presbiter** talis quoque ad petitionem aduersarii tenetur cedere bonis vt dicit. W. sup. x. ¶ Tercium est quod excommunicatus absoluatur per eum qui tulit sententiam vel per eius superiorem aut ab aliquo auctoritate alterius eorum et per sacerdotem reconsilietur. Nam quamuis non sacerdos possit excommunicare et absoluere a sententia iudiciali: tamen dicere debet absoluto vt ostendat se sacerdoti qui ratione clauis ipsum absoluere debet quantum ad solennem reconsiliationem et ecclesie satisfactionem. quia hec in absolutione excommunicati requiruntur extra de vita et ho. cle. Quam. in fine. Et si minor excommunicatio requirat episcopum vel proprium sacerdotem pro absolutione obtinenda: multo fortius hoc sequitur in maiori secundum hosti. Deinde consuetum est vt fiat absolutio hoc modo. Excommunicatus vestibus suis spoliatus ponat se ante ianuas ecclesie prostratum vel flexis genibus coram illo qui debet eum absoluere: qui absoluens alba vel superpellicio cum stolla indutus teneat virgam in manu sua dicendo totum et integrum. ps. **Miserere mei deus: secundum magnam misericordiam tuam.** totus ps dicatur cum **Gloria patri.** et **Sicut erat.** interim verberando penitentem cum virga videlicet percutiendo eum semel in quolibet versu vel magis vel minus: leuius vel acrius secundum quantitatem delicti: deinde finito psalmo. dicat **Kyrieleison. Christeleison. Kyrieleison. Pater noster. Et ne nos. Sed libera. Saluum fac seruum tuum.** vel ancillam tuam **Deus meus sperantem in te. Nichil proficiat inimicus in eo.** vel in ea. **Et filius iniquitatis non apponat nocere ei. Esto ei domine turris fortitudinis. A facie inimici. Domine exaudi orationem meam. Et clamor meus ad te ve**

vp peyne of dedli synne. nought al only be the ordenaunce of man. bote first et formest be the ordenaunce and the commaundement of al myghty god him seluen bothe in the olde lawe ꝛ also in the newe for to paye trewli to god and holichirche. the tenthe part of al manere of thynges that hem ne with by zere. also wel the tenthe part of alm anere encrese that thei wynne trewli by the grace of god bote with here trauayle and also with here craftes also the tenthe part of al manere fisshes et foules, et bestes both wilde et tame. et of almanere frutes that growe ou of the erthe. witnesseth wel seynt austyn in his decre. as it is writen in the lawe of holichirche. decima sexta questione prima. Decime. et in glosa. extra. decimis. ca. Ex transmissa. et optime per Innocentium. titulo de parrochiis. capitulo vltimo. ¶ And what veniaunce that oure lord god taketh vp on this world bi encheson of hem that wil nought paye here tithes. and also for hem that falsli tithe ꝛ in what manere thath oure lord god hath guftded .iiii. thynges to alle hem that trewly tithe Telleth opēli seynt ierome i the same cause et q̄stiō. i. seide ere. xvi. q. i. c. Reuertimini. and also seynt austyn in the same chapit. decime. that is the nexte she wyng after. Also men of holichirche haue leue bi goddis lawe. for to acurse alle tho bi name that wil nought paye here tithes. it is writen i many places in the lawe of holichirche. extra de dēcis. c. Peruenit. ac Tua nobis. ꝛ. xiii. q. i. Statuimus ꝛ mult. aliis. And also ze shul knowe wel that alle tho ben acursed. that in violēce drawe out any man or wōman that fleth for help et socure vn to holichirche. or elles out of any other place that is halwed. bote i certeyn poyntes. that the lawe zeneth leue. xvi. q. iiii. Sicut. ex de. iiii. Hec. ca. i. et. c. Inter. ꝛ capitulo vltimo. or lette hem to haue sustenaunce ther whille thei

ben there. ⁊ alle tho that zeue ther to help or consell ¶ Also alle to bē acursed that lette or procure to lette the testamēt. ⁊ te laste Wil of folk Whan thei deye of thynges that bē here owne. ⁊ that thei mowe skilfulli be quethe bothe by lawe of holichirche et by good custome. Whether it be testamēt of Wyues or of Wydewes or of any other Wymmen bote al only of hē that ben boundē. Wher that it is ordeyned so by olde custome of the cōtre. ⁊ of he that bē boundē vn to religiō the Whicher shulde bi lawe of holichirche haue nothyng of here owne. and also that ben Worne ād charget With executoris. ⁊ ful fille nough the dedes Wil as here charge areth. vt habetur i cō st. de iameth. bonifa. ix. c. Cōtigit. ⁊ Itē testamēto. ⁊c. Statuim⁹ Also alle tho bē acursed What that euere thei be. that make statutes or any lawes or any othere customes ayēs the puileges and the scedanis. et lawes that logeth to holichirche. et alle tho that deme holichirche or any mē of holichirche. after stuche statutes ⁊ alle to that Wytinzli or Wilfully Write hē or make to be Write bote thei destroie hē for euemore With inne a monether after. ex. de sentenci. excōmuni. c. ⁊ Nouerit Also to seclere iustises or iuges What that euere thei be. be thei neuere so grete. that ben put in office et haue te lawe to kepe Which e tyme. et al so often as thei be preyed et requiret for tho do here offys in helpyng of tho folk that han suffred Wronges et harmes ther be fore. bote yif thei dotre Wthe et riztfulnesse. bi here connyng. bothe in lerede et lewede and principally to men of holichirche. as the lawe asked. and as here offys Wolde. elles thei ben acursed in this grete curs. vt habetur. xxiii. questione quīta. Administratores. ¶ Also alle tho seculere men Which that beteuleres et lederes of citees. and of tho townes zif thei make any vnlefful taxes. or taliages. or any exactio-

sermões meos nō seruat. Et sermonem quem audistis est meus: sed eius q̄ misit me patris. Hec locutus sum vobis apud vos manēs. paclitus aūt spūsscūs quē mittet pater in nomine meo ille vos docebit oīa & suggeret vobis oīa quecunque dixero vobis. Pacē relinquo vobis pacē meā do vobis: non quō mūdus dat ego do vobis. Nō turbet cor vrm neq̃ formidet. Audistis quia ego dixi vobis vado & venio ad vos Si diligeretis me gauderetis vtiq̃ qr vado ad patrem: qr pater maior me est. Et nūc dixi vobis priusq̄ fiat: vt cū factū fuerit credatis. Iā nō multa loquar vobiscum. Uenit enī pnceps mūdi huius: & i me nō habet quicq̄. Sed vt cognoscat mūdus qr diligo patrē: et sicut mādatum dedit michi pater/ sic facio Offr. Cōfirma hoc deus qd opatus es i nobis a tēplo tuo qd est i hierusalē tibi offerēt reges munera

Munera q̄s dn̄e oblata sanctifica et (alla Secreta corda nostra scti spūs illustratiōe emūda. Per eū dē do. eiusdē. Cōio. Factus est repente de celo sonus aduenientis spūs vehemētis vbi erant sedentes alla et repleti sūt oēs spūscō loquētes magnalia dei alla alla. Postcō.

Sancti spūs q̄s dn̄e corda nr̄a mundet infusio/ & sui roris itima aspersione fecūdet. Per eūdē do. eiusdē

¶ Isti sunt generales articuli maioris excōmunicationis in lingua materna et dicantur hoc modo.

God men et wymmē it is ordeyned by the counseil of al holy chirche. First of oure holy fader the pope of rome & his cardinalis and al his counceil. sithē of alle erchebisshopes bisshopes & al the clergie that euerich mā of holichirche that hat soule for tho kepe shulde she we amōg hē foure sithes bi zere the articles that ben write in the general sentēce. that is for to seyn the poyntes that longē to the grete curs. that on is the first sonday of aduēt that other is the first sōday of lentē. and the nexte sont

..wit iōday. and the firste sonday after tehe assūptiō ..ure lady. of thwo maner of cursynge holichirche tel-
Engeldrudā. [...] q. iiii. [...] extra de except. Pia That on the lesse curs. that oth. is cald the more curs. and ofte openlich. be taust vn to lewed mē that thei mo..
..we knowe parsitliche the mischel ther of. that no mā shul de haue materie to excuse hym by. Wer for te shul vnder stōde atte the by gynnyng. that this worde cursynge .is this miche to seie. as a departynge fro god et alle goode werkes. [...] q. iii. ca. Ad mensam. S. Euidēt. That we cal le the lesse curs. is of this strenghte. that eu..rich man and woman that falleth ther inne. it departeth heim fro alle the sacramētis that bent in holichirche that they may no ne of hē receyue til that thei ben asoiled. The more curs is miche wers and is of this strenghte. for it departeth a man fro god and fro holichirche. et also fro the cōpanie of alle cristene folk neuere to be saued be the passiō of crist. ne to be hopē by the sacramentis that ben do.. in holichir- che. ne to haue part in preiere wither no cristene man. as witnesseth wel seynt austyn. [...] q. iii. Cis xpian⁹. Clerks seyn that a child bi fore it be cristned it hath a wikked spi- rid dwellige i the soule. [...] vt habet de co.. dist. iiii. Sine puuli The whiche wikkede spirid is aiured. ⁊ cast out thorouh praiere of the prest by fore the chirchedore whāne it shal be cristned. the whicher sacramēt of bapteme is grount and by gynnyng of alle sacramētis as was verely be tokned in the passion of oure lorde iesu crist by water that ran out of his syde whā al his blod was gō. so that by the sacre- mēt of bapteme he his mad godes child. et he receuith the ..re part of the passion of crist and part of alle sacramentis ..nd preyeris that ben don in holichirche. and also he recey- .. part of alle gode dedis that be don among alle criste-